BIBLIOTECA NAZ.LE
XXVI*
B
43
NAPOLI

116
B
77

116
B
77

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

LAMBERTI BOS

OBSERVATIONES MISCELLANEÆ

AD

LOCA QUÆDAM CUM NOVI FOEDERIS, TUM EXTERORUM SCRIPTORUM GRÆCORUM.

Accedit

HORATII VITRINGA C. F.

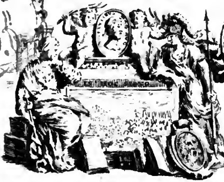
ANIMADVERSIONUM

AD

JOHANNIS VORSTII

PHILOLOGIAM SACRAM

SPECIMEN.

BIBLIOTECA NAZIONALE DI NAPOLI

FRANEQUERÆ,

Apud FRANCISCUM HALMAM, Illuſtr. Friſiæ Ord. atque Eorund. Acad. Typogr. Ordinar.

CIↃ IↃCC VII.

Digitized by Google

CELEBERRIMO ERUDITISSIMOQUE

V I R O,

CAMPEGIO VITRINGA,

THEOLOGIÆ ET HISTORIÆ SACRÆ IN ACADEMIA FRANEQUERANA PROFESSORI CLARISSIMO, COGNATO SUO PLURIMUM REVERENDO, SUSPICIENDO,

S. P. D.

LAMBERTUS BOS.

SI qua pietas apud aliquem, Vir Celeberrime & plurimum venerande Cognate, ea certe apud me eſt

& eſſe debet erga Te: multos enim annos pluribus nominibus maximopere Tibi devinctus ſum atque obligatus: quippe qui ab ineunte adoleſcentia prolixam Tuam in me expertus ſum benevolentiam, qua me propinquitatis vinculo Tibi junctum complexus es, maxime poſtquam ad Academica ſpatia progreſſus fui, quando prudentiſſimis ac ſaluberrimis Tuis conſiliis, pro quibus gratias immortales Tibi debeo, in ſtudiorum meorum curſu mihi nullo unquam tempore defuiſti. Nec ſolum in diſciplinam Tuam, qua mihi dabatur quotidie ab ore Tuo pendere, atque ita proficere in rerum divinarum ſacrorumque monumentorum cognitione, me admiſiſti; verum etiam

adi-

aditum ad bibliothecam Tuam mihi conceſſiſti, & ſi quando aliqua in re hærebam, ad Te me ſemper ſumma cum humanitate accedere paſſus es, ut ſcrupulos mihi eximeres. Tua deinde commendatio quantum mihi profuerit apud Illuſtres Patriæ noſtræ Proceres, expertus ſum, quum ab Illis ad publicum munus docendi Literas Græcas in hac Academia promoverer, atque ita Tecum etiam honorum cognatione conjungerer.

Ut igitur extaret aliquod grati animi, obſervantiæ pietatiſque meæ erga Te documentum, in præſenti haſce meas *Obſervationes Miſcellaneas* Nomini Tuo inſcribendas conſecrandaſque putavi, ſperans futurum, ut placide ac benigne pro ea

qua es humanitate illas accipias. Perſuaſum enim habeo, Te, gravioribus licet ſtudiis devotum, non tamen hæc leviora ſpernere; ſed Muſarum etiam Græcarum, ut omnis Philologiæ cultorem eſſe maximum: id quod affatim teſtantur inſignia Tua Eruditionis & ingenii monumenta, quibus Eccleſiam Chriſti & Orbem Literatum devincis æternum. agnoſcis enim, Philologicum ſtudium vinculo quodam eſſe colligatum cum Theologico, & quaſi ſociatum. neque Te fugit, barbariem magnam, magnas tenebras occupaviſſe Eccleſiam olim quum humanitatis ſtudia negligerentur. Ea vero poſteaquam cœpta ſunt excoli, diſpulſa barbarie diſcuſſiſque tenebris, quan-

ta lux affulſit Eccleſiæ, quanta claritas Euangelio! Incredibile quantum in cognitione profecerit Eccleſia hiſce proximis temporibus, immo quantum hac noſtra ætate indies proficiat ſtudio & labore Virorum tum Pietate tum Eruditione Celebrium, quos inter magnum Tu conſequutus es nomen. Tu enim es is, à quo veræ Pietatis erga Deum Virtutiſque exempla petuntur. Tu is, qui veræ Doctrinæ Euangelii clariſſimum lumen Eccleſiæ præfers, eumque in finem invictum Temet ab omni labore præſtas, quum Auditorum Tuorum coronæ modo Divinorum Oraculorum myſteria pandis, modo Hiſtoriam qua geſtæ in Eccleſia res, ejuſdemque fata conti-

nentur, explanas: modo alia quæ Sacrum contingunt ſtudium, quæque ad conſummandum Theologum faciunt, enucleas, idque ea dicendi dote docendique facilitate, ut Illos, qui Te audiunt, in ſummam Tui venerationem rapias. ex quo fit, ut vel remotiſſimis è locis multi celebritate Nominis Tui exciti huc confluere ad Te audiendum conſueverint, etiam difficillimo hoc tempore belli, Muſis ceteroquin inimico. Neque vero ſatis id habes: Literis inſuper, & præclaris Eruditionis ac Sapientiæ monumentis rem Chriſtianam & literariam inſigniter promoves, auges & ornas, Eccleſiamque Chriſti egregie exædificas ſuperſtruendo lapides

des pretioſos, argentum, aurum, opus igne nunquam periturum, ſed omni manſurum tempore.

Vides, Reverende Cognate, opuſculo meo ſubjectum quoque Specimen Lucubrationum Doctiſſimi Juvenis Filii Tui, τοῦ Μακαρίτȣ, cujus morte graviſſimum accepiſti vulnus, quem doles etiamnum, dolemus & nos, & omnis Muſarum Chorus, nec immerito: Si enim vitam longiorem ipſi ſuppeditaſſet Deus, inſignis Tui corona fuiſſet, Familiæ honor, noſtrum & omnium, qui ejus dotes perſpexerunt, gaudium atque lætitia, rei literariæ decus, Patriæ ornamentum. Fuerunt enim revera in eo dotes ingenii excellentes, quæ ſummum ſpondebant vi-

rum, veramque Tui effigiem ſignificabant. Utinam ipſe vivus Tibi obtuliſſet integrum ingenii ſui fœtum, cujus partem exiguam tantum nunc ego Tibi offero in Nominis ejus memoriam honorificam! Sed fata id non ſiverunt. Deum O. M. ſupplex & ex animo veneror, ut quo ocyus illum Tibi dilectum Filium ad ſe in cœlos vocaverit, eo ſerius Te omnibus dilectum Virum eundem in locum transponat, & incolumem heic diutiſſime ſupereſſe ſinat Eccleſiæ ſuæ atque Academiæ noſtræ columen, Domumque Tuam pluribus bonis accumulare velit. Dabam Franequeræ A.D. X. Kal. Octob. Anni Chriſtiani CIↃ IↃ CCVI.

LECTORI BENEVOLO
S. P. D.
LAMBERTUS BOS.

*V*Eritus fuiſſem B. L., hoc tempore exiguas haſce Obſervationes meas oculis atque judicio tuo exponere, niſi mihi animum aliquem ad illud audendum & calcar addidiſſent quorundam hominum Doctorum judicia, qui de prioribus meis in Novum Foedus Exercitationibus benignius judicarunt. Natæ mihi fuere, poſtquam priores edideram, aliæ quædam Obſervatiunculæ, ſed non adeo multæ, (quam enim difficile ſit dicere quod non dictum ſit prius, & obſervare quod non obſervatum ab aliis ſit in ea Eruditionis luce, in qua hodie verſamur, ſcriptorumque affluentia, experiuntur omnes qui rei literariæ ſeſe dedunt:) quas nunc tibi exhibeo. In hiſce iterum loca quædam Novi Fœderis aut nova luce colluſtrare, aut nova diſtinctione juvare, aut verborum vim veraſque eorum metaphoras oſtendere conor. Sed quia numero paucæ erant, nec ſolæ dignæ videbantur quæ lucem adſpicerent, ſimul ut rerum varietas te magis delectaret, illis immiſ-

cere

cere & interſpergere volui alia quædam ad Scriptores exteros obſervata, quæ potiſſimum verſantur in emendandis textibus Græcis verſionibuſque Latinis, ut & in phraſibus ſententiisve illuſtrandis. At mirabere forſan, Erudite Lector, quod pauca adeo ad tam multos Auctores Græcos habeam animadverſa, & dices, ad unum oportuiſſe tot proferri, quot hic ad plures. Scire te velim, primum non fuiße mihi animum, à capite ad calcem omnes illos Auctores Græcos eorumque verſiones exigere atque examinare; ſed tantummodo paucula quædam ex iis, quæ ante aliquot annos adnotaveram ad Auctores quos evolvi, delibare. Deinde ſic habeto, me prorſus alienum eſſe ab audacibus nimis criſibus & conjecturis incertis. ex quo factum eſt, ut maximam earum partem ſupprimere maluerim, quam conjecturas non ſatis certas, & lectiones novas parum ſolide fundatas tibi obtrudere. Hæc ſunt Benevole Lector, quæ paucis monere te volui. Vale, & labore noſtro, ſi videbitur, fruere, eumque boni conſule. Scripſi Franequeræ A. D. X. *Kal. Octob. Anni* CIↃ IↃCCVI.

LAMBERTI BOS OBSERVATIONUM CRITICARUM LIBER SINGULARIS.

Caput I.

Examinantur verba Pauli 1 *Cor.* 1: 30. Εἶναι δικαιοσύνην &c. *de credentibus: Abſtracta pro Concretis.* ἐν Χριςῷ *idem quod* διὰ Χριςοῦ. *Uſus & locus voculæ* τε, *in connexionibus plurium oſtenditur.*

IN priore Pauli Apoſtoli ad Corinthios Epiſtola cap. 1. verſu 30. inſignia hæc occurrunt verba: Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις. Quæ conſtruere & exponere ſolent Interpretes quos vidi, hoc modo: *Ex eo autem vos eſtis in Chriſto Jeſu*, h. e. uniti & conjuncti cum Chriſto Jeſu, *qui factus eſt nobis à Deo ſapientia, juſtitia & ſanctificatio & redemptio*, h. e. auctor & cauſſa omnis ſapientiæ, ſanctificationis & redemtionis noſtræ. ita ut conjungantur quatuor illa, σοφία, δικαιοσύνη, ἁγιασμὸς & ἀπολύτρωσις, ac ſimul prædicentur de Chri-

ſto Jeſu. Ego vero, ſalvo Doctorum Virorum judicio, vehementer dubitem, an hæc fuerit mens Apoſtoli, & an non potius docere voluerit, credentes ex Corinthiis eſſe juſtificatos, ſanctificatos atque redemtos per Chriſtum Jeſum, qui Paulo aliiſque factus fuerat ſapientia à Deo. Putem igitur, tria illa *δικαιοσύνη*, *ἁγιασμὸς* & *ἀπολύτρωσις*, in conſtructione pertinere ad prius verbum *ἐστὲ*, & prædicari de credentibus Corinthiis, ſolum vero vocabulum *σοφία*, pertinere ad poſterius verbum *ἐγενήθη*, & prædicari de Chriſto, hoc modo: *Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ.* id eſt: *Ex eo* (Deo Patre) *autem vos eſtis juſtitia & ſanctificatio & redemtio per Chriſtum Jeſum, qui factus eſt nobis ſapientia à Deo.* Eleganter Apoſtolus *ἐστε δικαιοσύνη τε, καὶ ἁγιασμὸς, καὶ ἀπολύτρωσις* dixit, pro *ἐδικαιώθητε, καὶ ἡγιάσθητε, καὶ ἀπελυτρώθητε*, ponendo ſc. *abſtracta* pro *concretis*, id quod perquam familiare ipſi eſt. ſic paſſim *περιτομὴ* in Epiſtolis ejus occurrit pro *περιτετμημένοις*, *circumciſis Judæis*, & *ἀκροβυστία* pro *Gentilibus ἀκροβυστίαν ἔχουσι*. *σκότος*, pro *ἐσκοτισμένοις*, *obtenebratis*, & contra *Φῶς* pro *πεφωτισμένοις*, *illuminatis*. Ex. Gr. *Rom.* III. 30. *ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.* & cap. IV. 9. *Ὁ μακαρισμὸς*

σμὸς ὢν ὄντ@, ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυςίαν; & in Ep. ad *Philipp.* III. 3. Ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή. ad *Epheſ.* V. 8. Ἦτε γάρ ποτὲ σκότ@, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ. & paſſim alibi. Quin immo ipſa vox δικαιοσύνη pro *juſtificatis* eſt in II ad *Corinth.* cap. V. 21.-- ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ, *ut nos eſſemus juſtitia Dei.* i. e. juſtificati à Deo. plane ut hic, ὑμεῖς ἐςὲ δικαιοσύνη &c. Conferamus jam cum hoc loco cap. VI. hujus Epiſtolæ prioris, verſ. 21. ubi quod hîc per *abſtracta* dixerat, *concretis* expreſſit : Καὶ ταῦτα, inquit, τινὲς ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Sequitur in conſtructione, ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ, quæ verba reddenda non ſunt, *in Chriſto Jeſu*; ſed, *per Chriſtum Jeſum.* nam præpoſitio ἐν hîc eſt pro διὰ, ut paſſim in N.T. id quod exemplis probari opus non eſt. Unicum duntaxat proferam, quo hic locus iterum illuſtrari poteſt, nimirum II Cor. V. 18. & ſeqq. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντ@ ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριςοῦ. - - Ὡς ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριςῷ τὸν κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ. - - τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ubi modo habet, διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριςοῦ, modo ἐν Χριςῷ.

 Reſtant

Reſtant denique heic illa verba, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ. quæ ſola de Chriſto prædicari exiſtimo, uti jam ſupra monui, eorumque ſenſum eſſe: *qui Chriſtus Jeſus nobis Apoſtolis à Deo per Spiritum revelatus, ſapientes nos reddidit.* Apoſtolis enim ſuis hoc myſterium ſapientiæ quod multis retro ſeculis tectum & abſconditum fuerat, revelavit Deus, voluitque ut id per orbem terrarum prædicarent, & gentibus notum facerent. Sic cap. II. verſ. 7--10. Ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν.-- Ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. Et ad *Epheſ.* III. 3---5. Ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον, - - Ὃ ἐν ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι. Vide etiam *Coloſſ.* I. 26. Atque ita hic Paulum Apoſtolum ſe ipſum alioſque Apoſtolos intelligere, ſuadere videtur perſonæ mutatio; nam cum paullo ante in perſona ſecunda dixerat, ὑμεῖς ἐστε, nunc in prima dicit, ἡμῖν.

Ceterum conſtruenda eſſe hæc verba, ut dixi, adſtrui etiam poteſt ex vocula τε, quæ ponitur poſt δικαιοσύνη. Græci enim quando plura connectunt, priori καὶ eleganter præmittunt voculam τε, ſive inter primum nomen & copulam καὶ, ponunt τε, ut hic, δικαιο-

δικαιοσύνη τε, καὶ ἁγιασμὸς, καὶ ἀπολύτρωσις: unde cognoſci poteſt, tria tantum hic connecti, quorum primum eſt δικαιοσύνη; vocabulum vero σοφία, huc non pertinere. nam hoc ſi voluiſſet Apoſtolus, dixiſſet, σοφία τε, καὶ δικαιοσύνη, &c. Exemplum ſimile eſt *Hebr.* VI. 19. Ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον &c. & apud Plut. de *Muſica*, p. 1137. Μαρτυρεῖ γοῦν τὰ Ὀλύμπου τε καὶ Τερπάνδρου ποιήματα, καὶ τῶν τούτοις ὁμοιοτρόπων πάντων. Idem *ibid.* Ἐζήλου γοῦν τὸν Πινδάρειόν τε καὶ Σιμωνίδειον τρόπον, καὶ καθόλου τὸν ἀρχαῖον &c.

C A P. II

Herodoti verſio Latina quibuſdam in locis emendatur. Πυθὼ *de urbe Delphorum.* Δελφοὶ *de civibus ejus urbis.* *Quid* ἀτρεμίζον. Οἴκημα. Ἐμβάφιον. *Quid* καταλαμβάνει *cum caſu quarto & infinitivo verbi.* Ἀρχὴ τοῦ χρόνου.

HErodotum Latine interpretatus eſt Valla. hanc interpretationem recognovit & caſtigavit Stephanus, qui tamen omnes ex illa verſione errores ſuſtuliſſe nequaquam putandus eſt. Nos ante annos aliquot examinavimus illam verſionem, & in ea non pauca adhuc ſupereſſe emendanda, quæ non attigit Stephanus, deprehendimus. Quorum ſpecimen aliquod exiguum [nam omnia quæ collegimus hac de re, in medium proferre,

magnæ molis eſſet, & ab inſtituto noſtro alienum:) hic dare voluimus.

Lib. I. cap. 54. de Crœſo dicitur, Πέμψας αὖθις ἐς Πυθὼ Δελφοὺς, δωρέεται, πυθόμενος αὐτῶν τὸ πλῆθος, κατ᾽ ἄνδρα, δύο στατῆρσι ἕκαστον χρυσοῦ. Quæ verba in Latinum ſermonem ſic tranſtulit Valla, &c. *Ac rurſus mitteret Delphos ad Pythiam dona, in ſingulos viros, quos illic multos eſſe audiebat, binos auri ſtateres.* Approbaſſe hanc verſionem videtur Stephanus, quoniam nihil ad illa verba adnotavit, quum tamen error non unus in illa appareat. [α.] ἐς Πυθὼ non eſt *ad Pythiam*, ſed *ad Delphorum urbem*, ſive *Delphos*: paſſim enim illa urbs appellatur Πυθὼ, unde Apollo Delphicus, Πύθιος cognominatus eſt. [β.] Δελφοὺς hic non notat *urbem*, ſed *homines*, ſive *cives Delphicos.* ut apud *Plut.* lib. de *Sera num. vind.* καὶ Δελφῶν ἑκάστῳ διανείμῃ μνᾶς τέσσαρας. [γ.] illud ipſum Δελφοὺς in conſtructione non pertinet ad τὸ πέμψας, ſed ad δωρέεται; perperam enim diſtincta ſunt verba, unde forte erroris origo. Abſolute τὸ πέμπειν optimis auctoribus uſurpatur pro πέμπειν τινὰς vel ἀγγέλους, ut oſtendimus in libello de *Ellipſi* in voce Ἄγγελος. præterea, ſi Δελφοὺς hîc non accipiamus pro hominibus, quo referetur illud αὐτῶν τὸ πλῆθος? [δ.] denique, πυθόμενος αὐτῶν τὸ πλῆθος, non ſignific. *quos illic multos*

multos eſſe audiebat, ſed *ſciſcitatus numerum eorum.* Totum igitur locum ſic verto : *mittens rurſus Delphos, urbis illius cives, poſtquam numerum eorum ſciſcitatus eſſet, donat viritim binis auri ſtateribus.*

C. 85. de Nitocri, Babyloniæ regina, - - τὴν Μήδων ὁρῶσα ἀρχὴν μεγάλην τε καὶ οὐκ ἀτρεμίζουσαν: *animadvertens imperium Medorum ingens ac pacatum.* ſic habet verſio. At οὐκ ἀτρεμίζουσαν, non ſignificat *pacatum*, ſed *inquietum.* ita p. 79. ἔτι πρότερον τὸν Κῦρον οὐκ ἀτρεμίζοντα, ubi tamen recte, *Cyrum jam pridem inquietum eſſe.*

C. 191. Babylonii, inquit, ſi factum Cyri prius ſenſiſſent, ingredi eos non permiſiſſent, & male mulcaſſent; nam clauſis cunctis quæ ad fluvium ferebant portulis, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὰς αἱμασιὰς ἀναβάντες τὰς παρὰ τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ ἐληλαμένας, ἔλαβον ἂν σφέας ὡς ἐν κύρτῃ. quæ verba Int. reddidit : *conſcenſiſque, ſeptis, ipſi pro ripis ſtantes illos progreſſos veluti in cavea excepiſſent.* Sed Græca hæc ſonant: *& ipſi conſcenſis maceriis quæ ſecundum fluvii ripas ductæ erant, cepiſſent eos tanquam in naſſa.*

Lib. II. c. 62. Ubi vero in Sain urbem ſacrificatum convenerunt, noctu ſub dio univerſi circum domos frequentes lucernas accendunt. τὰ δὲ λύχνα, ἐστὶ ἐμβάφια ἔμπλεα ἁλὸς καὶ ἐλαίου, *imbutas ſale & oleo plenas*,

habet Int. cum ſenſus ſit: *Lucernæ autem ſunt acetabula ſale & oleo plena.* Sumſerat ille perperam ἐμβάφια pro adjectivo, cum ſit ſubſtantivum, notetque *vaſculum* vel *acetabulum*. Heſych. ἐμβάφιον, ὀξύβαφον, & Pollux l. VI. c. 12. inter medicamentorum & ciborum vaſa refert ἐμβάφια, κελάρια, λεκάνια, τρυβλία, καὶ ὀξύβαφα.

L. II. c. 121. τὴν θυγατέρα τὴν ἑωϋτοῦ κατίσαι ἐπ' οἰκήματος, i. e. *filiam ſuam in lupanari proſtituiſſe.* male Valla, *domi* habet. Sic cap. 126. κατίσαντα ἐπ' οἰκήματος. ubi rurſus male, *in quodam ædificio.* Ælian. VI. 1. τὰς τε γυναῖκας τῶν Πελληνέων καὶ τὰς θυγατέρας ἐπ' οἰκήματος ἔστησαν. Xenoph. Ἀπομν. 11. p. 741. μεστὰ δὲ τὰ οἰκήματα.

Lib. III. c. 118. Τῶν δὲ τῷ μάγῳ ἐπαναστάντων ἑπτὰ ἀνδρῶν, ἕνα αὐτῶν Ἰνταφέρνεα κατέλαβε ὑβρίσαντα τάδε, ἀποθανεῖν. Non intellexit phraſin κατέλαβε ἕνα ἀποθανεῖν, quando in hunc modum reddidit: *Ceterum rex unum e ſeptem viris qui adverſus magum conſpiraverunt, Intaphernem cepit ac capite damnavit ob hanc noxam.* κατέλαβε, hic ſumpſit pro *cepit*, ſubintelligendo ὁ βασιλεύς: male. καταλαμβάνει vel κατέλαβε in tertia perſona cum accuſ. & verbo infinit. conſtructum verti debet, *contingit*, vel *contigit ut* &c. ſic infra c. 149. p. 220. νούσῳ ἢ (vel ἣ) μιν κατέλαβε νοσῆσαι τὰ αἰδοῖα, *morbo, quo contigit ut circa*

ca pudenda laboraret. lib. IV. c. 33. - - ἐι σφέας ἀεὶ καταλάμψεται ἀποςέλλοντας μὴ ἀποδέκεσθαι: quæ vertenda, *ſi ſemper ipſis eveniret, ut quos mittebant, non reciperent.* & cap. 105. - γενεῇ δὲ μιῇ πρότερόν σφεας τῆς Δαρέιου ςρατηλασίης, κατέλαβε ἐκλιπεῖν τὴν χώρην πᾶσαν ὑπὸ ὀφίων: *una ante Darii expeditionem ætate contigit illis, ut totam linquerent regionem propter ſerpentes.* l. IX. c. 74. Ἀυτὸν δὲ Σωφάνεα χρόνῳ ὕστερον τουτέων κατέλαβε, ἄνδρα γενόμενον ἀγαθὸν - - - ἀποθανεῖν. *Contigit autem ut Sophanes poſtea ipſe vir ſtrenuus occumberet.* ita heic etiam. Vertenda igitur erant Græca: *Accidit autem, ut Intaphernes unus è ſeptem illis qui adverſus Magum inſurrexerant, periret poſtquam hanc admiſiſſet injuriam.*

Lib. IV. c. 60. Ubi agitur de ritu ſacrificandi apud Scythas: τὸ μὲν ἱρήϊον αὐτὸ ἐμπεποδισμένον τοὺς δύο πόδας τοὺς ἐμπροσθίους ἕστηκε· ὁ δὲ θύων, ὄπισθεν τοῦ κτήνεος ἑστεὼς, σπάσας τὴν ἀρχὴν τοῦ στρόφου, καταβάλλει μιν. Int. *Victima ipſa primoribus implicita pedibus ſiſtitur; cujus à tergo ſtans immolator, amota in primis infula, pecudem ferit.* Neſcio ſane unde habeat illa, *amota in primis infula.* an hoc ſignificabit, σπάσας τὴν ἀρχὴν τοῦ στρόφου; verte membrum poſterius hoc modo: *Qui autem ſacrificat, ſtans à tergo jumenti, attracto capite loramenti, dejicit ipſam.* ἀρχὴ τοῦ στρόφου, eſt *caput loramenti*, ut phraſi

A 5. Juſtini

Juſtini utar, l. xi, c. 7. i. e. *extremitas funis*, quo fune nempe conſtricti erant anteriores victimæ pedes.

Cap. III.

Duo ex Thucydide loca illuſtrantur. Quid Γέρα βασιλέων. *Schol. Ariſtoph. emendatus.* κτῆμα *&* ἀγώνισμα *opponuntur.*

THucyd. lib. I. c. 13. Πρότερον δὲ ἦσαν ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι πατρικαὶ βασιλεῖαι: *Antea enim erant certis honoribus definita regna hereditaria.* Sch. ἐπὶ ῥητοῖς γέρασιν, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ φανεραῖς τιμαῖς, ἐπὶ ὁμολογουμένοις γέρασι. τοῦτο δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν τυραννίδων· ὁ γὰρ τύραννος νόμου κρείττω ἔχει τὴν βούλησιν, καὶ οὐχὶ τὸ ἄσιον. hactenus Schol. Γέρατα βασιλέων, ſunt munia & honores quibus ornantur reges. Herodot. l. VI. c. 57.-- τοὺς μάλ:στά σφι τῶν γερόντων προσήκοντας ἔχειν τὰ τῶν βασιλήων γέρεα, δύο ψήφους τιθεμένους, τρίτην δὲ, τὴν ἑωϋτῶν: *Eos ex ſenatoribus, qui maxime ipſos contingunt, obtinere jura regia, duos ponentes calculos, tertium ſuum ipſorum.* Dion. Halic. l. II. p. 87. de Romulo: Καταστησάμενος δὴ ταῦτα διέκρινε τὰς τιμὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἃς ἑκάστους ἐβούλετο ἔχειν. βασιλεῖ μὲν οὖν ἐξῄρητο τάδε τὰ γέρα· πρῶτον μὲν, ἱερῶν καὶ θυσιῶν ἡγεμονίαν ἔχειν, καὶ πάντα δι' ἐκείνου πράττεσθαι τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσια· ἔπειτα, νόμων τε καὶ πατρίων ἐθισμῶν

μῶν φυλακὴν ποιεῖσθαι, καὶ παντὸς τοῦ κατὰ φύσιν ἢ κατὰ συνθήκας δικαίου προνοεῖν, - - - βουλήν τε συνάγειν καὶ δῆμον συγκαλεῖν, καὶ γνώμης ἄρχειν, καὶ τὰ δόξαντα τοῖς πλείοσιν ἐπιτελεῖν. ταῦτα μὲν ἀπέδωκε βασιλεῖ τὰ γέρα, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, ἡγεμονίαν ἔχειν αὐτοκράτορα ἐν πολέμῳ &c. Sunt igitur apud Thucydidem, ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι βασιλεῖαι, *regna certis quibuſdam juribus & honoribus definita atque deſcripta.* Emendandus hac occaſione eſt Scholiaſtes Ariſtophanis in *Acharnenſes* pag. 373. ubi differentiam docet inter βασιλέα & τύραννον. Βασιλεὺς μὲν γὰρ, inquit, ἐκ προγόνων κατὰ διαδοχὴν ἔχει τὴν ἀρχὴν ἐπὶ ῥητοῖς λαβὼν πέρασι· τύραννος δὲ τὸ ἄρχειν βιαίως σφετερίζεται. pro πέρασι ibi legendum γέρασι, ut apud Thucyd. Ob ſimilitudinem literarum majuſcularum facile permutari potuerunt à librariis hæ literæ, γ & π.

Ejuſdem libri cap. 22. Κτῆμά τε ἐς ἀεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειν σύγκειται. Elegans eſt antitheſis vocabulorum, ut ἐς ἀεὶ, & ἐς τὸ παραχρῆμα, *in perpetuum*, & *in præſens*; ſic κτῆμα & ἀγώνισμα. Κτῆμα eſt res ipſa quæ ſervatur & poſſidetur, veritas, hiſtoria vera. recte Schol. ἀλήθειαν interpretatur. ἀγώνισμα vero certamen ludicrum, fabula, hiſtoria fabuloſa, fabulis adornata, quæ auditoribus jucunda. Sch. τὸν γλυκὺν λόγον, θέαμα, παιδιὰν, ποιητικὸν ἀγώ-

ἀγώνισμα κωμῳδοποιῶν ἢ τραγῳδοποιῶν. Sic ἀγώνισμα ποιεῖν, *fabulam agere*, dicunt Græci. Citavit hæc Thucydidis verba Lucianus lib. *de conſcrib. hiſt.* p. 631. Ὁ δ᾽ οὖν Θουκυδίδης εὖ μάλα τοῦτο ἐνομοθέτησε, καὶ διέκρινεν ἀρετὴν καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι αὐτοῦ τὰ βιβλία. Κτήματα γάρ φησι μᾶλλον ἐς ἀεὶ συγγράφειν, ἤπερ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισμα. καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων ἀπολείπειν τοῖς ὕστερον. ubi eleganter etiam exponit τὸ ἀγώνισμα per τὸ μυθῶδες, & κτήματα per τὴν ἀλήθειαν. Inferius eodem libro p. 638. idem explanat dicens. - καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσωντάι σε, καὶ τιμήσωσιν, ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἐστοχασμένος, πρὸς τοὺς ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ᾽ ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγηται καὶ περὶ σοῦ· ἐκεῖνος μέντοι ἐλεύθερος ἀνὴρ ἦν, καὶ παῤῥησίας μεστός· οὐδὲν κολακευτικὸν, οὐδὲ δουλοπρεπὲς, ἀλλ᾽ ἀλήθεια ἐπὶ πᾶσι &c. Appoſite etiam Polybius lib. II. p. 197. Τὸ γὰρ τέλος ἱστορίας καὶ τραγῳδίας οὐ ταυτὸν, ἀλλὰ τοὐναντίον. ἐκεῖ μὲν γὰρ δεῖ διὰ τῶν πιθανωτάτων λόγων ἐκπλῆξαι καὶ ψυχαγωγῆσαι κατὰ τὸ παρὸν τοὺς ἀκούοντας· ἐνθάδε δὲ διὰ τῶν ἀληθινῶν ἔργων καὶ λόγων εἰς πάντα τὸν χρόνον διδάξαι καὶ πεῖσαι τοὺς φιλομαθοῦντας. ἐπειδήπερ ἐν ἐκείνοις μὲν ἡγεῖται τὸ πιθανὸν, κἂν ᾖ ψεῦδος.

ψεῦδ© διὰ τὴν ἀπάτην τῶν θεωμένων· ἐν δὲ τέτοις τἀληθὲς, διὰ τὴν ὠφέλειαν τῶν φιλομαθέντων. & lib. III. p. 257. Ἱστορίας γὰρ ἐὰν ἀφέλῃ τὶς τὸ διὰ τί, καὶ πῶς, καὶ τίν© χάριν ἐπράχθη, καὶ τὸ πραχθὲν πότερα εὔλογον ἔσχε τὸ τέλ©, τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς, ἀγώνισμα, μάθημα δὲ ἐ γίγνεται. καὶ παραυτίκα μὲν τέρπει, πρὸς δὲ τὸ μέλλον ἐδὲν ὠφελεῖ τὸ παράπαν. Adde quoque Joſeph. lib. I. *contra Apionem* pag. 1035.

Cap. IV.

Locus Xenoph. de ingratis illuſtratus ex Cicerone. Ὁμῆ quid Atticis. Xenophon bis emendatus. Ejus interpres caſtigatus. Τ̓εριομένον quid.

XEnophon Κύρε Παιδ. l. I. c. 6. ubi agit de Perſarum legibus & inſtitutis, inter alia de lege eorum contra ingratos, dicit: Δικάζονται δὲ ἐχ ἥκιστα, ἀχαριστίας· καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δὲ, κολάζεσι καὶ τἕτον ἰσχυρῶς. οἴονται γὰρ τὲς ἀχαρίστες, καὶ περὶ Θεὲς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν, καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα, καὶ φίλες. Hujus legis Perſicæ contra ingratos latæ meminerunt plures Auctores Græci ac Latini. Videatur Briſſon. de *Regno Perſarum* lib. II. p. 198. qui loca ex Ammiano & Themiſtio adduxit. Addam ego alium ex Ælian. *Hiſt. Anim.* VII. 3. Χάριν δ' ἄρα

δ' ἄρα καὶ δελφῖνες τῶν ἀνθρώπων ἀποδοῦναί εἰσι δικαιότεροι, καὶ τῷ νόμῳ τῶν Περσῶν, ὃν ἐπαινεῖ καὶ Ξενοφῶν, οὐκ ἐνέχονται. Optime Cicero *Orat. pro Plancio* cap. 33. ubi videtur hunc Xenophontis locum explicaſſe: *Cum omnibus virtutibus me affectum eſſe cupiam, tamen nihil eſt quod malim, quam me & gratum eſſe, & videri. Hæc eſt enim una virtus non ſolum maxima, ſed etiam mater virtutum omnium reliquarnm. Quid eſt pietas, niſi voluntas grata in parentes? qui ſunt boni cives, qui belli, qui domi de patria bene merentes, niſi qui patriæ beneficia meminerunt? qui ſancti, qui religionem colentes, niſi qui meritam Diis immortalibus gratiam juſtis honoribus, & memori mente perſolvunt? quæ poteſt eſſe jucunditas vitæ, ſublatis amicitiis? quæ porro amicitia poteſt eſſe inter ingratos?* &c.

Cap. 24. Ἐπεὶ δὲ ἑώρων τοὺς μὲν σφετέρους φυγῇ εἰς αὐτοὺς φερομένους, τοὺς δ' ἀμφὶ Κῦρον ὁμοῦ ἐπ' αὐτοὺς ἑπομένους. Poſteriora verto: *Cyrum cum ſuis prope a tergo ipſos inſequentem.* voculam enim ὁμοῦ hic *prope* ſignificare puto, non *ſimul*, ut habet Interpres. Ὁμοῦ Atticis ſic uſurpari docent Scholiaſtæ Apollonii & Ariſtophanis. Sch. *Apollon.* ad l. II. p. 73. hæc verba, Ὁμοῦ δὲ οἱ ἐσσεύοντο.] τὸ ὁμοῦ, inquit, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τιθέασι, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐγγὺς ὡς Ἀθηναῖοι εἰώθασι χρῆσθαι. Μέναν-

δρος.

δρ☉. Ὁμῦ δὲ τῷ τίκτειν παρεγένεθ' ἡ κόρη. ἀντὶ τῦ ἐγγύς. Ariſtoph. *Equit.* p. 300. Ὁ κονιορτὸς δῆλ☉ αὐτῶν, ὡς ὁμῦ προσκειμένων. & in *Pace.* καὶ μὴν ὁμῦ ἐστιν ἤδη. quibus in locis Schol. exp. ἐγγύς. Hom. *Iliad.* E. verſ. 867. Ὁμῦ νεφέεσσιν, Sch. ἐγγὺς τῶν νεφῶν. Similiter paullo poſt apud Xenoph. ὁμόθεν διώκοντες, verto, *è propinquo perſequentes*, non, *copiis univerſis*, ut Interp. quemadmodum inferius in hoc libro, ὁμόθεν παίεσθαι, *è propinquo*, vel, *cominus feriri.*

Cap. 36. ἐπεὶ δὲ ὡς ἐν τοῖς ἐφήβοις ἦμεν, ὁ Ἄρχων ἡμῶν αὐτῦ τῦτυ ἰσχυρῶς ἐπεμελεῖτο. Non dubito quin pro ἐπεὶ δὲ legendum ſit, ἐπὶ δὲ, i. e. *deinde*, *præterea.* Sic Herodot. l. IV. c. 59 - - Ἱστίην μὲν μάλιστα, ἐπὶ δὲ Δία τε, καὶ Γῆν. *Veſtam præcipue*, *inſuper etiam Jovem & Terram.* Sic πρὸς δὲ Il. 119.

Cap. 39. Τίν☉ δ' ἕνεκα δυλῦν ὗς ἀγρίυς πλέγμασι καὶ ὀρύγμασι; Pro δυλῦν, quod ſign. in *ſervitutem redigere*, lege δολῦν, *dolo capere.* Paullo poſt, ἢ ὐ γινώσκεις, ὅτι ταῦτα πάντα κακυργίαι τινὲς, καὶ ἀπάται, καὶ δολώσεις, καὶ πλεονεξίαι; Et ſimilis plane locus eſt apud Plut. *Amatorio*, p. 757. Ἔυχονται δ' Ἀρισταίῳ δολῦντες ὀρύγμασι καὶ βρόχοις λύκυς. ubi habemus δολῦν ὀρύγμασι καὶ βρόχοις, ut hic δολῦν πλέγμασι καὶ ὀρύγμασι.

Lib. II. K. Π. c. 8. Ἐδόκυν δὲ ὠφελεῖσθαι αὐτῷ ὁμῦ τρεφόμενοι καὶ πρὸς τὸ ἧττον ἀλλήλυς

ἂν

ἂν ἐθέλειν ἀπολείπειν, ὅτι ἑώρα καὶ τὰ θηρία τὰ ὁμοῦ τρεφόμενα δεινὸν ἔχοντα πόθον, ἥν τις αὐτὰ διασπᾷ ἀπ᾽ ἀλλήλων. Obſervavi ſimilem apud Plutarchum locum, qui dignus eſt, ut hic apponatur. lib. *de educ. puer.* p. 3. Ἡ συντροφία ὥσπερ ἐπιτόνιόν ἐστι τῆς εὐνοίας, καὶ γὰρ τὰ θηρία τῶν συντρεφομένων ἀποσπώμενα, ταῦτα ποθοῦντα φαίνεται. i. e. *Convictus quaſi intentio quædam eſt benevolentiæ, quando etiam à beſtiis abſtractas alias, quarum uſæ erant convictu, deſiderari videmus.*

Cap. 20. in principio. Ἄλλον δέ ποτε ἰδὼν Ταξίαρχον ἄγοντα τὴν τάξιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν ἐφ᾽ ἑνὸς, καὶ ὁπότε δοκοίη αὐτῷ καιρὸς εἶναι, παραγγέλλοντα τὸν ὕστερον λόχον παράγειν, καὶ τὸν τρίτον, καὶ τὸν τέταρτον εἰς μέτωπον. Non intellectus Interpreti hic locus, qui poſtrema illa ſic reddidit, *poſteriorem manipulum præterito tertio & quarto, in frontem procedere jubebat.* At hæc non eſt mens Auctoris, quod Centurio ille juberet poſteriorem tantum manipulum in frontem procedere; ſed omnes quatuor: nam alioqui fieri non poſſet, ut οἱ λοχαγοὶ ἐν μετώπῳ eſſent, quatuor ſc. uti mox ſequitur. quare τὸ, παράγειν hic non eſt *præterire*, vel *præteritis aliis procedere*, ſed *promovere ab altitudine in longitudinem*, quod fit ad porrigendam frontem, ut docent Tactici, apud quos paſſim ita occurrit, & ὕστερος hic eſt,

qui

qui *priorem ſequitur*, idem quod δεύτερος. quod hic λόχον ὕϛερον, τρίτον, τέταρτον, mox δεύτερον τούτου, τρίτον, τέταρτον. & deinceps iterum in hoc capite. Verto igitur locum hoc modo: *Alium vero aliquando videns Centurionem ducentem centuriam à fluvio in ſiniſtram ſingulis ſingulos ſequentibus, & quum tempus ipſi eſſe videbatur, jubentem ſecundum manipulum promovere in frontem, & dein tertium & quartum.*

C. 22. de Cyro, ὁδ' εισῄει πρὸς τὸν Κυαξάρην ἐν Περσικῇ ϛολῇ οὐδέν τι ὑβρισμένῃ. Notanda locutio, ϛολὴ οὐδέν τὶ ὑβρισμένη. Ὑβρισμένον eleganter dicitur id quod ambitioſum eſt, & inſolenter ornatum. Eurip. *Phœniſſ.* 1119. οὐ σημεῖ' ἔχων ὑβρισμένα, *ſigna non habens ambitioſa*, vel *arrogantiam indicantia.* Sch. σημεῖα ὑπερήφανα καὶ μετ' ἀλαζονείας. Ælian. *V. H.* I. 31. ubi agit de Lege Perſarum, quando Rex in Perſide equitat, omnes, inquit, ei munera offerunt, agricolæ & opifices, ſed οὐδὲν τῶν ὑβρισμένων οὐδὲ τῶν ἄγαν πολυτελῶν, i.e. *nihil eorum quæ ambitioſa, aut valde pretioſa ſunt.* atque illud ſignificare τὸ ὑβρισμένον, ex ipſo hoc Xenophontis loco liquido patet, nam mox exponitur ϛολὴ οὐδέν τι ὑβρισμένη, per στολὴν φαύλην, *vilem ſtolam*, ſive φαυλότητα τῆς στολῆς. cum dicit: ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Κυαξάρης, τῷ μὲν τάχει ἥσθη, τῇ δὲ φαυλότητι τῆς στολῆς ἠχθέσθη.

C a p. V.

Lucianus emendatus. Ἐν τοῖς μάλιςα. Διαλλάττειν. *Idem a prava diſtinctione liberatus. Interpres ejus aliquoties reprehenſus.* Ἀρχαῖον ἀποδεῖξαι. Μικρὸν ἀνακρύεσθαι. Ὡς ἄμεινον.

APud Lucianum in *Somnio* p. 3. legitur Λιθοξόος ἐν τοῖς μάλιστα ἐνδοκίμοις. Non dubito quin legendum ſit εὐδόκιμος. Sic enim loqui amant Græci, voces ἐν τοῖς μάλιστα, quæ nihil aliud deſignant, quam *cumprimis, maxime*, ponunt inter duos ſimiles caſus, quorum alter eſt nominis ſubſtantivi, alter adjectivi. Ælian. *V. H.* 11.38. Νόμος ἐν τοῖς μάλιστα φυλαττόμενος: *Lex quæ maxime ſervatur.* Idem XIV. 40. Ἀλέξανδρος ὁ Φεραίων τύραννος ἐν τοῖς μάλιστα ἔδοξεν ὠμότατος εἶναι: *Alexander Pheræorum tyrannus quam maxime truculentus fuit.* Lucian. noſter in *Gallo*. p. 178. Ἐν τοῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἄξιος. Plut. in *Coriolano*. p. 223. Ἄππιος μὲν οὖν Κλαύδιος αἰτίαν ἔχων ἐν τοῖς μάλιστα μισόδημος εἶναι. Idem in *eodem* p. 232. Ἦν γὰρ ἐν τοῖς μάλιστα δεινὸς εἰπεῖν. Et in *Iſide & Oſir.* p. 364. Ἔτι τὴν Αἴγυπτον ἐν τοῖς μάλιστα μελάγγειον οὖσαν. Dion. Halic. l. I. p. 49. τὸ τῶν Τρώων ἔθνος Ἑλληνικὸν ἐν τοῖς μάλιστα ἦν. Idem pro eo dixit ἐν τοῖς πάνυ. l. I. p. 15. Τοῦτο τὸ ἔθνος ἦν ἐν τοῖς πάνυ μέγα

τε

τε καὶ ἀρχαῖον. Herodot. dixit eodem ſenſu, ὅμοια τὰ μάλιστα, ut alibi oſtendimus.

Pag. 14. in *Prometh. in Verb.* cum dixerat, Prometheo ſimiles eſſe τοὺς ἐν δίκαις εὐδοκιμοῦντας, ſubjicit, πλὴν εἰ μὴ διαλλάττοιτε ὅτι μηδ' ἐκ πηλοῦ πλάττετε, ἀλλὰ χρυσᾶ ὑμῖν τοῖς πολλοῖς τὰ πλάσματα. In verſione Lat. hoc modo: *Niſi ſi ſic dirimatis, vos ex luto non fingere, ſed aurea pleriſque veſtris figmenta eſſe.* Tu potius ſic redde: *Niſi in eo tantum differretis* (a Prometheo ſc.) *quod non ex luto fingitis, ſed quod aurea veſtrum pleriſque ſunt figmenta.* Sic *pro Imagin.* p. 28. Ἀλλὰ κἀκείνῳ οὐ σμικρῷ διαλλάττουσιν: *Sed hac re etiam non exigua à ſe invicem differunt.* & alibi. Xiphilin. *Nerone* p. 189. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἐκ τοῦ ὁμοίου πάντα ἔπραττον, ἐν ἑνὶ δὲ τούτῳ διήλλαττον: *Cuncta enim eodem modo faciebant, tantumque diſcrepabant in eo* &c.

Pag. 17. Ἐνίοτε καὶ τὸ ὅλον ἀναπαίστοις μέτροις ἐποχουμένη τὰ πολλὰ, τοὺς τοῦ διαλόγου ἑταίρους ἐχλεύαζε. Verſio Lat. *Interdum etiam anapæſticis verſibus plerumque in ſublime evecta, dialogi ſocios ſubſannabat.* Prava hæc verſio à prava diſtinctione eſt orta. Quid *interdum* & *plerumque* in uno membro? Diſtinguenda ſunt verba hoc modo: Ἐνίοτε καὶ τὸ ὅλον ἀναπαίστοις μέτροις ἐποχουμένη, τὰ πολλὰ τοὺς τοῦ διαλόγου ἑταίρους ἐχλεύαζε. nam τὰ πολλὰ pertinet ad membrum poſterius.

verte igitur: *Interdum etiam omnino anapæſtic.s verſibus vecta, multa in Dialogi ſocios ſcommata conjiciebat.* Sic πολλὰ λοιδορεῖσθαι dixit Noſter in *Somnio* p. 4. καὶ πολλὰ τῷ ἀδελφῷ λοιδορησαμένης. & , πολλὰ κατηγορηθῆναι in *Timone* p. 127. τὰ πολλὰ ἐπισκώπτειν in *Dial. Mort.* p. 263. Πολλὰ καταρᾶσθαι ἀνδράσι πονηροῖς dixit Comic. in *Lyſiſtr.* p. 887. ſimiliter Lat. *multa invehi in aliquem.*

In *Nigrino.* p. 22. Τοσαύτην τινά μου λόγων ἀμβροσίαν κατεσκέδασεν, ὥστε καὶ τὰς Σειρῆνας ἐκείνας εἴ τινες ἄρα ἐγένοντο, καὶ τὰς ἀηδόνας, καὶ τὸν Ὁμήρου λωτὸν ἀρχαῖον ἀποδεῖξαι. Interp. *Tantamque verborum ambroſiam mihi affudit, ut mihi plane videretur Sirenas illas, ſi quæ unquam fuerunt, & aëdonas, lotum illum Homeri antiquum referre.* Prorſus non tetigit ſcopum. Senſus enim verborum eſt: *Tam dulcia mihi verba ipſius fuerunt, ut Sirenes, luſciniæ, lotuſque Homeri nugæ eſſent adhæc*, vel, *ut antiqua, ſtulta & deliramenta viderentur iſta alia, præ dulcibus hujus verbis.* Sic recte cepit locum hunc Schol. qui ἀρχαῖον interpretatur ἀνόητον. Græci paſſim ἀρχαῖον & κρόνιον pro *ſtulto* & *deliro* ſumunt, Comic. in *Nubib.* p. 176. Σὺ δὲ γ' ἀρχαῖος: *Sed tu ſtolidus.* In eadem fab. p. 199. Ὁ δ' εὐθὺς ὡς ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν, Ἄδειν τε πίνονθ'. *At hic continuo ſubjecit, ſtultum*

eſſe

eſſe pulſare citharam & cantare inter bibendum. Sic Lat. *Antiqua. Negligimus iſta,* inquit *Phil.* I. Cicero, *& nimis antiqua & ſtulta ducimus.* Et quemadmodum hic Lucian. ἀρχαῖον ἀποδεῖξαι, ita Ariſtoph. Κρόνους ἀποδεῖξαι in *Veſp.* p. 531. Καὶ τοὺς τραγῳδοὺς φησιν ἀποδείξειν Κρόνους τὸν νοῦν: *Et tragœdos mente ſtolidos eſſe probaturum ſe dicit:* ſimili phraſi noſter παῖδας ἀποφαίνειν dixit, in de *Morte Peregr.* p. 565. ἐν βραχεῖ παῖδας αὐτοὺς ἀπέφηνε. *brevi illos præ ſe pueros eſſe oſtendit.* Ceterum ſententiam hanc aliis verbis expreſſit Auctor in *Imagin.* p. 10. Ὁπόταν δὲ καὶ τὸ καλὸν ἐκεῖνο ᾄδῃ, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν κιθάραν, τότε δὴ, τί ποτε, ὥρα μὲν σιωπᾷν ταῦτα ἀλκυόσι καὶ τέττιξι, καὶ τοῖς κύκνοις· ἄμουσα γὰρ ὡς πρὸς ἐκείνην ἅπαντα. κἂν τὴν Πανδίονος εἴπῃς, ἰδιῶτις κἀκείνη καὶ ἄτεχνος, εἰ καὶ πολυηχέα τὴν φωνὴν ἀφίησιν: *Quando vero eximium illud canit in primis ad citharam, tunc utique tacendum halcyonibus, cicadis & oloribus. Præ illa enim omnia hæc ſunt expertia cantus* (vel, *canendi imperita:*) *quin & ſi Pandionis filiam dicas, rudis etiam illa & imperita, quamvis vocem multiſonam emittat.*

P. 25. Παῦε, ὦ θαυμάσιε, μικρὸν ἀνακρουόμενος. Inſulſe admodum Interpres: *Ceſſa, ô admirande, paulum præludere.* Nihil aliud eſt μικρὸν ἀνακρουόμενος, quam μικρὸν ἐπανιὼν apud Xenoph. Κύρ. π. I. Metaphora deſum-

ta a re nautica, in qua χρὐεσθαι & ἀνακρούεσθαι πρύμναν dicuntur, *qui remis inhibent curſum navis, & paullatim retrocedunt*, uti docuere Viri Magni J. F. Gronov. Lib. IV. *Obſervat.* & J. G. Græv. ad Lucian. *Ver. Hiſt.* I. inde μεταφορικῶς κρούεσθαι & ἀνακρούεσθαι ſumuntur pro *retrogredi.* ita apud *Ælian. Hiſt. An.* III. 13. κρούεσθαι τὸ πτερὸν dicitur avis, quæ retrovolat. Præterea in τῷ, παῦε ſimiliter alluſit Lucianus ad rem nauticam. ea enim voce Celeuſta jubebat remiges quieſcere, & non ulterius remigare. ita Charon apud Comicum in *Ran.* p. 224.

Ὦ παῦε, παῦε, παραβαλοῦ τῷ κωπίῳ.

Senſus itaque Luciani hoc loco eſt: Deſine, o bone vir plura loqui, ne perge ulterius in tua narratione, ſed paullulum eam inhibe, retrogredere, & repete. Hoc ſic eſſe evincunt ſequentia, καὶ λέγε ἐξ ἀρχῆς ἀναλαβὼν ἤδη τὰ εἰρημένα.

Ibid. Ὥστε κᾂν ἐνδεέστερόν τι δοκῶ λέγειν, ἐκεῖνο μὲν ἔστω πρόχειρον, ὡς ἄμεινον ἦν. Formula loquendi, ὡς ἄμεινον ἦν, qua utebantur illi qui alios docebant, quid facere par eſſet, vel corrigebant non ſatis recte quippiam dicentes vel facientes. occurrit apud Heſiod. in Ἔργ. ad Perſen fratrem, ℣ſ. 570.

Τόνδε μετ' ὀρθρογόη Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν
Ἐς φάος ἀνθρώποις, ἔαρος νέον ἱσταμένοιο.
Τὴν φθάμενος οἴνας περιταμνέμεν· ὣς γὰρ ἄμεινον.

& apud

& apud Hom. *Iliad.* A. verſ. 217.

Καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὣς γὰρ ἄμεινον.

Ita hic Lucian. ὣς ἄμεινον ἦν: *ſic erat melius.* pro eo quod hic dixit, ἐκεῖνο ἔστω πρόχειρον, ὣς ἄμεινον ἦν, alibi habet, διεύθυνον; *corrige.* in *Prometheo.* p. 183. Ἔι τι μὴ καλῶς εἰρῆσθαι δοκεῖ, διευθύνατε.

Cap. VI.

Explicatur locus in II ad Timoth. Epiſtola. Refutantur illi, qui in phraſi ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον, *a victimarum ſectione ac diſtributione petitam putant metaphoram:* Διαιρεῖν *pro mente vel judicio diſcernere. Notatur Pricaus, qui a lapicidis ductam in τῷ ὀρθοτομεῖν tranſlationem exiſtimat. Apoſtolum in eo verbo ad aratores bonos, qui rectos ducunt ſulcos, reſpexiſſe oſtenditur, & ſignificare, verbum Euangelii pure & ſincere docere. Vocabula* ἔργον, ἐργάζεσθαι, ἐργάτης *quomodo κατ᾽ ἐξοχὴν uſurpentur apud Gracos,* & *tranſlate in N. T.*

IN II. *ad Timotheum* Epiſtola cap. II. verſ. 15. Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας: *Da operam, ut probatum temet exhibeas Deo, operarium inconfuſibilem, recta ſecantem verbum veritatis.* Quæritur, unde in verbo ὀρθοτομεῖν deſumta ſit metaphora. Eruditiſſimo Bezæ videtur eſſe translata ab *illa legali victimarum ſectione ac diſtributione,* ut & Viro Magno Hugoni

Grotio,.qui ad hunc locum, *Similitudo*, inquit, *ducta à victimis, quæ certo ritu ſecari debebant.* & paullo poſt, *Euangelium autem* ὀρθοτομεῖ, *qui cuique accommodat ea monita, quæ ei maxime conveniunt, quomodo de victimis aliæ partes dabantur ſacerdotibus, aliæ privatis.* Pariter Doctiſſimus Bochartus à ſacrificiis petitam eſſe exiſtimavit, quia diſſectio animalium in ſacrificandi ritu non fuit temere facta, ſed cum arte & induſtria: quod colligunt ex eo, quod apud Poëtam ſæpe legitur,

Μίστυλλον τ' ἄρ' ἐπισταμένως.

Et in minutas partes ſcienter ſecabant, ut *Iliad.* H. 317. & Ω. 626. Hinc Deum Caino dixiſſe volunt, Οὐκ, ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; *Nonne, ſi bene offeras, nec bene dividas, peccaſti?* Quæ verſio LXX Interpretum ex eo nata, quod legerunt לנתח pro לפתח *Geneſ.* IV. 7. Vide Bochart. *Hieroz.* Part. I. Lib. II. cap. XXXIII. Sed ut ἐν παρόδῳ paucula obſervem ad illum locum Septuaginta Interpretum. Non mihi equidem videntur Interpretes illi, quum ſic verterunt hæc verba, legentes procul dubio aliter ac hodie in Codice Hebræo habetur, reſpexiſſe ad diſſectionem victimarum in ſacrificiis, ob duas haſce rationes, (α) quia verbum διαιρεῖν vel διελεῖν non eſt uſitatum Græcis, quando de diſſectione victimarum loquun-

loquuntur, ſed potius *μιστύλλειν*, Poëtis, & *μελίζειν* ac ſimilia Proſæ ſcriptoribus, ut Dion. Halic. Lib. VII. p. 478. καὶ μετὰ τοῦτο δείραντές τε καὶ μελίσαντες, *ac mox excoriatam concidebant membratim.* nuſquam vero, quod ſciam, exprimitur hoc per διαιρεῖν, vel ὀρθῶς διαιρεῖν. (β.) Quia Cainus, ad quem Deus hæc verba habuit, non obtulerat de pecudibus, ſed de frugibus terræ: erat enim agricola. Habelus vero frater ejus, opilio, de pecudibus obtulerat. quapropter in illo Dei ad Cainum dicto ad diſſectionem animalium reſpici poſſe non videtur. Dicam paucis, quæ mea hoc de loco ſit ſententia. Putem ego, τὸ διαιρεῖν hic impropriam habere notionem ſc. *mente diſcernendi* & *dijudicandi*, ut ὀρθῶς διαιρεῖν dicatur is, qui recte, & ita uti decet, de re aliqua cogitat & ſtatuit, qui à malo bonum, falſum a vero diſcernit. Uſus hujus verbi in hac ſignificatione frequens eſt apud antiquiſſimos probatiſſimoſque Auctores. Herodot. lib. VII. cap. 16. Εἰ δὲ ἄρα μὴ ἔστι τοῦτο τοιόνδε οἷον ἐγὼ διαιρῶ: *Si vero hoc non ſit tale, quale eſſe ego ſtatuo.* Interpres non ſatis expreſſit h. v. *Quod ſi hoc non eſt cujuſmodi ego dico*: non enim τὸ διαιρεῖν *dicere* notat. Epictet. in *Enchirid.* cap. XXII. Ὅταν κλαίοντα ἴδῃς τινὰ ἐν πένθει, - - - εὐθὺς διαίρει παρὰ σεαυτῷ, καὶ λέγειν ἔστω πρόχειρον: *Quum flentem aliquem videris in luctu, - -*

 mox

mox ſtatuito apud te ipſum, & eſto in promtu dicere &c. iterum cap. XXIV. Κόραξ ὅταν μὴ αἴσιον κεκράγῃ, μὴ συναρπαζέτω σε ἡ Φαντασία· ἀλλ᾽ εὐθὺς διαίρει παρὰ σεαυτῷ, καὶ λέγε, ὅτι τέτων ἐμοὶ ἐδὲν ἐπισημαίνεται, ἀλλ᾽ ἢ τῷ σωματίῳ μȣ, ἢ τῷ κτησιδίῳ μȣ &c: *Si corvus inauſpicatum crocitarit, ne te viſum illud moveat, ſed mente tua diſcerne, & dic: Nihil iſtorum mihi portenditur, ſed aut corpuſculo meo, aut reculæ meæ.* Quin immo ipſum illud ὀρθῶς διαιρεῖν occurrit apud Comicum in Νεφέλαις pag. 169. Ed. Genev. ubi Socrates ad Strepſiaden:

Ἴθι νῦν, καλύπτȣ, καὶ σχάσας τὴν Φροντίδα
Λεπτὴν κατὰ μικρὸν περιφρόνει τὰ πράγματα
Ὀρθῶς διαιρῶν καὶ σκοπῶν.

Agedum tege faciem, & ſiſtens meditationem
Subtilem paullatim circumſpice res
Recte diſcernens & conſiderans.

ad quem locum Scholia antiqua: Διαιρῶν] ἀκριβῶς καὶ ἐπιμελῶς καταμερίζων περὶ ἧ τὴν σκέψιν ποιῇ. ἀναπτύσσων, δοκιμάζων, καὶ διακρίνων τὰ πράγματα. & inferius: Διαιρῶν καὶ σκοπῶν] ὁ γὰρ σκεπτόμενος, ἔτω διαιρεῖ τὴν βελήν· οἷον εἰ τόδε ποιήσω, τόδε ἀπαντήσει, καὶ εἰ τόδε, τόδε. Hoc Euripides expreſſit, διαλαβόντα ὀρθῶς κρίνειν, in *Electra* pag. 273.

Πῶς ἐν τις αὐτὰ διαλαβὼν ὀρθῶς κρινεῖ;
Quomodo igitur quis hæc diſcernens recte judicet?

Ὀρθῶς

Ὀρθῶς κρίνειν eſt etiam in *Euang*. Lucæ VII. 43. Sed plura non adducam exempla. hiſce, ni fallor, ſatis probatum dedi illum quem dixeram uſum verbi διαιρεῖν. Quando igitur ſecundum τοὺς LXX Deus ad Cainum dixit: Οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; verto: *Nonne, ſi recte obtuleris, recte vero non diſcreveris mente tua, peccaſti?* Sc. recte quidem, quod ad externum ſacrificium, de frugibus terræ donum Deo obtulerat Cainus, ſed animus ipſius perverſus non diſcernebat inter bonum & malum, impius erat, & in Deum non credebat. τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια, ut eſt apud Joannem I. *Epiſt*. III. 2. Quia igitur animo impuro & infideli, nec recte de oblatione diſcernente ac dijudicante obtulit ſuum munus, placere Deo non potuit, & proin graviter peccavit. Contra vero frater Habelus, qui idcirco πίστει πλείονα θυσίαν παρὰ Κάϊν προσενέγκειν τῷ Θεῷ prædicatur in Epiſt. ad *Hebr*. cap. XI. Hæc mea de hoc loco ſententia eſt, quam obiter heic inſerere viſum fuit. Sed à diverticulo ad viam.

Quemadmodum in τῷ διαιρεῖν loco illo Geneſios non reſpicitur, ut jam dixi, ad diſſectionem animalium, ita nec hoc Apoſtoli loco in τῷ ὀρθοτομεῖν, uti exiſtimarunt viri Eruditi, quos ſupra nominavi: nuſquam enim hoc

hoc quoque de rite diſſecandis animalibus adhibitum reperitur. Quare alia Metaphora quærenda eſt. Pricæus ad hunc locum deſumtam eſſe putat à *marmorariis* ſive *lapicidis*, qui etiam ἐργάται vocantur, ut apud Lucian. in *Somnio*, Καὶ διδάσκει παραλαβὼν λίθον, ἐργάτην ἀγαθὸν εἶναι. quem loquendi modum confert cum hoc Apoſtoli, ἐργάτης ἀνεπαίσχυντος, quod vocabulum licet ad multa artificiorum genera applicari poſſit; de nullis tamen frequentius nec magis proprie uſurpari aſſerit, quam de artificibus illis, qui lapides perite aut ſecare aut committere noverunt. Fateor occurrere quidem aliquando vocabulum ἐργάτης de *Lapicida*, ſed de nullo frequentius & proprie magis quam de eo occurrere, nego; nam uſum ejus multo frequentiorem magiſque proprium eſſe de opera in agro, ſive de eo qui opus ruſticum facit, quam de lapicida, facile mihi concedent ii qui Græcos auctores evolverunt, idque infra probaturus ſum.

Nullus igitur dubito, quin Apoſtolus in τῷ ὀρθοτομεῖν reſpexerit ad *Aratores*, quorum proprium eſt verbum. Illi enim quando arant, dicuntur τέμνειν τὴν γῆν, σχίζειν & ἐπισχίζειν ἄρουραν, ut Lat. *ſcindere*, & *aratro proſcindere terram*. Apollon. Rhod. *Argon.* lib. II. p. 99.

Οἷον δὲ πλαδόωσαν ἐπισχίζοντες ἄρουραν.

Ἐργα-

Ἐργατίναι μογέουσι βόες.
Ut autem humidam proſcindentes terram
Aratores laborant boves.

Ὀρθοτομεῖν autem dicuntur boni aratores, qui operi ſuo intenti, nec in arando reſpicientes, rectos ducunt ſulcos, & non delirant. qui enim in arando jugiter reſpiciunt, facile delirant, & rectos ducere ſulcos non poſſunt. Heſiodus in Ἔργοις eleganter de bono aratore, verſ. 443.

Ὅς κ' ἔργου μελετῶν ἰθείαν ἄυλακ' ἐλαύνοι,
Μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ἔργῳ
Θυμὸν ἔχων.
Qui quidem operi intentus rectum ſulcum ducat,
Non amplius circumſpiciens æquales, ſed in opere
Animum habens.

Hinc eleganter illuſtrari poteſt illud dictum Chriſti Domini apud Lucam in *Euang.* IX. 62. Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ceterum quod Heſiodus dixit ἰθείαν ἄυλακ' ἐλαύνειν, hoc Theocrit. ὄγμον ὀρθὸν ἄγειν. *Idyll.* X. in principio. Οὐθ' ἐὸν ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν δύνᾳ, ὡς τὸ πρὶν ἄγες: *Neque ſulcum rectum ducere potes, ſicut antea ducebas.* Ubi Sch. ὀγμὸς interpretatur, ἡ ἐπ' εὐθὺ τοῦ ἀρότρου τομή. Dionyſ. *de Situ Orbis* dixit, ἄυλακ' ἐπιθύνειν.

οὐ γὰρ

\- - - - - - ὀ γὰρ ἀρότρῳ
Αὔλακ' ἐπιθύνουσι διασχίζοντες ἀρούρας.
\- - - - - - *non enim aratro*
Sulcum rectum faciunt proſcindentes arva.

Paulus vero una voce compoſita ὀρθοτομεῖν dixit. Quod verbum ab Aratoribus hujuſmodi *rectos ducentibus ſulcos* translatum eſt ad eos qui rectas vias inſiſtunt, quique vitam ſuam ita uti decet inſtituunt, recte omnia faciunt, pure, candide & ſincere in omnibus agunt, nullam fraudem dolumve malum adhibent. in *Proverb.* XI. 5. Δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθοτομεῖ ὁδούς. & alibi. Sed inſignis eſt locus apud Euripidem in *Rheſo*, ubi verſu 395. *Hector*,

\- - - - - - φιλῶ λέγειν
Τἀληθὲς αἰεὶ, κοὐ διπλοῦς πέφυκ' ἀνήρ.
\- - - - - - *amo loqui*
Vera ſemper, nec ſum duplex vir.

Ad quæ *Rheſus* verſ. 422.
Τοιοῦτός εἰμι κἀυτὸς, εὐθεῖαν λόγων
Τέμνων κέλευθον, κοὐ διπλοῦς πέφυκ' ἀνήρ.
Talis ſum & ego, rectam ſermonum
Viam ſecans, nec ſum duplex vir.

Obſervatu autem dignus eſt hic Euripidis locus, quippe cum ex eo maxime illuſtrari queat hic de quo agimus. Non quidem eadem verba ibi habemus, ſed alia, quæ idem plane ſignificant. quid enim, quæſo, aliud eſt,

eſt, ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον, quam εὐθεῖαν λόγου τέμνειν κέλευθον?

Quum igitur de Doctore Euangelii, ut hic, dicitur ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, nihil aliud ſignificat, quam verbum Euangelii pure & ſincere docere, non cum fuco & dolo prædicare proprii quæſtus gratia, quemadmodum falſi quidam Apoſtoli id temporis faciebant, qui inde ἐργάται δόλιοι appellantur; ſed veritatem Euangelii ita prædicare, uti ea ſe habet, nihil addere, nihil demere. Hoc alia metaphora, à cauponibus ſc. fraudulentis petita, qui vitiata vina pro ſinceris vendunt, dixit Paulus οὐ καπηλεύειν τὸν λόγον, *non cauponari verbum*, in II. *ad Corinth.* II. 16. Οὐ γάρ ἐσμεν, ὡς οἱ πολλοὶ, καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ, κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν. deinceps in eadem epiſt. οὐ δολοῦν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. cap. IV. 2. - - - μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ, μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων. & in *Ep. ad Galat.* II. 14. ὀρθοποδεῖν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, *recta incedere ad veritatem Euangelii.* hoc autem loco, ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, *rectum ducere ſulcum verbi veritatis, ſine ullis erroribus rectam verbi ſecare viam.* Eleganter ergo verus & bonus Euangelii miniſter comparatur cum bono

bono aratore, & ut hic, ita etiam in illa ſententia Chriſti Luc. IX, qui locus ſupra adſcriptus eſt, miniſtri Euangelii comparantur cum aratoribus. *Qui manum aratro admovet & reſpicit ea quæ retro ſunt, non appoſitus eſt ad regnum Dei.* id eſt, qui aggreditur munus Euangeliſtæ, & interim etiam voluptates ac res hujus ſeculi curat ac reſpicit, is non poteſt eſſe diſcipulus meus, nec bonus Euangelii miniſter, is inhabilis eſt ad regnum Dei promovendum.

Et quod amplius me confirmat in hac ſententia, petitam eſſe metaphoram ab arantibus terram, & vomere ſcindentibus, eſt quod præceſſit in hoc verſu, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον. vox enim ἐργάτης proprie & κατ' ἐξοχὴν de eo qui opus ruſticum facit, uſurpatur. id quod nunc quemadmodum ſupra facturum me pollicitus ſum, demonſtrabo. Antequam vero oſtendam uſum hunc præcipuum vocis ἐργάτης, neceſſe erit docere, voces ἔργον & ἐργάζεσθαι, unde eſt ἐργάτης, de hujusmodi *opere ruſtico* κατ' ἐξοχὴν paſſim uſurpari.

Quod attinet ad vocem ἔργον, de ea Euſtathius ſub finem *Iliad.* Z ad hæc verba, Ἔργον ἀτιμήσειε μάχης, notavit, Ἔργον μάχης, πρὸς διαςολὴν ἑτέρων ἔργων εἴρηται, ὧν ἐςι καὶ τὸ δηλοῦν τὴν γεωργίαν κατ' ἐξοχὴν, ἐξ οὗ καὶ ἐργάζεσθαι, τὸ γεωργικῶς πονεῖσθαι. καὶ ὁ παρὰ Σοφο-

Σοφοκλεῖ ἐργάτης, καὶ ὁ παρὰ Θεοκρίτῳ ἐργατίνας. Sic Homer. *Odyſſ.* Ξ.

- - ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκε.

- - *opus autem mihi gratum non erat.*

ubi Schol. ἔργον τὸ κατὰ γεωργίαν. immo voce ἔργων etiam paſſim uſi ſunt Græci de arvis, ſive de agris cultis, & de ipſis frugibus. Ælian. *Hiſt. Anim.* III. 23. ἔργα habet eo ſenſu pro *arvis*, & paullo poſt τὰ ἔυεργα χωρία, *agros bene cultos*. Herodot. lib. I. c. 36. τὰ τῶν Μυσῶν ἔργα διεφθείρεσκε, *Myſorum fruges devaſtabat*. Ælian. *Var. Hiſt.* IV. 5. καὶ λυμαινόμενον αὐτῶν τὰ ἔργα ἐχειρώσατο λέοντα: *& leonem arva* ſive *fruges eorum devaſtantem cepit*. Callim. *Hymno in Dianam*, verſ. 125.

Κτήνεά φιν λοιμὸς καταβόσκεται, ἔργα δὲ πάχνη.

Pecuaes ipſorum devorat peſtis, fruges vero grando.

&verſ. 156.

- - σύες ἔργα, σύες φυτὰ λυμαίνονται.

- - *ſues fruges, ſues plantas devaſtant.*

Hinc ἐργάζεσθαι peculiariter & κατ᾽ ἐξοχὴν eſt *terram colere*. Heſiod. Ἔργ. 621.

Γῆν δ᾽ ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω.

Terram autem colere memento, ut te jubeo.

Ælian. *Var. Hiſt.* IX. 25. refert, Piſiſtratum imperii compotem factum arceſſiviſſe ad ſe eos, qui in foris otioſe tempus tererent, ejus-

que rei cauſſam eos rogaſſe, ſimulque addidiſſe, Ἐι μέν σοι τέθνηκε ζεῦγος, παρ' ἐμοῦ λαβὼν ἄπιθι, καὶ ἐργάζου: *Si tibi mortuum eſt par boum, à me accipe, abi & cole terram.* II *Reg.* IX. 10. Καὶ ἐργᾷ αὐτῷ τὴν γῆν σὺ &c. Paſſive etiam hoc verbum uſurpatur de terra quæ colitur. Dionyſ. Halic. Lib. VIII. p. 554. Ὅσων δὲ γεωργικὸς ὁ βίος ἦν ἐν ἀλλοτρίοις κτήμασι, τούτων ἄγοντές τε καὶ Φέροντες τὰ παρεσκευασμένα πρὸς τὴν ἐργασίαν ζεύγη τε βοϊκὰ καὶ βοσκήματα καὶ ὑποζύγια ἀχθοφόρα, καὶ σκεύη παντοῖα οἷς γῆ τε ἐργάζεται, καὶ καρποὶ συγκομίζονται: *Qui vero in alienis fundis agriculturam exercebant, horum agentes ac ferentes inſtrumenta ruſtica, juga boum & greges, & jumenta onera portantia, & omnigena inſtrumenta, quibus terra colitur & fruges comportantur.* LXX. *Ezech.* XXXVI. 34. Καὶ ἡ γῆ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται: *Et terra devaſtata coletur.* unde ager aratus, & cultus dicitur ἀγρὸς εἰργασμένος, *Eccleſ.* V. 8. & contra inarata terra, γῆ ἀνέργαστος apud Lucian.

Unde jam denique ἐργαστὴρ & ἐργάτης dicitur qui rus colit, fodit, arat, ſerit, occat, metit, &c. ac ἐργασία pro *agricultura* κατ' ἐξοχήν. Xenoph. lib. V. *Memorabil.* pag. 832. Ἐπί τε γὰρ τοὺς πολεμίους σὺν ἀνθρώποις δεῖ ἰέναι, τῆς τε γῆς σὺν ἀνθρώποις ἐστὶν ἡ ἐργασία: τὸν οὖν μέλλοντα εὖ γεωργήσειν δεῖ τοὺς ἐργαστῆρας

στῆρας καὶ προθύμους παρασκευάζειν, καὶ πείθεσθαι θέλοντας: *Nam & adverſus hoſtes pergendum eſt cum hominibus. & hominum opera terra eſt colenda. Itaque neceſſe eſt eum qui recte agriculturam exercere velit, operarios ſuos ſic inſtruere, ut ſint alacres & ad parendum promti.* & paullo poſt: παρακελεύεσθαι δὲ πολλάκις οὐδὲν ἧττον δεῖ τοῖς ἐργάταις τὸν γεωργὸν, ἢ τὸν στρατηγὸν τοῖς στρατιώταις. *Etiam neceſſe eſt agricolam non minus interdum operas ſuas cohortando excitare, quam imperatorem milites.* Joſeph. *B. J.* l.v. c.9. ὅντινα λάβοι τῶν προσιόντων κατὰ τὴν χώραν ἐργατῶν διέφθειρεν. *quemcunque cepiſſet ex agricolis agros adeuntibus, interfecit.* Sic apud Sophoclem ἐργάτης, & apud Theocritum Ἐργατίνας in principio *Idyll.* X. quod Idyllium inſcribitur etiam Ἐργατίναι ἢ Θερισταί. & in *Geoponicis* nihil frequentius. pag. 77. Ἐὰν πολλοὶ ὦσιν ἐργάται, οὐ δεῖ πάντας ὁμοῦ ἐργάζεσθαι· εὐκόλως γὰρ ῥᾳδιουργήσουσιν, & ſæpius eadem pag. & alibi. Immo non tantum homines agrum colentes ſic κατ᾽ ἐξοχὴν dicuntur, ſed etiam *boves*, qui Lat. *aratores*, Apollon. l. II. p. 99.

Ἐργατίναι μογέουσι βόες.

Aratores laborant boves.

Frequens etiam hic uſus ejus vocis de operariis agrum colentibus eſt in Novo Fœdere. Jacob. V. 4. Ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος ἀφ᾽

ὑμῶν, κράζει. & in Euang. ſæpius. Hæc fuſius paullo perſequutus ſum, ut oſtenderem, proprie admodum & καὶ ἐξοχὴν de opera ruſtica hanc vocem accipi, contra Pricæum, qui de nullo frequentius & magis proprie quam de Lapicida hanc vocem uſurpari contendit.

In N. T. hæc omnia improprie ſæpe uſurpantur, & ad Spiritualia transferuntur.

α. Eccleſia comparatur cum arvo quod colitur. unde Paulus 1. *Cor*. III. 9. ad fideles Corinthios: Θεοῦ γεώργιόν ἐστε.

β. Deus comparatur cum hero, ſive domino fundi. Matt. XX. 1. Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας. ubi dominus fundi vel vineæ, οἰκοδεσπότης appellatur, (qui in *Geopon*. l. II. pag. 76. etiam δεσπότης.) & dein apud Matt. verſ. 8. ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος.

γ. Epiſcopi, Doctores & Præcones Euangelii, à Deo miſſi ad prædicandum Euangelium & homines ad fidem convertendos, conferuntur cum operariis ſervis, quorum opera herus utitur in agro colendo, fodiendo, arando, occando, ſerendo, plantando, rigando, metendo, vindemiando, triturando &c. quare ἐργάται illi appellantur. Ita Paulus hic hortatur Timotheum, ut exhiberet ſe Deo tanquam hero ſuo ἐργάτην ἀνεπαί-

σχυντον,

σχυντον, i. e. probum Euangelii Miniſtrum, qui magno ſtudio ſemper intentus eſt Euangelio promovendo, qui non negligenter, nec doloſe in arvo Eccleſiæ operatur, ſed contra ea diligenter, & ſincere, atque adeo, quum Dominus rationem operis ab eo exigit, tantum abeſt, ut negligentiæ aut fraudis accuſari, ac propterea animo confundi & pudefieri queat, ut potius multa cum fiducia & παῤῥησίᾳ mercedem operis exſpectet.

Hujusmodi ἐργάταις in Euangelio bonis & inconfuſibilibus opponuntur ἐργάται κακοὶ & δόλιοι, *operarii mali & doloſi*, quo nomine appellantur falſi Apoſtoli, qui pernicioſa fovent dogmata, iiſque alios in fraudem inducunt & decipiunt. E. G. II *Cor*. XI. 13. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι, ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ: *Tales enim falſi Apoſtoli, operarii doloſi, transfigurantes ſe in Apoſtolos Chriſti.* & *Philip*. III. 2. Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν. *Cavete canes, cavete malos operarios, cavete conciſionem.*

Et ut Miniſtri Euangelii vocantur ἐργάται, ita collegæ in munere prædicandi Euangelii, συνεργοὶ appellantur. 1. *Theſſ*. III. 2. Καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. *Rom*. XVI. 9. Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ. *Philipp*. II. 25. ubi

ubi Paulus Epaphroditum vocat συνεργὸν ſuum.

Hinc etiam opus & labor quem adhibent Euangelii miniſtri in prædicando & propagando regno Chriſti, exprimitur illis verbis, quibus moleſtus ac difficilis rus colentium labor apud Græcos efferri ſolet. E. G. ἔργον, κόπος, κοπιᾷν, σπείρειν, φυτεύειν, ποτίζειν & quæ ſunt ſimilia. Sic [α] Ἔργον habemus *Philipp.* II. 30. de Epaphrodito: Ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισε. [β] Κοπιᾷν 1. *Cor.* XV. 10. περισσότερον (inquit ibi Paulus) αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα. ſequitur ibi verſ. 11. Εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν. quod prius κοπιᾷν, dein κηρύσσειν exponit. *Philipp.* II. 16. οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. hinc doctores Eccleſiæ appellantur οἱ κοπιῶντες, ut 1. *Theſſ.* V. 12. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς. & plenius, οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ, in I. *ad Timoth.* V. 17. Verbum autem hoc proprium etiam eſſe agricolis opus ruri facientibus, liquet ex II. *Timoth.* II. 6. Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. [γ] Σπείρειν, 1. *Cor.* IX. 11. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν. [δ] Φυτεύειν & ποτίζειν. 1. *Cor.* III. 6. Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς ἐπότισεν· ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς ηὔξανεν. ubi Paulus dicit de ſeſe, quod ἐφύτευσε. i. e. primus prædi-

prædicavit Euangelium Corinthiis, & rudimenta doctrinæ Chriſtianæ eos docuit; de Apollo vero, quod ἐπότισε. i. e. in veritate Euangelica confirmavit eos qui jam fundamentis ejuſdem erant imbuti.

CAP. VII.

Herodoti verſio Latina quibuſdam in locis caſtigatur. Quid Ἀττέλεβοι, *&* καταλέειν. Πατέεσθαι. Ἀνθέρικοι. *Longus in Paſtor. emendatur. Ejuſdem interpres notatur. Quid* διαβάλλειν τινά. Ὑπολειφθεὶς *&* ὑπολειφθεὶς *ſæpe confunduntur.*

APud Herodotum lib. IV. cap. 172. ubi agitur de Naſamonibus eorumque victu, inter alia dicitur: Τοὺς δὲ ἀττελέβους ἐπεὰν θηρεύσωσι, αὐήναντες πρὸς τὸν ἥλιον, καταλέουσι. Interpres putans Herodotum heic etiam loqui de palmis, de quibus paullo ante loquutus fuerat, mire tranſtulit hanc periodum, nulla ratione ſignificationis verborum habita: *Ex quibus*, inquit, *ubi palmulas prematuras decerpſerunt, ad ſolem ſiccantes maturefaciunt.* Verum Ἀττέλεβος, non eſt *palma*, ſed *locuſta.* Heſych. Ἀττελάβους, ἀκρίδας. Ἀττέλεβος, ἀκρὶς μικρὰ &c. præterea θηρεύειν non eſt *decerpere fructus*, ſed *venari* & *capere animalia.* denique καταλέειν non eſt *maturefacere*, ſed *commolere*, frequens Hippocrati. Verte igitur totum locum: *Locuſtas vero poſtquam ceperunt, ſiccatas ad ſolem commolunt.*

Cap. 186. Βοῶν μὲν νῦν θηλέων ὀυδ' αἱ Κυρηναίων γυναῖκες δικαιεῦσι πατέεσθαι. Vertitur à Valla: *Sed nec Cyrenææ feminæ ferire ſibi fas putant*. Stephanus ad verbum πατέεσθαι notavit, *ſuſpecta eſt hîc vox Græca*. Mihi vero non eſt ſuſpecta, ſed proba vox, quæ *veſci* ſignificat. Heſych. Πατέοντο, ἐγεύοντο. ſic enim legendum pro ἐγένοντο, recte monuit Guietus. Et heic idem eſſe quod γεύεσθαι, ſatis patet ex antecedentibus atque ex conſequentibus. antea enim dixerat de Nomadibus Libybus, καὶ θηλέων τε βοῶν ὔτοι γευόμενοι. & poſtea, αἱ δὲ τῶν Βαρκαίων γυναῖκες ὐδὲ ὑῶν πρὸς τῇσι βυσὶ γεύονται. Vertenda igitur erant verba: *Sed nec Cyrenæorum mulieres fas ſibi eſſe cenſent veſci bobus feminis.*

Cap. 190. ubi agitur de Nomadum domiciliis: Οἰκήματα δὲ σύμπηκτα ἐξ ἀνθερίκων ἐνερμένων περὶ σχοίνυς ἐστί. Int. *Domicilia eorum ſunt virgultis compacta, ſuſpenſis circa lentiſcos.* Melius vero, ni fallor, vertas: *Domicilia autem compacta ſunt ex aſphodeli caulibus junco aptatis.* Theocrit. *Idyll.* 11.

Αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν,
Σχοίνῳ ἐφαρμόσδων.

Sed ille ex aſphodeli caulibus pulcram cicadis capiendis decipulam nectit, junco concinnans. ubi & ἀνθέρικες ſunt *aſphodeli caules*, non *virgulta*, ut vertit hic Valla. & σχοίνῳ ἐφαρμόζειν, quod Herodot. ἐνείρειν περὶ σχοίνυς, h. e. *innectere*

nectere vel *adaptare juncis*, non vero *ſuſpendere circa lentiſcos.* Emendandus hac occaſione eſt locus apud Longum in *Paſtor.* lib. I. p. 9. Ἡ μὲν ἀνθερίσκους ἀνελομένη ποθὲν ἐξελθοῦσα ἀκριδοθήραν ἀνέπλεκε. pro ἀνθερίσκους legendum ἀνθερίκους; quam vocem ibi perperam reddidit Interpres *floſculos*, quaſi eſſet diminutiva ab ἄνθος.

Lib. V. cap. 8. ubi agit Auctor de optimatum apud Thracas ſepultura, præter alia, Χῶμα δὲ χέαντες, inquit, ἀγῶνα τιθεῖσι παντοῖον· ἐν τῷ τὰ μέγιστα ἄεθλα τίθεται κατὰ λόγον μουνομαχίης. Valla: *Aggeſtoque deſuper tumulo, cum alia omnis generis certamina proponunt, tum præcipue certa cum ratione monomachiam.* Parum accurate: non enim ἄεθλα expreſſit, nec κατὰ λόγον recte reddidit, *certa cum ratione.* Verte potius: *Aggeſto autem tumulo, certamina omnis generis proponunt, in quibus maxima præmia proponuntur pro ratione ſingularis certaminis.*

Eodem lib. cap. 50. Ὁ δὲ Ἀρισταγόρης, τἄλλα ἐὼν σοφὸς, καὶ διαβάλλων ἐκεῖνον εὖ, ἐν τούτῳ ἐσφάλη. Valla: *Ariſtagoras, alioqui ſolers, & valde illum antecellens prudentia, in hoc tamen lapſus eſt.* At διαβάλλειν τινὰ, non eſt *antecellere aliquem prudentia*, ſed *decipere & circumvenire*, ἐξαπατᾷν. Ariſtoph. *Avib.* p. 616. Διαβάλλεταί σ' ὁ θεῖος. ubi Schol. ὅτι τῷ διαβάλλεσθαι χρῶνται ἐπὶ τοῦ ἐξαπατᾷν,

πατῶν, ὡς καὶ Ἄρχιππος ἐν Πλούτῳ, - - - τὸν γὰρ γέροντα διαβαλοῦμαι τήμερον, quod Comicus Latinus, *Senem hodie ludos reddam*, vel *ſeni fabricam fingam*. Et in *Eccleſ.* Διέβαλέ με ἡ γραῦς, *decepit me anus*. Hinc διάβολος eſt *homo fraudulentus*. Comicus eleganter conjungit πανουργότατον καὶ διαβολώτατον, *calliḋiſſimum & ad fraudem acutiſſimum*, quæ duo etiam jungit Nepos in *Dione* cap. VIII. de Callicrate, *homo & callidus & ad fraudem acutus*. unde ὁ ὄφις ὃς Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, ut loquitur Apoſtolus in II ad *Corinth.* XI. 3, κατ' ἐξοχὴν appellatur ὁ διάβολος.

Ibid. cap. 61. Οἱ δὲ Γεφυραῖοι ὑπολειφθέντες ὕστερον ὑπὸ Βοιωτῶν, ἀναχωρέουσι ἐς Ἀθήνας. Vertit valla: *Gephyræi autem poſtea in ſuſpicionem Bœotiorum cum veniſſent, Athenas commigrarunt*. Ad quæ verba notavit Stephanus, legiſſe Vallam ὑποπτευθέντες pro ὑπολειφθέντες. Equidem potius crederem, legiſſe eum ὑποληφθέντες, nam ὑπολαμβάνω etiam eſt *ſuſpicor*. Sæpius enim reperitur ὑποληφθεὶς à librariis poſitum pro ὑπολειφθεὶς, & vice verſa.

CAP.

CAP. VIII.

Ex Ariſtophanis Pluto quadam loca explicantur. Apollo quare Λοξίας *&* Παιὼν *ſit cognominatus.* Λακεῖν *de Apolline oracula edente. Notatus Interpres.* Ἀνύειν, *pro impetrare. Interpretes Luciani caſtigantur. Vulgata Comici lectio in voce* ἰκνὸς *defenditur. Differentia inter verba* ῥιγόω *&* ῥιγέω *oſtenditur.*

IN principio Fabulæ, quæ inſcribitur *Plutus*, Apollo vocatur Λοξίας,

Τῷ δὲ Λοξίᾳ
Ὃς θεσπιῳδεῖ τρίποδος ἐκ χρυσηλάτου.

Exiſtimo, hoc nomen Apollini ob nullam aliam rationem dari, quam ob λοξὰ, obliqua & tortuoſa ejus oracula: videmus enim tunc potiſſimum inſigniri eum hoc nomine, quum de reſponſis ejus & oraculis agitur. Æſchyl. *Prometh. Vinct.* p. 42.

Τοιοῖσδε πεισθεὶς Λοξίου μαντεύμασιν.

Euripid. *Electra*, vſ. 399.

Λοξίου γὰρ ἔμπεδοι Χρησμοὶ, βροτῶν δὲ μαντικὴν
χαίρειν ἐῶ.

atque ita hoc loco, ubi ſermo eſt de oraculis. Et ut Λοξίου nomen ipſi tribuitur ab oraculis, ita Παιῶνος à *Medicina*, cujus Auctor etiam traditur. ſic enim dicitur à παίω, *ſano.* παιὼν eſt *medicus.* Schol. Comici noſtri p. 68. ad hæc verba,

Ἀσκληπιοῦ παιῶνος &c.

Παιὼν

Παιὼν, inquit, ὁ καὶ παιήων, ὁ ἰατρὸς καὶ θεραπευτὴς τῶν νοσημάτων, καὶ γίγνεται ἐκ τοῦ παίω, τὸ θεραπεύω. Plut. *Conſol. ad Apollon.* p. 106 citat verſum ex Poëta:

παιὰν ἰατρὸς μόλοις.

Hinc videmus, tum præcipue ita appellari Apollinem, quando agitur de medicis & de medicina. Pindar. *Pythion.* ubi laudat Jaſonem, medicum optimum, dicens, ipſum Pæana medicinæ auctorem, illi dare teſtimonium honorificum,

Ἐσσὶ δ᾽ Ἰατὴρ ἐπικαιρότατος,
Παιάν τέ σοι τιμᾷ φάος.

Apollon. IV. 1510.

Οὐδ᾽ ἦν Παιήων - -
Φαρμάξαι.

Lucian. *Dial. Jovis, Æſcul. & Herc.* p. 208. Ὥστε μηδὲ τὸν παιήονα ἰάσασθαί σε, τὸ κράνιον &c. Hanc veram hujus ἐπιθέτου rationem eſſe nullus dubito, & Grammaticorum nugas de eo rejicio.

Pag. 6. Τί δῆθ᾽ ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων; Significat proprie λακεῖν, *crepare*, *ſonitum edere*, ut apud Hom: λάκε δ᾽ ὀστέα. Sed Tragici hoc verbum adhibent pro *loqui*, & quidem de Apolline oracula ſonora voce edente. ut Eurip. *Oreſte*, verſ. 162.

Ἆ, ἆ, ἄδικος ἄδικα τότ᾽ ἄρ᾽ ἔλακεν
Ἔλακεν, ἀπόφονον ὅτ᾽ ἐπὶ τρίποδι
Θέμιδος ἄρ᾽ ἐδίκασε

Φόνον

Φόνον ὁ Λοξίας ἐμᾶς ματέρος.

ubi *Sch.* εἶπε. Idem iterum verſ. 330.

ἂν ὁ Φοῖβος Ἔλακεν, ἔλακεν.

Heſych. ἔλακεν, non male expoſuit ἐφθέγξατο. Tragicum hoc verbum adhibet hic Comicus, ut leviter interim perſtringat Euripidem, id quod paſſim in fabulis ſuis facere ſolet. Fallitur igitur vehementer Interpres, qui in notis ad hunc locum à λαγχάνειν ſortiri, deducit hoc verbum.

Pag. 21.

Ἀλλ' ἢν τάλαντά τις λάβῃ τριακαίδεκα,
Πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἑκκαίδεκα.
Κἂν ταῦτ' ἀνύσῃ, τετλαράκοντα βέλεται.

Quid hic ſit ἀνύειν, cognoſci poteſt ex oppoſito, ἐπιθυμεῖν λαβεῖν, nimirum *impetrare* & *obtinere* quod quis cupit & rogat. Elegans uſus hujus verbi eſt in hoc ſignificatu, ſed ad eum non ſemper attenderunt Interpretes. Occurrit apud Heſiod. in Ἔργ. p. 395.

- - καὶ μηδὲν ἀνύσσῃς,

- - *& nihil obtineas*, vel *impetres.* non ſatis accurate vertitur, *& nihil efficias.* Lucian. *Aſin.* p. 112. κἀκεῖνος ὐδὲν φροντίσας, εἴτε καὶ ἀνύσει τι ἐκείνη ἐξ ἐμῦ, εἴτε καὶ μὴ, λαμβάνει τὸν μισθόν. ubi nec Benedictus, nec Baſileenſes recte ceperunt ſenſum. Benedict. *Qui non curans, ſive aliquid, ſive nihil ex me faceret.* Baſileenſ. *qui parum curans mei jacturam*, &c. Exiſtimem ego,

ἀνύειν

ἀνύειν hic etiam *obtinendi* ſignificatum habere, ἀνύειν τι ἐκ τινὸς, eſt *impetrare aliquid ab aliquo.* ſimilis locus eſt in *Anthólog.* quem etiam in *Theſauro* adduxit Stephanus, ἠνυσάμην τῦτο ἐκ τῶν Μοιρῶν, *hæc impetravi à Parcis*, verterim igitur verba Luciani, *Et ille nihil curans, ſive etiam obtineret illa aliquid à me, ſive non, accipit mercedem.* Sic *perficere* Latinis eſt *obtinere.* Terent. *Eun.* Act. I. Sc. 2.

Quam joco a me voluiſti tandem quinperfeceris. Prorſus itaque cum Latino *perficere* convenit Græcum ἀνύειν, ut & cum Lat. *impetrare*: nam hoc verbum utramque etiam ſignificationem habet. *obtinendi* ſignificatio nota eſt, & paſſim occurrit. in *perficiendi* ſignificatu eſt apud Plautum *Pæn. Incipere multo quam impetrare eſt facilius.*

P. 82. Ὁ δ' ἰπνὸς ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος: *Caminus nobis repente factus eſt eburneus.* Sed Doct. Bentlejus in Notis ad Callim. *Fragmenta* p. 395. vocem ἰπνὸς mendoſam eſſe exiſtimat, & pro ea legit ἶπος, *muſcipula.* atque ita ſcribendum docet tum auctoritate Pollucis, tum ipſius ſententiæ cauſſa. Primo auctoritate Pollucis, qui l. X. c. 34. Ἀριςοφάνης ἐν Πλϐτῳ εἶπον τὴν μυάγραν καλεῖ. & fruſtra hanc vocem in hac fabula Pluti quæri. Secundo, ipſius ſententiæ cauſſa, quia hoc pacto plus ſalis comici & plus ridiculi in ſe habet. Equidem ingenioſam eſſe

fateor

fateor hanc conjecturam, ſed tamen anti quam lectionem præferendam ei cenſeo, nec movet me adeo Pollucis auctoritas, ut novam lectionem amplectar. Verum eſt, nuſquam apud Ariſtoph. in hac fab. εἶπος vel ἶπος occurrere, ſed procul omni dubio fuit hæc vox in ſecundo Pluto, ſcripſit enim Comicus noſter duas fabulas hujus nominis, quarum altera eſt deperdita. Quod attinet ad ſecundum illud, quod ait V. D. hoc pacto plus ſalis comici & plus ridiculi in ſe habere ſententiam, neſcio an non altera illa lectio plus habeat ridiculi, cum dicit, caminus, qui antea erat ex vilibus lapidibus atra fuligine obductis, nunc ex pretioſo ebore eſt, & candore nitet, vel ſi ἰπνὸς pro laterna ſumas, ſenſus eſt, laterna quæ olim ex cornu, nunc ex ebore. Ad hæc accedit, quod vetus Sch. agnoſcit etiam ἰπνὸς, & exponit τὸ μαγειρεῖον, ἢ ἡ καπνοδόχη, ἢ ὁ Φανὸς &c. quæ voces nihil minus quam *muſcipulam* notant.

P. 85. Quærit Cario ſervus ex Juſto, qui dixerat, ſe Deo conſecraturum detritum palliolum,

Μῶν οὖν ἐμυήθης δῆτ᾽ ἐν αὐτῷ τὰ μεγάλα;

Reſpondet Juſtus, Οὐκ. ἀλλ᾽ ἐνεῤῥίγωσ᾽ ἔτη τριακαίδεκα. Obſerva, quod non dixerit ἐνεῤῥίγησ᾽ ſed ἐνεῤῥίγωσ᾽. Differentia enim eſt inter ῥιγέω & ῥιγόω. id quod docet Euſtath. ad *Iliad*. Γ. Ῥιγῶ μὲν ῥιγώσω, ἐπὶ τοῦ κατὰ σῶμα πάθους ἐκ

χρύους,

χρύους. Ῥιγῶ δὲ ῥιγήσω, ἐπὶ τῦ κατὰ ψυχὴν δέȣς. Adeo ut ῥιγέω ad *animum* referatur, ſignificetque, *timeo*, *exhorreſco*; ῥιγόω autem ad *corpus*. Notaverat hoc ipſum Thom. Mag. in voce Ῥιγέω. Sed locus plane corruptus eſt. Ῥιγέω, inquit ῥιγῶ, τὸ φοβȣ͂μαι, ὅπερ ἐςὶ ποιητικόν. Ὅμηρος ἐν μ' Ἰλιάδος,

Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.

Ἀριςοφάνης ἐν Πλȣ́τῳ. ἀλλ' ἐνεῤῥίγωσ' ἔτη τριακαίδεκα &c. Omiſſum ibi poſt verſum Homeri verbum Ῥιγόω ῶ & ejus explicatio, *frigeo* nempe *corpore*, quam explicationem tum confirmat hoc exemplo Ariſtophanis. voluit enim Thomas idem quod Euſtathius, differentiam indicare utriuſque verbi.

C A P. IX.

Ad Lucianum quædam animadverſa. Barlæus notatus. Ἀναῤῥιπίζειν. Ἐπιδαψιλεύεσθαί τινι πράγματι. *Interpres Luciani non ſemel reprehenſus.* Ἥκειν παρά τινος. Ἐπαινεῖσθαι εἰς τὸ κάλλος. Συμβάινειν. Λόγῳ μὲν, τὸ δ' ἀληθές. Δράκοντες *Parthorum ſigna milit.*

APud Lucianum in *Timone* pag. 69. Καὶ ἀναῤῥιπίσας τὸν κεραυνὸν. ἢ ἐκ τῆς Οἴτης ἐναυσάμεν&c. Non putem cum Barlæo, verbum hoc in *vibrandi* ſignificatu accipiendum: nihil enim aliud denotat proprie quam *ignem prope extinctum flatu exſuſcitare*, quod Ælian. *Hiſt. Anim.* IX, 20. dixit ῥιπίδι ὑπερεξάψαι,

ψαι, alias ἀναζωπυρεῖν. Tranſlate Plut. in *Amatorio* p. 785. Τὸ ποιητικὸν καὶ μουσικὸν ἐξώρμησε καὶ ἀνεῤῥίπισεν. & Lucian. in *Gymnaſ.* p. 283. quare in verſione hujus loci pro *denuo vibrato fulmine*, ponendum erat, *fulmine flatu rurſus excitato.* In principio hujus Dialogi, pag. 55. dixerat, extinctum eſſe fulmen Jovis: Τὸ δὲ ἀοίδιμόν σου, καὶ ἑκηβόλον ὅπλον, καὶ πρόχειρον, οὐκ οἶδ' ὅπως τελέως ἀπέσβη, καὶ ψυχρόν ἐστι, μηδὲ ὀλίγον σπινθῆρα ὀργῆς κατὰ τῶν ἀδικούντων διαφυλάττον.

In *Dial. Minois & Soſtrati* pag. 323. Εὖγε ὦ Μίνως, ὅτι καὶ ἐπιδαψιλεύῃ τῷ παραδείγματι. Interpr. *Bene eſt Minos, quod hæc etiam exemplo, quaſi quodam auctario locupletas.* Qui præcedentia legit, videbit, Soſtratum, qui quæſtionem propoſuerat, utrum, ſi quis ab alio coactus aliquem occiderit, reus habendus ſit cædis, an is, à quo coactus fuerit, addidiſſe exemplum hoc; Quum carnifex juſſu judicis, aut ſatelles juſſu tyranni aliquem vita privaverit, uter cædis reus agendus eſſet. Ad quæ reſpondet Minos, reum agendum eſſe judicem, aut tyrannum, & addit, ſiquidem neque ipſum gladium accuſare poſſumus: ſubſervit enim hic tanquam inſtrumentum explendo animo ejus, qui primus cauſſam præbuit. Ad ea jam Soſtratus: Εὖγε ὦ Μίνως &c. h. e. *Bene facis Minos, quod exemplo etiam corollarium,* ſive *auctarium,*

D *addis.*

addis. i.e. quod exemplo quo ego uſus ſum de judice &c. tu auctarium addis de gladio. Ita enim intelligenda ſunt verba, & ea vis eſt phraſios ; ἐπιδαψιλεύεσθαί τινι πράγματι, *ſuperaddere quidpiam rei alicui*, *auctarium rei addere.* Vide Budæum in *Comment. L. Gr.* ubi exemplum è Syneſio habet : Δέδωκε, καὶ εἰλήφαμεν, καὶ ἐπεδαψιλεύσατο ταῖς ὑποθέσεσι τῆς ἀποκηρύξεως: *Ipſe dedit* (documentum,) *noſque cepimus: Corollarium etiam addidit his ſceleribus, ob quæ abdicatus fuerat.*

In *Reviviſcent.* pag. 395. dicit Lucianus, ſe dum quæreret Philoſophiam, incidiſſe in quoſdam detritis palliolis amictos, barbaſque promittentes, παρ᾽ αὐτῆς ἐκείνης ἥκειν φάσκοντας. quæ verba Latine reddita ſunt, *qui ſe ad eam conferre dicebant.* At ἥκειν παρά τινος, non eſt *conferre ſe ad aliquem*, ſed *venire ab aliquo.* Paullo poſt : καὶ ἐπαινουμένη ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, εἰς τὸ κάλλος ἔχαιρε. Diſtinctio quæ eſt poſt ἐραστῶν, ponenda eſt poſt κάλλος. ac vertendum: *Quumque laudaretur ab amatoribus ob pulcritudinem, gaudebat.* non expreſſit Interpres verba, εἰς τὸ κάλλος. Ceterum phraſis ἐπαινεῖν εἰς τὸ κάλλος, eſt etiam *pro Imagin.* p. 28. Ἐπαινεῖν μέν σοι εἰς τὸ κάλλος ἐφείσθω.

In *Hermotimo* pag. 532. rogat Lucianus, an etiam inveniretur aliquis, qui diceret,

ceret, bis duo facere ſeptem vel undecim, reſpondet Hermotimus : --- --- μαίνοιτ' ἂν ὁ μὴ τέτ]αρα συμβαίνειν λέγων. quæ verba Interpres ſine ullo ſenſu vertit : *Inſaniret, qui quatuor non convenire diceret.* ubi ſenſus eſt: *Inſaniret, qui non diceret, ea facere quatuor.* vel, *qui negaret ea eſſe quatuor.* Ita τὸ συμβαίνειν apud Arrian. *Exped. Alex.* l. v. cap. 19. Τό, τε μέγεθος ἐθαύμαζεν ὑπὲρ πέντε πήχεις μάλιστα συμβαῖνον: *Staturamque mirabatur, quæ erat ſupra quinque admodum cubitos.*

In *Harmonide* p. 588. Ὥστε λόγῳ μὲν ἐφ' ἑνὸς ἀνδρὸς ἀναῤῥίψομεν τὸν κύβον, τὸ δ' ἀληθὲς &c. Int. *Itaque juxta proverbium in uno viro aleam jaciemus. ac revera perinde fuerit.* At λόγῳ non ſignificat *juxta proverbium*, ſed *verbo*, & opponitur ei, τὸ ἀληθὲς, *re ipſa*. Verte igitur locum. *Itaque verbo quidem ſuper uno viro aleam jaciemus; ſed re ipſa* &c. Sic in *Reviviſc.* p. 393. Λόγῳ μὲν ἐμὲ ζηλοῦσι τῆς ἀνθολογίας· τὸ δὲ ἀληθὲς ὑμᾶς: ubi rurſus male Int. *meque oratione ob hoc florilegium commendant, imo vere vos ipſos.* debuit: *verbo quidem me collaudant ob florilegium; re verò vos.* in *Timone p.* 72. dixit pro eo Lucian. οὕτωσι μὲν εἰπεῖν, & ὡς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ.

In lib *de Conſcrib. Hiſt.* p. 622. de inſulſo quodam Hiſtorico, qui tradiderat, Dracones, ſigna militaria Parthorum fuiſſe vivos dracones: ὥστε, inquit, τοὺς δράκοντας τῶν

Παρθυαίων, σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς, χιλίους γὰρ οἶμαι ὁ δράκων ἄγει ζῶντας δράκοντας, παμμεγέθεις εἶναι γεννωμένους ἐν τῇ Περσίδι. Inepte iterum Interpres deceptus prava diſtinctione: *ut diceret, Parthorum dracones (ſignum autem hoc multitudinis eſt ipſis, mille enim dracones vivos draco producit) ingentes eſſe, & in Perſide generari.* Tu diſtingue, ὥστε τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων (σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς, χιλίους γὰρ οἶμαι ὁ δράκων ἄγει) ζῶντας δράκοντας παμμεγέθεις εἶναι. & verte: *ut dracones Parthorum (ſignum autem hoc multitudinis apud eos eſt, nam mille, ut puto, viros ducit) vivos eſſe dracones diceret inſigni magnitudine, & in Perſide generari.*

In *Ver. Hiſt.* l. 1. p. 658. Οὐ μέν τοι ἔφθη συναρράξαι τοῖς ὀδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναῦς εἰς τὸ εἴσω διεξέπεσεν. Contra mentem Luciani reddunt hæc verba: *at dentibus non confregit prius, quam per eorum raritatem intro navis decidiſſet.* Contra mentem Luciani, inquam, nam navis illa prorſus non fuit confracta, nec dentibus belluæ, nec in ejus ventre, ſed integra iterum emiſſa, quando mortua erat bellua, ut videre eſt in principio lib. 11. *Ver. Hiſt.* Voluit autem Lucianus his verbis indicare, os ejus belluæ & vacua inter dentes ſpatia adeo vaſta fuiſſe, ut opus non eſſet dentibus prius confringere navim, & ſic per partes eam abſorbere, ſed integram navim illæ-

illæſam per dentium raritates facile potuiſſe tranſire. Vertas igitur locum: *Non vero dentibus prius comminuit, ſed per eorum interſtitia navis in ventrem decidit.*

CAP. X.

Explicatur locus in II. ad Timoth. Epiſt. Verbum πιστεύειν *in depoſito uſurpatum Græcis pro fidei mandare. Eo reſpexiſſe Paulum in verbis,* οἶδα ᾧ πεπίστευκα, *eaque non vertenda, novi in quem credidi; ſed cui credidi, vel, cujus fidei mandavi ſc. animam meam, oſtenditur.*

IN II. *ad Timoth.* I. 12. Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω· ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι. οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι, ὅτι δυνατός ἐστι τὴν παρακαταθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. In hoc verſu notari merentur verba illa emphatica Pauli Apoſtoli, Οἶδα ᾧ πεπίστευκα. quæ Latine recte quidem redduntur, *novi, cui credidi*, ſed Belgice quando vertis, Ik weet in wien ik geloooft hebbe / *Novi in quem credidi*, non omnino ſatisfacere videntur ſcopo Auctoris, quippe quum mox faciat mentionem de ſervando depoſito. quare τὸ πιστεύειν hoc loco non exiſtimaverim ſignificare *fidem habere*; ſed potius *fidei mandare* atque *committere*. Habet autem Græcum πιστεύειν æque ac Latinum *credere* utramque ſignificationem, & in *depoſito* præcipue uſurpare etiam ſolent Græci hoc verbum, uti docet Cl. Salmaſius libro de *Uſuris* cap. v. ubi addu-

cit locum ex Nicolao Damaſceno de Indis: Παρ' Ἰνδοῖς ἐάν τις ἀποστερηθῇ δανείου ἢ παρακαταθήκης, οὐκ ἔστι κρίσις, ἀλλ' αὐτὸν αἰτιᾶται ὁ πιστεύσας: *Apud Indos non eſt actio ei qui depoſito aut mutuo fraudatus ſit, ſed ipſe ſibi imputat qui credidit.* Addam ex Joſepho unum aut alterum quem obſervavi locum. lib. I. cap. XVI. *Antiq. Jud.* Κόσμον τε φέρων γυναικεῖον πολυτελῆ πιστεύειν αὐτὸν οὐκ ἀσφαλεστέροις ἔφασκεν ἢ τούτοις &c. *Quumque afferret mundum muliebrem magni pretii, eum nullius fidei tutius ſe mandare dicebat, quam horum* &c. Idem lib. IV. *Antiq.* cap. ult. Παρακαταθήκην δὲ ὥσπερ ἱερόν τι καὶ θεῖον χρῆμα ὁ παραλαβὼν φυλακῆς ἀξιούτω. καὶ μηδεὶς ἀποστερῆσαι συνθείη τὸν πεπιστευκότα μήτε ἀνὴρ, μήτε γυνή. *Depoſitum autem tanquam ſacram aliquam aut divinam rem, cuſtodia dignum judicet is qui accepit, & nemo neque vir neque mulier defraudare conſtituat eum qui concredidit.* qui locus eſt inſignis, & plurimum facit ad hujus noſtri illuſtrationem, quippe in quo mentio fit & παρακαταθήκης & φυλακῆς & τοῦ πιστεύειν, pari modo, ut in hoc verſu habemus & πεπίστευκα, & παρακαταθήκην, & φυλάξαι. Habet etiam πιστεύειν pro *committere* Herodian. I. 3. 9. μὴ ἑνὶ πιστεύειν τοσαύτην ἐξουσίαν. *non unius fidei committere tantam poteſtatem.* atque ita paſſim non tantum apud exteros, verum etiam apud ſacros Scriptores. *Rom.* III. 2.

ἐπι-

ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, *concredita ipſis* (Judæis) *ſunt oracula Dei.* 1. *Cor.* IX. 17. οἰκονομίαν πεπίστευμαι, *fidei meæ mandata eſt diſpenſatio. Galat.* II. 7. Ἐγὼ πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον, ***Euangelium** mihi commiſſum eſt.* Pro πιστεύειν etiam dicunt Græci παρατίθεσθαι & παρακατατίθεσθαι, unde nomen παρακαταθήκη, *depoſitum*, quod in hoc verſu etiam occurrit, & ſubintelligi debet in τῷ, πεπίστευκα, τὴν παρακαταθήκην μου; *novi cui credidi depoſitum meum*, vel potius τὴν σωτηρίαν μου, ſive, ψυχὴν, *animam meam*, vel *ſalutem animæ meæ.* Petrus Apoſtolus diceret, οἶδα ᾧ παρεθέμην τὴν ψυχήν μου. Hæc ejus eſt phraſis in 1. epiſtola cap. IV. ℣ſ. 19. Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ: *Quare etiam illi qui mala patiuntur ſecundum voluntatem Dei, tanquam fideli creatori committant animas ſuas in beneficentia.* Verba igitur Apoſtoli hoc in loco Belgice non putem ſonare, **Ik weet / in wien ik gelooſt hebbe** / ſed; **Ik weet / wien ik het toevertrouwt hebbe.** Atque hæc expoſitio optime convenit cum antecedentibus: præceſſit enim, Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω· ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι, i. e. *ob quam cauſſam hæc* (vincula ſc. aliaque mala) *patior, ſed non pudet me eorum*, nec deſpondeo animum, quare? *quia novi illum quis ſit, cujus fidei credidi animam*

meam, plane ut Petrus loco dicto monet eos, qui mala patiuntur, ut animas ſuas committerent Deo. Pariter cum conſequentibus optime convenit: ſequitur enim, *& certum atque exploratum habeo, ſervare eum poſſe hoc meum depoſitum in illuſtrem illum diem.*

C A P. XI.

Phraſes quædam ex Herodoto explicantur, verſioque ejus Latina variis in locis corrigitur. Βȣλεύοντες ὁι γέροντες. Χθόνιος pro ὑποχθόνιος. Ἀραιρημένος. Ὅμοια τὰ μάλιστα. Ἀνασπᾷν & κατασπᾷν τὰς νέας. Ἀρχὴν ȣ̓.

APud Herodot. lib. vi. cap. 57. habetur, καὶ παρίζειν βȣλέυȣσι τοῖς γέρȣσι. quæ verba imperite admodum ab Interprete ſunt translata: *& pro ſuo arbitrio aſſidere in ſenatu.* cum ſignificent, *aſſidere ſenatoribus in conſilio.* Supra etiam dixit Auctor, βȣλεύοντες ὁι γέροντες, & Xenoph. Κύρȣ Π. I. 28. ὁι βȣλεύοντὲς γεραίτεροι.

Cap. 134. de muliere quadam natione Paria, Miltiadem conſilii inopem apud Parum alloquuta, poſtquam dixiſſet, nomen ei eſſe Τιμȣ̃ν, addit, ἐ͂ιναι δὲ ὑποζάκορον τῶν χθονίων θεῶν. quod Valla reddidit, *quæ eſſet indigenarum Deorum adminiſtra.* Verterim ego potius, *Inferarum Dearum æditaam.* nam χθόνιος apud Veteres idem ſæpe notat quod ὑποχθό-

νιος

νιος vel καταχθόνιος, ut Herodot. l. VII. cap. 153. ἱεροφάνται τῶν χθονίων θεῶν. Theocr. *Idyll.* B. verſ. 12.

τᾷ χθονίᾳ θ' Ἑκάτᾳ.

Inferæ Hecatæ.

Apollon. l. III.

Ὀξείῃ ὑλακῇ χθόνιοι κύνες ἐφθέγγοντο.

ubi χθόνιοι κύνες, quod Horat. *Sat.* I. 8. *infernæ canes.* Heſiod. Ἔργ. 461. Εὔχεσθαι Διῒ χθονίῳ. vide ibi Cl. Græv.

Lib. VII. cap. 118. Ἀντίπατρος ὁ Ὀργέος ἀραιρημένος τῶν ἀστῶν ἀνὴρ δόκιμος, ὅμοια τὰ μάλιστα ἀπέδεξε ἐς τὸ δεῖπνον τετρακόσια τάλαντα &c. Vertitur: *Antipater Orgis filius, elatus animo, vir inter populares illuſtris, erogavit in cœna quadringenta talenta.* at ἀραιρημένος non eſt *elatus animo*, ſed *delectus.* & ἀραιρημένος τῶν ἀστῶν eſt, *è civibus delectus*, ut infra cap. 173. Εὐαίνετος ὁ Καρήνου τῶν πολεμάρχων ἀραιρημένος, *Euænetus Carini filius delectus ex polemarchis.* Præterea non expreſſa ſunt in verſione illa, ὅμοια τὰ μάλιστα, quæ loquutio Herodoto uſitata, pro qua alii, ἐν τοῖς μάλιστα, ita δόκιμος ὅμοια τὰ μάλιστα, eſt ἐν τοῖς μάλιστα δόκιμος, *quum maxime probatus.* Sic infra cap. 141. τῶν Δελφῶν ἀνὴρ δόκιμος ὅμοια τὰ μάλιστα. quare in hoc loco diſtinctio poſt δόκιμος tollenda eſt, (pertinet enim hæc vox ad ſequentia, ὅμοια τὰ μάλιστα:) & ponenda poſt ἀστῶν.

pugnantes occubuere, *adeo vehementi Perſarum Lacedæmoniorumque conflictu*, *ut Græciter* (quater) *hoſtibus in fugam verſis*, *cadaver Leonidæ virtute ſubtraxerint*. Ego ſic diſtinguo: Ξέρξεώ τε δὴ δύο ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχεόμενοι. Ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περσέων τε καὶ Λακεδ. &c. & verto: *Xerxis vero duo fratres illic pugnantes cadunt. De Leonidæ cadavere ingens Perſas inter & Lacedæmonios fuit conflictus*, *uſquedum illud virtute ſubtraxerint Græci*, *adverſarioſque ſuos quatuor vicibus in fugam verterint*.

Lib. VIII. cap. 128. Ὅντινα μὲν τρόπον ἀρχὴν, ἔγωγε οὐκ ἔχω εἶπαι. Diſtingue, ὅντινα μὲν τρόπον, ἀρχὴν ἔγωγε οὐκ &c. & verte, non ut Valla, *incertum mihi quonam modo ab initio.* ſed, *quonam modo*, *prorſus ego dicere nequeo.* Frequentiſſime errant Interpretes in voce ἀρχὴν, vertentes *ab initio*, cum ſit *omnino* vel *prorſus*. ſupra lib. III. cap. 39. Ἔφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας; διακρίνων οὐδένα, τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον ἀποδιδοὺς τὰ ἔλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβών: h.e. *Omnes ferebat atque agebat ſine diſcrimine: nam amico ſe magis gratificaturum dicebat*, *ſi redderet quæ cepiſſet*, *quam ſi plane non cepiſſet*. Valla poſtrema reddidit: *quam ſi nihil adhuc auferret*. Stephan. *quam ſi nihil ab initio abſtuliſſet*. uterque male. Eundem errorem ſæpius erravit Luciani Interpres. Ex. Gr. in *Cataplo*, p. 437.

Ap-

Ἀρχὴν δὲ ὔτε οἶδα, ει τετράγωνόν ἐςιν ὀϐολὸς ἢ ςρογγύλον. h. e. *Prorſus neſcio, quadratuſne an rotundus ſit obolus.* non vero, *Principio ne novi quidem*, uti habet verſio. in *Saltat.* pag. 785. καὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν. i. e. *& nequaquam fatearis.* ubi iterum Int. *nec initio fatearis.* in *Paraſito* p. 252. Ἀρχὴν γάρ φημι μήτε εἶναι τέχνην, *prorſus nego eſſe artem*, male & ibi, *a principio.* pag. ſeq. Ἀπόδειξις μεγίστη τῦ μηδὲ τὴν ἀρχὴν εἶναι τῦτο, ὗ μία κατάληψις ὐκ ἔστι. Vertuntur hæc: *Certiſſimum eſt documentum, ne hoc quidem eſſe principium, cujus una perceptio non eſt.* Senſus eſt: *Maxima eſt demonſtratio ejus, quod omnino non ſit hoc, cujus ne una eſt perceptio.* Thucyd. lib. IV. cap. 98. ὐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν ἐσελθεῖν ἐπὶ τῦτῳ, ubi etiam accuratus non eſt Interpres.

CAP. XII.

Ex Ariſtophanis Nubibus loca quædam illuſtrantur. Ἀπέρατον *&* ἀπέραντον *dicitur.* Χρήσασθαι *pro fœnerari.* Ἐνεχυράζεσθαι χρήματα *quid.* Φροντιςήριον *de ſchola Socratis.* Φροντιςὴς κατ' ἐξοχὴν *dictus Socrates.* Ἀναμετρεῖν *pro* διαμετρεῖν. Κόνωπες, ἐμπίδες *quid. Artemidorus emendatus.*

IN principio Fabulæ Ariſtoph. cui titulus Νεφέλαι, exclamat Strepſiades, qui præ gravi ære alieno quo obrutus erat, dormire non poterat;

Ἰὸυ ἰού. Ὦ Ζεῦ

Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν, ὅσον
Ἀπέρατον; οὐδέποθ' ἡμέρα γενήσεται;

Ubi vetus Schol. de voce Ἀπέρατον, dicit ſignificare μέγα, οὗ πέρας οὐκ ἔστιν. οἱ δὲ ἀπέραντον μετὰ τοῦ ν γράφοντες, ἁμαρτάνουσι. Errare eos ait qui vocem ἀπέραντον cum litera ν ſcribunt. Sed tamen paſſim ita occurrit etiam apud antiquiores. Æſchyl. *Prometh. Vinct.* p. 64.

Εἰς ἀπέραντον δίκτυον ἄτης
Ἐμπλεχθήσεσθ' ὑπ' ἀνοίας.

Thucyd. l. IV. c. 36. Ἐπειδὴ δὲ ἀπέραντον ἦν. Ceterum quemadmodum hic de longa nocte queritur Strepſiades, ita Soſia apud Plautum in *Amphitr.* I. I.

Neque ego hac noctelongiorem me vidiſſe cenſeo. - -
Credo ædepol equidem, dormire ſolem atque appotum probe.

Nec mirum, Strepſiaden hunc noctes inſomnes ducere: hoc enim evenire ſolet iis, qui in magno ære alieno ſunt. apud Plautum in *Menæchmis*, rogat medicus Menæchmum, *Perdormiſcin' uſque ad lucem?* reſpondet Menæchmus, *facilin' tu dormis curans? Perdormiſco, ſi reſolvi argentum cui debeo.*

Paullò poſt p. 123. Idem:

Φέρ' ἴδω τί ὀφείλω. δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ·
Τοῦ, δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ! τί ἐχρησάμην
Ὅτ' ἐπριάμην τὸν κοππατίαν, οἴμοι τάλας.

Vertit

Vertit Interpres, τί ἐχρησάμην; *at in quem uſum?* Malim ego, *quid fœneratus ſum?* nam ut χρῆσαι præter alia ſignificat δανείζειν, *mutuare*, & *fœnori dare*, ſic χρήσασθαι, *fœnori accipere*, hinc χρήστης *fœnerator*, infra, pag. 137.

Ὑπὸ γὰρ τόκων, χρηστῶν τε δυσκολωτάτων
Ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματ᾽ ἐνεχυράζομαι.
Nam ab uſuris & fœneratoribus difficillimis
Agor, ferorque, & bona mea pignoribus captis diripiuntur.

Sic enim ultima verba reddenda ſunt, non, ut Interpres, *& bona mea miſere oppignero.* nam ἐνεχυράζεσθαι dicitur debitor, à quo non ſolvente pignora capiuntur, uti optime docuit Salmaſius de *Modo Uſurarum*, cap. 13. Ceterum miſeram ſuam fortem hic conqueritur Strepſiades, quod equis alendis ſubſtantiam ſuam dilapidaverat, id quod etiam evenerat Paſiæ illi, cujus appoſite facit mentionem. Equos enim alere ſumtuoſum eſt. apud Lucian. *Timon.* p. 104. docet Plutus, male parta male dilabi, ea quæ multis rapinis & flagitiis corraſa ſunt, aut ſcortis aut equis alendis diſſipari ſolere, ἢ εἰς πορνίδιον ἐμπεσών, inquit, ἢ ἱπποτροφίας ἐπιθυμήσας. Optime igitur monet Plut. *de Vitando Ære alieno.* p. 828. Μηδὲ σοί γε ἱπποσύνας τε μέλειν, μηδὲ ὀχήματα ζευκτὰ κερασφόρα καὶ κατάργυρα, ἃ τόκοι ταχεῖς

χεῖς καταλαμβάνουσι καὶ περιτρέχουσιν, ἀλλ' ὄνῳ τινὶ τῷ τυχόντι καὶ καβάλλῃ χρώμενος, φεῦγε πολέμιον καὶ τύραννον δανειστήν.

Pag. 128. ubi Strepſiades cum filio ſuo ad ſcholam Socratis veniens, dicit ei:

Ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ φροντιστήριον.
Ἐνταῦθ' ἐνοικοῦσ' ἄνδρες - - -
Οὗτοι διδάσκουσ' ἀργύριον ἤν τις διδῷ
Λέγοντα νικᾶν καὶ δίκαια κἄδικα.

Primo non ſine morſu dixit Comicus ψυχῶν pro ἀνθρώπων, quia Socrates animam hominem eſſe diſputavit. Secundo φροντιστήριον vocat Scholam Socratis, ubi ille diſcipulis ſuis meditationes & cogitationes ſuas explicabat, ἀπὸ τοῦ φροντίζειν. Heſych. Φροντιστήριον, διατριβὴ καὶ τὸ οἴκημα Σωκράτους, καὶ τὸ σχολεῖον. hinc Socrates φροντιστὴς appellatus. Xenoph. in *Symp.* Ἆρα σὺ, ὦ Σώκρατες, ὁ φροντιστὴς ἐπικαλούμενος. *Galen.* Αἱ γὰρ διανοήσεις ὀνομάζονται φροντίδες, ὅθεν καὶ τὸν Σωκράτη φροντιστὴν ἐκάλουν, καὶ φροντίδας τὰ σοφὰ βουλεύματα τ' ἀνδρὸς ὠνόμαζον. Hinc paullo poſt Socratem ejuſque diſcipulos appellat Μεριμνοφροντιστάς. quum interrogaſſet filius, quales illi eſſent homines. Οὐκ οἶδ' (inquit pater) ἀκριβῶς τοὔνομα. Μεριμνοφροντισταὶ, καλοί τε κἀγαθοί. Porro cum dicit, Οὗτοι διδάσκουσ' ἀργύριον ἤν τις διδῷ, hæc eſt calumnia; nam Socrates pecuniam nunquam accipiebat à diſcipulis ſuis, quoniam nihil ſe ſcire dicebat. Laërt. l. II.

l. 11. Segm. 27. Μισθόν τε ὐδένα εἰσεπράξατο. Socrates ipſe apud Platon. in *Apolog*. p. 359. Οὐδέ γ' εἴ τινος ἀκηκόατε, ὡς ἐγὼ παιδεύειν ἐπιχειρῶ ἀνθρώπυς, καὶ χρήματα πράττομαι, ὐδὲ τῦτο ἀληθὲς &c. Xenoph. *Apol. pro Socr*. pag 706. Εὐηργέτυν δὲ τὺς ἐμοὶ διαλεγομένυς, προῖκα διδάσκων ὅ, τι ἐδυνάμην ἀγαθόν. Idem *Memor*. l. 1. Τὺς δὲ ἑαυτῦ ἐπιθυμῦντας ὐκ ἐπράττετο χρήματα.

P. 131: Perſtringens philoſophos, eorumque quæſtiones vanas, futiles, nulliusque momenti,

'Ανήρετ', inquit, ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης
Ψύλλαν ὁπόσυς ἅλλοιτο τὺς αὐτῆς πόδας.

Ad hunc locum reſpexit Lucianus loquens de Comœdia in *Prometh*. *Apol*. Ἄρτι μὲν ἀεροβατῦντας δεικνῦσα, καὶ Νεφέλαις ξυνόντας, ἄρτι δὲ ψυλλῶν πηδήματα διαμετρῦντας &c. ut & Xenophon *Symp*. p. 892. ubi Syracuſanus ille, - - ταῦτα μὲν, ἔφη, ἔα· ἀλλ' εἰπέ μοι, πόσυς ψύλλα πόδας ἐμῦ ἀπέχει. ταῦτα γάρ σέ φασι γεωμετρεῖν.

Pag. ſeq. - - ἀνεμέτρει τὸ χωρίον. 'Ανεμέτρει dixit Auctor pro διεμέτρει. Euripid. Schol. p. 47. *edit*. *Ox*. 'Αναμέτρει (leg. 'Ανεμέτρει) τὸ χωρίον παρ' Ἀριστοφάνει ἀντὶ τῦ διεμέτρει.

Paullo poſt in eadem pag. ſequitur:

- - τὰς ἐμπίδας
Κατὰ τὸ στόμ' ᾄδειν.

Grammatici Gr. Ἐμπὶς, ὁ ἐν τοῖς ὕδασι κώνωψ.

v. etiam

v. etiam Sch. Comicus noſter in *Lyſiſtr.* p. 900. etiam meminit:

Ἦ μέγ᾽ ὦ Ζεῦ χρῆμ᾽ ἰδεῖν τῆς ἐμπίδος ἔνεστί σοι.
Οὐχ ὁρᾷς; οὐκ ἐμπίς ἐστιν ἥδε Τρικορυσία;

ubi recte Biſetus è Suida: Ἐμπὶς κώνωψ, ἢ εἶδος ζώου περὶ τοῖς ὕδασι γινόμενον, ὅμοιον κώνωπι, μεῖζον δέ. Diſtinguitur etiam à κώνωπι apud Lucian. in *Muſcæ Encomio* p. 372. Ἡ μυῖά ἐστι μὲν οὐ σμικρότατον τῶν ὀρνέων, ὅσον ἐμπίσι καὶ κώνωψι καὶ τοῖς ἔτι λεπτοτέροις παραβάλλειν: *Muſca eſt quidem volucrum non minima, ſi cum empidibus & culicibus aliiſque tenuioribus comparetur.* & apud Artemid. *Oneir.* l. III. pag. 168. Κώνωπες καὶ αἱ λεγόμεναι ἐλπίδες. Interpres Cornarius poſteriora non reddidit. In voce ἐλπίδες manifeſtum eſt vitium. legendum ἐμπίδες. verte igitur: *Culices, & quæ empides vel muliones vocantur.*

Cap. XIII.

Lucianus aliquoties illuſtratus, ejuſque Interpretes notati. Quid ἀναδέχεσθαι. Σταθμοὶ καὶ παρασάγγαι. Κωμικὸν δορυφόρημα.

LUcian. p. 142. de rebus adeo arduis, inquit ibi Momus, inſtituitur conſultatio, ὥστε μὴ καθ᾽ ἡλικίαν, ἀλλὰ κοινὸν ἅπασι προκεῖσθαι τὸν λόγον. quorum verborum ſenſum non ſunt aſſequuti Interpretes, quorum alter, *ut in ea non ætatis, ſed communis omnibus boni ratio*

proponatur. alter, *ut non ætatis reſpectu, ſed communis utilitatis ſervandæ gratia omnibus quoque ſermo ſit propoſitus.* Senſus eſt: *Ut non ætatis ratio haberi debeat, ſed omnes communiter ſententiam ſuam dicere oporteat.* Eodem modo quo Mneſiphilus apud Plut. *Conviv. 7 Sapient.* p. 154. Ἐγώ τοι ὦ Περίανδρε, τὸν λόγον ἀξιῶ καθάπερ τὸν οἶνον μὴ πλουτίνδην μηδὲ ἀριστίνδην, ἀλλ' ἐξ ἴσου πᾶσιν ὥσπερ ἐν δημοκρατίᾳ νέμεσθαι καὶ κοινὸν εἶναι.

P. 144. Ἀναδέξεσθε δὲ, ει μὴ ἔμμετρα λέγοιμι. Inſulſe Interpretes, quorum alter, *Quod caperetis, niſi carmine reſponſum darem.* alter, *Suſcipietis vero haud dubie, niſi verſiculis incluſum oraculum protulero.* Senſus eſt, *Recipietis autem in vos, ſi non metro conſtant juſto quæ dicam.* q. d. ſi jam non pedibus ſuis conſtent carmina, quæ proloquar, ſi vitioſa ſint, culpa non erit in me, quia ego præmonui, me ſolitis inſtrumentis meis hic deſtitutum eſſe, ſed in vobis erit culpa. Elliptice dixit, Ἀναδέξεσθε pro ἀναδέξεσθε εἰς ὑμᾶς τὴν αἰτίαν. quemadmodum in *Paraſito* p. 24. ἀναδεχομένην εἰς αὑτὴν τὰς αἰτίας.

Apud eundem in *Icaromenippo* pag. 186. Ἔτι δὲ τὰ φορτικὰ ταῦτα σταθμοὺς τινας καὶ παρασάγγας ὑποξενίζοντος. Ad quem locum ὁ πάνυ Grævius adnotavit, rectius jungi σταδίους & παρασάγγας, quam σταθμοὺς & παρασάγγας. Moveret me viri Eruditiſſimi Auctoritas,

ctoritas, ut in eandem cum ipſo ſententiam condeſcenderem, niſi σταθμοὺς ſæpe alibi cum παρασάγγαις junctos offendiſſem apud Græcos. Frequentiſſime apud Xenophontem in lib. 1. Ἀναβ. Immo etiam in alio loco ab Luciano hæc duo juncta reperiuntur, ſc. in lib. *de Conſcr. Hiſt.* pag. 618. Τὸ δὲ καὶ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι οὐ παρασάγγας μόνον ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους: *At vero in deſcriptione locorum mentiri non paraſangas modo ſed totos etiam ſtathmos.* Alex. ab Alex. *Gen. Dier.* lib. 11. cap. 20. *Sed præter hæc*, inquit, *fuerunt paraſanga & ſtathmus. hanc paraſangam multi ex triginta conficiunt ſtadiis, ſtathmnm vero quatuor paraſangas pene conficere* &c.

Pag. 192. dicit Menippus, quoſdam eſſe Philoſophos, qui Deos haberent ſolummodo tanquam κωμικὰ δορυφορήματα. οὐδὲν γὰρ, inquit, ὅτι μὴ τοῖς κωμικοῖς δορυφορήμασι ἐοικότας αὐτοὺς εἰσάγουσι. Ad quem locum Palmerius durum ſibi videri ait, dixiſſe Lucianum κωμικὸν, non vero τραγικὸν, quia δορυφόροι ſunt Regum, Tyrannorum &c. qui in ſcenam Tragicam ſemper inducuntur, nunquam vero in Comicam, & tandem cenſet, Lucianum hic potius καταχρηστικῶς *comœdiam* pro *tragœdia* dixiſſe. At ſciendum eſt, δορυφόρους non ſemper de Regum ſatellitibus dici, verum ſæpe etiam abuſive de quibusvis comitibus

 qui

qui alios comitantur. unde δορυφορεῖν ſimpliciter pro *comitari*. exempla ſunt apud Ælian. *Hiſt. Anim.* alioſque. unde etiam commode in Comœdia δορυφορήματα dicuntur illæ perſonæ, quæ alias perſonas comitantur, iiſque adſtant in ſcena, nihil loquentes, nihil agentes, quæ alio nomine κωφὰ πρόσωπα, *perſonæ mutæ* vocantur. & haſce intelligit Auctor per κωμικὰ δορυφορήματα. Optime ergo Schol. ad hunc locum: Δορυφορήματα καλεῖται παρὰ τοῖς Κωμικοῖς τὰ κωφὰ πρόσωπα, ἅτινα συνεξέρχεται μὲν τοῖς κωμῳδοῦσιν, αὐτὰ δὲ οὐδὲν διαλέγεται καθάπερ οἱ δοῦλοι. Eleganter autem dicit Lucianus, Philoſophos quoſdam aſſimilare Deos *perſonis mutis*, quia cenſent Deos non curare res humanas, nihil in mundo agere, ſed quietos ſe tenere, audientes & videntes omnia quæ ab hominibus peragantur.

C A P. XIV.

Exponitur locus in 1. *ad Corinth. Epiſt. & probatur, phraſin eſſe bonam* τί ἐμοὶ καὶ κρίνειν; *ſed ellipticam, & deeſſe* διαφέρει, *vel* προσήκει, *vel* μέλει.

1. COr. v. 12. Τί γάρ ἐμοὶ καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς κρίνει. *Quid enim mihi & eos qui foris ſunt judicare? an non eos qui intus ſunt vos judicatis? eos vero qui foris ſunt, Deus judicat.* De hujus loci lectione & verborum,

rum, τί γὰρ ἐμοὶ καὶ κρίνειν, ſyntaxi, quaſi omni exemplo carente, dubitare video Eruditiſſimos Viros, qui ideo aliam lectionem inſtituere volunt. Sed quoniam nihil juvant MSta & vetuſta Exemplaria, ſervare equidem mavelim lectionem vulgatam, quæ ſana ſatis, & commodam pati interpretationem mihi videtur. Significat autem, τί γὰρ ἐμοὶ καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν, nihil aliud, quam *quid ad me, judicare etiam eos qui foris ſunt?* q. d. eos qui extra Eccleſiam ſunt judicare meum non eſt. eſtque ἐλλειπτικὴ hæc loquutio, Τί ἐμοὶ, quæ ſuppleri debet verbo διαφέρει, vel προσήκει, vel μέλει. *Heſych.* Τί ὑμῖν διαφέρει, τί ὑμῖν μέλει. Sic plene dixit Plato lib. I. de *Rep.* Τί ἐμοὶ τοῦτο διαφέρει; *Quid hoc mea refert?* Eurip. *Ion.* verſ. 433.

- - τί μοι
Μέλει; προσήκει μ' οὐθέν.
- - *quid ego*
Hoc curo? ad me nihil attinet.

Elliptice vero Idem eadem Fabula verſ. 286. ubi Creuſa,

Τί μοι; ὡς μή ποτ' ὄφελον σφ' ἰδεῖν;
Quid hoc ad me? utinam nunquam illum locum aſpexiſſem! Tatian. *Orat. ad Græcos*, Sect. LV. Τί μοι - - γύναιον; *Quid ad me muliercula?* At objiciet mihi forſan aliquis, valere quidem hæc exempla ad probandum, Ellipticam eſſe phraſin τί ἐμοὶ, & ſup-

plendam per hujusmodi verbum; ſed necdum ſufficere ad probandum, integram loquutionem Pauli eſſe probam. deſiderari exemplum aliud, in quo non modo τί μοι, ſed etiam ſequatur conjunctio καὶ cum verbo infinitivi modi. Ut ejus deſiderio faciam ſatis, apponam exemplum plane ſimile ex Tatiani *Orat. ad Græcos* Sect. XL. Τί μοι καὶ τεθηπέναι τὸν μυθικὸν αὐλητήν; Τί δέ μοι καὶ, κατὰ Ἀριστόξενον τὸν Θηβαῖον, Ἀντιγενίδην πολυπραγμονεῖν; *Quid mea refert mirari fabuloſum illum tibicinem? Quid mea refert, Ariſtoxeni ad inſtar curioſius inquirere, quis & qualis fuerit Antigenides Thebanus?* En ſimili prorſus ratione qua Paulus, Τί ἐμοὶ καὶ κρίνειν; bis dixit Tatianus. Τί μοι καὶ τεθηπέναι; Τί μοι καὶ πολυπραγμονεῖν; Concludo itaque, lectionem vulgatam in loco Pauli eſſe veram, conſtructionem ſatis probam, nihilque in ea ineſſe duri, ac propterea ſine ulla mutatione eſſe ſervandam.

Cap.

Cap. XV.

Lux affuſa locis quibuſdam in Ariſtophanis Nubibus. Cur τετρεμαίνω καὶ πεφόβημαι *dixerit potius Comicus, quam* τρέμω καὶ φοβοῦμαι. Ἐρία πεπταμένα. Ἀλλ' οὐδ' ὥς. Ἀλλὰ καὶ ὥς. Περιδίδοσθαι, *dare pignus. Socrates quare Melius appellatus. Palmerius notatus. Interpres Comici aliquoties reprehenſus. Quinam proverbialiter dicti,* λίθοι, ἀριθμὸς, πρόβατα, ἀμφορῆς νενασμένοι.

IN *Nubibus* Ariſtophanis pag. 141. inquit Strepſiades:

> Καὶ σέβομαι γ' ὦ πολυτίμητοι, καὶ βούλομαι
> ἀνταποπαρδεῖν
> Πρὸς τὰς βροντάς. οὕτως αὐτὰς τετρεμαίνω
> καὶ πεφόβημαι.

Notari dignum eſt, quod non dixerit τρέμω, ſed τετρεμαίνω, de induſtria verbo ita extenſo & producto, in quo bis occurrit conſona τ, ſemel ν, quæ linguales literæ, uſus, ut linguæ ſuæ trepidationem ſignantius exprimeret. Similiter elegit præteritum πεφόβημαι, ut labiorum tremorem quam maximum indicaret: nam quatuor hujus verbi ſyllabæ ſingulæ à litera incipiunt labiali. Sic ſolebant veteres præſertim Comici & Tragici artificioſe admodum literas dictioneſque adhibere, quarum ſonus rei de qua loquebantur naturam & indolem aptiſſime exprimebat. Ita inferius in hac Fabula lamentans Strepſiades, à

cimicibus vehementer infeſtatus, multa in una periodo uſurpat verba, in quibus ſunt diphthongi αι & ȣ, quibus gravis dolor & gemitus commodiſſime exprimitur. pag. 167.

Ἀπόλλυμαι δείλαιος, ἐκ τȣ̃ σκίμποδος
Δάκνȣσι μ' ἐξέρποντες οἱ Κορίνθιοι,
Καὶ τὰς πλευρὰς δαρδάπτȣσι,
Καὶ τὴν ψυχὴν ἐκπίνȣσι,
Καὶ τȣ̀ς ὄρχεις ἐξέλκȣσι,
Καὶ τὸν πρωκτὸν διορύττȣσι,
Καί μ' ἀπολȣ̃σι.

Similiter apud Euripidem in *Hecuba* verſ. 1170. Polymeſtor à mulieribus excœcatus lamentatur, ἐμῶν γὰρ ὀμμάτων

Πόρπας λαβȣ̃σαι, τὰς ταλαιπώρȣς κόρας
Κεντȣ̃σιν, αἱμάσσȣσιν.

Pag. 146. interrogat Socrates diſcipulum, quales eſſent Nubes. reſpondet ille:

Οὐκ οἶδα σαφῶς, εἴξασιν ἐρίοισι πεπταμένοισιν.

vertunt: *Neſcio certum: at ſimiles floccis volitantibus eſſe videntur.* At parum accurate ἐρία πεπταμένα vertuntur *flocci volitantes.* ſunt, niſi fallor, *lanæ extenſæ, explicatæ, expanſæ.* à πετάω, πτάω, πέπτακα, πέπταμαι. Heſych. Πέπταται, ἥπλωται. Idem Ἀναπεπταμένας, ἀναπεπετασμένας.

P. 157. Ἀλλ' ȣ̓δ' ὡς ὑμῶν ποθ' ἑκὼν προδώσω τȣ̀ς δεξιȣ́ς. Int. *Non ut vos volens prodam bonos.* perperam. reddendum enim erat: *Sed neque ſic bonos ex vobis unquam volens prodam.* vocula enim

enim ὡς in hac formula ſignificat *ſic*. Homer. *Iliad*. A. verſ. 116.

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω δόμεναι πάλιν.

Sed etiam ſic (in hoc rerum ſtatu) *volo eam reddere*.

Iliad. Π. verſ. 363. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνέμιμνε: *ſed etiam ſic perſtitit*. immo tres hæ voculæ, ἀλλ' οὐδ' ὡς eodem ſenſu occurrunt apud Homerum, *Odyſſ*. B. verſ. 23.

Ἀλλ' οὐδ' ὡς τοῦ λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.

Sed neque ſic ejus oblitus erat lugens & dolens.

Senſus hic apud Comicum eſt: Sed licet inique adeo judicatum ſit à quibuſdam veſtrum de meo dramate; nunquam tamen bonos & ſapientes ex vobis prodam & negligam.

Pag 164. Περίδου νῦν ἐμοί, inquit Strepſiades ad Socratem. Non ſignificat περίδου, *circumſpice*, quaſi eſſet à περιιδέσθαι. ſed *da pignus*, ut loquitur Plautus in *Pœnulo*. qua phraſi expreſſit ille hoc Comici noſtri περίδου, quod à περιδίδοσθαι, quo verbo uſi ſunt veteres pro *ſponſionem facere*, ut apud Hom. *Iliad*. XXIII.

Δεῦρό νυν ἢ τρίποδος περιδώμεθον ἠὲ λέβητος.

Odyſ. XXIII. Ἀλλ' ἄγευ, αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς.

Heſych. Περίδου, σύνθου. Idem Περίδοσιν, συνθήκην interpretatur.

Pag. 173. - - Σωκράτης ὁ Μήλιος,

Καὶ Χαιρεφῶν, ὃς οἶδε τὰ ψυλλῶν ἴχνη.

Socratem Comicus appellat Melium, quum tamen eſſet Athenienſis. ſed hoc ideo facit, ut ſignificaret, eum eſſe Atheum & impium, qualis fuit Diagoras ille Melius, de quo veteres paſſim ut de Atheo loquuti fuerunt. Cum morſu aliquo ſic igitur vocat Socratem, proinde ac ſi nihil melius de Diis ſentiret ille, quam Diagoras Melius. Sed tamen ab impietate longe afuiſſe Socratem, abunde docuit Elegantiſſimus Menagius ad Laërtium. Verum ſilentio præterire nequeo, quod Palmerius aliter interpunxerit hæc verba, ponendo ſcilicet diſtinctionem poſt Σωκράτης, ut per ὁ Μήλιος non deſignetur Socrates, ſed Diagoras, quia viri noti ſæpe a patria denominantur, omiſſo proprio nomine. Qua in criſi aſſentiri Viro Docto minime poſſum. Primo, quia non videtur veriſimile, Ariſtophanem, quum tres viros deſignare vellet, ex illis duos propriis appellaſſe nominibus, unum vero à patria. Secundo, quia Strepſiades non ex Diagora, ſed ex Socrate ejuſque diſcipulis audiverat, quod Δῖνος ἀντὶ τοῦ Διὸς, *Turbo pro Jove* regnaret. ſiç enim cohærent verba:

Στρ. Ὁρᾷς οὖν ὡς ἀγαθὸν τὸ μανθάνειν;
Οὐκ ἔστιν ὦ Φειδιππίδη Ζεύς. Φει. ἀλλὰ τίς;
Στρ. Δῖνος βασιλεύει τὸν Δί' ἐξεληλακώς.
Φει. Αἰβοῖ τί ληρεῖς; Στρ. ἴσθι τοῦθ' οὕτως ἔχον.

Φει.

Φει. Τίς φησι ταῦτα; Στρ. Σωκράτης ὁ Μήλιος,
Καὶ Χαιρεφῶν.

Accedit, quod Stephanus *de Urbibus*, in Voc. Μῆλος, quum dixiſſet, Μῆλος, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων &c. addit, Μήλιος ὁ πολίτης, Διαγόρας ὁ Μήλιος, καὶ Σωκράτης παρ' Ἀριστοφάνει. innuit Stephanus hunc ipſiſſimum Comici locum.

Pag. 187. Strepſiades numerans dies,

Πέμπτη, inquit, τετρὰς, τρίτη, μετὰ
ταύτην δευτέρα.

Non intellexit hunc numerandi modum Atticum Interpres, dum ita reddidit: *En quinta, quarta, tertia, ſecunda.* debebat, *Vigeſima ſexta, ſeptima, octava, nona.* Conſueverunt enim Attici dies φθίνοντος μηνὸς, h.e. tertiæ decadis, retro, ſive minuendo numerare, quia ad Lunæ curſum nnmerabant, cujus à viceſimo primo lumen minuitur, quemadmodum docuerunt Eruditiſſimi Interpretes. ad Æliani *Var. Hiſt.* lib. III. cap. 23. & Scholiaſtes ad hunc Ariſtoph. locum aperte: - - ὥστε ἡ μὲν εἰκοστὴ ἕκτη παρ' αὐτοῖς πέμπτη ἀκούει, ἡ δὲ εἰκοστὴ ἑβδόμη, τετρὰς λέγεται.

In eadem Fab. pag. 191. - - ὄντες λίθοι,

Ἀριθμὸς, πρόβατ' ἄλλως, ἀμφορῆς νενασμένοι.

His nominibus lepide Comicus, ut ſolet, & proverbialiter appellat turbam ſpectatorum ignobilium, ſtupidorum, vilium & inertium hominum. Prima voce λίθων per proverbium deſi-

deſignantur homines *ſtupidi*. Lucian. *Dial. Mer.* pag. 546. λίθος, ȣ̓κ ἄνθρωπος εἶ. Terent. *Heaut.* v. 1. *Quid ſtas lapis?* Secunda ἀριθμȣ̃ appellantur *homines idiotæ*, *turba ſine nomine ac dignitate*; ut Latine etiam *numerus*. Horat. lib. 1. *Ep.* 11. verſ. 27.

Nos numerus ſumus & fruges conſumere nati.

Euſtath. ad *Iliad.* B. Ἔϛι δὲ ὅτε ὁ ἀριθμὸς καὶ ἐπὶ ȣ̓δαμινότητος λαμβάνεται, ὡς ὅτε κωμικὸς λέγει, ὅτι οἱ θεαταὶ ἀριθμὸς ἄλλως εἰσιν, ἤτοι πλῆθος μόνον. Euripid. *Troad.* verſ. 476.

Ὀυκ ἀριθμὸν ἄλλως, ἀλλ' ὑπερτάτȣς Φρύγων.

vide Barneſ. etiam ad Eurip. *Helen.* verſ. 1695. Tertia voce προβάτων ſignificantur *ſtolidi* & *vecordes*. Noſter in *Pluto*. pag. 91.

- - Ἀλλὰ προβατίȣ βίον λέγεις,

Ἐι μὴ φανεῖται διατριβή τις τῷ βίῳ.

& in *Veſpis*: Ἐκκλησιάζειν πρόβατα συγκαθήμενα. Plaut. *Bacchid.* *Quis has huc oves adegit?* id eſt, ſenes ſtultos. Quarta denique ἀμφορέων νενασμένων, *inutiles ac nullius pretii homines* innuuntur. Sunt autem proprie ἀμφορῆς νενασμένοι; non *amphoræ vino repletæ*, uti perperam habet Interpres; ſed *amphoræ coacervatæ*, κέραμοι σεσωρευμένοι, ut recte interpretatus eſt Suidas, quales ſcilicet in taberna figulina cernuntur ollæ multæ & amphoræ coacervatæ.

CAP.

Cap. XVI.

Ex Luciano quædam illuſtrata. Ejus interpres aliquoties reprehenſus. Definitio τέχνης. *Quid* ἐνδιδόναι, & ἐνδόσιμον διδόναι. Ἀπράγμων *quid Atticis.*

IN *Paraſito* pag. 242. datur definitio Artis: Τέχνη ἐςὶ σύςημα ἐγκαἰαλήψεων (al. ἐκ καταλήψεων) συγγεγυμνασμένων πρός τι τέλος εὔχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Carpit Cl. Grævius verſionem Latinam, quæ ſic habet: *Ars eſt quæ conſtat ex perceptionibus conſentientibus & coëxercitatis ad finem vitæ utilem.* Ubi eſt, inquit, in Gr. *conſentientes*? dein, quid Latinis ſunt *coëxercitatæ*? At Interpres videtur mihi vulgarem hanc Artis definitionem expreſſiſſe è Quintiliano, qui utrumque vocabulum, *conſentientes* & *coëxercitatæ* habet in *Inſtit. Orat.* lib. 11. cap. 18. *Sive illa*, inquit, *ab omnibus fere approbatus finis obſervatur, artem conſtare ex perceptionibus conſentientibus & coëxercitatis ad finem utilem vitæ.* ubi in margine Edit. Baſil. notatur hoc Græce ita dici: τέχνη ἐςὶ σύςημα ἐγκαταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων (alii ἐκ καταλήψεων συγγεγυμνασμένων) πρός τι τέλος εὔχρηςον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Ceterum hanc artis definitionem habet etiam Artemidorus *Oneir.* IV. 3. & Schol. Ariſtoph. ad *Nubes* pag. 143.

Pag. 266. Philoſophos, ait, plurimos cum baculo prodeuntes invenias, οὐκ ἂν δήπου εἰ μὴ ἐφοβοῦντο,

ἐφοβοῦντο, ὡπλισμένους. i. e. *qui ſane non ita armati eſſent, niſi timerent.* Somniavit Interpres, dum reddidit hæc verba: *quod non facerent, niſi armatos metuerent.* Vides, voculas οὐκ ἂν δήπου ſic nihil habere quo referantur. quæ certiſſime referri debent ad τὸ, ὡπλισμένους, cum quo participio non jungendum verbum ἐφοβοῦντο, quod abſolute hic ponitur, ut paullo ante de iiſdem dixerat, φοβοῦνται μάλιστα.

In *Rhetorum Præcept.* p. 316. dicit Rhetor: Siquidem invenies me voce tantum antecellere alios, quantum tubæ tibias, & cicadæ apes, καὶ οἱ χοροὶ τοὺς ἐνδιδόντας, *& chori eos qui remiſſe canunt*, habet Interpres. Significat quidem ἐνδιδόναι, *remittere*, ſed quando de cantione & choro ſermo eſt, dicitur ἐνδιδόναι & ἐνδόσιμον διδόναι de chorodidaſcalo, qui cantionis exordium faciebat, cui chorus accinebat. Exempla paſſim occurrunt. Malim itaque verba Luciani reddere: *& chori eos qui cantionem auſpicantur*, vel *canendi exordium faciunt.* Facile enim totus chorus multitudine vocum ſuperabat unam magiſtri & chorodidaſcali vocem. Pari modo errant ſæpe Interpretes reddendo vocem ἐνδόσιμον *remiſſum*, ubi reddenda erat, *incentivum*, ut apud Artemidorum, ᾆσμα ἐνδοτικὸν (vel ἐνδόσιμον) καὶ κελευστικὸν πρὸς ἔργα, *cantilena incentiva & hortatoria ad opera.* perperam ibi Cornarius, *remiſſa.*

In

In *Patriæ Encomio*, pag. 480. Quamvis (inquit Lucian.) alios videant gloriantes campis patentibus, pratiſque omne genus plantarum decore diſtinctis, ipſi etiam patriæ laudes oblivioni non tradunt, τὴν δὲ ἱπποτρόφον ὑπερορῶντες, καὶ κουροτρόφον ἐπαινοῦσι. quæ verba peſſime ſunt tranſlata, *ſed equorum juvenumque altricem ſuſpicientes laudant*. Senſus enim eſt, *ſpernunt autem equorum altricem* (regionem) *juvenumque altricem laudant*. Oppoſita ſunt ὑπερορᾶν & ἐπαινεῖν, quæ Interpres pro ſynonymis ſumſit. ὑπερορᾶν eſt *contemnere*, ὑπεριδεῖν. Similiter oppoſitæ ſunt regiones ἱπποτρόφος & κουροτρόφος. & cum dicit Auctor ἱπποτρόφος, reſpicit ad ea quæ paullo ante dixerat, σεμνυνομένους πεδίοις ἀνειμένοις. Sunt autem πεδία ἀνειμένα, *campi patentes*, equis paſcendis habiles, non vero *agri interquieſcentes*, uti vertit Interpres.

In *Sympoſio*. p. 655. Ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ἀπράγμονα ὄντα, συνεστιᾶσθαι φιλοσόφοις. *Non eſſe tutum, cui non ſit opus, cum ejuſmodi philoſophis agitare convivium*. Sic Eraſmus. Imperite admodum vocem ἀπράγμονα vertit, *cui non ſit opus*. Ἀπράγμων Atticis Scriptoribus dicitur qui lites fugitat, litium amans non eſt. πράγματα enim ſunt *lites*, ut alibi pluribus oſtendam. atque ita Lucianus heic etiam uſus eſt vocabulo ἀπράγμων. Verte igitur locum, *non eſſe tutum ei qui litium amans non ſit, convivium*

vium agitare cum hujuſmodi philoſophis. Depinxerat enim hoc Dialogo Philoſophorum mores pravos, utpote qui in conviviis ſæpe poſtquam mero incaluerant, pro ſua quiſque ſecta inter ſe verbis primo contenderint, mox ad manus & vulnera quoque pervenerint, adeo ut ſaucii ac mutilati nonnulli e conviviis ablati fuerint.

Cap. XVII.

Illuſtratur locus in Epiſt. Pauli ad Coloſſenſes. Καὶ ſæpe παρέλκει. vocabula τάξις, ἄτακτοι & ἀτακτοῦντες proprie ad rem militarem pertinent.

IN Epiſtola ad *Coloſſ.* cap. II. 5. habetur, Εἰ γὰρ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν, καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν. Vertunt: *Etſi enim carne abſum, tamen ſpiritu adſum vobis, gaudens & videns veſtrum ordinem* &c. Ad verbum quidem ſonat, χαίρων καὶ βλέπων, *gaudens & videns*, ut & Belgæ verterunt, **My verblydende ende ziende uwe ordeninge.** Verum ſic vertendo non ſatis mihi quidem videntur perſpexiſſe genium & proprietatem Linguæ Græcæ, quâ vocula καὶ, quæ plerumque verbum verbo & nomen nomini connectit, eam aliquando vim non habet, ſed παρέλκει Atticè, ut abunde docuerunt Budæus, Devarius & Vigerus. Nemo tamen ex illis hujuſmodi

hujuſmodi exemplum attulit, quo illa particula καὶ, πλεονάζει ſive abundat etiam ante aliquod participium. Quare operæ pretium erit addere inſigne aliquod exemplum & huic prorſus ſimile, quod obſervaveram ex Joſepho lib. III. *B. J.* cap. 33. Προθυμίας μὲν ὑμᾶς εἰς τὸ Φανερὸν εὖ ἔχοντας, χαίρω καὶ βλέπων: *Alacres aperte vos ſatis eſſe gaudeo dum video.* ubi eadem verba. Si apud Apoſtolum non præceſſiſſet τὸ, εἰμὶ, dixiſſet ille, ut Joſephus, χαίρω καὶ βλέπων, ſed ob illud εἰμὶ dixit in participio, χαίρων. Verte igitur χαίρων καὶ βλέπων, *gaudens quando video*, Belg. **Wy verblydende wanneer ik zie** &c. Idem enim eſt χαίρω καὶ βλέπων, quod χαίρω βλέπων, vel χαίρω, ὅταν βλέπω. Joannes in *Euang.* XX. 20. ſine particula καὶ dixit, Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. quod etiam efferri poſſet cum vocula καὶ, hoc modo, ἐχάρησαν καὶ ἰδόντες. Si vero quis malit hîc ſumere καὶ pro *etiam*, non opus erit ſtatuere Pleonaſmum.

Ceterum quod ſequitur hic, βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν &c. *quum video veſtrum ordinem*, i. e. dum intelligo vos omnia decenter & ordine agere, firmiterque perſtare in fide & doctrina Chriſtiana; in eo petita metaphora eſt à re militari. Militaria eſſe vocabula τάσσειν & τάξις, pervulgatum eſt. Docent Tactici, melius tutiuſque nihil eſſe quam μένειν ἐν τάξει, *ordines ſervare*; nihil contra pejus aut per-

 nicioſius

niciofius, quam *eos ſolvere*, & *deſerere*. Pari modo ſe res habet in Eccleſia Chriſtiana. Nihil melius aut laudabilius eſt credentibus quam ordinem à Chriſto & Apoſtolis præſcriptum ſervare; nihil vero pejus aut turpius, quam eum deſerere. Quare Apoſtolus tanquam Imperator, fideles Coloſſenſes tanquam milites probos & dicto ipſi audientes laudat ob τάξιν eorum, & gaudere ſe ait, quando videt eam. haud aliter ac Titus in Orat. ad milites, eos collaudat apud Joſeph. *B. J.* l. III. cap. 33. τὰ δὲ τῆς ὑμετέρας ἐμπειρίας καὶ τάξεως, τί καὶ λέγειν δεῖ;

Et ut hîc à bonis militibus qui ordinem ſervant, petita metaphora laudat fideles Coloſſenſes; ſic contra à malis militibus qui ordines deſerunt petita translatione, ἀτάκτους vocat eos ex Theſſalonicenſibus, qui Chriſti & Apoſtolorum præceptis dicto audientes non erant, quos corripi jubet I. *Theſſ.* v. 14. νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους. quos etiam devitare vult fideles, II. *Theſſ.* III. 6. dicens, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβε παρ' ἡμῶν. Proprie enim ἀτάκτους & ἀτακτοῦντας dici malos milites, qui ordines deſerunt, atque officium ſuum non faciunt, ſatis conſtat. ita Xenoph. l. v. *Memorab.* p. 832. Τόν τε ἐπὶ πολεμίους ἄγοντα ταῦτα δεῖ μηχανᾶσθαι, δωρούμενόν τε τοῖς ποιοῦσιν ἃ δεῖ ποιεῖν

τοὺς

τὲς ἀγαθὲς, καὶ κολάζοντα τὲς ἀτακτȣ̃ντας: *Eadem moliatur oportet, qui copias adverſus hoſtes ducturus ſit, ut eos qui faciunt quod viros fortes decet muneribus ornet, ac non ſervantes ordines plectat.* & l. VII. Κύρ. Παιδ. pag. 181. Οὐ γὰρ ἂν, ἔφη, ἀνασχοίμην πλεονεκτȣ̃ντας ὁρῶν τὲς ἀτακτȣ̃ντας: *Non enim, ait, tolerare poſſem, ut qui ordines deſerunt, majoribus quam alii commodis potiantur.*

CAP. XVIII.

Ex Ariſtophane quædam loca illuſtrantur & emendantur. Ejus Interpres caſtigatur. Quid ἐγκάμπτειν. *Palmerius notatur.* Ἰωνικὸς *proverbialiter pro homine molli. Quid* ἀποικοδομεῖν. Γνώμας καθεῖναι τῆς πόλεως. Προφορεῖσθαι τὴν ὁδόν.

APud Ariſtophanem in principio Fabulæ quæ inſcribitur Εἰρήνη, rogat verna alter alterum, an devoraſſet mazam ſcarabæus, reſpondet ille:

- - Μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἐξαρπάσας
Ὅλην ἐνέκαψε περικυκλήσας τοῖν ποδοῖν.

vertit Q. Sept. Florens:

- - *Imo per Jovem ſuis*
Pedibus revolvens devoravit integram.

Significat quidem κάπτειν & ἐγκάπτειν *edere*, ut ſupra in *Avib.* p. 552. ἐμπίδας κάπτετε. ubi Schol. καταβάλλετε, ἐσθίετε. & in *Veſp.* 448. κἀγὼ ἐνέκαψα. Sch. ἐνέθηκα τῷ ςόματι.

 Atta-

Attamen hoc loco corruptam eſſe lectionem arbitror, & pro ἐνέκαψε legendum ἐνέκαμψε. κάμπτειν autem pro *involvere* ſumi docuit ad Athen. l. III. 24. & IV. 8. ὁ πάνυ Caſaubonus. atque hoc verbum hic præferendum, ſuadent præcedentia, Μὰ τὸν Δί', quæ formula negandi eſt, eâ ſignificat famulus, ſcarabæum non devoraſſe mazam, qua ratione igitur heic dicere poſſet, *totam devoravit?* Minime hoc voluit, ſed illud, quod ſc. *totam mazam involvit pedibus rotando.* Solent enim κάνθαροι ſemen ejicere in ſtercus, quod pedibus convolvunt & in globum conformant, ut præter Scholiaſten docet Plut. in *Iſide & Oſir.* pag. 381. Ita igitur hic ſcarabæus egit cum maza, quæ erat ex ὀνίδων, *aſini ſtercore* ficta; non vero eam comedit.

In eadem fab. pag. 627. ait famulus:

- - κἆτ' αὐτῷ γ' ἀνὴρ
Ἰωνικός τις φησὶ παρακαθήμενος, &c.

Ex hoc loco colligit Palmerius, Dionyſiis vernis hanc fabulam actam eſſe, quia hibernis Dionyſiis ſoli aderant Athenienſes, ſed vernis, quum mare apertum eſſet, navigabant eo etiam Jones. Verum pace illius Viri, non putem ego, Comicum proprie *Jonem* deſignare per vocem Ἰωνικὸς, ſed proverbialiter *hominem mollem*: nam ut Sybaritarum faſtus, ſic Jonum mollities in proverbium abiit. Val. Max. l. II. auctor eſt, Jonas primos invenif-

ſe unguenti coronarumque in conviviis uſum, & ſecundæ menſæ conſuetudinem. Iidem laſcivis ſaltationibus gaudebant. Hinc apud Horatium legimus *motus Ionicos* pro laſcivis ſaltationibus. Optime Heſychius, Ἰωνικὸν, τρυφερὸν, ἢ ἐπὶ τοῦ κατεαγότος ἢ θηλυκοῦ. ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐκωμῳδοῦντο οἱ Ἴωνες. Harpocrat. Ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ ἁβρῶς, τρυφερῶς. Comicus Θεσμοφ. Ἐμιτροφόρουν τε καὶ διεκίνουν Ἰωνικῶς. Scholiaſt. Thucyd. l. 1. p. 68. Διαβέβληται τὸ ὄνομα τῶν Ἰώνων εἰς μαλακίαν· τῶν δὲ Δωριέων, ἐπὶ ἀνδρείᾳ δοξάζεται. Voluit itaque Comicus hic ſimul perſtringere viros Athenienſes, & ſignificare, inter eos eſſe multos mollitie inſignes. ideo emphatice dixit ἀνὴρ Ἰωνικός τις, quemadmodum paullo ante in adoleſcentibus inſolentiam & opinationem ſapientiæ perſtringere volens dixerat, τις νεανίας δοκησίσοφος.

In eadem Fabula p. 630. inquit Trygæus:

Τούς τε κοπρῶνας καὶ τὰς λαύρας
Καιναῖς πλίνθοισιν ἀνοικοδομεῖν:
Utque ſterquilinia & ſimeta
Novo latere obſtruant.

hoc jubet Trygæus, ne malus odor ſcarabæum excitet, ne ſterquilinia & quiſquiliæ eum provocent & ex alto detrahant. ſed legendum pro ἀνοικοδομεῖν, ἀποικοδομεῖν, quod ſign. ἀποφράττειν *obſtruere*, ut apud Thucyd. l. 1. pag. 74. de Pauſania, καὶ τὰς θύρας - - ἀπῳκοδόμησαν. quod Nepos in *Pauſ. Valvas ejus*

ædis obſtruxerunt. Schol. Thucyd. Ἀπῳκοδόμησαν, τειχίσαντες τὰς θύρας ἀπέφραξαν. & lib. VII. cap. 73 - - τάς τε ὁδὲς ἀποικοδομῆσαι, *& vias obſtruere.* ubi Sch. ἀποφράξαι διά τινος οἰκοδομῆς. paullo poſt apud eundem dicitur ἀποφραγνύειν, cap. 74. τάς τε ὁδὲς τὰς κατὰ τὴν χώραν ᾗ εἰκὸς ἦν τὲς Ἀθηναίες ἰέναι, ἀπεφράγνυσαν, *& vias per regionem qua veriſimile erat Athenienſes iter facturos obſtruxerunt.*

Pag. 643. dicit Chorus Agricolarum:

Ἀλλ' ἀκέσαντες τοιέτε χαίρομεν κηρύγματος.
Οὐ γὰρ ἦν ἔχοντας ἥκειν σιτί' ἡμερῶν τριῶν.

Septim. Florens vertit in hunc modum:

Sed juvat nos hocce plebis murmurans præconium,
Cum trium nobis dierum deforet viaticum.

Verſum poſteriorem plane perperam reddidit, cujus ſenſus eſt longe alius, ſc.

Non enim erat (tale præconium) *ut veniremus inſtructi cibariis trium dierum.*

id eſt, non erat bellicum præconium.

In principio Fabulæ, cui titulus Ὄρνιθες, inquit Εὐελπις,

Τί ὦ πόνηρ' ἄνω κάτω πλανύττομεν;
Ἀπολέμεθ' ἄλλως τὴν ὁδὸν προφορεμένω.

vertit Interp. *Quid ô agricola ſurſum deorſum erramus? Perimus, aliter viam proferentes.* ſine ullo ſenſu. Vertendus erat verſus poſterior: *Peribimus, temere per viam ultro citroque curſitantes.* Vetus Schol. Προφορεμένω, δεῦρο κἀκεῖσε πορευόμε-

ρευόμενον (l. πορευόμενοι) εἰς τἀναντία. Metaphora in hoc verbo eſt deſumta ab iis qui *tramam filumque ducunt & reducunt*. ii enim proprie προφορεῖσθαι veteribus dicebantur. Sch. προφορεῖσθαι γὰρ λέγεται, τὸ παραφέρειν τὴν στήμονα τοῖς διαζομένοις. Heſych. paullo aliter, Προφορεῖσθαι, τὸ ταῖς διαζομέναις τὸν στήμονα παραδιδόναι. Vid. *Salm.* in *Capit.* p. 127.

P. 593. Chorus avium ſic canit:

Εὔδαιμον φῦλον πτηνῶν
Οἰωνῶν, οἳ χειμῶνος μὲν
Χλαίνας οὐκ ἀμπισχνοῦνται,
Οὐδ' αὖ θερμὴ πνῖγος ἡμᾶς
Ἀκτὶς τηλαυγὴς θάλπει.
Ἀλλ' ἀνθηρῶν λειμώνων
Φύλλων ἐν κόλποις ἐναίω.

Duos poſtremos verſus inſulſe admodum reddidit Interpres:

Sed floridorum pratorum
Foliorum in finibus Ennæi.

Vertendum: *Sed in ſinibus foliorum pratorum floridorum habito.* verbum ἐναίω ſumſit pro neſcio quo nomine proprio, cum ſit, *inhabito*, idem quod ἐνοικέω, pag. ſeq.

Ἀλλ' ἐνοικήσουσιν ἔνδον ἔν τε τοῖς βαλαντίοις
Ἐννεοττεύσουσι.

Chorus autem de ſe modo in plurali, modo in ſingulari loquitur, ut paullo poſt etiam in ſing. χειμάζω, dein vero in pl. iterum, βοσκόμεθα.

In *Concionatricibus* pag. 735. γνώμας καθεῖναι τῆς πόλεως, non eſt, ut Interpres vertit, *ſententias civitatis deponere*, ſed *tentare*, & explorare ſententiam civitatis, ut καθεῖναι πεῖραν, *periculum facere*, apud Ælian. *Var. Hiſt.* 11. 13. Petita eſt translatio à nautis, qui demiſſa bolide maris altitudinem tentant. illi dicuntur καθεῖναι τὴν βολίδα, & καθεῖναι καταπειρητηρίην, ut eſt apud Herodotum lib. II. pag. 92.

Cap. XIX.

Ex Theocrito quædam loca illuſtrantur & emendantur. Τὸ καταχὲς *non notat effuſum, ſed reſonans.* Ἠρίον, *monumentum.* Ἀλλὰ *hortandi vim ſæpe habet, & reddendum, quare.*

THeocrit. *Idyll.* A. verſ. 7.

> Ἅδιον, ὦ ποιμὰν, τὸ τεὸν μέλος, ἢ τὸ καταχὲς
> Τῆν' ἀπὸ τᾶς πέτρας καταλείβεται ὑψόθεν ὕδωρ.

Interpres Latinus in hunc modum vertit:

> *Dulcius, o Paſtor, tuum carmen eſt, quam effuſa*
> *Illa, quæ de rupe ex alto defluit unda.*

Non debuerat vertere τὸ καταχὲς *effuſa*, ſed *reſonans*, non enim idem eſt quod τὸ καταχεόμενον, ἀπὸ τοῦ καταχεῖσθαι, *effundi*; ſed Dorice dicitur pro κατηχὲς, eſtque idem quod ἠχοῦν

ἠχεῦν vel κατηχεῦν. Virgilius hæc videtur imitatus ſub finem *Eclog.* v.

Quæ tibi quæ tali reddam pro carmine dona?
Nam neque me tantum venientis ſibilus auſtri,
Nec percuſſa juvant fluctu tam littora, nec quæ
Saxoſas inter decurrunt flumina valles.

Eodem *Id.* verſ. 125.

---- Ἑλίκας δὲ λίπε ῥίον, αἰπύ τε σᾶμα
Τῆνο Λυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγαςόν.

---- *Et relinque promontorium Helices, & ſublime ſepulcrum*
Illud Lycaonidæ, quod & Diis beatis eſt venerabile.

Ἑλίκας ſumunt pro Gen. Dor. ab Ἑλίκη, urbs Peloponneſi. Steph. Ἑλίκη πόλις Πελοποννήσου, ſita ad ſinum Corinthiacum. vid. etiam Strabon. & Ovid. xv. *Metam.* Ῥίον autem eſt *promontorium*. Sch. hic. τοῦ ὄρους τὸ ἀκρωτήριον, ἢ ὄνομα πόλεως &c. Strabo l. VIII. Ἔςι τὸ μὲν Ῥίον, τῶν Ἀχαιῶν ἁλιτενὴς ἄκρα &c. Schol. *Apollon.* pag. 57. ῥίον, ἀκρωτήριον. Sed ut quod ſentio dicam, in utraque voce leve mendum eſſe mihi videtur, & pro Ἑλίκας legendum Ἑλίκα, & pro ῥίον, ἠρίον. hoc modo:

--- Ἑλίκα δὲ λίπ' ἠρίον αἰπύ τε σᾶμα
Τῆνο Λυκαονίδαο.

--- *Linque autem monumentum & ſublime*
Illud ſepulcrum Elicæ filii Lycaonis.

Ἠρίον eſt μνῆμα, ut Heſych. exponit, & Schol.

 Apol-

Apollon. loco dicto, ῥίον, ἀκρωτήριον, τὸ δὲ ἠρίον, μνῆμα. Hom. *Iliad.* Ψ. Φράζσατο Πατρόκλῳ μέγα ἠρίον, *excogitavit Patroclo magnum monimentum.* Theocrit. noſter *Idyll.* 11. 13.

Ἐρχομέναν νεκύων ἀνὰ τ' ἠρία, καὶ μέλαν αἷμα,
(Hecaten) *incedentem per monumenta & atrum ſanguinem.*

Optime igitur junguntur ἠρίον & σᾶμα, ut apud Hom. *Il.* Π. τύμβῳ τε στήλῃ τε. Quod autem ad Ἑλίκα, ut legendum puto, attinet, eſt genitivus nominis proprii, Ἑλίκας. ſic vocatus filius Lycaonis, qui hic etiam Λυκαονίδας. adeo ut & proprio nomine & patronymico appelletur Ἑλίκας Λυκαονίδας. Euſtath. ad *Iliad.* B. Ἑλίκη δὲ ἀπὸ Ἑλίκα φασὶ καλεῖται υἱοῦ Λυκάονος: *Helice autem, ut ajunt, appellatur ab Helica Lycaonis filio.*

Idyll. 11. verſ. 2.

Στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἰὸς ἀώτῳ,
Ὡς τὸν ἐμοὶ βαρυνεῦντα φίλον καταθύσομαι ἄνδρα.

Notanda locutio, οἰὸς ἀώτῳ. Ἄωτον eſt flos, unde ἀωτεῖν eſt ἀνθεῖν. Heſych. Ἄωτον, ἄνθος. translate notat *lanam*, unde Heſych. etiam exponit ἐρίον, atque ita occurrit apud Homerum *Il.* N. verſ. 599. Αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ, quem locum Theocritus hic imitatus videtur. Schol. Hom. exponit οἰὸς ἀώτῳ, καλῶς περιεστραμμένῳ ἐρίῳ, οἰὸς γὰρ ἀώτῳ, προβάτου ἄνθει, ὅ ἐστιν ἐρίῳ. Veteres ea quæ di-

vino

vino honore afficere volebant, laneis coronis cingere atque ornare conſueverant, id quod fuſe probat ὁ πάνυ Græv. ad Heſiod. *Theog.* 499. Antiquiſſimæ enim è lana coronæ fuerunt, hinc ϛέφανος & ϛέμμα, ἀπὸ τοῦ ϛέφειν, *colum nubere & cingere lana.* Sequitur, Ὡς τὸν ἐμοὶ βαρυνεῦντα. Schol. hic βαρυνεῦντα pro βαρύνοντα docet eſſe, futurum pro præſ. ſed perperam: diviſim enim legendum eſt, ut quidam Codd. habent, βαρὺν εὖντα, ut εὖντα ſit accuſ. particip. Dor. pro ὄντα. & ſic legendum eſſe cognoſci etiam poteſt ex addito caſu tertio ἐμοὶ; nam βαρύνειν verbum potius cum caſu quarto conſtruitur. Porro καταθύεσθαι hic eſt, quod Virg. *magicis ſacris avertere ſenſus.* Is *Ecloga* VIII. eodem modo inducit mulierem ſacris quibuſdam pervertentem animum amatoris, à quo ſpernebatur, h. v.

Effer aquam, & molli cinge hæc altaria vitta:
Verbenaſque adole pingues, & maſcula thura,
Conjugis ut magicis ſanos avertere ſacris
Experiar ſenſus.

Verſ. 18. - - ἀλλ' ἐπίπαςσε
Θέςυλι δειλαία· πᾶ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;

ἀλλ' Heinſius pro ἄλλα, *alia*, ſumſit, vertens, *infunde & reliqua ſceleſta Theſtyli.* quod tamen, pace tanti viri dixerim, voluiſſe Theocritum, vix eſt ut credam. Non dubito Poëtam hic ἀλλ' pro ἀλλὰ poſuiſſe, nec tamen ver-

vertendum eſſe *ſed*, ut habet Interpres, ſed *quare*, ut Virg. hortandi enim vim habet hæc vocula. Hom. *Iliad.* A. 394.

Ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος.
Quare tu, ſiquidem potes, fer opem filio tuo.
& 338. Ἀλλ' ἄγε Διογενὲς Πατρόκλεις, ἔξαγε κούρην.
Quare age generoſe Patrocle, educ puellam.

In *Act. Apoſt.* x. 20. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι καὶ πορεύου: *Quare ſurgens deſcende & abi.* Ceterum quod ſequitur, πᾶ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι, Homerus exprimeret, Ποῖ σύ γε τὰς φρένας ἐκπεπαταγμένη ἔζοι. ſic ille *Odyſſ.* VI.

Ξεῖνε τάλαν, σύγε τὰς φρένας ἐκπεπαταγμενός ἔζοι.

quod Heſ. exp. ἐκπεπληγμένος & ἔκφρων. quemadmodum Idem ἐκπεπότημαι, vel ἐκπεπότημαι expl. ἐκπέπληγμαι.

Cap. XX.

Illuſtratur locus in Epiſt. ad Hebræos ex ſacris & ex profanis Auctoribus: & vitam hominis cum palæſtra, malaque hujus vitæ cum athletarum laboribus conferri oſtenditur.

IN *Epiſt. ad Hebr.* cap. x. verſ. 32. - - πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων, *magnum certamen ſuſtinuiſtis paſſionum.* Eleganter vita hominis comparatur cum ſtadio & cum palæſtra; & mala, calamitates, ærumnæ quæ homini eveniunt, cum laboribus quos ſuſtinere; & cum

& cum adverſariis, ſive antagoniſtis quibuſcum luctari & certare conſueverunt athletæ. Sic Apoſtoli ſæpe *ſuſtinere calamitates* exprimunt phraſibus à re agoniſtica petitis, ut ἀγῶνα ἔχειν, *Philipp.* I. 30. Τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι, II. *Timoth.* IV. 7. δι' ὑπομονῆς τρέχειν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, *Hebr.* XII. I. & hoc loco, πολλὴν ἄθλησιν ὑπομένειν παθημάτων. In II *ad Timoth.* cap. II. ubi in eo eſt Paulus, ut animum addat Timotheo ſuo in malis quæ ipſi evenirent, docens, *fortiter malum qui patitur, eum poſt pati bonum*, (ut Plauti verbis utar:) exempla adhibet non tantum boni militis & laborantis agricolæ, verum etiam fortis athletæ, verſ. 5. Ἐὰν δὲ (inquit) καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. Inſignis, qui huc pertinet locus eſt apud Max. Tyr. *Diſſert.* XXXII. p. 350. Ἢ Ὀλυμπιάσι μὲν καὶ Πυθοῖ οὐκ ἔνεστι κότινον λαβεῖν, οὐδὲ μήλων τυχεῖν, αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ κονισάμενον, ἀλλὰ ἀνταγωνιστῶν δεῖ τῷ κηρύγματι· ἐν δὲ τῷ τοῦ βίου σταδίῳ καὶ τῇ δεῦρο ἀγωνίᾳ τίς ἂν γένοιτο ἀνταγωνιστὴς ἀνδρὶ ἀγαθῷ, πλὴν τῆς πείρας τῶν δυσχερῶν; *Atqui Olympicis Pythiiſque ludis oleaſtrum nemo, nemo malum conſequitur, qui ſolus ſecum in pulvere decertarit; ſed adverſario prius opus eſt, ut præconis voce victor declareris. In hoc vero vitæ ſtadio, hoc in certamine, quem bono viro adverſarium dabis, præterquam adverſæ fortunæ guſtum?* Seneca in aureo libello,

bello, quo diſputat, quare viris bonis mala eveniant, cum ſit providentia, Deum confert cum Agonotheta, viros bonos, qui fortiter mala patiuntur, cum robuſtis Athletis. cap. 2. *Athletas videmus, quibus virium cura eſt, cum fortiſſimis quibuſque confligere, & exigere ab his per quos certamini præparantur, ut totis contra ipſos viribus utantur. cædi ſe vexarique patiuntur, & ſi non inveniunt ſingulos pares, pluribus ſimul objiciuntur. marcet ſine adverſario virtus. tunc apparet quanta ſit, quantum valeat, quantumque polleat, cum quid poſſit, patientia oſtendit. Scias licet, idem viris bonis eſſe faciendum, ut dura ac difficilia non reformident, nec de fato querantur. quicquid accidit, boni conſulant, in bonum vertant.* & paucis interjectis, *Miraris tu, ſi Deus ille bonorum amantiſſimus qui illos quam optimos eſſe atque excellentiſſimos vult, fortunam illis, cum qua exerceantur, aſſignat? Ego vero non miror, ſi quando impetum capiunt ſpectandi, colluctantes cum aliqua calamitate.* & paullo poſt: *Ecce ſpectaculum dignum, ad quod reſpiciat intentus operi ſuo Deus: ecce par Deo dignum, vir fortis cum mala fortuna compoſitus.*

CAP.

CAP. XXI.

Artemidorus in Oneirocrit. lib. 1. ſemel emendatus, ſæpius illuſtratus, ejuſque Interpres Cornarius notatus. Quid κατημαξευμένον. Ἀγωνία & δεῖμα recte junguntur. Καθ' ὥραν & κατὰ τὴν ὥραν differunt. Διψᾶν pro ἐπιθυμεῖν. Χειμῶνι ſive Hyemi victima homonyma mactata. Ἐνηλάτων τὸ ἔσω καὶ τὸ ἔξω, ſponda interior & exterior.

APud Artemidorum in *Oneirocrit.* lib. 1. cap. 33. habetur: Τοῦτο μὲν οὖν κοινὸν (καὶ) κατημαξευμένον. Cornarius non percepit Auctoris mentem, quando in hunc modum reddidit, *atque hoc in communi & copulatim dictum eſt.* Vertendum erat: *atque hoc vulgare & tritum eſt.* Heſych. Κατημαξευμένα, κοινὰ, καταπεπατημένα, κατατετριμμένα. metaph. a viis publicis quæ vehiculis tritæ ſunt.

Cap. 66. Poſtquam dixiſſet balneum ſignificare ταραχὴν, addit, ἔτι δὲ ἀγωνίαν καὶ δεῖκα τῆς ψυχῆς, διὰ τὸ τρέπεσθαι τὸν χρῶτα, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος ἐν τῷ βαλανείῳ εἰς ἑτέραν χροίαν. Mendum eſt manifeſtum in voce δεῖκα. Rigaltius emendavit, δεινά. quæ tamen vera lectio non videtur. Equidem non dubito Artemidorum ſcripſiſſe, δεῖμα. quæ vox *timorem* vel *terrorem* notat. Heſych. Δεῖμα, δέος, φόβος. eſtque non poëtis tantum, ſed & proſæ ſcriptoribus uſitatiſſima. recte itaque jungitur cum ἀγωνία, ut apud Demoſth.

Demoſth. φόϐος & ἀγωνία junguntur in Orat. *de Corona*: ἐν φόϐῳ καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ.

Eodem c. paullo poſt: Ἐι δέ τις λέοιτο πυκνῶς, καὶ καθ᾽ ὥραν, καθ᾽ ὃν ἐ προσήκει τρόπον, ἐκ ἀγαθὸν αὐτῷ. Erravit Interpres vertens: *Si quis crebro lavetur, & debita hora, non tamen convenienti modo, non eſt bonum ipſi.* Καθ᾽ ὥραν, non eſt *debita hora*, ſed *ſingulis horis.* dicitur enim Elliptice pro καθ᾽ ὥραν ἑκάστην, ut καθ᾽ ἡμέραν, *quotidie.* κατὰ μῆνα, *ſingulis menſibus.* καθ᾽ ἐνιαυτὸν, *quotannis.* Inferius vero cap. 75. dixit Auctor addito articulo, κατὰ τὴν ὥραν, pro *tempeſtive*, cui opponitur ibidem παρὰ καιρὸν, *intempeſtive.* & cap. 79. κἂν κατὰ τὴν ὥραν βλέπωνται, *etiamſi tempeſtive videantur.* ubi mox opponitur παρὰ τὴν ὥραν. Vertenda itaque erant verba: *Si quis vero crebro lavetur, & ſingulis horis, quo modo par non eſt, non ipſi bonum hoc.*

Cap. 68. Τὸ μὲν γὰρ διψᾷν ἐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἐπιθυμεῖν. Sic διψᾷν pro *vehementer cupere* occurrit in N.T. Matth. v. verſ. 6. διψῶντες δικαιοσύνην. Xenophon Κύρ. Παιδ. IV. in fine: Ουτως ἐγὼ ὑμῖν διψῶ χαρίζεσθαι: *Sic ego vobis gratificari ſitio.* Syneſius: Πῶς οἴει με διψῶντα ταῖς ἡδίσταις ἐπιστολαῖς ἐντελυχηκέναι; *Quomodo ſitientem me putas incidiſſe in ſuaviſſimas epiſtolas?* Pariter Latin. *ſitire.* Cicero: *Nec honores ſitio, nec deſidero gloriam.*

Eodem cap. in fine, ubi agit de *oris anguſti*

ſti poculis, quæ ſi frangantur, inquit, πάσης θλίψεως καὶ στενοχωρίας λύσιν ὑπισχνεῖται. ſic infra cap. 82. διὸ θλίψεις καὶ στενοχωρίας σημαίνει. & lib. II. cap. 3. Χλαμὺς δὲ ἣν ἔνιοι μανδύην, οἱ δὲ ἐφεστρίδα, οἱ δὲ βήριον καλοῦσι, θλίψιν καὶ στενοχωρίαν καὶ τοῖς δικαζομένοις καταδίκην μαντεύεται. lib. III. cap. 58. τοῖς δὲ λοιποῖς πᾶσι θλίψεις καὶ στενοχωρίας. Quod noto, quia hæc duo etiam à Paulo junguntur in Epiſt. *ad Rom.* cap. II. verſ. 9. Θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν.

Cap. 72. ubi agit Auctor de carnibus animalium. τοῖς δὲ ἐν χειμῶνι διάγουσιν, ἀγαθὰ τετήρηται - - ὅτι χειμῶνι ὁμώνυμα ὄντα τὰ ζῶα ἀνήρηται. Obſervavit ad hunc locum Rigaltius, quod ἆιγες ſint *capræ*. ἀιγὶς autem χειμών. Addo Heſych. qui, Ἆιγες, τὰ κύματα Δωριεῖς. Solebant Veteres hujuſmodi animalia, capras & agnas Tempeſtati immolare, ut ceſſaret. Horat. *Epod.* x. *Libidinoſus immolabitur caper,*

Atque agna tempeſtatibus.

Virg. III. *Æneid.* 120.

Nigram Hyemi pecudem, Zephyris felicibus albam.

Sic Typhoni agnam nigram mactari ſolitam fuiſſe docemur ex Ariſtophane in *Ran.* p. 232.

Ἄρν' ἄρνα μέλαιναν παῖδες ἐξενέγκατε,
Τυφὼς γὰρ ἐκβαίνειν παρασκευάζεται.

Agnam agnam nigram proferte pueri,
Typho enim egreſſum parat.

ubi Schol. *τοὺς καταιγιδώδεις ἀνέμους τυφῶς καλοῦσι, τούτῳ ἐνόμιζον μέλαιναν ἄρνα σφαγιάζειν, ὅπως λήξῃ τὸ πνεῦμα.*

Cap. 76. ubi de lectis & grabatis. Τῶν δὲ ἐνηλάτων τὸ μὲν ἔξω, ἰδίως τὴν γυναῖκα, τὸ δὲ ἔσω τὸν ἄνδρα (σημαίνει.) Intellige per τῶν ἐνηλάτων τὸ ἔξω, & τὸ ἔσω, *ſpondam exteriorem* & *interiorem*. Inepte Interpres *claviculorum externam partem*, & *internam* habet. Gloſſ. Ἐνήλατον, *ſponda*. Ἐνήλατα, *ſpondæ*. & Ἐπὶ τοῦ ἐνηλάτου, *ſupra ſpondam*. Auctor noſter infra lib. II. cap. 8. Κλίνης τὸ ἔξω ἐνήλατον, *lecti ſpondam exteriorem*. Horat. *Epod.* III.

Extrema & in ſponda cubet.

Cap. 14. Lectum petere, inquit, omnibus malum eſt, πλὴν τῶν φοβουμένων καὶ προσδοκώντων βασάνους. Int. *exceptis his qui timent & tormenta expectant.* non accurate. debuit, *exceptis his, qui tormenta metuunt & expectant.* Nam τὸ, βασάνους ad utrumque verbum referri debet. ſic φόβος & προσδοκία junguntur apud Plutarch. in *Antonio*: Τῆς πόλεως ἐν κατηφείᾳ διὰ τὸν φόβον καὶ προσδοκίαν τοῦ μέλλοντος οὔσης. & apud Lucam in *Euang.* XXI. 26. Ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ.

CAP.

CAP. XXII.

Ex Artemidori libro ſecundo pauca quædam animadverſa. Rigaltii emendatio rejecta. Ἱερὸς *pro magno.* Ἀγνώμων. Ὑποδρομαί. *Euripides emendatus.*

ARtemid lib. 11. cap. 12. Ἡμίονοι δὲ, πρὸς πάντα ἐπιτήδειοι, διὰ τὸ ὑπομονητικὸν τῶν ἔργων. Interp. *Muli ad omnia commodi ſunt, propterea quod ad opera commonefaciant.* ſed Græca διὰ τὸ ὑπομονητικὸν τῶν ἔργων ſonant *propter laborum* vel *operum patientiam.* Heſych. Ταλασίφρων, ταλακάρδιος, ἰσχυρὸς, τολμηρὸς, θρασὺς, ὑπομονητικός. Idem paullo poſt, Ταλαύριον, ὑπομονητικόν.

Ejuſdem libri cap. 20. Ὄρνιθες ἱεροὶ, πλουσίοις μᾶλλον ἢ πένησι σύμφοροι. οἱ δὲ μικροὶ καὶ ταχεῖς, τοῖς πένησιν εἰσὶ συμφορώτατοι. Rigaltius hic pro Ὄρνιθες ἱεροὶ legit, Ὄρνιθες ἀέριοι μεγάλοι. Sed nihil meo judicio eſt mutandum, nec pro ἱεροὶ ponendum ἀέριοι, nec addendum μεγάλοι. nam ἱεροὶ idem notat quod μεγάλοι. Euſtath. ad *Iliad.* K. Οἱ γλωσσογράφοι ἱερὸν τὸ μέγα φασι, καὶ ἱερός φασιν ἰχθὺς, ὁ μέγας. *Iliad.* Π. verſ. 407.

Πέτρῃ ἔπι προβλῆτι καθήμενος ἱερὸν ἰχθύν.

ubi Schol. ἤτοι μέγαν. Ariſtoph. *Lyſiſtr.* 884. ἔχουσα ἱερὰν κυνῆν, *grandem habens galeam.* Sic epilepſia ἱερὰ νόσος dicitur ob morbi magnitudinem. qui morbus alio nomine etiam μεγάλη νοῦσος & Ἡρακλεῖα à Græcis appellari

 ſolet.

ſolet. Aretæus cap. 4. lib. 1. *de cauſ. & ſig. diut. morbi.* Δοκέει γὰρ τοῖσι ἐς τὴν σελήνην ἀλιτροῖσι ἀφικνεῖσθαι ἡ νοῦσος. τοὔνεκεν ἱερὴν κικλήσκουσι τὴν πάθην· ἀτὰρ καὶ δι᾽ ἄλλας προφάσιας, ἢ μέγεθος τοῦ κακοῦ· ἱερὸν γὰρ τὸ μέγα. - - - *Quin & alias ob cauſſas id nomen fuit inditum, aut ob mali magnitudinem: ſacrum enim dicunt magnum.* quem locum debeo Fœſio in *Oeconom. Hippocr.* Notavit pariter Caſaubonus ad Strabonem pag. 115. ἱερὸν pro *magno* ſumi, ut ἱερὸν ὀστοῦν &c. Heſych. inter alia ἱερὸν etiam interpretatur μέγα. Ἱερὰν, μεγάλην, & Ἱερὸν ἰχθὺν, τὸν μέγαν.

Cap. 20. Πελεκᾶνες, ἄνδρας ἀγνώμονας σημαίνουσιν, ἀσκόπως τε καὶ ἀλόγως πάντα δρῶντας. h. e. *Pelecanes ſignificant viros inconſultos, qui inconſiderate & temere omnia faciunt.* Heſych. Ἀγνώμονες, ἄβουλοι &c. Idem, Ἀγνωμόνως, ἀνοήτως. Perperam hic Interpres reddiderat ἄνδρας ἀγνώμονας, *viros perfidos.*

Cap. 23. ubi de Navigatione. Ἀεὶ δὲ λιμένες, εὐεργέτας καὶ φίλους σημαίνουσι, καὶ πάντες οἱ ὅρμοι, σκόπελοι δὲ καὶ ὑποδρομαὶ, τοὺς δι᾽ ἀνάγκην καὶ μὴ κατὰ προαίρεσιν ὑφ᾽ ἡμῶν φιλουμένους, οἱ οὐδὲ ἡμᾶς ἑκόντες εὐεργετοῦσι. ubi πάντες οἱ ὅρμοι ſunt *omnes ſtationes.* Interp. habet, *etiam qui artificiales exiſtunt omnes.* Infra lib. IV. cap. 55. habet etiam noſter, λιμένες, καὶ σκόπελοι, καὶ ὑποδρομαί. hac occaſione emendandus eſt locus apud Euripidem in *Helena* verſ. 411.

Λι-

Λιβύης τ' ἐρήμους, ἀξένους τ' ἐπιδρομὰς
Πέπλευκα πάσας.
Libyæque deſerta loca *& inhoſpitales* barbarorum *incurſiones*
Præternavigavi omnes.

ubi pro ἐπιδρομὰς legendum meo judicio eſt ὑποδρομάς. Brodæus quidem exponit ἐπιβάσεις. Scaliger ἐπιδημίας legit. Sed non dubito, quin vera ſit lectio, quam poſui; & nota res eſt, quam facile & ſæpe à librariis ὑπὸ & ἐπὶ inter ſe confundi conſueverint.

Cap. 53. Ἀκαταθυμίου τινός μοι ὑπαντήσαντος ἐταράχθην καὶ ἐδυσφόρησα. i. e. *Cum res mihi ingrata accidiſſet, perturbatus fui, & moleſte tuli.* Interpres perperam de perſona intellexit, vertens: *Obviam mihi veniente quodam, à quo animus meus plane diſſidebat.* ſic contra καταθύμιον pro re *grata* & *accepta* occurrit apud Dion. Caſſ. lib. XXXVII. pag. 63.

Cap. 73. Πάντα γὰρ τὰ ἐν οὐρανῷ, φανερὰ καὶ εὐσύνοπτά ἐστι πᾶσιν. Quod Artemidorus hic dixit φανερὰ καὶ εὐσύνοπτα, & infra cap. 86. lib. IV. ὕπτια κείμενα καὶ εὐεπίγνωστα, id Auctor Epiſt. *ad Hebræos* cap. IV. φανερὰ καὶ τετραχηλισμένα.

Cap. XXIII.

Artemidorus in libro tertio aliquoties illuſtratus, ſemel emendatus. Κλέπτειν *pro decipere.* Ἐπαγάλλεσθαί τινι πράγματι *quid. Locus Pauli Apoſtoli ad Corinthios illuſtratus.* Κατάρτιος, *malus navis. Quid* ἐπιςρέφεσθαι *&* ἀνεπιςρέφειν. *Interpres notatus. Quid* χρείαν ἀπαρτῆσαι.

Apud Artemid. lib. III. cap. 2. Κλέπτειν δοκεῖν, ἐδενὶ ἀγαθὸν, πλὴν τῶν ἐξαπατᾷν τινας ἐθελόντων· κλέπτειν γδ καὶ τὸ παραλογίζεσθαι ἔλεγον οἱ παλαιοί. Sic κλέπτειν pro *decipere* occurrit apud Pindar. *Pythion.* de Apolline:

Ψευδέων δ' ἐχ ἅπτεται· κλέπτει τέ μιν
Οὐ Θεὸς, ἐ βροτὸς ἔργοις ἔτε βυλαῖς.
Mendacia non attingit, decipitque ipſum
Nec Deus nec homo factis conſiliiſque.

Idem in *Nem.*

Ἐπεὶ ψεύδεσιν οἱ ποτανᾷ γε μαχανᾷ
Σεμνὸν ἔπεςί τι· σοφία δὲ
Κλέπτει παράγοισα μύθοις.
Quandoquidem figmentis ejus volucri artificio
Grave ineſt quiddam: ſolertiaque ejus
Decipit ſeducens fabulis.

Ejuſdem libri cap. 3. Ἱεροσυλεῖν, inquit, - - μόνοις τοῖς ἱερεῦσι καὶ μάντεσι συμφέρει· καὶ γδ τὰς τῶν θεῶν ἀπαρχὰς τὸ ἔθος ἐπιτρέπει αὐτοῖς λαμβάνειν, καὶ τρόπον τινὰ ἀπὸ Θεῶν τρέφονται. Non abſimilis huic eſt locus Pauli in I *ad Corinth.*

IX. 13. Οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσι; οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται.

Cap. 16. Ἔοικε δὲ ἡ θάλασσα ἑταίρᾳ. Similiter Plautus in *Truculento*.

Meretricem ego item eſſe reor, mare ut eſt;
quod des devorat, nec unquam
Abundat, at hoc ſaltem ſervatum tibi æſtuat:
eccum apparet, huic des
Quantumvis, nuſquam apparet, neque datori,
neque acceptrici &c.

vide etiam Noſtrum lib. IV. c. 55.

In fine ejuſdem capitis de iis, qui ſibi videntur ſuper mari ambulare. Πᾶσι δὲ, inquit, τοῖς ἐξ ὄχλου ποριζομένοις, καὶ πολιτευταῖς, καὶ δημαγωγοῖς, μετὰ πολλῆς εὐκλείας πορισμὸν οὐ τὸν τυχόντα προαγορεύει· ἔοικε γὰρ ὄχλῳ, διὰ τὴν ἀταξίαν. Appoſite Polyb. *Excerpt. Legat.* p. 1155. Εἰωθε γὰρ τὸ συμβαῖνον ἐν ταῖς πολιτείαις περὶ τὰ πλήθη παραπλήσιον τῷ γινομένῳ περὶ τὴν θάλασσαν. Similiter in Sacris Vaticiniis ſæpe per *mare* deſignantur ὄχλοι.

Cap. 31. Εἰκόνες, inquit, γνώμην καὶ προαίρεσιν ſignificant, διὰ τὸ ἐπαγγέλλεσθαι πάντας εἰκόσιν. Sic legitur, & vertitur, *propterea quod omnes imaginibus promittant.* Quid autem hoc ſit, ignorare me fateor. Procul dubio legendum, ἐπαγάλλεσθαι, & vertendum: *quia omnes in imaginibus ſibi placent.* ſic lib. I. cap. 19. Τρίχας ἔχειν μεγάλας καὶ ἀγαθὰς, καὶ ἐπ'

αὐταῖς ἀγάλλεσθαι, ἀγαθόν. Herodot. I. 143. ὀνόματι ἀγάλλεσθαι. Homer. *Iliad.* Π. verſ. 91. Μηδ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι.

Cap. 33. Ἄκανθαι καὶ σκόλοπες, ὀδύνας σημαίνουσι διὰ τὸ ὀξὺ, καὶ ἐμποδισμοὺς διὰ τὸ καθεκτικὸν, καὶ φροντίδας καὶ λύπας, διὰ τὸ τραχύ. πολλοῖς δὲ καὶ ἔρωτας καὶ ἀδικίας ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν. ἔρωτας μὲν διὰ τὸ μὴ εὐθύμους τοὺς ἐρῶντας εἶναι. ἀδικίας δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων τινῶν πονηρῶν, διὰ τὴν γιγνομένην ὑπὸ τούτων ἐκ τῶν τραυμάτων τοῦ αἵματος ἀπόκρισιν. καὶ αἱ μὲν ἄκανθαι, ἐκ γυναικῶν τὰς ἀδικίας, οἱ δὲ σκόλοπες, ὑπὸ ἀνδρῶν προσημαίνουσιν. Integrum caput deſcripſi, quia eo putem non parum illuſtrari poſſe locum Pauli, qui eſt in II *ad Corinth. Ep.* cap. XII. verſ. 7. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκὶ, ἄγγελος Σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. Per σκόλοπα Pauli, haud dubie intelligitur grave aliquod malum ab improbo viro quopiam Paulo illatum, ſive potius improbus aliquis homo, graviſſimus Pauli adverſarius, qui ipſi & doctrinæ ejus vehementer reſiſtebat, maximam ipſi creabat moleſtiam, animum ejus urebat & pungebat haud aliter ac σκόλοψ & aculeus carni facere ſolet, atque adeo ipſum impediebat, retinebat & reprimebat, inſtar σκόλοπος, qui retinendi vim habet, ne efferret ſe magnitudine revelationum. Habemus igitur in hoc exemplo ἀδικίαν ἀπὸ ἀνθρώπου πονηροῦ,

νηςῦ, & ὀδύνας, & Φροντίδας καὶ λύπας, & ἐμποδισμὸν, quorum omnium ſymbolum eſſe σκόλοπα tradidit Artemidorus.

Cap. 34. Ἔι τις πλέων ἱςὸν ἴδοι, ἡγείσθω τὴν κατάρτιον ὁρᾷν. Κατάρτιος eſt *malus navis*, qui Latine etiam *arbor* dicitur. Gloſſæ: *Arbor*, δένδρον, κατάρτιος. & *Arbor navis*, ἱςτὸς πλοίου. Aliæ Gloſſæ: Κατάρτιος, *arbor*. Non intellexit hanc vocem Sopingius, qui ad Heſychium, ubi Καρχήσια exponit, τὰ κέρατα τὰ ἐπάνω τῶν καταρτίων τῶν πλοίων, καὶ τὰ ἄκρα τῶν ἱςῶν, legi vult pro τῶν καταρτίων, τῶν κερατίων. Virg. *arborem mali* dixit *Æneid.* v. 504.

Et venit, adverſique infigitur arbore mali.

Cap. 42. Ἀγαθὸν δὲ τὸ μεθύειν τοῖς φοβουμένοις· ἀνεπιςρέφουσι γὰρ, καὶ οὐ φοβοῦνται οἱ μεθύοντες. h. e. *Ebrium eſſe bonum eſt iis qui in metu ſunt: nam vacui ſunt à curis & metu homines ebrii.* ut enim ἐπιςρέφεσθαι eſt *curare*, quemadmodum Heſych. Ἐπιςρέφομαι exponit φροντίδα ποιοῦμαι, & Ἐπίστροφος, ἐπιςροφὴν ποιούμενος καὶ φροντίζων. & Longinus περὶ Ὕψους. *Sect.* XXXI. ex Anacreonte, οὐκ ἔτι Θρηΐκίης ἐπιστρέφομαι, *non amplius Threïſſam curo.* ad quem locum vide ſis Tollium. (Homerus dixit etiam hoc ſenſu μετατρέπεσθαι, *Iliad.* A. 160.

Πρὸς Τρώων, τῶν οὔτε μετατρέπῃ, οὐδ᾽ ἀλεγίζεις.

ubi Scholia μετατρέπῃ exponunt, ἐπιστροφὴν ποιῇ,

ποιῇ, ἢ φροντίζεις:) ſic ἀνεπιστρέφειν contra ſignificat, *non curare, nullius rei curam gerere.* Erravit igitur hic vehementer Cornarius, dum ἀνεπιστρέφουσι vertit, *non convertuntur.*

Cap. 54. de clavi. Ἀποδημεῖν δὲ κωλύει, (κλεὶς ὄναρ ὁρωμένη) ἀποκλεισμοῦ καὶ κατοχῆς οὖσα σημαντική. Aſtrampſychus pag. 5.

Κλεῖδας κρατεῖν δὲ, σύνθεσιν δηλοῖ τρόπων.

At claves tenere mores compoſitos declarat. ſic vulgo legitur & vertitur. At in Nicephori *Oneirocriticis* pro τρόπων eſt τόπων. pag. 14.

Κλεῖδας κατέχειν, σύνθεσιν ἔχει τόπων.

Claves tenere clauſionem ſignificat locorum.

Cap. 59. Τελώνης ἀγαθὸς τῷ χρείαν ἥντινα οὖν ἀπαρτῆσαι βουλομένῳ. *Publicanus, bonus eſt neceſſitatem quancunque tandem dirimere volenti.* Sic habet verſio. Neſcio quid ſibi velit cum τῷ, *neceſſitatem dirimere.* Χρείαν ἀπαρτῆσαι, eſt *rem abſolvere, ad finem perducere.* χρεία enim ſæpe idem quod χρῆμα & πρᾶγμα. ita ſupra lib. II. cap. II. & lib. III. cap. 61. ἐμποδισμοὺς τῶν χρειῶν, *rerum obſtacula* dixit, quod lib. III. cap. 35. πλοκὴν πραγμάτων & eodem cap. ἐμποδισμὸν πράξεων. & lib. II. cap. 5. καταπλοκὴν τῶν χρημάτων. ubi perperam vertitur, *pecuniarum implicationem*, cum ſign. *rerum difficultatem.* atque ita hic ſumi debere, colligi poteſt ex ſequentibus, ἀπὸ γὰρ τοῦ τέλους τὸν συμπέρασμὸν ἑκάστης χρείας προαγορεύει. quibus verbis innuit, nomen ipſum τελώνης, cujus

prin-

principium eſt à τέλος, finem & conſummationem cujuſque rei prædicere. ubi ἑκάστης χρείας non eſt *omnis neceſſitatis*, ſed *cujuſque rei*.

Cap. XXIV.

Ex Artemidori libro quarto locus unus aut alter obſervatus. Interpres caſtigatus. Στρατηγὸς τῆς πόλεως, *pro magiſtratu. Apud Aſtrampſychum* κερδῶ *pro vulpe, &* κερδοσύνη *pro aſtutia.* Ὄφεις κτεῖν *quid ſignificet.*

Lib. IV. *Artemidori* cap. 51. Ἔδοξέ τις ἥλιος γεγονέναι, καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς διέρχεσθαι ἔχων ἀκτῖνας ἕνδεκα, στρατηγὸς ἀπεδείχθη τῆς αὐτοῦ πόλεως, καὶ μῆνας ἕνδεκα ἐπιζήσας τῇ ἀρχῇ, ἀπέθανε. Verba illa, στρατηγὸς τῆς αὐτοῦ πόλεως, vertit Cornarius, *dux exercitus ejus urbis*. Sic etiam l. IV. p. 258. στρατηγοῦ τῆς αὐτοῦ πόλεως, *duce exercitus ſuæ urbis*. male. nam στρατηγοὶ in civitatibus dicti ſunt *magiſtratus*, *prætores*, *duumviri* in coloniis. in *Act. Apoſt.* XVI. 20. καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς. Vet. Int. *Et offerentes eos magiſtratibus.* Gloſſæ: Στρατηγὸς, *Magiſtratus.* Plura exempla vide apud Valeſium in Notis ad Ammian. Marcell. pag. 258.

Cap. 65. Τῶν δὲ τὰ λίαν μεγάλα αἰνίγματα προσαπτόντων τοῖς ὀνείροις, κατάπτυε, ὡς οὐκ ἐχόντων ἔννοιαν, ἢ ὀνείρου φαντασίαν, ἢ ὡς ὄντων θεῶν πανουρ-

πανȣργίαν, ἢ κακοπραξίαν κατεγνωκότων. Poſteriora ſic reddidit Interpres: *Aut tanquam Dii non reprobant & damnant verſutias & malignitatem.* perperam. debebat enim: *aut quaſi damnantes Deos verſutiæ vel malignitatis.* cap. 24. hujus libri de iiſdem hominibus Auctor: Ὅτι κακοζήλȣς καὶ πανȣ́ργȣς καὶ ἀσόφȣς τȣ̀ς θεȣ̀ς διαβάλλȣσι.

In Aſtrampſychi *Oneirocr.* p. 5.

Κερδοῖ συνὼν τὴν κερδοσύνην προσδόκα.

Interp. *Cum lucro verſans, expecta emolumentum.*

Debuit: *Cum vulpe ſi verſeris, aſtutiam expecta.*

nam κερδοῖ eſt à κερδὼ, quam vocem Heſychius interpretatur ἀλώπηξ. Idem κερδοσύνην exponit τέχνην, πανȣργίαν.

Ibidem: Ὄφεις πατεῖν, τὰ κέντρα τῶν ἐχθρῶν λύει.

Serpentes calcare, aculeos inimicorum ſolvit.

quo illuſtrari poteſt illud in Euangel. Lucæ cap. x. verſ. 19. Ἰδȣ̀ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξȣσίαν τȣ͂ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τȣ͂ ἐχθρȣ͂.

Cap. XXV.

Illuſtratur principium Epiſtolæ ad Hebræos, & in vocibus Πολυμερῶς *&* πολυτρόπως *alludi ad varietatem partium & modorum in modulatione Muſica, oſtenditur. Sublimitas in tota illa Epiſt. Tollius laudatus.*

IN Epiſtola ad Hebræos cap. 1. verſ. 1. habetur, Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν προφήταις &c. *Multis partibus multiſque modis olim Deus loquutus Patribus per Prophetas.* Notatu dignum hic judicavi, quod ab aliis obſervatum non video, voces πολυμερῶς & πολυτρόπως eſſe deſumtas ab re Muſica, à varietate nimirum partium & modorum in Harmonia Muſica. id quod pluribus exemplis demonſtrare poſſem. duo tantum proferam, quæ id planum facient. Plutarch. lib. *de Muſica* pag. 1137. Μαρτυρεῖ γοῦν τὰ Ὀλύμπου τε καὶ Τερπάνδρου ποιήματα, καὶ τῶν τούτοις ὁμοιοτρόπων πάντων. τρίχορδα γὰρ ὄντα καὶ ἁπλᾶ διαφέρει τῶν ποικίλων καὶ πολυχόρδων, ὡς μηδένα δύνασθαι μιμήσασθαι τὸν Ὀλύμπου τρόπον. ὑστερίζειν δὲ τούτους ἐν τῷ πολυχόρδῳ τε καὶ πολυτρόπῳ καταγινομένους: *Atque hoc arguunt Olympi, Terpandri & aliorum qui modum eundem tenuerunt carmina omnium, quæ cum tribus ſint contenta fidibus ac ſimplicia, præſtant omnibus variis & multas chordas habentibus,*

bentibus, ut Olympi modum exprimere nemo poſſit, inferioreſque eo omnes ſint, ubi ſe ad modulationem multas chordas multoſque modos habentem contulerint. Et quod utrumque hoc vocabulum proprium ſit Muſicæ, patebit ex elegantiſſimo loco apud Maximum Tyr. *Diſſert.* XXXVII. pag. 363. in quo πολυμερὴς & πολύτροπος conjunguntur, (uti hic eorum adverbia) & de *Muſa* ac *Harmonia* dicuntur, h. v. Ἐι μὲν γὰρ ἐϛὶ τὶς χρόνος βίου ἐν τῷ μακρῷ τούτῳ καὶ διηνεκεῖ αἰῶνι ἀνενδεὴς φιλοσόφου λόγου, οὐθὲν δεῖ τῆς πολυμεροῦς ταύτης καὶ πολυτρόπου μούσης τε καὶ ἁρμονίας: *Si enim ita ſe res ferrent, ut in tam longo perpetuoque ævo pars vitæ eſſet, quæ philoſophia opus non haberet, diverſa hac multimodaque modulatione Muſica nihil foret opus.* & eadem pag. ἡρμόσθαι δεῖ πολυφώνως καὶ πολυτρόπως, *aptari oportet* (vitam) *multis ſonis multisque modis.*

Aptiſſime autem & ſuaviſſime Auctor orditur Epiſtolam ſuam his vocibus quibus varietas partium & modorum in modulatione Muſica exprimitur, ad ſignificandum, varios Vates ſacros divino inſtinctos ſpiritu variis temporibus Oracula Dei cecinisſe populo Judaico variis quaſi tonis & ſonis, aliquando querulo, aliquando lætiore, aliquando vehementiore & acutiore, aliquando remiſſiore tono. Aptiſſime, inquam, & ſuaviſſime: nam in ipſis vocibus, quibus incipit Epiſtolam, eſt me-

trum

trum & quædam quaſi modulatio Oratoria, ut tota etiam Epiſtola ſublimitatem quandam Oratoriam redolet. qua de re digna ſunt quæ adſcribam verba Tollii in Notis ad Longinum Sect. xxxix. pag. 217. ubi de Fulcimentis Orationis Longin. *Ejusmodi*, inquit, στηριγμὺς καὶ ἀναπαύσεις *ſtatim in initio eloquentiſſimæ & neſcio an omnem Gentilium ſcriptorum ſublimitatem ſuperantis, certe adæquantis Epiſtolæ ad Hebræos reperias, quam vel hoc uno Pauli non eſſe probaverim. Sed ſunt* ἀναπαύσεις *illæ non deorſum ruentis orationis, verum contra ea in cœlum aſſurgentis* στηριγμοί. *Ita vero incipit*, Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως *&c. ubi tres conſequenter ſunt poſiti Pæones quarti cum ſyllaba poſt ſingulos remanente velut ad ſubſiſtendum, dum ita in cœlum ad Deum his veluti gradibus Scriptor aſcendit.*

Cap. XXVI.

Heſiodus quibuſdam in locis illuſtratus. Ἀρετὴ *Poëtis pro gloria & potentia. Quid* ἀνελόντα ἔσθειν ἐκ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων. Ἡ οἴη *ſola pro præcipua & aliis præſtante.* Ἠχέτας *&* Ἀχέτας *de cicada ſonora.*

Apud Heſiodum in Ἔργοις verſ. 313.

- - πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.

- - *divitias virtus & gloria comitatur.*

Notavit ad hunc locum Vir Eruditiſſimus, eſſe qui

qui improbent hujus verſus ſententiam, eo quod ut plurimum divitiæ potius vitia, quam virtutes concilient. Equidem miror, neminem ex Interpretibus hic de alia vocis ἀρετῆς ſignificatione cogitaſſe. exiſtimaverim, Heſiodum hic per ἀρετὴν non intelligere διάθεσιν ἀγαθὴν, ſed potius, δόξαν, τιμὴν, vel δύναμιν. Sic apte junguntur hæc duo, ut aliter jungi ſolent in proſa, δόξα καὶ τιμὴ, & apud Homer. τιμὴ & κῦδος, *Iliad.* Γ. - ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.

& *Iliad.* Π. 84. Ὡς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄροιο

Πρὸς πάντων Δαναῶν.

Heſych. alterum per alterum interpretatur, Κῦδος, δόξα, ἀρετὴ, νήκη, (leg. νίκη,) τιμὴ &c. Sic ἀρετὴν apud Hom. *Iliad.* Υ. verſ. 242.

Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε.

ubi Schol. εὐδαιμονίαν. Sed quid multa? Optimus & antiquiſſimus hujus Heſiodei verſus interpres eſt Plutarchus in lib. *de aud. Poët.* pag. 24. cujus verba digna ſunt quæ adſcribam. Σφόδρα δὲ δεῖ καὶ τοῖς ἄλλοις ὀνόμασι προσέχειν, κατὰ πολλὰ πράγματα κινουμένοις καὶ μεθισταμένοις ὑπὸ τῶν ποιητῶν· οἷόν ἐστι καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς. ἐπεὶ γὰρ οὐ μόνον ἔμφρονας παρέχεται καὶ δικαίους καὶ ἀγαθοὺς ἐν πράξεσι, καὶ λόγοις, ἀλλὰ καὶ δόξας ἐπιεικῶς καὶ δυνάμεις περιποιεῖ, παρὰ τοῦτο ποιοῦνται καὶ τὴν εὐδοξίαν ἀρετὴν καὶ δύναμιν ὀνομάζοντες, ὥσπερ ἐλαίαν, τὴν ἀπὸ τῆς ἐλαίας, καὶ φηγὸν

γὸν τὸν ἀπὸ τῆς Φηγȣ̃ καρπὸν ὁμωνύμως τοῖς φέρȣσιν. ȣ̓κȣ̃ν ὁ νέ⊙ ἡμῖν, ὅταν μὲν λέγωσι,

Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν &c.

εὐθὺς οἰέσθω λέγεσθαι ταῦτα περὶ τῆς ἀρίστης καὶ θειοτάτης ἕξεως ἐν ἡμῖν, ἣν ὀρθότητα λόγȣ καὶ ἀκρότητα λογικῆς φύσεως, καὶ διάθεσιν ὁμολογȣμένην ψυχῆς νοȣ̃μεν. ὅταν δὲ ἀναγινώσκῃ πάλιν τό, τε,

Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε,

καὶ τὸ

- - πλȣ́τῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ,

μὴ καθήσθω τȣ̀ς πλȣσίȣς ἐκπεπληγμένος καὶ τεθηπώς, καθάπερ ὤνιον εὐθὺς ἀργυρίȣ τὴν ἀρετὴν ἔχοντας, μηδ' ἐπὶ τῇ τύχῃ κεῖσθαι τὴν αὐτȣ̃ φρόνησιν αὔξειν ἢ κολȣ́ειν νομίζων· ἀλλ' ἀντὶ δόξης ἢ δυνάμεως ἢ εὐτυχίας ἤ τινος ὁμοίȣ τῇ ἀρετῇ κεχρῆσθαι τὸν ποιητὴν ἡγείσθω.

Apud Eundem Ἔργοις verſ. 748.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρέκτων ἀνελόντα
Ἔσθειν μηδὲ λόεσθαι.

Non hic ſermo eſt de iis qui ſacra facientes, carnes rapiunt ex ollis antequam ſacra ſunt peracta, uti volunt Viri quidam Docti; ſed jubentur hic homines cibum potumve capere non niſi ex vaſis, è quibus ante Diis libatum ſit, ut & lavari in hujuſmodi vaſis luſtratis, quemadmodum Græci Magiſtri ad hunc locum docuerunt, & obſervavit ὁ πάνυ Grævius. Et ne ullus dubitandi locus ſuperſit, addam inſignem Plutarchi locum, ubi hæc ipſiſſima verba citantur, in *Symp. Quæſt.* l. 1. *Qu.* 4. Ταῦτα

γὰρ ὐ ποιεῖ πρὸς δεισιδαιμονίαν ἐπιφόρους, (ὡς ἔνιοί φασιν) ἀλλὰ προσεθίζει τὸ εὐχάριστον ἡμῶν καὶ κοινωνικὸν ἐν τοῖς ἀναισθήτοις καὶ ἀψύχοις πρὸς ἀλλήλους. ὅθεν ὀρθῶς μὲν Ἡσίοδος οὐδ᾽ ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων ἐᾷ παρατίθεσθαι σῖτον ἢ ὄψον, ἀλλὰ ἀπαρχὰς τῷ πυρὶ καὶ γέρα τῆς διακονίας ἀποδιδόντας. Ex quibus verbis abunde patet, Heſiodum vetare cibos apponi, & ſumi è vaſis, quibus non ante Diis libatum fuerit; nequaquam vero ipſum agere de carnibus ex olla raptis, antequam ſacra eſſent facta. atque adeo phraſin ἀνελεῖν ἔσθειν, idem eſſe quod in proſa diceretur ἀναλαμβάνειν σῖτον ἢ ὄψον παρατιθέμενον.

In *Scuto Herc.* principio ſtatim de Alcmena:

Ἢ ὄιη προλιποῦσα δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν
Ἤλυθεν ἐς Θήβας, μετ᾽ ἀρήϊον Ἀμφιτρύωνα
Ἀλκμήνη, θυγάτηρ λαοσσόου Ἠλεκτρύωνος.

Pro Ἢ ὄιη Guietus ſcribendum exiſtimat ἠοίη, *matutina*. Cl. Clericus hanc cenſet eſſe ἀπόδοσιν comparationis, cujus πρότασις cum initio Poëmatis periit. Græci magiſtri exponunt, ἡ ὁποία, ἡ μεγάλη, ἡ θαυμαστή. Ego vero legendum puto mutato tantum ſpiritu, Ἡ ὄιη, i. e. μόνη, μία, *ſola*, *unica*. Sic etiam incipit Epithalamium illud Hiſtiæi Grammatici apud Lucian. *Sympoſ.* p. 651.

Ἡ ὄιη πότ᾽ ἄρ᾽ ἦγε Ἀρισταινέτου ἐν μεγάροις,
Δῖα Κλεανθὶς ἄνασσ᾽ ἐτρέφετ᾽ ἐνδυκέως,
Προὔχουσα πασάων ἀλλάων παρθενικάων.

Unica

Unica aliquando hæc in ædibus Ariſtæneti nobilis Cleanthis hera ſummo cum ſtudio nutrita eſt, omnes alias inter virgines excellens. Ἡ οἴη dicitur ibi Cleanthis, quia neminem habebat ſibi parem, ut apud Heſiodum Alcmena, quia γυναικῶν φῦλον ἐκαίνυτο θηλυτεράων &c. uti ſequitur verſ. 4. Οἶος enim & μόνος, ut Lat. *ſolus*, ſumuntur pro magno & præcipuo, quique aliis præſtat. Virg. 1 *Georgic.* verſ. 30.

An Deus immenſi venias maris; ac tua nautæ
Numina ſola colant: tibi ſerviat ultima Thule.

ubi Servius, *Sola*, magna, præcipua, id eſt, ſupra alios Deos marinos, quaſi melior ſis futurus, & Neptuno, & cæteris Diis marinis.

Eodem libro verſ. 264. & ſeqq.

Πὰρ δ' Ἀχλὺς εἱστήκει ἐπισμυγερή τε καὶ αἰνὴ,
Χλωρὴ, ἀυσταλέη, λιμῷ καταπεπτηυῖα,
Γȣνοπαχής· μακροὶ δ' ὄνυχες χείρεσσιν ὑπῆσαν.

ſic fere apud Ariſtophanem deſcribitur παῖς Νυκτὸς, in *Ran.* p. 276.

Μελαίνας Νυκτὸς παῖδα, - -
Φόνια, Φόνια δερκόμενον,
Μεγάλȣς ὄνυχας ἔχοντα.

ubi Sch. ad illa, Μεγάλȣς ὄνυχας, adnotarunt, ὡς πάνυ τὰς ψυχὰς σπαράττοντα.

Eodem libro verſ. 393.

Ἦμος δὲ χλοερῷ κυανόπτερος ἠχέτα τέττιξ·
Ὄζῳ ἐφεζόμενος θέρος ἀνθρώποισιν ἀείδειν
Ἄρχεται.

Vocabulum ἠχέτα proprie valde de cicada maſcula ſonora & ſuaviter canente dicitur apud veteres. Ariſtoph. habet ἀχέτας in *Pace* p. 709.

Ἡνίκ' ἂν ἀχέτας
Ἄιδῃ τὸν ἡδὺν νόμον.

ubi Scholia antiqua, Ἀχέτας ὁ τέττιξ παρὰ τὸ Ἡσιόδειον Ἦμος δὲ σκόλιμος τ' ἀνθεῖ καὶ ἠχέτα τέττιξ. τοὺς ἄρρενας δὲ ᾀδόντας τῶν τεττίγων. οὕτως Ἀρίσταρχος. Sed pro σκόλιμος ibi legendum σκόλυμος. eſt ille verſus Heſiod. 580. in Ἔργοις. Heſych. Ἀχέτης, ὁ ἄρρην τέττιξ, ὁ λαλίσταλος. Idem: Ἠχέτα, ἠχητικὸς, & Ἠχέται, ἡδύφθογγοι τέττιγες.

C a p. XXVII.

Illuſtratur locus unus & alter in Tabula Cebetis. Diphthongus αι *& vocalis* ε *ſæpe inter ſe confunduntur. Deſcriptio Fortunæ ex Pacuvii verſibus illuſtratur.* Κωφὸς *quid. Conjectura proponitur, an pro* Κωρύκειον ἄντρον *non commodius legi poſſit* Κορυβάντειον ἄντρον. *Wolfius notatus.* Πρὸς *cum caſu ſecundo pro verſus.*

IN *Tabula* Cebetis pag. 169. Edit. Berkel. legitur: Ἔτι δὲ οὐχ ὁρᾷς ἔνδον τῆς πύλης πλῆθός τι γυναικῶν ἑταιρῶν, παντοδαπὰς μορφὰς ἐχουσῶν;

Ὁρῶ.

Ὀρῷ. Αὗται τοίνυν Δόξαι, καὶ Ἐπιθυμίαι, καὶ Ἡδοναὶ καλοῦνται. Difficultas quædam eſt in voce ἑταιρῶν. Snecanus: *Interpres vertit ἑταιρῶν meretricum: ſed videtur potius ſociarum vertendum; nam dicuntur paulo poſt quoſdam ad ſalutem adducere, quod ſcortis non convenit.* Sed deinceps dicit, ſe ἐπέχειν, quod videat, infra vocem hanc etiam pro meretricibus uſurpari. Caſaubonus ait δόξας optime appellari meretrices ex mente Platonis, cui omnis δόξα res levis & momentanea. Sed utrumque merito refutavit Cl. Gronovius, qui aliter interpunxit hæc verba, nimirum: Πλῆθός τι γυναικῶν, ἑταιρῶν παντοδαπὰς μορφὰς ἐχουσῶν, *turbam mulierum omnigenas meretricum formas præferentium.* Si mihi liceat ſymbolam conferre ad hunc locum, dixerim, Cebetem non ſcripſiſſe ἑταιρῶν, ſed ἑτέρων, ut ſenſus ſit: *Nonne vides præterea intra portam multitudinem aliquam aliarum mulierum, omnigenas formas habentium?* Sic infra de iiſdem p. 212. Αἱ δὲ ἕτεραι γυναῖκες αἱ ἐκεῖθεν παραγινόμεναι, ἱλαραί τε καὶ γελῶσαι, τίνες καλοῦνται; Δόξαι, ἔφη. Sed pag. 178. depingit Auctor Ἀκρασίαν, Ἀσωτίαν, Ἀπληστίαν & Κολακείαν, ut mulieres κεκοσμημένας ὥσπερ ἑταῖραι εἰώθασι. non vero δόξας hic ita deſcribit, ſed ἑτέρας *alias* dicit præter eam quam paullo ante depinxerat inſidentem throno, πεπλασμένην τῷ εἴδει, καὶ πιθανὴν φαινομένην, καὶ ἐν τῇ χειρὶ ἐχου-

σαν ποτήριον, cui nomen Ἀπάλη. Ceterum quam frequenter in libris Græcis αι & ε confundantur inter ſe ob ſimilem, quæ olim erat, pronunciationem, notum ſatis eſt. paſſim reperimus ἕτερος pro ἑταῖρος, & vice verſa ἑταῖρος pro ἕτερος. Apud Ælian. *Var. Hiſt.* III. 2. recte in noviſſima Editione legitur πρὸς τοὺς ἑταίρους, ubi alii habebant πρὸς τοὺς ἑτέρους. Plutarch. *de Garrulitate*, p. 506. poſtquam de taciturnitate Ulyſſis dixerat, τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν ἑτέρων. ubi legend. ἑταίρων. ut etiam Interp. legit, qui, *tales etiam plerique ſociorum Ulyſſis fuerunt.* atque ita ſæpe apud Plut. & nuſquam frequentius vidi αι & ε confundi inter ſe & miſceri, quam in *Codice Alexandr.* LXX. Intt. Ex. Gr. γενέσθε pro γενέσθαι *Deut.* XIV. 2. σαὶ pro σὲ *Deut.* XXVII. 45. ἑταίροις pro ἑτέροις *Deut.* XXII. 6.

Pag. 173. Ubi Fortuna depingitur. Ἡ δὲ γυνὴ ἐκείνη τίς ἐστιν, ἣ ὥσπερ τυφλὴ καὶ μαινομένη τις εἶναι δοκοῦσα, καὶ ἑστηκυῖα ἐπὶ λίθου τινὸς στρογγύλου; Καλεῖται μὲν, ἔφη, Τύχη. ἔστι δὲ οὐ μόνον τυφλὴ, ἀλλὰ καὶ μαινομένη καὶ κωφή. Poſtremum illud κωφὴ reddunt *ſurda.* malim ego *bruta.* Heſych. Κωφὴ, ἀναίσθητος, i. e. *bruta, ſtupida.* atque ita vertendum eſſe docent elegantes Pacuvii de Fortuna verſus, quos habet Auctor ad Herennium:

Fortunam inſanam eſſe & cæcam & brutam perhibent Philoſophi,

Saxo-

Saxoque inſtare globoſo prædicant volubili.
Ideo, quo ſaxum impulerit ſors, eo cadere fortunam autumant.
Cæcam ob eam rem iterant, quia nihil cernat, quo ſeſe applicet.
Inſanam autem ajunt, quia atrox, incerta inſtabiliſque ſit.
Brutam, quia dignum atque indignum nequeat internoſcere.

Convenit plane illa Pacuvii deſcriptio Fortunæ huic Cebetis, & quæ Cebeti κωφὴ, Pacuvio eſt *bruta*.

Inferius, ubi agitur de eo qui à Beatitudine coronatus eſt, dicitur is βαδίζειν, ὅπου ἂν βούληται. πανταχοῦ γάρ ἐστιν αὐτῷ ἀσφάλεια, ὥσπερ τὸ Κωρύκιον ἄντρον ἔχοντι. Attulit Cebes hanc ſimilitudinem, ut oſtenderet, eum quem Beatitudo coronavit, eſſe in loco tuto poſitum. At Corycium antrum non deſcribitur à veteribus Geographis ut locus tutus, in quo ſecuri & liberi à periculis eſſe queant homines; ſed amœnus, gratus & fertilis. Quæritur ergo, qua ratione hanc ſimilitudinem adhibere potuerit Cebes. Ut quam habui aliquando hac de re conjecturam dicam, equidem mihi perſuaſeram, corruptum eſſe locum, & Cebetem de alio aliquo antro loquutum fuiſſe, nimirum de *Zerynthio*, quod fuit in Samothracia antrum, quo confugiebant, ut a periculis tutiores eſſent, ibique Hecatæ & Corybantibus rem ſacram facie-

 bant.

bant. Schol. Ariſtoph. in *Pac.* p. 641. Οἱ ἐν κινδύνοις γενόμενοι, ἐπεκαλοῦντο τοὺς δαίμονας τοὺς ἐν Σαμοθράκῃ, τούς τε Κορύβαντας καὶ τὴν Ἑκάτην. ἐξ ἧς καὶ διαβόητον ἦν τὸ Ζήρυνθον ἄντρον, ἔνθα ταύτῃ ὀργίαζον καὶ ἠλευθεροῦντο. & paullo poſt: δοκοῦσι γὰρ οἱ μεμυημένοι ταῦτα, δίκαιοί τε εἶναι, καὶ ἐκ δεινῶν σώζεσθαι καὶ ἐκ χειμώνων. Suid. Ἐν Σαμοθράκῃ ἦσαν τελεταί τινες, ἃς ἐδόκουν τελεῖσθαι πρὸς ἀλεξιφάρμακα κινδύνων τινῶν. ἦν δὲ ἐκεῖσε καὶ τὰ τῆς Ἑκάτης, καὶ τὸ Ζήρυνθον ἄντρον, ᾗ κύνας ἔθυον. ἐν κινδύνοις οὖν γενόμενοι, ἐπεκαλοῦντο τοὺς δαίμονας ἐπιφανῆναι καὶ ἀλεξῆσαι. ἐδόκουν δὲ οἱ μεμυημένοι ταῦτα ἐκ τῶν δεινῶν σώζεσθαι καὶ ἐκ χειμώνων. Quia autem hoc antrum Corybantibus fuit ſacrum, hinc ab iiſdem aliquando etiam denominatur. Nonnus lib. XIII. *Dionyſ.* verſ. 400.

Καὶ ζαθέην Ζήρυνθον ἀκοιμήτων Κορυβάντων.

Et ſacram Zerynthum vigilantum Corybantum.

& ſi hic legeremus pro Κωρύκιον ἄντρον, Κορυβάντιον ἄντρον, melius impleretur ſimilitudo Cebetis. Forſan in veteribus Codd. fuit per compendium ſcriptum, Κορυβεῖον, unde librarii fecerunt Κωρύκιον ſed ἐπέχω, nihil nunc affirmo.

Ibidem pag. 191. Οὐκοῦν καὶ θύραν τινὰ μικρὰν, καὶ ὁδόν τινα πρὸς τῆς θύρας, ἥτις οὐ πολὺ ὀχλεῖται, ἀλλὰ πάνυ ὀλίγοι πορεύονται, ὥσπερ δυσανόδου τινὸς καὶ τραχείας, καὶ πετρώδους εἶναι δοκούσης. Wolfius hic pro πρὸς legit πρὸ, vel ſi πρὸς ſervetur, dativum ei jungendum docet,

πρὸς

πρὸς τῇ θύρᾳ, vel πρὸς ταῖς θύραις. Ego nihil mutandum cenſeo, nam ſana ſatis videtur lectio; at verti non debet *ante januam*, ſed *januam verſus*. πρὸς enim ſæpe cum gignendi caſu *ad* vel *verſus* ſignificat, ut ἐπί. Xenoph. Ἀναβάσ. l. IV. p. 525. καὶ τοὺς μὲν λοχαγοὺς καὶ τοὺς ἐνωμοτάρχας πρὸς τῶν Καρδούχων ἰέναι, οὐραγοὺς δὲ καταστήσασθαι πρὸς τοῦ ποταμοῦ. *& lochagos & enomotarchas verſus Carduchos pergere, extremi vero agminis ductores collocare verſus fluvium.* ita πρὸς Ζεφύροιο, *Zephyrum verſus* apud Poëtam. Eſt igitur ὁδὸς πρὸς τῆς θύρας, *via januam verſus*, quod alioqui Græce dicitur, ὁδὸς φέρουσα vel ἄγουσα πρὸς τὴν θύραν. Ceterum quod attinet ad inſignem hunc locum, ei ſimilem plane obſervavi apud Maxim. Tyrium, *Diſſert.* XXIII. pag. 236. Πολλαὶ γὰρ αἱ παρατριβαὶ καὶ ἀπατηλαὶ, ὧν αἱ μὲν πολλαὶ ἐπὶ κρημνοὺς καὶ βάραθρα ἄγουσιν, ἐπὶ τὴν Σειρήνων, αἱ δὲ ἐπὶ τοὺς λωτοφάγους, αἱ δὲ ἐπὶ τὸν Κιμμερίων δῆμον· μία δέ που τὶς στενὴ, καὶ ὄρθιος καὶ τραχεῖα, καὶ οὐ πολλοῖς πάνυ ὁδεύσιμος &c. *Deviæ fallaceſque viæ plurimæ ſunt, quarum multæ ducunt ad præcipitia, ad barathra, ad Sirenas, aliæ ad Lotophagos, aliæ ad Cimmerios: una tamen eſt anguſta, acclivis & aſpera, & pauciſſimis illa trita, quæ ad ipſam itineris ducit metam, quam ægre nec ſine maximis moleſtiis multoque ſudore conficere ſtudent diligentes quædam & laborioſæ animæ.*

Similiter in ſacris literis Servator noſter apud Matth. cap. VII. verſ. 13. ubi commendat bonum vitæ inſtitutum, quo pervenire poſſit homo ad ſalutem & beatitudinem, & contra dehortatur à malo vitæ inſtituto, quo homo perit in æternum, prius confert cum arcta porta & anguſta via, quam pauci calcant; poſterius cum lata & ſpatioſa, quam plurimi. Εισέλθετε, inquit, διὰ τῆς στενῆς πύλης, ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. Ὅτι στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν.

Cap. XXVIII.

Illuſtratur locus in Epiſt. Pauli ad Coloſſenſes. Καὶ ἐςε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, *quæ verba non indicandi modo ſed exhortandi ſumuntur.* Τὸ, πεπληρωμένοι *ad corporis juſtam ſtaturam refertur.*

IN Epiſt. *ad Coloſſenſ.* cap. II. verſ. 10. Καὶ ἐςε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι. Vulgo redduntur hæc verba: *Et eſtis in illo repleti.* Sed ſi hoc voluiſſet Paulus, ὡς γ' ἐμοὶ κριτῇ, dixiſſet, ἐν ῷ ἐστε πεπληρωμένοι, vel καὶ ἐν αὐτῷ ὑμεῖς ἐςε πεπληρωμένοι. Ut autem nunc ſe habent verba, non mihi commode ſatis videntur cohærere cum verſu proximo: Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ

οἰκεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς· Καί ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι: *Quoniam in ipſo habitat omnis plenitudo Deitatis corporaliter, & eſtis in ipſo repleti.* Quare exiſtimaverim ego, τὸ, ἐστε hic non *indicativi* eſſe modi, ſed *imperativi*, & pendere hunc verſum à verſu 6. hoc modo: Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε· (ἐῤῥιζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ &c.) καί ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐξουσίας. *Quemadmodum igitur Jeſum Chriſtum accepiſtis Dominum*, h. e. Quemadmodum Jeſum Chriſtum fide amplexati eſtis, & confeſſi, eum eſſe Dominum & Regem Eccleſiæ in gloriam Dei Patris, *in ipſo ambulate*, h. e. ſecundum ejus præſcriptum vitam veſtram inſtituite, *radicati & ſuperædificati in ipſo*, h. e. in ipſo tanquam firmo fundamento, ejuſque doctrina veriſſima & puriſſima ſtabiliti, confirmati, & in dies magis magisque proficientes - - *Et eſte in ipſo completi*, h. e. & in ipſo ad juſtam menſuram, ad plenam & adultam ſtaturam corporis ſpiritualis, apti ſerviendo Chriſto capiti ſuo, perveniatis. Sic enim mihi videtur cohærere oratio ſive exhortatio Pauli, quæ metaphoris hic inſigniter floret. In voce ἐῤῥιζωμένοι eſt translatio ab arboribus bene radicatis; in ἐποικοδομούμενοι, ab ædificiis vel ſtructuris quæ fundamento poſito ſuperſtruuntur, & in πεπληρωμένοι,

μένοι, eſt metaphora à plena & juſta corporis ſtatura. ad quam alludit ſæpe Paulus in vocibus, πλήρωμα & πληρȣ̃σθαι. *Epheſ.* I. 23. Ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτȣ̃, τὸ πλήρωμα τȣ̃ πάντα ἐν πᾶσι πληρȣμένȣ. cap. III. 19.-- ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τȣ̃ Θεȣ̃. & cap. IV. verſ. 13. qui locus in primis eſt notandus, utpote qui maxime illuſtrat hunc noſtrum: Μέχρι, inquit, καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τȣ̃ υἱȣ̃ τȣ̃ Θεȣ̃ εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τȣ̃ πληρώματος τȣ̃ Χριστȣ̃. verſ. 15. Ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός· Ἐξ ȣ̃ πᾶν τὸ σῶμα &c. In Epiſtolis ad Epheſios & ad Coloſſenſes multa ſunt ſimilia, quare altera alteram ſæpe illuſtrat.

CAP. XXIX.

Illuſtrantur loca quædam ex Hom. Iliad. A. Συντίθεσθαι. Διάζεσθαι. *Heſychius emendatus.* Πολιὴ ἅλς. *Deorum epulum apud Æthiopas.*

APud Homer. *Iliad.* A. verſ. 76. Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ὄμοσσον. Verbum συντίθεσθαι apud Homerum eleganter pro *animadvertere* & *intelligere* uſurpatur. Sic *Iliad.* XIX. 83.

Πηλείδῃ μὲν ἐγὼν ἐνδείξομαι, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Σύνθεσθ' Ἀργεῖοι, μῦθον δ' εὖ γνῶτε ἕκαστος.

Sed

Sed quando hanc ſignificationem habet, ſubintelligitur θυμῷ, φρενὶ vel φρεσί. quemadmodum plene dixit Poëta *Iliad.* VII. 44.

Τῶν δ' Ἕλενος Πριάμοιο φίλος παῖς σύνθετο θυμῷ

Βουλήν.

Odyſſ. I. Τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδήν. atque ita hic, σὺ δὲ σύνθεο, ſupple θυμῷ, & verte: *Tu vero mentem adverte.* ut Virg.

Mentemque advertite clamans.

Perperam itaque Interpres hic habet, *paciſcere.* Optime Heſychius ad hunc locum reſpiciens, Σύνθεο, νόησον, σύνες.

Verſ. 131. Μὴδ' οὕτως ἀγαθός περ ἐὼν θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,

Κλέπτε νόῳ.

Poëta hic laudat Achillem à corporis pulcritudine, ut alibi Hectorem, ubi dicit: Ἕκτορ εἶδος ἄριστε. Sed docet Plutarch. in l. *de Aud. Poët.* p. 34. hujuſmodi compellationes quibus aliquis à divitiis, pulcritudine corporis aut fortunæ bonis laudatur, in Poëmatis Homeri eſſe exprobrationes & convicia, & Homerum eo oſtendere, vituperio dignum eſſe, cui nullum præſtantius quam forma bonum adſit.

Verſ. 174. -- παρ' ἐμοίγε καὶ ἄλλοι

Οἵ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητίετα Ζεύς.

Appoſite Euripid. *Herc. Fur.* 1338.

Θεοὶ

Θεοὶ δ᾽ ὅταν τιμῶσιν, ἐδὲν δεῖ φίλων·
Ἄλις γὰρ ὁ θεὸς ὠφελῶν, ὅταν θέλη.

Ceterum hæc Homeri verba etiam adduxit Cicero *Ep. Fam.* l. III. *Ep.* 9. *Tu autem ſi id agis, ut minus mea cauſa, dum ego abſum, debere videaris, quam ego tua laborem, libero te iſta cura.* παρ᾽ ἐμοί γε καὶ ἄλλοι, οἵ κέ με τιμήσεσι.

Verſ. 178. Ει μάλα καρτερός ἐσσι, θεός πε σοι τόγ᾽ ἔδωκεν. Q. d. Non oportet te tua gloriari virtute, ſi fortis es & ſtrenuus, id ex te non habes, Dei munus eſt. Similis ſententia eſt Pauli Apoſtoli 1. *Cor.* IV. 7. Τί δὲ ἔχεις, ὃ ἐκ ἔλαβες; εἰ γε καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι, ὡς μὴ λαβών;

Verſ. 234.

Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν ἔποτε φύλλα
καὶ ὄζες
Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
Ουδ᾽ ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε
Φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖ τέ μιν υἷες Ἀχαιῶν
Ἐν παλάμης φορέεσι.

Articulus τὸ in primo verſu eſt pro demonſtrativo τὸτο, ut docet Heſych. in voc. τὸ, ubi καὶ ἀντὶ τὸ τὸτο, citatque hæc verba, τὸ μὲν ἔποτε φύλλα καὶ ὄζες φύσει. ſed perperam ibi legitur φῦλα pro φύλλα. Porro ad vocem χαλκὸς notanda ſunt verba Scholiaſtæ Apollonii lib. 1. 430. - κόψας χαλκείῳ πελέκει. ubi Schol. Ἀπολλώνιός φησιν ἐν πρώτῳ τῶν ὑπομνημάτων, τὸν

σίδηρον

σίδηρον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων χαλκὸν λέγεσθαι, ἀγνοῶν, ὅτι μηδέπω εὑρεθέντος σιδήρου χαλκῷ ἐχρῶντο, ὡς καὶ Ἡσίοδός φησι,

Χαλκῷ δ' εἰργάζοντο, μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.

Totum vero hunc Homeri locum imitatus eſt Virg. *Æneid.* XII. 206. ubi etiam jurat Latinus:

Ut ſceptrum hoc (dextra ſceptrum nam forte gerebat)
Nunquam fronde levi fundet virgulta nec umbras,
Cum ſemel in ſilvis imo de ſtirpe reciſum
Matre caret, poſuitque comas & brachia ferro,
Olim arbos, nunc artificis manus ære decoro
Incluſit, patribuſque dedit geſtare Latinis.

Verſ. 351. - - αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Δακρύσας, ἑτάρων ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθεὶς,
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.

Achilles Tatius lib. I. pag. 29. Ἂν τὸ Χρυσηΐδος κάλλος Ἀγαμέμνων ποθῇ, λοιμὸν τοῖς Ἕλλησι ποιεῖ, ἂν τὸ Βρισηΐδος κάλλος Ἀχιλλεὺς ποθῇ, πένθος αὐτῷ προξενεῖ. Flet hic Achilles, dum ipſi eripitur Briſeis, quod parum grave tanto Heroï. id quod obſervavit etiam Plutarch. *de aud. Poët.* p. 26. *Agamemnon*, inquit, *ridiculus eſt in iis, quæ in concione dicit ac gerit. Gravitatis plus adhibet & regii decori in Chryſeidis negotio quam in ſimili cauſa Achilles. hic enim cum Briſeis abduceretur*,

Δακρύ-

Δακρύσας ἑτάρων &c. *Agamemnon ipſe in navem imponens, tradens & amandans eam, quam ante ſibi uxore ſua cariorem dixerat, turpe aut amatorium nihil agit.* Sequitur apud Homerum, ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθείς. Heſych. λιασθεὶς, χωρισθείς. Idem Λιάζειν, χωρῆσαι. lege χωρίσαι. Apollon. 1. 1276. Οἱ δ' εἴσβαινον ἄφαρ λελιημένοι. Sequenti verſu Hom. Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς. Ἅλς πολιὴ dicitur mare album à ſpuma, ſumta metaphora ab albo & cano capite ſenis. Sic Apollon. 1. 454. πολιοῦ πρόπαρ αἰγιαλοῖο. ubi Sch. διὰ τὸ λευκαίνεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων κλυζόμενον. Idem verſ. 554. πολιῇ δ' ἐπὶ κύματος ἀχῇ. Mox vero οἴνοπα πόντον, i. e. *nigrum pontum* dicit. per quem intelligit interiora & media maris, ut per ἅλα πολιὴν, ultima maris, ſive eam partem quæ prope eſt ad littus. Euſtath. inferius ad vocem Ἀργυροπέζα, τὰ ἔσχατα πρὸς τῷ αἰγιαλῷ ἀργύρεά εἰσιν, ὡς διάλευκα· μελάντερα δὲ τὰ ἐνδότερα.

Verſ. 426.

> Ζεὺς γὰρ ἐπ' Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
> Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα· (θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο)
> Δωδεκάτῃ δέ τοι αὖθις ἐλεύσεται οὔλυμπόνδε.

Strabo hos verſus bis citat lib 1. *Geog.* & in utroque loco habet ἐς pro ἐπ'. pag. 2. Ὅτι καὶ Αἰθίοπες ἔσχατοι ἐπὶ τῷ Ὠκεανῷ δηλοῖ. ὅτι μὲν ἔσχατοι.

> Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν &c.

Ὅτι

Ὅτι δὲ ἐπὶ τῷ Ὠκεανῷ.

Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν &c.

& p. 23. poſtquam tradiderat loca omnia ad Oceanum ſita verſus meridiem, Æthiopiæ appellatione fuiſſe notata, quemadmodum notæ verſus Septentrionem gentes uno prius nomine Scythæ vel Nomades appellabantur, locumque ex Æſchyli Prometheo ſoluto adducit,

Χαλκοκέραυνόν τε παρ' Ὠκεανῷ

Λίμναν παντοτρόφων Αἰθιόπων.

Ceterum quod attinet ad hoc epulum Deorum apud Æthiopas, lepide, uti ſolet, illud ridet Lucian. in *Philopatr.* p. 767. ubi de Jove poſtquam ridicula quædam narraverat, addit, Τὸ δὲ καὶ Αἰθίοψι συνευωχεῖσθαι, ἀνδράσι μελαντέροις, καὶ τὴν ὄψιν ἐζοφωμένοις, καὶ ἐς δώδεκ' ἡλίους μὴ ἀφίστασθαι, ἀλλ' ὑποβεβρεγμένος καθεδεῖσθαι παρ' αὐτοῖς, πώγωνα τηλικοῦτον ἔχων, οὐκ αἰσχύνης ἄξια.

C A P. XXX.

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη. εἷς κοίρανος ἔςω. Lucianus Homerum imitatus. Poëta prudentiam viribus præponit. Ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν. *Κάλλος pro unguento. Heſychius emendatus.* Πορσύνειν λέχος, *de concubitu.* Μιαίνειν *pro miſcere, tingere.*

HOmer. *Iliad.* B. verſ. 205. hanc habet ſententiam:

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔςω,

Εἷς βασιλεὺς, &c.

In bello plura eſſe capita, quam malum ſit, ſæpe docuit experientia. Livius. IV. 31. *Tres* (tribuni militum conſulari poteſtate) *delectu habito profecti ſunt Vejos, documentoque fuere, quam plurium imperium bello inutile eſſet. tendendo ad ſua quiſque conſilia, quum aliud alii videretur, aperuerunt ad occaſionem locum hoſti. incertam namque aciem, ſignum aliis dari receptui, aliis cani jubentibus, invaſere opportune Vejentes.* Experti ſunt hoc ipſum etiam Athenienſes, qui quando plures exercitui præficiebant duces, ut apud Ægos Potamos, devicti ſunt. quando vero uni rem committebant, ut Cononi apud Cnidum, ſuperiores diſceſſerunt. Ceterum ſententiam hanc Homeri Latine ſic expreſſit Cornelius Nepos, *Dione*, cap. 6. *non poſſe bene geri rempublicam multorum imperiis.*

Verſ. 364.

Ἀλλὰ ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεο τ' ἄλλῳ.

ſimiliter Heſiodus Ἔργ. 291.

Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει,
Φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ᾖσιν ἀμείνω.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.

& Artabanus ad Xerxem apud Herodot. lib. VII. cap. 16. Ἶσον ἐκεῖνο ὦ βασιλεῦ παρ' ἐμοὶ κέκριται, φρονέειν τε εὖ, καὶ τῷ λέγοντι χρηστὰ ἐθέλειν πείθεσθαι.

Verſ. 366.

Κρῖν'

Κρῖν᾽ ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας Ἀγαμέμνων,

Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.

Ad poſteriorem hunc verſum alluſit, & jocoſe παρῴδησε Lucianus *Reviviſc.* in principio, ubi Philoſophi Lucianum, qui ipſos ut mancipia vendi fecerat, lapidibus ac fuſtibus excepturi ſunt. ſic incipit Socrates, alioſque hortatur, Βάλλε βάλλε τὸν κατάρατον τοῖς ἀφθόνοις λίθοις -- παῖε τοῖς ξύλοις, ὅρα μὴ διαφύγῃ, καὶ σὺ ὦ Πλάτων βάλλε, καὶ σὺ ὦ Χρύσιππε, καὶ σύ. πάντες ἅμα ξυνασπίσωμεν ἐπ᾽ αὐτὸν, ὡς πήρη πήρηφιν ἀρήγῃ, βάκτρα δὲ βάκτροις. Ceterum ex veteribus quidam in eo reprehenderunt Homerum, quod φῦλα φύλοις & φρατρίας φρατρίαις conjunxerit in acie, non vero ἐραστὴν ἐρωμένῳ. Apud Plutarch. *Symp.* lib. 1. *Qu.* 2. p. 618. Δοκεῖ γάρ μοι καὶ τὸν Ὅμηρον οὐκ ἀδίκως ὁ Θηβαῖος αἰτιάσασθαι Παμμένης ὡς τῶν ἐρωτικῶν ἄπειρον, ὅτι φῦλα φύλοις συνέταξε· δέον ἐραστὴν μετὰ ἐρωμένου παρεμβάλλειν, ἵνα ᾖ σύμπνους ἡ φάλαγξ δι᾽ ὅλης ἔμψυχον ἔχουσα δεσμόν.

Verſ. 375.

Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον

Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν.

Anteponit hic, ut & alibi, Poëta prudentiam viribus: probe enim noverat, σοφὸν ἓν βούλευμα τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷν, ut dixit Euripides. quem verſum etiam habet Plutarch. in

lib. *anſenigerenda reſp.* p.790. cum adhibuiſſet hoc Neſtoris exemplum, ad probandum, ſenum eſſe imperare, juvenum parere. ubi multa habet ad hanc rem pertinentia, lectu digna. Ceterum ad hunc Homeri locum reſpexit Tullius in *Cat. Maj.* cap. 10. *Ex ejus* (Neſtoris) *lingua melle dulcior fluebat oratio: quam ad ſuavitatem nullis egebat corporis viribus. & tamen Dux ille Græciæ nuſquam optat, ut Ajacis ſimiles habeat decem, at ut Neſtoris: quod ſi acciderit, non dubitat, quin brevi Troja ſit peritura.*

Homer. III. *Iliad.* verſ. 10. - ὀμίχλην
Ποιμέσιν οὔτι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω,
Τόσσον τίς τ' ἐπιλεύσσει, ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν.
Intelligit hic Poëta per κλέπτην potiſſimum, fures ovium & caprarum, qui in denſa caligine noctis aliunde facile ſeptum ovium inſcio paſtore aſcendere poſſunt, oveſque furari. Sic apud Joan. *Euang.* x. 1. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστι καὶ λῃστής. Porro quod in ſequenti verſu eſt, ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν, id in proſa dicitur, ὅσον ἐπὶ λίθου βολὴν, uti etiam exponit Scholiaſtes. ſic loquutus eſt Lucas *Euang.* XXII. 41. Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν· καὶ θεὶς τὰ γόνατα, προσηύξατο quod Matth. XXVI. 39. Καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ.

Verſ.

Verſ. 391. de Alexandro:

Κάλλεΐ τε στίλβων, καὶ εἵμασιν &c.

Perperam Interpres Latinus, *Pulcritudine ſplendens.* eſt enim hic κάλλος non *pulcritudo*, ſed *unguentum*. Athen. *Deipn.* I. 15. docet, hoc verſu Homerum inducere Parin unguento illitum h. v. Ὅμηρος δὲ τὴν τῦ μύρε φύσιν εἰδὼς, ἐκ εἰσήγαγε μύροις ἀλειφομένες τὲς ἥρωας, πλὴν τὸν Πάριν, ἐν οἷς φησι, Κάλλεΐ τε ςίλβων, ὡς καὶ Ἀφροδίτη κάλλει τὰ πρόσωπα καθαίρει. Heſych. Κάλλος, τὸ τῆς Ἀφροδίτης μῦρον. Sequitur apud eundem: Καλλείμενοι πρόσωπα. Putem diviſim eſſe legendum, κάλλει μὲν οἱ πρόσωπα. nam ex Poëta hæc verba videtur adduxiſſe, ad probandum, τὸ κάλλος ſignificare *unguentum*; non igitur ita ſcribi debebat, quaſi eſſet nova aliqua vox.

Verſ. 411. Κείνε πορσυνέεσα λέχος.

Heſychius hoc loco legit πορσανέεσα, ſi ad hunc locum, quod videtur, reſpexerit. Is enim Πορσανέεσα exponit ἑτοιμάσασα, ἐπιμελησομένη. ſed pro ἑτοιμάσασα legendum ἑτοιμάσεσα. Atque πορσανέεσα etiam alii legerunt, ut docet Euſt. Γράφεται δὲ, inquit, καὶ πορσανέεσα λέχος, ὡς ἀπὸ τῦ πορσαίνω ῥήματος. Ποιητικὰ δὲ ἄμφω, καὶ δηλᾶσι τὸ παρέχειν καὶ εὐτρεπίζειν, ὡς ἀπὸ τῦ πόρω, πόρσω. Eſt autem πορσύνειν vel πορσαίνειν λέχος, *adornare*, *parare lectum*, ſed honeſte hac phraſi exprimitur concubitus. Euſt. πορσύνειν λέχος σεμνῶς εἴρηται· δῆλον γὰρ, ὅτι πορσύνειν λέχος, τὸ συγκοιτάζεσθαι.

Simili modo Apollonius, Homeri imitator, πορσύνειν λέκτρον dixit. Sic apud eum Medea, III. 839. Ἥλικες, οὔπω λέκτρα σὺν ἀνδράσι πορσύνουσαι. Eodem libro Jaſon, Ἡμέτερον δὲ λέχος θαλάμοις ἔνι κουριδίοισι Πορσανέεις. ubi Sch. προσκτήσῃ. & pag. ſeq. δι' οὗ τὴν συμβίωσιν σημαίνει. lib. IV. verſ. 1107. & 1119. λέκτρον δὲ σὺν ἀνέρι πορσύνουσαν. hoc aliter λέχος εἰσαναβαίνειν Heſiod. Θ. 557. & λέχος ἀντιόων Hom. *Iliad.* A. in principio.

Iliad. IV. verſ. 141.

Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ,
Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα.

Notanda hic eſt prima & propria ſignificatio verbi μιαίνειν, quæ eſt *miſcere* & *tingere*. Plut. in Ἐι *apud Delphos*, p. 393. Ἑτέρου γὰρ μίξει πρὸς ἕτερον ὁ μιασμός. ὥς που καὶ Ὅμηρος ἐλέφαντά τινα φοινισσόμενον βαφῇ μιαίνεσθαί φησι. Sequitur Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα. Μῃονὶς eſt *Lydia*; nam Μαίονες vel Μῄονες ſunt Lydi. apud eos optimæ eſſe ſolebant tinctrices, quæ ebur & alia colore puniceo vel purpureo tingebant. Achill. Tat. p. 17. πορφύραν οἵαν εἰς τὸν ἐλέφαντα Λυδία βάπτει γυνή. Hinc illuſtrari poteſt locus in *Actis Ap.* XVI. 14. Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν θεὸν ἤκουεν. Θυάτειρα enim Lydiæ civitas. Κάειρα vero, quod ſequitur, eſt Καρίνη vel Καρικὴ, *mulier ex Caria*, ubi etiam optimæ tincturæ. ſic Herodot. l. 1. c. 92. Κροῖσος μὲν γὰρ ἐκ Καείρης ἦν γυναικός. & cap. 146. Οὗτοι δὲ οὐ γυναῖκας

ἠγάγοντο

ἠγάγοντο ἐς τὴν ἀποικίην, ἀλλὰ Καείρας ἔσχον. Steph. in voce Καρία. τὸ ἐθνικὸν Κὰρ, τὸ θηλυκὸν κατὰ τέχνην Κάειρα. Euſt. ad *Iliad*. B. Τὸ δὲ θηλυκὸν ἐθνικὸν κατὰ τέχνην Κᾶιρα, καὶ ἐν διαλύσει Κάϊρα διὰ τοῦ ι, ἡ δὲ χρῆσις τὴν ει δίφθογγον ἔχει, ὡς παρ' Ὁμήρῳ, Μηονὶς ἠὲ Κάειρα.

C A P. XXXI.

Pauca quædam ex Homeri Odyſſea animadverſa. Ejuſdem Interpres bis terve notatus. Πῆχυς *pars arcus.*

Odyſſ. lib. Λ. verſ. 120. ubi narrat Ulyſſes, quid ſibi mandaverit Circe, inter alia dicens:

Ἔρχεσθαι δ' ἤπειτα λαβὼν εὐῆρες ἐρετμὸν,
Εἰσόκε τοὺς ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,
Οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφ[illegible]ς, οὐδέ σε λήσει.
Ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
Καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐῆρες ἐρετμὸν,
Ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι.

Ridicule reddidit Interpres Latinus verſum antepenultimum. ſc. *Quando ergo tibi obvius factus alius viator, dixerit ſe ventilabrum habere ſuper ſplendido humero.* pro *dixerit ſe ventilabrum habere*, vertendum erat,

putaverit, *te ventilabrum habere.* ſc. agreſtis aliquis ipſi occurrens, qui nunquam mare viderat, nec naves earumque inſtrumenta, ſi videret Ulyſſem humeris geſtantem remum, putaret eſſe ventilabrum, ἀθηρηλοιγὸν, quod alio nomine πτύον. Non erant ventilabra veterum ejusdem formæ, cujus noſtratia. ſed erant palæ ligneæ, quibus contra ventum purgabatur frumentum. Quia jam aliquam ſimilitudinem cum hujuſmodi ventilabro ſive pala habebat remus, hinc putaret ruſticus, qui nunquam naves & inſtrumenta nautica viderat, remum Ulyſſis eſſe ventilabrum. Videmus igitur, quantopere erraverit Interpres, vertens, *dixerit ſe ventilabrum habere.* ſimiliter infra erravit. *Od.* Ψ. ubi hæc repetuntur,

Ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ.

ubi Int. *Quando mihi obvius alius viator*
Apparuerit ventilabrum tenere ſuper noſtri humero.

debuerat verſum ultimum ſic reddere:

Putaverit me claro humero geſtare ventilabrum.

In *Odyſſ.* libro T. verſ. 66. habetur,

Ξεῖν' ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
Δινεύων κατὰ οἶκον.

Vertunt: *Hoſpes adhuc & nunc huc veniſti per noctem*
Frequentans in domo.

At non vertendum erat ἐνθάδ' ἀνίησεις, *huc veniſti*, ſed, *hic moleſtus eris*: eſt enim ἀπὸ τοῦ ἀνιᾶν, quod verbum ſatis notum.

Sub finem *Odyſſ.* Φ.

> Εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊςὸν, ὅς οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
> Γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
> Κείατο, τῶν τάχ' ἤμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
> Τὸν ῥ' ἐπὶ πήχει ἑλὼν, εἷλκεν νευρὴν &c.

ultima verba Latine ſic reddita reperiuntur:

Hanc in brachio capiens, traxit chordam.

Neſcio quomodo πῆχυν *brachium* vertere potuerit. ſignificat quidem *cubitum*, ut notum eſt. At hoc loco nequaquam ſumi poteſt pro parte corporis humani; ſed pro parte arcus. Heſych. Πῆχυς, νεῦρον, ἢ τὸ τοῦ τόξου μέσον· ἔνιοι τὰ ἄκρα. & Sch. ad hunc locum, πήχει, τῷ τοῦ τόξου κέρατι. & Euſt. Ἐπὶ πήχει ἑλὼν, ἀντὶ τοῦ, κρατήσας καὶ θεὶς τὸν ὀϊςὸν ἐπὶ τῷ πήχει τοῦ τόξου, ἤγουν τῷ κέρατι. verto igitur verba Homeri,

Hanc (ſagittam) *poſtquam applicaſſet medio arcus, traxit chordam.*

Cap. XXXII.

Quid apud Paulum Παρακαλεῖν *&* Παράκλησις ἐν Χριςῷ. *Voculæ* ἐν *&* διὰ *in N.T. uſurpantur in formulis obteſtandi & jurandi, ut apud Latinos, per. Vet. Gr.* νὴ, πρὸς, *&* ὑπέρ.

IN Epiſtola Pauli *ad Philippenſes* cap. II. verſ. I. habetur: Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν

Χριςῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, &c. vertunt. *Si quæ igitur conſolatio in Chriſto, ſi quod ſolatium charitatis.* Malim ego prius illud, Εἰ τις ἒν παράκλησις ἐν Χριςῷ vertere, *Si qua igitur obteſtatio per Chriſtum.* Nam ut παρακαλεῖν ἐν Χριςῷ non eſt *ſolari in Chriſto*, ſed *obſecrare & obteſtari per Chriſtum.* quam phraſin habet Apoſtolus, I I *Theſſal.* IV. I. Τὸ λοιπὸν ἒν ἀδελφοὶ ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ - - ἵνα. *Quod reliquum eſt igitur fratres, rogamus atque obſecramus vos per Dominum Jeſum, ut* &c. quæ vulgo male redduntur, *Rogamus & monemus vos in Domino Jeſu.* ut etiam Belgæ: **Wy bidden en vermanen u in den Heere Jeſu** / cum ſonent, **Wy bidden en ſmeeken u om des Heeren Jeſu wille.** ita etiam παράκλησις ἐν Χριςῷ eſt *obteſtatio per Chriſtum.* Obſervandum eſt, præpoſitionem ἐν in N. T. uſurpari in formulis *obſecrandi*, ut & *jurandi*, quemadmodum apud Latinos *per.* Sic *Rom.* IX. I. Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριςῷ, ἒ ψεύδομαι, *vera loquor per Chriſtum, non mentior.* I I *Cor.* XII. 2. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριςῷ, *Novi hominem per Chriſtum.* I *Tim.* II. 7. Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριςῷ, ἒ ψεύδομαι. *Matth.* V. 34. 35. 36. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ ἐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐςὶ τοῦ Θεοῦ. Μήτε ἐν τῇ γῇ &c.

Et ut vocula ἐν, ſic etiam διὰ in *obſecrandi* modis adhibetur. *Rom.* XII. I. Παρακαλῶ

ἒν

οὖν ὑμᾶς ἀδελφοὶ, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ. & cap. xv. 30. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος. 1 *Cor.* 1. 10. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου. 11 *Cor.* x. 1. παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πρᾳότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ. ita Novi Teſtamenti Scriptores διὰ adhibent ad imitationem Latinorum, qui in illis formulis *per* uſurpant. Occurrit præterea vox ἐνώπιον ſic fere uſurpata, *Galat.* 1. 20. Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι. & 11 *Timoth.* 111. 14. Διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου. Solent vero Græci antiquiores pro hiſce potius in formulis hujuſmodi uſurpare voculam νὴ cum accuſ. πρὸς cum caſu ſecundo, vel ὑπέρ. Voculas νὴ & πρὸς ſic uſurpari ſatis conſtat. Adnotabo tantum, ὑπὲρ ſic etiam occurrere. Hom. *Iliad.* X. ubi Hector,

Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων σῶν τε τοκήων.

Precor per animam & genua tua tuoſque parentes.

& *Iliad.* Ω.

Καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος ἠϋκόμοιο Λίσσεο.

Et ipſi per patrem matremque bene comatam Supplica.

Apol-

Apollon. *Argon.* l. III. pag. 701.
Λίζομ' ὑπὲρ μακάρων.
Precor per Deos.

Cap. XXXIII.

Ælianus in Hiſt. Anim. aliquoties illuſtratus, ſemel emendatus. Interpres notatus.

Ælian. *H. Anim.* VI. I. de Icco Tarentino: Ὡς Ἴκκος ὁ Ταραντῖνος, ὅνπερ εὖ ὑμνεῖ Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος παρὰ τὸν τῆς ἀθλήσεως χρόνον πάντη (vel πάντα) συνουσίας ἀμαθῆ καὶ ἄπειρον διαμεῖναι ἀπάσης. Locus Platonis, ex quo hæc adnotavit Ælianus, eſt lib. VIII. *de Legibus.* ubi de eodem, οὔτε τινὸς πώποτε γυναικὸς ἥψατο, οὐδ' αὖ παιδὸς, ἐν ὅλῃ τῇ τῆς ἀσκήσεως ἀκμῇ. Hoc ipſum de hoc luctatore tradidit Ælianus in *Var. Hiſt.* XI. 3. Ceterum pergit hic de eo Auctor, dicens, eum hoc feciſſe, ut præmia aſſequeretur, & ut vivus ſuſpiceretur & mortuus illuſtraretur. καὶ ζῶντα μὲν περιβλέπεσθαι, καὶ ἀποθανόντα δὲ εὐφημεῖσθαι. Obſervandum eſt verbum περιβλέπεσθαι, quod dicitur de eo, qui ab aliis ſuſpicitur, qui oculos aliorum in ſe convertit. verbum hoc etiam legitur, & ex Euripide citatum, in *Var. Hiſt.* II. 12. ubi, Ὅστις δὲ ἐρᾷ φθονεῖσθαι, τοῦτο δὲ τοῦ Εὐριπίδου, Περιβλέπεσθαι σπεύδει. quod merito in textum recepit Cl. Perizonius pro priori Περιβλάπτεσθαι.

Eodem

Eodem lib. cap. 3. ubi agit de urſæ partu, & pariendi tempore, inter alia dicitur, quod in luſtro latitet quadraginta dies, ſed τετλάρων ἡμερῶν habetur in textu, corrupte, τετλαράκοντα ſcribendum, ut in margine. Sic enim de iiſdem Ariſtoteles lib. VIII. περὶ ζώων ἱϛορίας. Τὸ δὲ ἐλάχιϛον φωλεῖ περὶ τετλαράκοντα ἡμέρας. citat ipſe Auctor mox Ariſtotelem, καὶ λέγει μὲν Ἀριστοτέλης, ὅτι ἄρα δὶς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀκίνητ῀ος μένει καὶ ἀτρεμεῖ. verba Ariſtotelis ſunt loco dicto, τούτων (ἡμερῶν τετλαράκοντα) δὲ δὶς ἑπτὰ λέγουσιν, ἐν αἷς οὐδὲν κινεῖται. Ex eo autem, quod illis diebus plane ab omni abſtineat pabulo latitans in luſtro, fit ut nonnihil coaleſcat ipſi inteſtinum. quod dum ſentit, ὅταν προέλθῃ, τοῦ καλουμένου ἄρου τοῦ ἀγρίου ἐσθίει. ita Ariſtot. Λέγεται δὲ διὰ τὸ μηδὲν προσφέρεσθαι τὸ ἔντερον ὀλίγον συμφύεσθαι αὐτῇ. καὶ διὰ τοῦτο πρῶτον ἐξιοῦσαν γεύεσθαι τοῦ ἄρου, πρὸς τὸ ἀφεστάναι τὸ ἔντερον καὶ διευρύνειν. herba igitur illa, qua ſibi medentur urſæ, vocatur ἄρον; Ariſtot. l. IX. περὶ ζώων ἱστορ. Καὶ ὅταν (ἄρκτοι) ἐκ τοῦ φωλεοῦ ἐξέλθωσι, πρῶτον τὸ ἄρον ἐσθίουσι.

Lib. VI. cap. 53. de canibus Ægyptiis narrat, quod metu ferarum Nili οὐ πίνουσιν ἐπικύψαντες, ὡς ἂν μή τι τῶν κάτωθεν ἀνερπύσαν, εἶτα ἐξαρπάζοιεν αὐτούς. οὐκοῦν τὴν μὲν ὄχθην παραθέουσι, λάπτουσι δὲ τῇ γλώττῃ, ἁρπάζοντες, ὡς ἂν εἴποι τις, ἢ καὶ νὴ Δία κλέπτοντες τὸ πόμα. vertitur: *ne quid eorum quæ infra aquam degunt, emi-*

neat foras: ipſoſque obtorta gula de ripa in altitudinem abripiat, non inclinatione corporis abjecta incumbunt ad bibendum: ſed ut primum ad ripam acceſſerunt, feſtinanter & in tranſcurſu lingua lambentes, rapiunt, ac certe ut ita dicam, potionem furantur. Minus accurate in pluribus. verte potius: *non bibunt inclinantes ſeſe, ne qua ex illis quæ ſub aquis ſunt (feris) emergat, atque ita abripiat illos: quare per ripam curſant, linguaque lambunt, rapientes, ut diceret aliquis, aut etiam per Jovem, furantes potum.* Παραθέειν τὴν ὄχθην, ut alia mittam, non eſt *ad ripam accedere*, ſed *curſare per ripam.* habet etiam phraſin Ælianus noſter, immo ipſiſſimam hanc narrationem de canibus Ægyptiis in *Var. Hiſt.* I. 4. Ὀυκ ἀθρόως, ὐδὲ ἀνέδην, ὐδὲ ἐλευθέρως ἐκ τῦ ποταμῦ πίνυσιν, ἐπικύπτοντες ἅμα, καὶ ὅσον διψῶσι λάπτοντες· Ὑφορῶνται γὰρ τὰ ἐν αὐτῷ θηρία. Παραθέυσι δὲ τὴν ὄχθην, καὶ παρακλέπτοντες, πίνυσιν, ὅσον ἁρπάσαι, καὶ πάλιν. &c.

Lib. IX. cap. 31. de Thonide Ægyptio narrat, quo pacto is Helenam, à Menelao ipſi traditam deperierit, uxor vero Thonidis Polydamna re ex Helena intellecta, in Pharum eam expoſuerit, data herba ſerpentibus illic abundantibus adverſa. Thonem autem vel Thonidem hunc vocat τῶν Ἀιγυπτίων βασιλέα, ut etiam infra lib. XV. cap. 13. Θώνιδος βασιλεύοντος. & Strabo l. XVII. p. 550. Καὶ Θῶνίν

τινα

τινα πόλιν ἐνταῦθά φασιν ἐπώνυμον τοῦ βασιλέως τοῦ δεξαμένου Μενέλαόν τε καὶ Ἑλένην ξενίᾳ. Euſtath. ad *Odyſſ.* IV. 228. βασιλέα τοῦ κατὰ Κάνωβον Νειλῴου στόματος. Herodotus vero l. II. cap. 113. Φύλακον τοῦ στόματος τοῦ Κανωβικοῦ. Ceterum de herba illa Helenæ dicit Ælianus: τὴν δὲ αὐτὴν καταφυτεῦσαι, καὶ χρόνῳ ἀναθῆλαι καὶ ἀφιέναι σπέρμα ἐχθρὸν ὄφεσι, καὶ μέντοι καὶ ἐν τῇ Φάρῳ θηρίον τοιόνδε γενέσθαι, κληθῆναι δὲ τὴν πόαν ἑλένιον λέγουσι οἱ ταῦτα εἰδέναι δεινοί. Verba illa θηρίον τοιόνδε non expreſſit Interpres. in τῷ, θηρίον videtur eſſe mendum. Geſnerus in margine adnotavit, legendum forte φυτόν. Sed illud φυτὸν nimium recedit à characteribus vocis θηρίον. Crederem ego Ælianum ſcripſiſſe θηριακὸν, Græcis enim θηριακὸν vocatur medicamentum contra ictus morſuſve venenatorum animantium, quæ medicis κατ' ἐξοχὴν appellantur θηρία. Porro herbam hanc Helenium dictam in vino epotam contra ſerpentium ictus auxiliari tradunt etiam Dioſcorides l. I. cap. 26. & Plinius lib. XXI. cap. 91.

Lib. X. cap. 21. de Crocodilo. Κύει δὲ ἄρα τὸ ζῶον ἑξήκοντα ἡμέραις, καὶ τίκτει ὠὰ ἑξήκοντα, καὶ τοσαύταις ἡμέραις θάλπει αὐλά. - λοχεία τε αὐτῶν ἐς τοσοῦτον προέισιν ἀριθμὸν, καὶ ἔτη βιοῖ ἑξήκοντα. Similiter de eodem Plutarch. in *Iſid.* & *Oſir.* p. 381. Ἑξήκοντα δὲ (ὠὰ) τίκτουσιν, καὶ τοσαύταις ἡμέραις ἐκλέπουσι, καὶ τοσούτους ζῶσιν ἐνιαυτοὺς οἱ μακρότατον ζῶντες, ὃ τῶν μέτρων πρῶ-

πρῶτόν ἐστι τοῖς περὶ τὰ ἔργα πραγματευομένοις.

Lib. x. cap. 46. ubi agit de Oxyryncho Nili piſce, dicens Oxyrynchitas ab eo nomen habentes ſacrum habere hunc piſcem, ἀγκίστρῳ, inquit, δὲ θηραθέντα ἰχθὺν, οὐκ ἄν ποτε φάγοιεν οἵδε ἄνδρες, δεδιότες μήποτε ἄρα αὐτῷ περιπαρεὶς ἔτυχεν ὁ ὀξύρυγχος σφίσιν ἱερὸς καὶ θαυμαστὸς ἰχθύς &c. Id ipſum de Oxyrynchitis teſtatur Plutarch. *de Iſide & Oſiride* p. 353. Ἰχθύων δὲ θαλαττίων πάντες μὲν οὐ πάντων ἀλλ' ἐνίων ἀπέχονται, καθάπερ ὀξυρυγχῖται τῶν ἀπ' ἀγκίστρου· σεβόμενοι γὰρ τὸν ὀξύρυγχον ἰχθὺν, δεδίασι μή ποτε τὸ ἄγκιστρον οὐ καθαρὸν ἐστιν ὀξυρύγχου περιπεσόντος αὐτῷ. & eodem libro p. 380. ait, ſæpe gentes dum ſingulæ ſua defendunt animalia, injuriaſque iis allatas ægre ferunt, ſibi invicem infeſtas fieri, quemadmodum eo tempore, cum Cynopolitæ piſcem oxyrynchum ederent, Oxyrynchitas canes mactatos victimarum in morem comediſſe.

Cap. XXXIV.

Ælianus in Hiſt, Anim. bis emendatus. Literæ A, Δ, Λ, *ob ſimilitudinem ſæpe à librariis inter ſe permixtæ.* ΑΤΛΩΝ *pro* ΑΤΔΩΝ. ΔΟΤΛΟΝ *pro* ΛΟΤΔΟΝ *in Gloſſ. Epheſus a veteribus in Lydia poſita. Interpres Æliani reprehenſus.*

Apud Ælianum *Hiſt. Anim.* lib. XII. cap. 9. ubi agitur de Cinclo avi, & ad probandum,

dum, eam avem jugiter movere caudam, præter alia etiam locus adducitur ex Autocratis Comici Athenienſis Τυμπανισταῖς, qui ſic ſonat: Οἷα παίζουσι φίλαι Παρθένοι αὐλῶν κόραι Κοῦφα πηδῶσαι, κόμας κ' ἀνακροῦσαι χεροῖν, Ἐφεσίαν παρ' Ἄρτεμιν Κάλλιστ' ἂν, καὶ τοῖν ἰσχίοιν Τὸ μὲν κάτω, τὸ δ' αὖ Εἰς ἄνω ἐξαίρουσαι, Οἷα κίγκλος ἅλλεται. Sed inſigne eſt mendum in voce αὐλῶν, quod non vidit Interpres, dum vertit: *Ludere ut ſolent blandæ virgines ſono quondam Tibiæ delectatæ* &c. quaſi vox αὐλῶν ſignificare poſſit hæc omnia, *ſono quondam tibiæ delectatæ*. At pro αὐλῶν legendum eſt Λυδῶν. Nata eſt illa corruptio ex ſimilitudine majorum characterum, quibus veteres utebantur. Frequenter inter ſe permutari reperimus Α, Δ, Λ. ita parum differunt hæ voces, ſi majoribus ſcribas characteribus: ΛΥΔΩΝ & ΑΥΛΩΝ. unde hic pro Λυδῶν, ut ſcripſerat Comicus, & ex eo Ælianus, librarius aliquis imperitus fecit αὐλῶν. quod vocabulum hic plane eſt ἀπροσδιόνυσον. Similis erroris exemplum eſt in Gloſſario vetere, ubi legitur: Αὐθαίρετος εἰς δοῦλον ἑαυτὸν βάλλων, *Autoratus*. Ex quo loco unice probare voluit Cl. Salmaſius lib. *de Modo uſurarum* p. 864, αὐθαίρετον dici etiam eum qui ultro ſe in ſervitutem tradit alicui. quod nollem excidiſſe viro eruditiſſimo: nam [α] non eſt phraſis Græca, βάλλειν ἑαυτὸν εἰς δοῦλον. [β] verba illa εἰς

δῦλον ἑαυτὸν βάλλων non ſunt explicatio vocis αὐθαίρετος; ſed ſimul illa ſumta, αὐθαίρετος εἰς δῦλον ἑαυτὸν βάλλων exponuntur una Latina voce, *Autoratus*. [γ] mendum eſt manifeſtiſſimum in voce δῦλον, quod mirum non vidiſſe virum perſpicaciſſimum. pro δῦλον enim legendum λῦδον. parum differunt, ſi majuſculis ſcribantur, ΛΟΥΔΟΝ & ΔΟΥΛΟΝ. Λοῦδος autem recentiores Græci dixerunt ex Lat. *Ludus*. Vid. *Gloſſ.* Du Cange, & in *Gloſſ.* Labbæi Λυδοτρόφος, *Laniſta*. Atque ſic eſſe legendum ſatis patet ex Latina voce *Autoratus*. Autorati enim dicuntur Lat. qui cum liberi eſſent, ſua ſponte ſe locabant pretio & addicebant in ludum gladiatorium, quod ſatis docuere Lipſius, Turnebus, & alii. Idem mendum eſt in *Gloſſ.* Lat. Gr. ubi *Autoratus*, αὐθαίρετος εἰς δῦλον (l. λῦδον) ἑαυτὸν βάλλων, καὶ μονομάχος. Sed ut redeam eo unde diverteram, ſimilis de Lydorum virginibus Epheſiam Dianam colentibus locus eſt apud Ariſtophanem in *Nubibus* pag. 162.

Ἧτ' Ἐφέσου μάκαιρα πάγ-
Χρυσον ἔχεις οἶκον, ἐν ᾧ
Κόραι σε Λυδῶν μεγάλως σέβουσιν.

ubi itidem vocantur Κόραι Λυδῶν, ut hic. Λυδῶν autem dicit uterque, non Ἰώνων, quia veteres Epheſum non in Jonia, ſed in Lydia poſuere. Herodot. l. 1. Αἱ δὲ ἐν τῇ Λυδίᾳ· Ἔφεσος, Κολοφὼν, Λέβεδος &c. Steph. Ἔφεσος, πόλις Ἰωνίας.

Ἰωνίας· Ἡρόδοτος δὲ Λυδίας αὐτήν φησιν. Schol. Comici ad verba modo adducta. ὅτι τῆς Λυδίας τὸ παλαιὸν ἡ Ἔφεσος.

Lib. XIII. c. 24. Ξενοφῶν δὲ ὑπὲρ κυνῶν λέγει καὶ ταῦτα· δεῖν εἰς τὰ ὄρη πολλάκις ἄγειν αὐτὰς, τὰ δὲ ἔργα ἧττον· τοὺς γάρ τοι τριμμοὺς ἐκ τῶν ἐνεργῶν χωρίων λυπεῖν τε αὐτὰς καὶ σφάλλειν. λῷον δ᾽ εἶναι ὁ αὐτός φησιν εἰς τὰ τραχέα ἄγειν, καὶ κέρδος γε ἐκεῖνο πρὸς τοῦτο διδάσκει· εὔποδάς τε αὐτὰς γίνεσθαι, καὶ ἀλτικωτέρας ἐκπονούσας τὸ σῶμα &c. Reperiuntur hæc apud Xenoph. lib. *de Venat.* p. 978. h. v. Ἄγειν δὲ ἄμεινον τὰς κύνας τὰ ὄρη πολλάκις, τὰ δὲ ἔργα ἧττον. τὰ μὲν γὰρ ὄρη οἷόν τε ἐστὶ καὶ ἰχνεύειν καὶ μεταθεῖν καθαρῶς, τὰ δὲ ἔργα οὐδέτερα, διὰ τοὺς τριμμούς. ἔστι δὲ καὶ ἄνευ τοῦ εὑρίσκειν τὸν λαγὼ ἀγαθὸν ἄγειν τὰς κύνας τὰ τραχέα· καὶ γὰρ εὔποδες γίγνονται, καὶ τὰ σώματα διαπονοῦσαι ἐν τόποις τοιούτοις, ὠφελοῦνται. In his Xenophontis verbis notanda eſt loquutio, ἄγειν τὰς κύνας τὰ ὄρη, & τὰ τραχέα. Æmilius Portus ad hunc locum durum ait loquendi genus videri, niſi dicas τὸ ἄγειν ſimplex eſſe pro comp. μετάγειν, ut paullo poſt dicitur τὰ ὄρη μεταθεῖν. vel eſſe ἔλλειψιν τῆς κατά. vel etiam ob ſimilitudinem ſyllabæ ſequentis τὰ, præpoſitionem κατὰ per imprudentiam eſſe præteritam. hactenus Portus. Secundum illud quod dixit Portus de ellipſi præpoſitionis in hoc loquendi genere, procul dubio verum eſt, ſi non ſcripſit Xenophon ἄγειν εἰς τὰ ὄρη & εἰς τὰ τραχέα, quemadmodum habet

 Ælianus.

Ælianus. Præterea obſervandum eſt, Xenophontem hic non habere vocem ἀλτικωτέρας, quæ eſt apud Ælianum.

Lib. XVI. cap. 18. de teſtudine Indica fluviatili, quæ teſtam, χελώνιον, inquit, ἔχει σκάφης οὐ μεῖον τελείας, χορηγοῦν ἕκαστον μεδίμνους δέκα ὀσπρίων. Sed pro χορηγοῦν leg. χωροῦν, *capiens.* quemadmodum lib. III. c. 34. Πτολεμαίῳ τῷ δευτέρῳ φασὶν ἐξ Ἰνδῶν κέρας ἐκομίσθη, καὶ τρεῖς ἀμφορέας ἐχώρησεν. & lib. V. c. 3. Ἀγγεῖα γὰρ κεραμεᾶ ὅσον κοτύλην ἕκαστον χωροῦντα. Joannes in *Euang.* cap. II. verſ. 6. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ, κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. II *Paralip.* IV. 5. - - χωροῦσαν μετρητὰς τρισχιλίους.

Lib. XVII. cap. 32. narrat Auctor de piſcibus Oxyrynchis, qui in lacu Caſpio capiuntur: οὓς κοῦν, inquit, οἱ Κάσπιοι θηρῶσιν αὐτοὺς, καὶ διαπάσαντες ἁλσὶ καὶ ταρίχους ἐργασάμενοί τε καὶ ἀποφήναντες αὔους, ἐπισάξαντες καμήλοις, κομίζουσιν εἰς Ἐκβάτανα &c. Neſcio quomodo Interpres principium horum verborum reddere potuerit: *Eos Caſpii captos diſtrahunt.* niſi forte legerit pro διαπάσαντες, διασπάσαντες. peſſime. Eſt autem διαπάσσειν ἁλσὶ, *ſale conſpergere.*

Cap. XXXV.

Exponitur locus in Epiſt. ad Rom. Προσαγωγεὺς, *ſequeſter.* Προσαγωγὴ, *acceſſus ad reges, ad Deum, per interpretem.* Χάρις *pro doctrina Euangelii.*

IN Epiſtola Pauli *ad Romanos* cap. v. verſ. 2. habetur: Δι᾽ οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν. Hæc verba vulgo ita conſtrui & intelligi ſolent: *Per quem* (Chriſtum) *etiam accepimus adductionem* vel *acceſſum fide ad gratiam hanc in qua ſtamus.* ut illa verba, εἰς τὴν χάριν ταύτην pendeant à voce προσαγωγήν. Sic etiam Belgæ Interpretes. Liceat mihi pace Doctorum Virorum paucis exponere, quonam modo mihi potius conſtruenda videantur verba. Non putem ego, illa, εἰς τὴν χάριν ταύτην pertinere ad προσαγωγὴν, quia τὸ, προσάγειν fere conſtrui ſolet, vel cum præpoſitione πρὸς, vel cum caſu tertio, vel etiam abſolute poni. ita quoque nomen inde deductum Quod vero attinet ad vocem προσαγωγῆς, eam vi duplicis notionis verbi προσάγειν, quod & *adducere* & *accedere* notat, etiam deſignare *adductionem* & *acceſſum*, è Lexicis tritum eſt & pervulgatum. Sed illa vox (quod obſervandum hic præcipue eſt:) κατ᾽ ἐξοχὴν etiam uſurpatur de *acceſſu ad reges & principes*, qui alicui datur *per Interpretes eorum & Conciliatores*, qui Græce προσαγωγεῖς dicti ſunt, Lat. *ſequeſtri*, vulgo *ad-*

miſſionales. Onomaſt. Προσαγωγεὺς, *Sequeſter*, qualis apud Xenoph. dicitur προσάγειν τὰς δεομένας τιμὴν ἔχων. Præterea etiam Græci uſurparunt eandem vocem de *acceſſu ad Deos*, ſive *colloquutionibus cum Diis per Sequeſtros & Interpretes.* Herodot. lib. 11. p. 112. Πανηγύριας δ' ἄρα καὶ πομπὰς καὶ προσαγωγὰς πρῶτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι. Huc reſpexit procul dubio Apoſtolus, quum dixit, δι' οὗ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν. Conſideravit Chriſtum tanquam Sequeſtrum; & Conciliatorem, per quem credentes accedunt ad Deum Patrem, & cum eo colloquuntur. Is dicitur προσάγειν ἡμᾶς Θεῷ. in 1 *Epiſt.* Petri, cap. III. verſ. 18. Ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων· ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ. Et in *Epiſt. ad Epheſios*, cap. II. verſ. 18. dicit Paulus: Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. ubi plenius loquitur, addens, πρὸς τὸν πατέρα. hoc vero loco abſolute & conciſe dixit ἐσχήκαμεν προσαγωγήν, ſubintellecto πρὸς τὸν πατέρα, vel πρὸς τὸν Θεόν, quod præceſſerat verſu primo, ut verſ. 11. δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

Reliquum nunc eſt, ut oſtendam, quo referenda ſint verba εἰς τὴν χάριν ταύτην, ſi non pertineant ad προσαγωγήν. Equidem ea refero ad proxime præcedens vocabulum, τῇ πίστει, ut dicatur τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν, pro *fide adhibita gratiæ.*

tiæ. Sicut enim recte dicitur πιςεύειν εἴς τι, ex. gr. πιστεύειν εἰς τὴν μαρτυρίαν, (ut Joannes alibi loquitur:) ita etiam recte dicitur πίστις εἰς τὴν χάριν. Intelligo autem per χάριν doctrinam Euangelii de gratia Dei. ut in *Euang*. Joan. cap. I. 17. *Tit*. II. II. I. Pet. v. 12. & alibi ſæpius. ita etiam Chryſoſtomus hîc: Ποίαν, εἰπέ μοι, χάριν; τὸ καταξιωθῆναι τῆς τȣ̃ Θεȣ̃ γνώσεως, τὸ τῆς πλάνης ἀπαλλαγῆναι, τὸ τὴν ἀλήθειαν ἐπιγνῶναι. Eſt itaque ἡ πίστις εἰς τὴν χάριν, fides quæ adhibetur illi doctrinæ Euangelii.

Sequitur in hoc verſu, ἐν ᾗ ἑστήκαμεν. Non convenit inter Interpretes, quo referendus ſit articulus ᾗ. Alii ad χάριν, alii ad πίστιν referunt. Eraſmus dicit, incertum eſſe, an articulus poſtpoſitivus referat *gratiam* an *fidem*. Grotius refert ad *fidem*. Ego vero nullus dubito, quin referendus ſit ille articulus ad proxime præcedens, χάριν. Eſtque ἑστηκέναι ἐν τῇ χάριτι, *perſtare in illa doctrina Euangelii; ab ea non recedere*. Eodem modo loquutus eſt Petrus in I. Epiſt. v. 12. (qui locus non parum hunc illuſtrat:) - - παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τȣ̃ Θεȣ̃ εἰς ἣν ἑστήκατε.

Additur denique in fine verſus: καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τȣ̃ Θεȣ̃. Pro τῆς δόξης τȣ̃ Θεȣ̃ in al. cod. eſt, τῆς δόξης τῶν υἱῶν τȣ̃ Θεȣ̃. quomodo legit etiam Vulgatus, qui

vertit, *& gloriamur in ſpe gloriæ filiorum Dei.* quæ lectio non eſt ſpernenda. Simili fere modo loquutus eſt etiam Paulus infra in hac Epiſt. cap. VIII. verſ. 21. Ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

CAP. XXXVI.

Heſychius in quibuſdam vocibus lit. A. emendatus.

QUam ſit corruptum Heſychii Lexicon inſigne & eruditionis plenum, ſatis experiuntur illi, qui quotidie id verſant. A mendis autem ſuis illud omnino liberare atque purgare, hoc opus, hic labor erit. Elegantiorem quidem ejus editionem nobis exhibuit Doct. Schrevelius, cum adnotationibus multorum Eruditiſſimorum Virorum, quæ multis locis, fateor, inſignem affuderunt lucem. Multa tamen ſuperſunt obſcuriora, quæ intacta ſunt relicta, & in quibus emendandis & reſtituendis ingenium ſuum alii exercere poſſunt. Collegi etiam ego emendationes quaſdam & obſervationes ad hunc Lexicographum, quarum ſpecimen heic exhibere non ab re mihi viſum fuit.

Ἀγαλματοφόρος, ὡς ἄγαλμα ἐν τῇ ψυχῇ.] Deeſſe videtur in explicatione hujus vocis participium φέρων vel φορῶν, ut ſenſus ſit, *imaginem rei in animo ferens.* Sic Philo uſus eſt verbo

verbo ἀγαλματοφορεῖν in *Leg. ad Cajum* p. 791. Ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀγαλματοφοροῦσι τὰς τῶν διατεταγμένων εἰκόνας: *In animis circumferunt præceptorum imagines.* Idem *Somn.* pag. 444. ὑπὸ καρδίας ἀγαλματοφορεῖσθαι. ubi interpres male, *circa cor delubrum habere.* Suidas: Ἀγαλματοφορούμενος, ἀγάλματα ἤτοι τύπους τῶν νοηθέντων φέρων ἐν ἑαυτῷ. οὕτω Φίλων.

Ἀγρειμὰς, ἄγε δὴ, ὅπως δή.] Pro Ἀγρειμὰς legendum eſt Ἄγρει μάν. Sic Homer. *Iliad.* E. verſ. 765.

Ἄγρει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην.

ubi Schol. exponit ἄγε δή. iterum *Iliad.* H. 459.

Ἄγρει μὰν ὅτ' ἂν αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοί.

ubi etiam Sch. ἄγε δή, ut hic Heſych. Habet etiam ἄγρει Apollon. 1. 486.

Ἀγκοπτὴρ, σφύρα ἀγκοίνησιν, ἀγκάλαις.] Diſtingue, Ἀγκόπτηρ, σφύρα. † Ἀγκοίνησιν, ἀγκάλαις. Paullo ante, Ἀγκοῖναι, ἀγκάλαι.

Ἀγκύλας, ὀγκίνας σκεύη ἢ χαλεπάς.] Legit Palmerius pro ἢ χαλεπὰς, ἢ κάλπας. quia κάλπη eſt vaſis ſpecies, ut ἀγκύλη. Putem ego nihil mutandum: nam quando Heſychius addit, ἢ χαλεπὰς, indicat, eſſe etiam femininum plur. nominis adjectivi, ἀγκύλος, *durus, difficilis.* Ipſe Ἀγκύλον mox exponit, σκολιὸν, στρεβλόν.

Αἰψηρὰ, ταχέα, κοῦφα, - - Ἀρίσταρχος δὲ ἐπὶ τῷ, λῦσαν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν. ἀντὶ τοῦ αἰψηρῶς, ταχέως.] Pro λῦσαν lege λῦσεν. eſt enim ex *Odyſſ.* B. 257.

Ὣς δ' ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.

Ἀχρώνια, ἀθροισμός.] Ad hanc vocem Guiet. An Ἀκρωνία? Recte. ſcribendum Ἀκρωνία. habet Æſchyl. *Eumen.* 278.

Κακῶ τε χλοῦνις ἠδ' ἀχρωνία.

ubi Schol. exponit κακῶν ἄθροισις, addens - - Ἡρωδιανὸς τὸ σύστημα καὶ ἄθροισμα.

Ἀμπεπαλών, διασείσας, κινήσας.] Neſcio, cur Salmaſius hic pro κινήσας legat Κίνητας. Infra Auctor πάλλειν exponit κινεῖν.

Ἀμύξεις, καταξέσεις, σπαράξεις. τὴν ψυχὴν ἀνιώμενος.] Notat hic G. legendum forte, Ἀμύξεις, καταξέσεις, σπαράξεις. Ἀμυχθεὶς, τὴν ψυχὴν ἀνιώμενος. Putavit V. D. hic deeſſe participium. Mihi vero nihil deeſſe videtur. tolli tantummodo debet diſtinctio poſt σπαράξεις. Reſpexit Heſychius ad locum Poëtæ, qui eſt *Iliad.* A. verſ. 243.

- - σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις.

Χωόμενος.

Jam θυμὸν ἀμύξεις χωόμενος Schol. exponit, τὴν ψυχὴν σπαράξεις λυπούμενος. Heſych. hic, σπαράξεις τὴν ψυχὴν ἀνιώμενος. Sæpe Heſych. unum verbum ex Poëta ponit, & ſimul totam phraſin explicat. Hinc patet, quantæ ſit utilitatis uti hoc Lexicographo ad Auctores Græcos explicandos, utpote qui optime ad ſenſum Auctorum vocabula exponat. Ceterum ut obiter verbum addam de phraſi, θυμὸν ἀμύσσειν, quemadmodum Homerus, ita Æſchylus Homeri

æmulus καρδίαν ἀμύσσειν dixit in *Perſis*.

Καί με καρδίαν ἀμύσσει φροντίς.

iterum eadem Fabula:

Ταῦτά μοι μελαγχίτων φρὴν ἀμύσσεται φόβῳ.

ubi Schol. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ, σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις. Tranſlate autem ſic dicitur à ritu lacerandarum veſtium, qui apud veteres obtinebat in luctu. unde apud vatem divinum egregie: Διαῤῥήξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν, Joël. II. 13.

Ἀναθεῖς, ἀνατρέχεις, ὑποθέμενος.] Obſervandum, quod prior expoſitio ſit à verbo ἀναθεῖν; poſterior vero ab ἀνατιθέναι. Heſychius ſæpe, cum varias vocibus aſſignat ſignificationes, non habet accentuum, ut neque ſpirituum rationem. Ex. Gr. Ἀγὲν ſuperius exponit κατεαγὲν, θραυσθὲν non tantum, verum etiam ἦγεν. ubi cum ἦγεν ſignificat, ſcribendum cum acuto in priore ſyllaba, ἄγεν. & infra Ὧζαν exponit ὥστε, ἵνα, ἢ ἀπεώσαντο. ubi in priore ſignificatu eſt Ὡς ἄν. ita hic Ἀναθεῖς cum circumflexo eſt ἀνατρέχεις· Ἀναθεὶς vero cum gravi eſt ὑποθέμενος.

Ἀναλύζων, ἀναντλῶν.] Idem participium habet Philo *Leg. ad Cajum* pag. 788. unde forſan hauſit Auctor. quod noto, quia rarius occurrit hoc vocabulum.

Ἄναρκτον, ἀνυπόζακτον, ὃν οὐδεὶς ἦρξε.] Lege Ἄναρκτον, ἀνυπότακτον, ὃ οὐδεὶς ἦρξε. habet Æſchyl.

ſchyl. *Eumenid.* pag. 290. Μήτ' ἄναρκτον βίον, Μήτε δεσποτούμενον Αἰνέσῃς.

'Ανεκήκιδεν, ἀνεπήδα &c.] Recte emendatum eſt à viris doctis, 'Ανεκήκιεν. Exemplum addam, ubi ipſiſſima hæc vox occurrit, ſcilicet apud Apollon. IV. 600.

Τραύματος αἰθομένοιο βαρὺν ἀνεκήκιεν ἀτμόν.

"Αντρον, θάλασσαν.] Eurip. *Hec.* 1025. ubi Schol. ἄντρον δὲ λέγει τὸ πέλαγος.

'Απεννέπῃ, ἀπαγορεύσῃ.] Videtur eſſe ex Eurip. *Phœn.* 1651. κἂν ἀπεννέπῃ πόλις. ubi Sch. κἂν ἀπαγορεύσῃ.

'Απεγωπὸς, ἀπάνθρωπος.] Leg. 'Απέρωτος. Æſch. *Choëph.* pag. 251. ubi Sch. στυγνὸς καὶ ὑπερήφανος. Phavor. 'Απέρωτον, ἄγριον, ἀπηνῆ, σκληρὸν, ἢ δυσπαραίτητον.

'Απόερσεν, ἀπέπνιξε, τουτέστι, ποταμοφόρητον ἐποίησε.] Verba hæc notare volui propter phraſin illam ποταμοφόρητον ἐποίησε, quam adhibet Auctor ad explicandum illud Homericum 'Απόερσεν, quia eſt ipſiſſima illa phraſis in Joannis *Apocalypſi* cap. XII. verſ. 15. Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ὀπίσω τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποταμὸν ἵνα ταύτην ποταμοφόρητον ποιήσῃ, i.e. ἵνα ταύτην ἀποπνίξῃ, vel ſecundum Homerum, ἵνα ταύτην κῦμ' ἀποέρσῃ.

'Απολιταργῆσαι, ταχέως ἀποδραμεῖν.] Leg. 'Απολιταργίσαι. Ariſtoph. *Nub.* p. 194.

Οὐκοῦν ἀνύσαι τι θᾶττον, ἀπολιταργιεῖς.

ubi Sch. ταχέως ἀποδραμῇ. Phavor. 'Απολιταργίζω

ταργίζω σημαίνει τὸ ταχέως ἀπέρχομαι, καὶ ὑποχωρῶ. citatque deinde hunc Comici locum.

Ἀποῤῥαίσει, ἀπορεῖ, διαφθερεῖ.] Pro ἀπορεῖ legendum ἀπολεῖ. eſt ex *Odyſſ.* A. 404.

Κτήματ' ἀποῤῥαίσει Ἰθάκης ἔτι ναιεταώσης.

Ἀστόξενοι, οἱ γένει μὲν προσήκοντες, ἐπὶ δὲ τῆς ἀλλοδαπῆς γεγονότες.] Quando dicit, οἱ γένει μὲν προσήκοντες, addendum, vel ſubintelligendum eſt, τῇ πόλει. Euſtath. ad *Iliad.* Γ. Ἀστόξενοι, οἱ ἐκ προγόνων μὲν ἀστῶν, αὐτοὶ δὲ ξένοι καὶ ἀνανεώσεως δεόμενοι. & deinceps: Παυσανίας δὲ περὶ ἀστοξένων οὕτω φησιν, Ἀστόξενοι, οἱ γένει προσήκοντες τῇ πόλει τὸ ἀνέκαθεν, οὐκ ὄντες δὲ πολῖται.

Ἀσώδης, ἀμμώδης.] Male Salmaſ. pro ἀμμώδης legit ἀλυώδης. Schol. Æſchyli in *Suppl.* pag. 309. Ἀσώδει, πηλώδει, ψαμμώδει· τὴν γὰρ ψάμμον οὕτως φασὶν, ὡς ὁ ποιητὴς, εἰλύσω ψαμάθοισι τόσην ἄσιν.

Ἀτέοντα, ἀτιμάζοντα.] Hic Soping. Forte, inquit, Ἀτίοντα. Sed nihil mutandum. habet Herodotus hoc vocabulum lib. VII. cap. 223. Ἅτε γὰρ ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντά σφι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιϊόντων τὸ ὄρος, ἀπεδείκνυντο ῥώμης ὅσον εἶχον μέγεθος ἐς τοὺς βαρβάρους, παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες. *Quum enim ſcirent impendere ſibi necem ab iis qui montem circumirent, oſtenderunt quantam haberent virtutem virium in barbaros, quos ſpernebant & pro nihilo habebant.* ſic enim vertenda poſtrema illa, non vero cum Interprete, *ingruentes*.

gruentes ac ſeſe intrudentes. Phavorin. Ἀλέοντα λέγει Ὅμηρος τὸν βεβλαμμένον εἰς φρόνησιν, ὡς ἀπὸ τῆς ἄτης. οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον - - ἀτέοντα δὲ ἀντὶ τοῦ ἀτιμάζοντα.

Ἀτεράμων, σκληρὸς &c.] Plut. *Sympoſ.* l. VII. *Quæſt.* 2. Ὁ λεγόμενος κερασβόλος καὶ ἀτεράμων, ζήτησιν ἀεὶ παρεῖχεν, οὐχ ὅστις εἴη (δῆλον γὰρ ἦν ὅτι τῶν σπερμάτων τὰ προσπίπτοντα τοῖς τῶν βοῶν κέρασιν ἀτεράμονα τὸν καρπὸν ἐκφύειν νομίζοντες, οὕτως τὸν αὐθάδη καὶ σκληρὸν ἄνθρωπον ἐκ μεταφορᾶς κερασβόλον καὶ ἀτεράμονα προσηγόρευον) ἀλλὰ &c.

Ἀχαὶ νεβρῶν ἐλάφων ἡλικίαι.] Optime emendavit Salmaſ. Ἀχαιΐναι, & exiſtimat cervos ſic dictos à *mollibus lanis*, quas Græci ἀχαιὰ vocant, & eſſe proprie cervos, quibus teneraͅ adhuc cornua, & mollis ad inſtar velleris lanuginoſa. Sed ego potius ſequerer Apollonii Scholiaſten, qui ad lib. IV. verſ. 175.

- - - ἐλάφοιο

Γίγνεται, ἥν τ' ἀγρῶσται ἀχαιϊνέην καλέουσιν.

Ἀχαΐα, inquit, ἐστὶ τῆς Κρήτης πόλις, ἐν ᾗ γίνονται ἀχαιΐνεαι λεγόμεναι ἔλαφοι, αἳ καὶ σπαθιναῖαι καλοῦνται. οἱ δὲ κέρατα μεγάλα ἔχοντες ἔλαφοι, κεράσται.

Cap. XXXVII.

Emendantur quædam Heſychii loca in literis Β, Γ, Δ.

Βαλίαν, κατάστικτον, ποικίλον Κρῆτες, ταχὺ (l. ταχὺν) &c.] Vocabulum pro ταχεῖ, i. e. *veloce* etiam occurrit apud Eurip. *Rheſo*, verſ. 356. uti recte obſervavit Erudit. Barneſius; minus tamen recte ſumſit pro feminino hanc vocem, cum dicit Eurip.

Ἥκεις διφρεύσων βαλιαῖσι πώλοις.

Venis currum recturus velocibus equis.

Ad quæ verba notavit, uſitatum eſſe Græcis Poëtis *Equos* optimos per femininum genus *Equas* vocare, ut hic Eurip. Sed pace Illius viri dixerim, βαλιαῖσι non eſſe à βαλία fem. ſed à maſc. βαλίας, quemadmodum Heſ. hic βαλίαν etiam exponit per adjectiv. maſc.

Βέδος (Βεῦδος) στέμμα τὶ καὶ ἱμάτιον γυναικεῖον.] Etym. M. Βεῦδος, ἱμάτιον γυναικεῖον πολυτελές. Apud Pollucem male ſcribitur Βεῦθος.

Βουκολεῖσθαι χρησταῖς ἐλπίσι.] Forte legendum Βουκολεῖσθαι χρησταῖς ἐλπίσιν, ἀπατᾶσθαι, ut deſit hoc verbum: infra, Βεβουκόλημαι, πέπαιγμαι, πεπλάνημαι. Phavorin. Βουκολεῖσθαι χρησταῖς ἐλπίσιν, ἀντὶ τοῦ ἀπατᾶσθαι.

Βουνὶς γῆ.] Lege cum diſtinct. Βουνὶς, γῆ. Æſchyl. *Supp.* 312.

Ἱλέομαι

Ἰλέομαι μὲν ἀπίαν βοῦνιν. ubi *Sch.* τὴν γῆν, κατὰ βαρβάρους.

Βραβέα, ἄρχοντα βραβεῖα διαλλάξ.] Lege & diſtingue: Βραβέα, ἄρχοντα. † Βραβεῖα, διάλλαξις. Nimirum βραβέα eſt accuſativ. à βραβεύς. Βραβεῖα nominat. fem. notatque *reconciliationem.* Eurip. *Phœniſſ.* 452.

ὅπως κλύοιμί σου

Κοινὰς βραβείας.

ut audirem te

De communi reconciliatione.

ubi Schol. βραβείας, διαλύσεις. hinc εἰρήνη dicitur βραβεύειν Apoſtolo, *Coloſſ.* III. 15. Ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. *Pax Dei reconciliet animos veſtros*, vel *reconciliatricem agat in animis veſtris.* vel, ut cum Virg. loquar. *Pax Dei ſit ſequeſtra in animis veſtris.*

Γενάρχου, πατρός.] Forſan ex Philone *in Flacc.* pag. 755. μετὰ τὴν τοῦ γενάρχου τελευτὴν, i. e. *poſt patris mortem.*

Γυνὴ, ἡλικία τις παρὰ Πυθαγόρᾳ, ἢ ἄνθρωπος γύννις, δειλὸς &c.] Diſtingue: Γυνὴ, ἡλικία τις παρὰ Πυθαγόρᾳ, ἢ ἄνθρωπος. † Γύννις, δειλὸς &c. ſic Comicus γύννις dixit in *Theſmoph.* 773.

Ποδαπὸς ὁ γύννις;

Δάκτυλος, οὕτω καλεῖται ῥυθμοῦ εἶδος καὶ χρώματος. χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ μάλιστα ἀθληταί.] Pro ἀθληταὶ hic legendum eſt αὐληταὶ, ut diſcere

diſcere poſſumus ex Schol. Ariſtoph. in *Nub.* p. 165. ubi ad illa κατὰ δάκτυλον notat, ἀριθμητικόν ἐστι μέτρον. ἔστι δὲ ὁ ῥυθμὸς, χρῆμα τὸ εἶδος κατὰ δάκτυλον, ᾧ χρῶνται οἱ αὐληταί.

Cap. XXXVIII.

Percurritur apud Heſych. litera E.

Ἐπίῤῥοθος, ἰσχυρός. † Ἐπίκουρος, βοηθός.] Prava diſtinctio occupavit hunc locum, quaſi duas hic explicaret Heſychius voces, quum tamen una ſit vox Ἐπίῤῥοθος, ad cujus expoſitionem adhibet tres illas voces, ἰσχυρὸς, ἐπίκουρος, βοηθός.

Ἐπιτεῖλαι, ἐντείλεσθαι.] Lege ἐντείλασθαι.

Ἐπίτηδες, ἑκούσιον, ἐπιμελές. ὀξυτόνως δὲ καὶ ἐπιτηδείους.] Pro poſtrema voce ἐπιτηδείους legit Martin. ἐπιτηδείως. Guiet. ἐπιτήδειον. G. ἐπιτηδές. Verum, me quidem judice, nequaquam mutanda eſt lectio: nam reſpexit Auctor ad locum Homeri, qui eſt *Iliad.* A. verſ. 142. Ἐς δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν. ubi ἐρέτας ἐπιτηδὲς ſign. *remiges idoneos.* Non ibi ἐπιτηδὲς eſt neutrum ſingulare pro adverbio poſitum; ſed accuſativ. plur. Poët. & Jon. ab ἐπιτηδὴς, *idoneus*, quod in caſu quarto plur. habet έας vel εῖς. Jam jota ſubjunctivum in Diphthongis tollitur Poët. Jon. & Dor. Illi ες pro εις dicunt, ut ἀπόδεξις pro ἀπόδειξις, ποιὲν pro ποιεῖν, χέρας pro χεῖρας. ſic etiam ἐπιτηδὲς pro ἐπιτηδεῖς. atque hæc eſt ratio, quare accentum

L habeat

habeat in ultima. Optime igitur Scholiaſtes in illo Homeri loco ἐπιτηδὲς expoſuit ἐπιτηδείως.

Ἐριϐώλακι μεγάλῳ, βόλῳ εὐγείῳ.] Lege & diſtingue: Ἐριϐώλακι, μεγαλοϐώλῳ, εὐγείῳ. Sed vidit etiam Sopingius, legendum μεγαλοϐώλῳ. Addam quo confirmari poteſt hæc emendatio locum ex Schol. Hom. *Iliad.* A. v. 155. Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριϐώλακι βωτιανείρῃ. ubi Schol. ἐριϐώλακι. μεγαλοϐώλῳ, εὐγείῳ.

Ἐρίηρες, μεγάλως τιμώμενοι, ἀγαθοὶ, πρόθυμοι, εὐχάριστοι, εὐάρμογοι &c.] Pro εὐάρμογοι lege εὐάρμοστοι. Schol Hom. ad *Iliad.* Γ. verſ. 48. - ἑτάρȣς ἐρίηρας ἀγείρας, exponit ἄγαν εὐαρμόστȣς, ἢ ἐπεράστȣς φίλȣς.

Ἕρκος, ἤγȣν φραγμὸς, ὡς τὸ, Αἱμασιὰς λέξοντ' ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος, καὶ λίνον ἕρκει πλήξωσι.] Voluit Heſychius docere, vocabulum ἕρκος, præterquam quod *ſeptum* ſignificat, ut priori exemplo è Poëta probaverat, etiam denotare *linum* vel *rete*, idque probat altero Homeri loco, qui eſt *Odyſſ.* x. verſ. 470.

Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
Ἕρκει ἐνιπλήξωσι.

ubi Schol. ἕρκει νῦν τῷ δικτύῳ. unde patet, perperam emendaſſe Cl. Salmaſium apud Heſychium πλήξωσιν in πλέξωσι. Lege poſteriora illa verba, καὶ λίνον, ἕρκει ἐνιπλήξωσι.

Ἕῤῥων, μεταφθορᾶς παραιγινόμενος &c.] Lege: μετὰ φθορᾶς παραγινόμενος.

Ἑῤῥῶ-

Ἐῤῥῶσθαι, Φράσαι, οἰμάζειν, εἰπών.] Lege & diſtingue: Ἐῤῥῶσθαι Φράσας, οἰμώζειν εἰπών. ut οἰμώζειν εἰπών ſit explicatio vocum Ἐῤῥῶσθαι Φράσας.

Ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων, ἀνεχώρει τὸν θάνατον ἐγκλίνων.] Pro ἐγκλίνων lege ἐκκλίνων. eſt ex Hom. *Iliad.* Γ. verſ. 33. de Alexandro, ut primum vidiſſet Menelaum,

Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.

C A P. XXXIX.

Heſychius emendatus in vocibus quibuſdam a Z, H, Θ, *&* I *incipientibus.*

Ζάκτι, κριμνῦ ἐν ἔθνει ἐφθῷ.] Leg. κρίμνῦ ἐν ἔτνει ἐφθῷ.

Ζυγόθρισον, ζύγωσον, ἢ κινήσας διάστησον,] Videtur eſſe ex Ariſtoph. *Nub.* p. 169. ubi ſcribitur per ω. Socrates ad diſcipulum,

- - - κατὰ τὴν γνώμην πάλιν
Κίνησον αὖθις αὐτὸ καὶ ζυγώθρισον.

vid. Scholia ad illum locum.

Ζωτικὸς, οἰοστερεῖν.] Lege pro οἰοστερεῖν, οἷος τηρεῖν, vel τρέφειν.

Ἠεπῆ, ἢ πῦ ἢ πῦ.] Scribe priorem vocem Ἠέπη. habet Apollon. l. 1. verſ. 822.

- - ἠέπη ἄλλη.

Ἠμάρτανεν, ἐπετύγχανεν.] Lege Ἡμάρτανεν, ἀπετύγχανεν.

Ἦρα - - καὶ ἦρα, ἢ χάριν, βοήθειαν, ἐπικουρίαν, Πατρὶ Φίλῳ ἐπίηρα Φέρων Διΐ.] Lege hunc

 verſum

verſum qui eſt 578. *Iliad.* Α. Πατρὶ φίλῳ ἐπὶ ἦρα φέρειν Διΐ &c.

Ἧσθε, ὑπάρχετε, καθέζετε.] Pro ὑπάρχετε lege ὑπήρχετε· hoc enim ſign. ἧσθε. quando vero ſignificat καθέζετε, ſcribitur cum ſpiritu aſpero ἧσθε.

Θαλίη, εὐδαιμονία, εὐθηνία, ἀκμὴ (ἀκμῇ) εὐφροσύνη.] Guietus hic forte legendum inquit θαληίη. Sed ego nihil mutandum arbitror. Vetus Ariſtophanis Scholiaſtes ad hæc verba in *Nub.* pag. 142. Θυσίαι, θαλίαι τε· Θαλίαι, inquit, εὐδαιμονίαι, εὐθηνίαι, ἀκμαὶ, εὐφροσύναι, πανηγύρεις.

Θέζεσθαι, αἰτεῖν &c.] Lege Θέζασθαι, & mox pro Θεζόμενος lege Θεζάμενος. Paullo ſuperius recte habetur Θέζαντο. Apollon. Rhodius lib. 1. verſ. 824.

Οἱ δ' ἄρα θεζάμενοι παίδων γένος ὅσσον ἔλειπτο,

ubi Schol. Θεζάμενοι] ἐξ αἰτήσεως ἀναλαβόντες, αἰτήσαντες. θέσθαι γὰρ τὸ αἰτῆσαι καὶ ἱκετεῦσαι, καὶ Ἡσίοδος, Θεσσάμενοι γενεὴν Κλεαδαίου κυδαλίμοιο. Καὶ Ἀρχίλοχος, Πολλὰ δ' ἐυπλοκάμου πολιῆς ἁλὸς ἐν πελάγεσσι Θεζάμενοι γλυκερὸν νόστον &c.

Θοὰς, ὀξείας - - ἢ * ἐπὶ Νῆας.] Pro hiſce ſcribe θοὰς ἐπὶ νῆας. eſt enim finis verſus Homerici, quem explicat Heſych. hic ἢ τὰς ταχείας ναῦς. Sic paullo inferius, ναυσὶ θοῇσιν, cum explicat vocem Θοῇσι. Cave igitur cum Sopingio pro Νῆας legas, Νήσους.

Θρῆνυν

Θρῆνυν ἐφ' ἑπταπόδην, τόπος τῆς νηὸς βάσιν ἔχων:] Eſt ex *Odyſſ.* O. verſ. 728.

Θρῆνυν ἐφ' ἑπταπόδην, λίπε δ' ἴκρια νηὸς ἐΐσης.

Ubi Schol. ὑποπόδιον· βέλτιον δὲ θρῆνυν καλεῖσθαι ὑπὸ Ὁμήρου τὰς καθέδρας τῶν ἐρετῶν ἀναχωρῶν γὰρ ἀπὸ τῆς νεὼς τῶν καταστρωμάτων, ἐπὶ ταύτας ἀφικνεῖται, τινὲς δὲ τόπον τῆς νεὼς βάσιν ἔχοντα, ἐφ' οὗ τὸν κυβερνήτην τοὺς πόδας τιθέναι, ὃ καὶ ἑδώλιόν φασιν.

Ἴσκε, ἔικαζε, ὁμοιοῦ.] Apollon. Schol. p 40. Τὸ δὲ ἴσκεν ἐνταῦθα μὲν ἀντὶ τοῦ ἔλεγε, παρὰ δὲ Ὁμήρῳ ἀντὶ τοῦ ὡμοίου. Ex quo loco emendandus hic Heſychius, & pro ὁμοιοῦ legendum ὡμοίου: eſt enim imperfectum activi τοῦ ὁμοιόω. Ad ἴσκεν vero ἔλεγε pertinet, quod inferius Heſychius Ἴσκεν interpretatur ἔφη.

C A P. XL.

Menda quædam ex Heſychio in litera K *ſublata. & vulgata lectio in tribus quatuorve locis defenſa contra Sopingium, Palmerium & Guietum.*

KΑθαρθῆναι, μαστιγωθῆναι.] Ad hæc verba Sopingius: Lege μυσταγωθῆναι &c. Sed nihil mutandum. Recte ſe habet τὸ μαστιγωθῆναι. Theocrit. *Eid.* v. verſ. 119.

- - ὄκκα μάν ποκα τῆδε τὺ δάσας
Εὐμάρας ἐκάθηρε.

- - verum quando te hic vinctum
Eumaras valde cecidit loris.

ubi Scholia: Ὅτε δὲ ὁ Εὐμάρας ὁ σὸς δεσπότης

δεσμεύσας ἐμαστίγωσεν. - -. & paullo poſt, ἐκάθηρεν, ἀντὶ τȣ͂ ἔτυπτε καὶ ἐξέδειρε, καὶ Ἀριστοφάνης· πέδει τὰς πλευρὰς, καὶ ἐκάθηρεν. Heſychius etiam paullo ante in Καθαιρῶν, οἱ δὲ μαστιγῶν.

Καιροζσέων, μεμιτωμένων· καῖρον δὲ τὸν μίτον Φασίν· οἱ δὲ τὰς παρυφὰς τῶν ἀμπελώνων· οἱ δὲ εὖ ὑφασμένων, καιρώματα γὰρ τὰ διαχωρίστηκα τῶν στημόνων πλέγματα.] Triplex in his verbis eſt mendum. Primo pro Καιροζσέων legendum Καιροσέων, ex Hom. *Odyſſ.* H. verſ. 107. Καιροσέων δ᾽ ὀθονέων. ubi Schol. εὐυφῶν, εὖ κεκαιρωμένων· καίρωμα δέ ἐστι τὸ διαπλεκόμενον ἐν τῷ στήμονι περὶ τὸν μίτον, ὑπὲρ τȣ͂ μὴ συγχεῖσθαι τȣ̀ς στήμονας &c. Secundo pro ἀμπελώνων, quod vocabulum hic ἀπροσδιόνυσον eſt, legendum ἀμπεχόνων. Supra, Ἀμπέχονον, σύμμετρον περίβλημα. Ἀμπεχόνην, λεπτὸν ἱμάτιον. Tertio pro διαχωριστηκὰ lege διαχωριστικά.

Κακὴ, πελιὰ, ἡ κακία, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς κάκης, κακȣκίας.] Verba illa, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς κάκης adduxit ex Euripide, ad probandum, vocem κάκη ſignificare κακίαν ſive *ignaviam.* habet Euripides in *Medæa* verſ. 1051.

- - Ἀλλὰ τῆς ἐμῆς κάκης

Τὸ καὶ προέσθαι μαλθακȣ̀ς λόγȣς φρενί. Ceterum pro κακȣκίας apud Heſychium lege κακȣχίας. qua voce exponit illud Euripidis κάκης. Inferius, Κακȣχία, ἀσθένεια, ἀμέλεια.

Κατανύγητε, ἡσυχάσατε, λυπήθητε. Opportune

tune hic adduxit Sopingius verba Pſalmi IV. Addam tantummodo, Aquilam ibi pro κατανύγητε vertiſſe, ἡσυχάσατε, quo modo heic etiam explicat Heſychius.

Καταφατυμένη, κατακτωμένη, κυρίως δὲ ἐκ προκαταλήψεως.] Pro Καταφατυμένη non dubito quin legendum ſit Καταφθατυμένη. id quod etiam literarum ſeries flagitat. Præceſſit enim καταφήζας, in qua voce poſt φ eſt η. Si jam legamus Καταφθατυμένη, juſto ordine poſt η ſequitur θ. Occurrit autem καταφθατυμένην apud Æſchylum *Eumenid.* 285. quod Schol. exponit καταφθάνυζαν. Et ex ipſius Heſychii expoſitione colligere etiam eſt, ſic legendum dicit enim ſignificare κατακτωμένη, κυρίως δὲ ἐκ προκαταλήψεως. ex quibus verbis docemur, ἀπὸ τοῦ καταφθάνειν ortum eſſe verbum καταφθατέομαι, cujus participium hoc eſt.

Κατένεξε, κατέψηξε.] Lege pro priore voce, Κατέρεξε. nam deſumta eſt ex Homero *Iliad.* I. verſ. 361.

- - χειρί τε μιν κατέρεξε.

ubi Schol. κατέψηξε.

Κεχαραγμένος, ὠργισμένος.] Notavit hic Palmerius: Lege ὡραϊσμένος, nam quæ ſculpuntur, fiunt ornatiora. Equidem non adducor ut credam, in hac emendatione ſcopum tetigiſſe virum doctum, nec dubito ſalvam ſatis eſſe vocem ὠργισμένος. uſus enim eſt Herodotus τῷ, κεχαραγμένος pro ὠργισμένος, *ira-*

tus, lib. VII. cap. I. p. 382. Ἐπεὶ δὲ ἡ ἀγγελίη ἀπίκετο περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης πρὸς βασιλῆα Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπεος, καὶ πρὶν μεγάλως κεχαραγμένον τοῖσι Ἀθηναίοισι διὰ τὴν εἰς Σάρδις ἐσβολήν. *Poſtea vero quam nuncius pugnæ ad Marathonem geſtæ allatus eſt ad Darium Hyſtaſpis filium; etiam ante vehementer infenſum Athenienſibus, eo quod Sardis invaſiſſent.* &c.

Κημὸς - - - καὶ ὁ περιτιθέμενος τοῖς ἵπποις, εἰς ὃν αἱ κριθαὶ βάλλονται.] Pro περιτιθέμενος lege παρατιθέμενος.

Κηνυζσόμην, εἴδωλον ἐγενόμεν. (ſcribe ἐγενόμην.)] Pro Κηνυζσόμην legendum docuit Sopingius Κινυσσόμην· ſed perperam. Pluſquam vera eſt lectio vulgata: eſt enim vox Æſchyli in *Choëph.* p. 236. Ὅπως δίφροντις οὖσα μὴ κηνυσσόμην. ubi Schol. exponunt ἐφανταζόμην· κήνυγμα γὰρ τὸ εἴδωλον.

Κιχλησμὸς, (l. Κιχλισμὸς) γέλως, σφοδρός.] Tolle diſtinctionem poſt γέλως. Eſt enim Κιχλισμὸς, γέλως σφοδρὸς, i. e. *riſus vehemens.* Suid. Κιχλισμὸς, ὁ λεπτὸς καὶ ἀκόλαστος γέλως. Verbum κιχλίζειν Schol. Comici in *Nub.* p. 197. exponit ἀτάκτως γελᾷν, καὶ ἀμέτρως.

Κιγλίζειν, κινεῖν, πειράζειν.] Pro priore verbo leg. Κιγκλίζειν. quam lectionem ipſe ordo vocabulorum poſcit. ſignificare autem τὸ κιγκλίζειν, *movere* & *agitare*, κινεῖν, ut exponit Heſych. doceri etiam poſſumus ex Theocriti Schol. ad hunc verſum:

Εὐ

Ευ πόκα κιγκλίζευ, καὶ τᾶς δρυὸς εἴχεο τήνας;
Annon pulcre movebas te, & quercui hærebas illi?

Κιγκλίζειν, inquit, λέγεται τὸ σαλεύεσθαι, καὶ κινεῖσθαι. & paullo poſt κιγκλίζευ exponitur προσεκινῦ, ἀπὸ μεταφορᾶς τῦ κίγκλυ ὄυτω καλυμένυ, ἔνιοι σεισοπυγίδα καλῦσιν, ἀφ' ὖ ἡ λέξις μετήνεκται. κιγκλίζειν δὲ, τὸ τὴν ὀσφὺν κινεῖν φασιν. Supra Heſychius noſter Διακίγκλισον expoſuit διάσεισον. forſan ex *Amphiarao* Ariſtophanis ſumſit hanc vocem. citat locum Ælianus *Hiſt. Anim.* XII. 9. ubi agit de Cinclo avi. Μέμνηται δὲ καὶ τῦ ὄρνιθος τῦδε Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Ἀμφιαράῳ λέγων, Ὀσφῦν δ' ἐξ ἄκρων διακίγκλισον, ἠύτε κίγκλυ ἀνδρὸς πρεσβύτυ· τελέει δ' ἀγαθὴν ἐπαοιδήν.

Κλῆισι, ταῖς κατακλείσεσι τῶν περονῶν.] Hæc verba adnotare volui, ut videretur, annon forte apud Diodorum lib. XVII. in deſcriptione currus falcati, ubi dicitur, *recta eminuiſſe duo ſpicula* πρὸς ταῖς κατακλίσεσι τῶν ἀξόνων, legendum eſſet ταῖς κατακλείσεσι τῶν ἀξόνων, ut hic, ταῖς κατακλείσεσι τῶν περονῶν.

Κλωμακόεσσαι, πολλὰ ἀποκλίματα ἔχυσαι] Non mutandum ἀποκλίματα in ἀποκλάσματα, ut vult V. Doct. Sic enim etiam Schol. Homeri ad *Iliad.* B. verſ. 371. Ἰθώμην κλωμακόεσσαν, Κλωμακόεσσαν, inquit, τραχεῖαν, ὀρεινὴν, ἢ ἀποκλίματα ἔχυσαν. Similiter Phavorinus: Κλωμακόεσσαι, πολλὰ ἀποκλίματα ἔχυσαι· ἀφ' ὖ τὴν τραχεῖαν καὶ ὀρεινὴν σημαίνει.

Κȣρὶξ ἀινομένȣς, τῆς κόρης λαμβανομένȣς.] Lege pro ἀινομένȣς, ἀινυμένȣς. hoc enim ſign. λαμβανομένȣς. Supra ἀινύμενος, λαμβάνων. Præterea pro κόρης lege κόῤῥης. Schol. Apollon. pag. 175. κȣρὶξ, κατὰ κόῤῥης. vel ſi mavis, κόμης.

Cap. XLI.

Ex Heſych. litera Λ. *pauca quædam voces emendantur.*

Λάτρις, μισθαργὸς, λεπτȣργὸς &c.] Lege λειτȣργός.

Λῆνει, ἐρίῳ.] Recte Guiet. Λῆνει, i.e. *lana*. habet Æſchyl. *Eumen*. 272. ἐλαίας θ' ὑψιγέννητον κλάδον Λήνει μεγίςῳ σωφρόνως ἐςτεμμένον.

Λινόπτης, ὁ ἐν τοῖς κυνηγετικοῖς λίνοις ἑςτὼς καὶ ἀποσκοπῶν τὰ ἐμπίμπτοντα (ſcribe ἐμπίπτοντα) θηρία.] Vetus Ariſtophan. Schol. ad hæc verba in *Pace* p. 711. - ἐγὼ δ' ἕστηκα ἐν τῷ αὐτῷ παρατηρῶν καὶ περιβλεπόμενος ὅπȣ ἀπαχθῶ. λινόπτας γὰρ φησιν Ἀριστοτέλης, τȣ̀ς τὰ θηρευτικὰ λίνα φυλάττοντας, ὡς καὶ οἰνόπτας τȣ̀ς οἰνοφύλακας. ἀπείρως δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τὰ λίνα πιπτόντων ὀρνίθων.

Λὶψ, ἐπιθυμία.] Sic λίπτοντα Schol. Apollon. IV. 813. exponit ἐπιθυμȣ̃ντα.

Λόφιον inter alia exponitur περικεφαλαία, ἔλυτρον. θήκη τȣ̃ λόφȣ. Videtur pro περικεφαλαία, ἔλυτρον, legendum περικεφαλαίας ἔλυτρον. Paullo poſt Heſych. Λοφὶς, περικεφαλαίας θήκη. Schol.

Ariſtoph.

Ariſtoph. ad *Nub.* p. 169. exponit λοφεῖον, θήκην τοῦ λόφου τῆς περικεφαλαίας. & ad *Acharn.* p. 423. diſtinguit inter λόφιον & λοφεῖον h. v. Ἐὰν μὲν ὑποκοριστικὸν, δηλοῖ ἐλάττονα τῶν τριῶν λόφων· ἐὰν δὲ διὰ τῆς ει διφθόγγου, προπερισπᾶται, καὶ δηλοῖ τὴν θήκην.

Cap. XLII.

Percurritur apud Heſych. litera M *& voces quædam emendantur, aliæ defenduntur.*

Μαινοῶν, ἐνθουσιῶν.] Viderunt Viri Eruditiſſimi, mendum eſſe in voce Μαινοῶν, pro qua alii legunt Μαιμάων, alii Μαιμώων, alii Μαιμόων. Ex quibus certiſſima procul omni dubio eſt lectio Μαιμώων, ex Apollonio Rhodio lib. 1. verſ. 1270. pag. 62.

Ὡς ὅγε μαιμώων, ὅτε μὲν θοὰ γούνατ᾽ ἔπαλλεν.

Μακέλλη, δίκελλα, πλατεῖα.] Legendum ſine diſtinctione δίκελλα πλατεῖα. Ceterum ab hac voce deducunt nonnulli vocabulum μάκελλον, *macellum.* Elegantiſſimus Dacerius ad Feſtum: „ Sed Schol. Ariſtophanis „ à ſtructura nomen ſortitum dicit: ὁ δὲ κύκλος, (inquit in *Equit.*) Ἀθήνησίν ἐστιν καθάπερ Μάκελλος (Μάκελλον) ἐκ τῆς κατασκευῆς τὴν προσηγορίαν λαβών, i. e. *Cuclos locus Athenis, qui ut & macellum à ſtructura nomen accepit.* Quod ſi verum, dicendum „ eſt,

„ eſt, κύκλον à rotunditate dictum fuiſſe, quia „ rotundus, Macellum vero ἀπὸ τῆς μακέλλης, „ à ligone, quod ita ſtructum fuerit, ut li- „ gonis figuram referret. hactenus Dacerius. Ego vero ſalvo Eruditiſſimi illius Viri judicio exiſtimaverim potius, non à μακέλλη, *ligone* dictum macellum, ſed à μᾶκος *longitudo*, ut mens Scholiaſtæ Comici fuerit, quemadmodum Κύκλος à rotunditate ſtructuræ dictus eſt locus, ita contra Μάκελλος vel Μάκελλον à longitudine ſtructuræ. Commode ſic deducitur à μᾶκος ſc Dor. pro μῆκος, *longitudo*. Jam à μᾶκος eſt adjectivum μακερὸς, per ſync. μακρός. à μακερὸς autem μάκελλος & μάκελλον. Litera enim ϱ ſæpe mutatur in duplex λ, non tantum in Græcis, verum etiam in Latinis dictionibus. ex. gr. à Φᾶϱος Lat. *pallium*. à *varus*, *vallus*, *vallum*. à *rarus*, *ralla*. ab *hira*, *hilla*.

Μάραινα, μάστιγξ (μάστιξ.) Sed Μάϱαινα non mutandum, uti cenſent Viri docti, legentes Μάραγνα ex ſequente articulo: Eſt enim vox ſatis proba, apud Æſchyl. *Choëph.* pag. 242.

Ἀλλὰ διπλῆς γὰρ τῆσδε μαϱάινης
Δῦπος ἱκνεῖται.

ubi Schol. Ἀλλὰ διπλῆ μάστιγι ἐπλήγημεν.

Μᾶσσον, πλέον, μεῖζον, μικρὸν, ἔλασσον.] Vocem μᾶσσον habere quoque ſign. τοῦ μικρὸν & ἔλασσον, nuſquam reperio, nec credo hanc vocem

cem duo plane contraria ſignificare. quare ſuſpicor, pro μικρὸν ſcripſiſſe Heſychium, μακρὸν, quemadmodum τὰ μάσσω Schol. Æſchyl. *Agam.* 195. exp. τὰ μακρά. ut etiam Phavorin. Μᾶσσον, μεῖζον, μακρότερον, ὡς τὸ, ἐπὶ πρὸ δὲ μᾶσσον ἐπ' ἄκρυ αἰγαλέω θυμόεντος ἄγων μέγαν ὑετὸν ἔστη. Præterea τὸ ἔλασσον hîc appoſitum eſſe tantum ad ſignificandum formam comparationis, ac ſi diceret, μᾶσσον comparativum eſſe, ut ἔλασσον. id quod ſæpe facere ſolet Heſych. Vid. Voc. Ὀψείοντες. Euſtath. ad princip. *Odyſſ.* Θ. Καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ παχὺς, παχίων, πάσσων. ὁποίῳ τρόπῳ καὶ ὁ μάσσων γίνεται ἐκ τοῦ μακρὸς, καὶ ὁ βράσσων ἐκ τοῦ βραχύς. καὶ ὁ ἐλάσσων ἐκ τοῦ ἐλαχύς.

Ματήγετον ἑάλωσιν, ἁλῶσιν, ἀποτύχωσιν.] Ordo poſcit, ut legatur Ματήσετον. Notavit haud dubie Auctor hoc verbum ex Poëta *Iliad.* E. verſ. 233. Μὴ τὼ μὲν δείσαντε, ματήσετον. ubi Schol. ματαιοπραγήσωσι, ματαίαν ἔχωσι τὴν προθυμίαν. Inferius Heſ. Ματῶν, ματαιοπραγῶν.

Μαυρὶς, μάχαιρα &c.] Recte emendatum eſt à Viris doctis Μαυλίς. Thucyd. Schol. ad lib. 1. p. 4. Ἐσιδηροφόρει.] Ὅθεν τὰς μαχαίρας μαυλίας ἐκάλουν, διὰ τὸ ὁμοῦ αὐλίζεσθαι, οἷον ὁμαυλίας.

Μέλλει, φαίνεται, ἔοικε &c.] Perperam pro Μέλλει ponit G. Μέλει. Occurrit ea qua hic exponitur ſignificatione *Iliad.* A. v. 564. ubi Schol. μέλλει, ἔοικε.

Μέμελεν, ἐν ἐπιμελείᾳ ἐστιν ἢ φροντίδι.] Lege

Μέμηλεν.

μέμηλεν. reſpexit ad locum Poëtæ *Iliad.* B. 25.

Μὴ παραρυῆς, μὴ ἐκπέσῃς.] Scribe, Μὴ παραῤῥυῆς, μὴ ἐκπέσῃς. Eſt ex *Proverb.* III. 21. Υἱὲ μὴ παραῤῥυῇς.

Cap. XLIII.

Breviter percurritur Heſych. liter. N.

Ναὶν εὔγη, νὴ τὸν Ἄρη. Ἀττικοὶ δὲ ποδοκάκη.] Leg. Ναὶ νεύρη, ut νεύρη ſit accuſativ. à νεύρης pro ἄρης, *Mars*. Ceterum quod ſequitur, Ἀττικοὶ δὲ ποδοκάκη. ita intelligendum, quod νεύρη etiam ſit nominativus fem. *nervus*, quæ vox à poſterioribus Græcis ad imitationem Latinorum pro *ligno*, ξύλῳ, cui pedes noxiorum inſerebantur, pro quo Attici ποδοκάκη, uſurpata eſt.

Νάσσα, ᾤκησα.] Leg. ᾤκισα. Hom. *Odyſſ.* Δ. verſ. 175. Καί κεν οἱ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν, καὶ δώματ' ἔτευξα. Phav. Νάσσα, ἀντὶ τοῦ κατῴκισα.

Ναυσθωσάμενος, ναυστολογήσας.] Leg. Ναυσθλωσάμενος, ναυτολογήσας.

Νεβρὶς, δορὰ ἐλάφων.] Emendandus hac occaſione Xiphilinus *Avito* pag. 372. ed. Steph. ubi refert mirabilem hiſtoriam de genio quodam, καὶ διὰ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Θρᾴκης διεξῆλθε βακχεύων μετ' ἀνδρῶν τετρακοσίων, θύρσους τε καὶ νευρίδας ἐνεσκευασμένων, κακὸν οὐδὲν δρώντων. Pro

νευρίδας

νευϱίδας leg. νεϐϱίδας, & verte non cum Interprete, qui habet, *thyrſis ornati erant nervisque*, ſed pro *nerviſque* repone *& cervorum pellibus*. Νεϐϱίδας autem ut & ϑύϱσυς fuiſſe bacchantium geſtamen res eſt ſatis nota.

Νωχελὴς, ὁμαλὸς, βραδὺς, ἄχϱηστος.] Vocabulum ὁμαλὸς heic ἀπροσδιόνυσον eſt. Legendum videtur ὁ μιλλὸς, quod vocabulum Heſychius ſupra etiam interpretatus eſt βϱαδύς. & parum differunt ſcriptura, ΟΜΑΛΟΣ & ΟΜΙΛΛΟΣ. Adde quod paullo ante vox Νωχέλεια ab Auctore noſtro præter alia expoſita ſit per μιλώτις. vel μιλλώτις. quæ vox non mutari debuerat à Sopingio in ἀμέλεια, nec in ἀμϐλύτης. Ceterum νωχελὴς habet Euripid. in *Oreſte* 797. πλευρὰ νωχελῆ νόσῳ, *latus languidum morbo*.

Cap. XLIV.

Apud Heſych. in l. O quædam emendantur.

Οἰκονόμος, ὁ τὸν οἶκον νεμόμεν φύλαξος.] Perperam tranſpoſita eſt terminatio ος in finem vocis φύλαξ, quæ pertinet ad proxime præcedentem. Legendum enim, ὁ τὸν οἶκον νεμόμενος φύλαξ.

Ὁμοιίου, τοῦ ὁμοῦ ἰέναι ποιοῦντος πτολέμοιο, ἐν ᾧ ὅμοιος πᾶσι καὶ ἴσος ὁ κίνδυνος &c.] Vult hic Heſych. explicare epithetum ὁμοίιον quod additur à Poëtis variis ſubſtantivis, ut πόλεμος, θάνατος,

θάνατ☉, γῆρας &c. Primo itaque exponit illud Homeri, ὁμοιΐυ πτολέμοιο. Sequitur dein, ὁμοίως δὲ φησι καὶ, ὁμοιΐυ θανάτοιο, καὶ, ἀλλά σε γῆρας τείρει ὁμοίιον. Hæc poſtrema ſunt principium verſus 315. *Iliad.* Δ, ubi vide Scholiaſten, qui eadem habet exempla.

Ὁμοκλήσασκεν, ἢ ὁμοκλεῖν ἐϐόα.] Lege Ὁμοκλήσασκεν, ἢ ὡμόκλει, ἐϐόα. ex *Iliad.* B. verſ. 199.

Ὀνήμονος, ἄξιος ὀνήσεως, οἷον ὄνησιν ἑαυτῷ λάϐοι, τινὲς δὲ φρόνιμος.] Ad vocem Ὀνήμονος hæc notavit Sopingius: Forte, inquit, Ὀνήσιμος Pauli ad *Philem.* verſ. 10. 11. Sed de nullo minus quam de Oneſimo cogitavit Heſychius, dum hæc ſcripſit. Is certiſſime ſcripſit Ὀνήμενος, quod vitio librariorum mutatum eſt in Ὀνήμενος, ο pro ε. eſtque participium τῷ ὄνημαι. Rem ita ſe habere, uti dixi, probabo ex Homero; nam ex eo deſumta eſt vox. Is *Odyſſ.* 11. 33.

Ἐσθλός μοι δοκεῖ ὀνήμενος &c.

ubi Schol. Ὀνήμενος, ὄνησιν ἑαυτῷ λάϐοι, λείπει τὸ εἴη, ὀνήμενος εἴη. En eadem verba, ὄνησιν ἑαυτῷ λάϐοι habet Scholiaſta ad explicationem τῷ, ὀνήμενος, quæ Heſych. ad hanc vocem. unde certiſſimam hanc noſtram emendationem eſſe patet.

Ὀρυγμαδὸς, ταραχὴ, ψόφος, θόρυϐος, κλύπος.] Non opus erat mutari vocabulum Ὀρυγμαδὸς, ut putabat vir doctus: nam promiſcue dixerunt

runt ὀρυμαγδὸς & ὀρυγμαδὸς per literarum tranſpoſitionem. Euſtath. ad *Iliad.* B. verſ. 814. Πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει. Ὀρυμαγδὸς, inquit, καὶ ὀρυγμαδὸς, μεταθέσει τοῦ γ δηλοῖ κυρίως μὲν τὸν ἐν ὄρει κτύπον &c. Niſi forte quis velit hic apud Heſychium potius legere Ὀρυμαγδὸς, propterea quod collocata eſt hæc vox poſt Ὀρυκτὴν, unde ſeries literarum potius requireret Ὀρυμαγδὸς, quam ὀρυγμαδὸς.

Ὀπτὴρ, ὁρατὴρ, ἐφόπτης.] Pro ἐφόπτης lege ἐπόπτης.

Ὅσον, ὀλίγον.] Pro ὀλίγον forſan ſcribendum ὀλίγου. Apollonii Scholiaſtes ad illa, Ὅσον δ' ἐπὶ δέρματι μοῦνον· Ὅσον, inquit, ἀντὶ τοῦ ὀλίγου.

Οὐκ * ἀρὸς, οὐκεικός.] Forte legendum, Οὐκ ἄρα, οὐκ εἰκὸς, vel οὐχ ὡς εἰκὸς, ut Heſiod. Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος. quod Apollonii Scholiaſtes p. 89. exponit οὐκ ἦν, ὡς ἔοικε.

Ουνοσθε, ὄνησίν τινα ἔχετε κατ' εἰρωνείαν.] Lege Οὔνεσθε, ex *Iliad.* Ω. verſ. 241.

Ἦ οὔνεσθ' ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν. ubi Schol. ἢ ἐφήδεσθέ μοι, καὶ ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς εὐφραίνεσθε.

Ὄψεαι, θεωρήσεις ὄψεως θέας.] Lege diſtincte, Ὄψεαι, θεωρήσεις. † Ὄψεως, θέας. Nam θεωρήσεις eſt explicatio vocis ὄψεαι· θέας vero vocis ὄψεως.

Ὀψείοντες, ὀπτικῶς ἔχοντες, ἰδεῖν θέλοντες, κλαυσείοντες, βρωσείοντες.] Obſervandum, quod Lexicographus duo poſtrema verba non appoſuerit

rit ad explicandum τὸ, ὀψείοντες· ſed ad indicandum, qualis formæ ſit verbum ὀψείω vel ejus participium, *deſiderativum* ſcilicet, quod cupiditatem ſignificat, deſinens in είω, qualia ſunt verba κλαυσείω & βρωσείω, quorum participia ſunt κλαυσείοντες & βρωσείοντες. hoc eſt, ὀψείοντες deſignare *videre geſtientes*, ut κλαυσείοντες, *flere cupientes*, & βρωσείοντες, *edere geſtientes*. adeo ut κλαυσείοντες hic ſit pro ὡς κλαυσείοντες. Vide ſimilem locum ſupra in voce Μᾶσσον.

Cap. XLV.

Apud Eundem Lexicographum percurritur litera Π.

Παμπησσία, πᾶσα ἡ ὕπαρξις.] Scribendum potius per unum σ, Παμπησία. Sic Æſchyl. *Sept. ad Theb.* p. 112. κτημάτων παμπησίαν. ubi Schol. ἀπὸ τοῦ παντὸς καὶ τοῦ πῶ τὸ κτῶμαι. Παμπησία δὲ λέγεται ἡ πᾶσα περιουσία τοῦ ὄλβου.

Παραβαλῶ, συγκρινῶ. Παρὰ θεῷ, ὅμοιον.] Vitium manifeſtiſſimum eſt in verbis Παρὰ θεῷ, quæ notant *apud Deum*. Sed quam, quæſo, in ſignificatu ſimilitudinem habent cum præcedente Παραβαλῶ? Lege pro Παρὰ θεῷ uno verbo Παραθεωρῶ. hoc enim ὅμοιον & ſynonymum τῷ, παραβάλλω. i. e. ſign. *confero* & *aſſimilo*. Thom. Mag. Παραβάλλω - - - καὶ τὸ παρεξετάζω, ὃ καὶ παραθεωρῶ παρὰ Λουκιανῷ εὕρηται: vel Παραθέω pro παρατίθημι, quod idem.

Παρε

Παρεϑεὶς, ἐκϐληϑεὶς ἢ ἐάσας.] Habet Philo *Leg. ad Cajum* p. 497. καὶ τὰ τελευταῖα παρεϑείς. Vide num apud Heſych. pro ἐκϐληϑεὶς legendum ſit ἐκλυϑείς. Inferius Παρείϑη, παρελύϑη. & Παρεῖμαι, παραλέλυμαι, ἐκλέλυμαι.

Περιῤῥυδὴς, περικεκλασμένος, περιςροϐηθεὶς, οἱ δὲ παρεῤῥιμμένος, ἢ ὑπτιασμένος.] Pro Περιῤῥυδὴς lege Περιῤῥηδής. Literæ enim η & υ ſæpe inter ſe permixtæ à librariis reperiuntur, ut ὀχλυρὸς pro ὀχληρός. ξυρὸς pro ξηρὸς, & ξηρὸν pro ξυρόν. κύδεα pro κήδεα apud Hom. κορηφάσιον pro κορυφάσιον apud Schol. Ariſtoph. *Nub.* 134. ῥητὴς pro ῥυτὴς apud Th. Mag. ita apud Sept. εὐϑυνῶν pro εὐϑηνῶν in nonnullis codd. *Pſalm.* LXXIII. 12. *Jerem.* XII. 1. Vocabulum autem περιῤῥηδὴς habet præter Homerum etiam Apollonius I. verſ. 44.

Ἤριπε δ' ἀμφοτέροισι περιῤῥηδὴς κεράεσσιν.

ubi Schol. exponunt, ἐπὶ πρόσωπον μεϑ' ὁρμῆς κατενεχθεὶς, ἐπιῤῥαγεὶς εἰς τοὔμπροσϑεν, ἢ ἐπενεχϑείς. ὡς καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, περιῤῥηδὴς δὲ τραπέζῃ Κάππεσεν. ὁ Εὐρύμαχος ἀντὶ τοῦ περιφερόμενος. τὸ κατὰ κύκλον πεσεῖν, οὕτω λέγεται &c. Locus Poëtæ quem allegat Doctiſſimus Scholiaſtes, eſt *Odyſſ.* x. 84. ubi Anonymus, περιῤῥηδὴς, περικλασθεὶς, ἢ παραῤῥαγεὶς, ἢ περιῤῥευόμενος, ἢ περιῤῥυεὶς, ἢ παραφερής.

Περισχόμεϑα, περισσῶς ἐρχόμεϑα, ἀντιλαμϐανόμεϑα.] Pro ἐρχόμεϑα lege ἐχόμεϑα.

Περίτλοὶ, περισσοὶ, περίερχοι.] Lege περίεργοι.

Πηγυλὶς, ψυχρία παγετώδης.] Lege ψυχρὰ, παγετώδης. Schol. Apollon. lib. 11. verſ. 739. ad hæc verba, ἔνθεν ἀύτμὴ Πηγυλὶς, notat, Πηγυλὶς δέ ἐστι παγετώδης καὶ ψυχρά.

Πίσαν, πιστῆρα πόλις ὕτως εἶπεν.] Pro πόλις Sopingius forte legendum putat Εὔπολις. perperam. Agit enim hic Lexicographus de nomine urbis cujuſdam in Perſide, quæ Πιστῆρα vel Πίστειρα vocatur. quod nomen Poëta aliquis per ſyncopen dixit Πιστά. Res plana fiet ex Æſchylo ejuſque Scholiaſte. In principio Fabulæ quæ inſcribitur Πέρσαι.

> Τάδε μὲν Περσῶν τῶν οἰχομένων
> Ἑλλάδ' ἐς αἶαν Πιστὰ καλεῖται.

ad quæ verba Schol. Τὸ δὲ πιστὰ, τινές φασιν, ὅτι ὑποπτεύσαντες τὺς κατὰ χορὸν ἑαυτὺς λέγειν πιστώματα Περσῶν. ἀγνοῦσι δὲ ὅτι πόλις ἐστι Περσῶν ἔσωθεν, Πίστειρα καλυμένη, ἣν συγκόψας ὁ ποιητὴς Πιστὰ ἔφη.

Πλαδῶσαν, ὑγράν.] Apollonius habet πλαδόωσαν, quod Schol. exponit ἔνυγρον lib. 11. verſ. 664.

Πλαταμὼν, τόπος πλατὺς καὶ μέγαι ἐπιθαλάττιος &c.] Pro μέγαι leg. μέγας. habet etiam Apollon. 1. 365.

Πρεσβείη, τιμὴ, μείζων.] Leg. τιμῇ μείζων.

Προβάλλειν ἄρνα, τὸ ἐπαγγεῖλαι.] Hammondus ad *Acta Apoſt.* XIX. 33. agens de ſignificatu verbi προβάλλειν & προβάλλεσθαι pro *interrogare*,

terrogare, citat ex Phavorino προϐάλλεσθαι μάρτυρα; *ad teſtimonium vocare.* Hinc, inquit, oportet Heſychium emendari, & ubi editi codd. habent: Προϐάλλει, ἐρωτήσει. Προϐάλλειν ἄρνα, τὸ ἐπαγγεῖλαι, hoc modo legi: Προϐαλεῖ, ἐρωτήσει. Προϐάλλειν μάρτυρα, τὸ ἐπαγγεῖλαι. Sed fruſtra Vir Doct. hanc criſin inſtituit in phraſi, προϐάλλειν ἄρνα. Nequaquam enim ἄρνα mutandum erat in μάρτυρα. nec mutaſſet ille, ſi inſpexiſſet Proverb. Diogen. pag. 197. Ἄρνα προϐάλλει, ἐπὶ τῶν πολεμεῖν αἱρουμένων· οἱ γὰρ πόλεμον αἱρεῖν βουλόμενοι, κήρυκα ἔπεμπον ἄρνα ἐπιφερόμενον, ὃν ἐφίει ἔνδον, ἐνδεικνύμενος, μηλόϐοτον αὐτῶν τὴν οὐσίαν ἔσεσθαι καὶ τὴν πόλιν. i. e. *Agnum projicit, de iis, qui bellum capeſſunt. Qui enim bellum ſuſcepturi eſſent, caduceatorem cum agno ablegabant, quem dimittebat intus, ſignificans, ipſorum bona ac urbem devaſtatum iri, ut pecudes ibi paſcantur.* vel ſaltem, ſi ipſum Heſychium inſpexiſſet ſupra in litera A, ubi Ἄρνα προϐάλλειν, inquit, νόμος ἦν Ἀθήνησι μὴ πρότερον συμϐάλλειν, πρὶν ἢ τὸν ἄρνα προσμένων τις λάϐῃ τῶν πολεμίων.

Προχύτας, ὅλας ἀπαρχάς.] Lege οὐλὰς, ἀπαρχάς. Schol. Apoll. p. 10. Προχύται, οἱ μὲν τὰς κριθάς. Jam οὐλαὶ & κριθαὶ idem ſunt.

Πολεῖσθαι, ἐπιμελῶς τὸ πολλάκις φοιτᾶν.] Leg. Πωλεῖσθαι. Πωλεῖσθαι autem pro βαδίζειν dixiſſe veteres teſtatur Lyſias *Orat. contra Theomn.* p. 129.

Παλοδαμεῖν, πάλυ δαμάζειν.] Pro πάλυ leg. πάλυς.

Cap. XLVI.

Litera Ρ *apud Heſychium percurritur.*

Ῥαγὰς, πήλυξ, ἢ ςαφυλὶς ῥωγὰς ῥάγαται ῥάναται.] Male diſtincta ſunt, quæ ſic debebant, Ῥαγὰς, πήλυξ, ἢ σταφυλὶς, ῥωγάς. † Ῥάγαται, ῥάναται.

Ῥασσα, ῥάνατε.] Leg. Ῥάσσατε, ῥάνατε. eſt ex *Odyſſ.* Υ. 150. ubi *Anonymus* etiam ῥάσσατε, ῥάνατε.

Ῥόθιον, ῥεῦμα, κῦμα τὸ μετὰ ψόφυ γινόμενον.] Habet hanc vocem etiam Homerus *Odyſſ.* E. 412. - - ἀμφὶ δὲ κῦμα Βέβρυχεν ῥόθιον. ubi Scholia brevia ad τὸ ῥόθιον notant, ἀπὸ τῦ γινομένυ ἤχυ τὸ σημαινόμενον, ἢ ῥοίζῳ φερόμενον καὶ ὁρμητικόν. & Euſtath. Ῥόθιον, ἐπίθετον κύματος ῥαθῦντος κατὰ ὀνοματοποιΐαν. οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον, τὸ ῥεῦμα ὕτω καλῦσιν. οἱ δὲ ὕςερον Ἀττικοὶ, τὴν σύντονον εἰρεσίαν ὕτω φασι, καὶ ῥοθιάζειν, τὸ ἐρέσσειν εὐτόνως. Moſchopulus: Ῥόθος ὁ ἐκ τῶν κωπῶν ἀκυόμενος κτύπος, ὅταν σφοδρῶς ἐλαύνωσιν. ἀφ' ὗ ῥόθιον, τὸ κῦμα. Emendari dignum hac occaſione judicavi locum inſignem, qui eſt apud Dionem Caſſium lib. XXXVII. pag. 54. de Cæſare: Κἀντεῦθεν ἐς Βριγάντιον πόλιν Καλαικίας παραπλεύσας, τῷ τε ὀρθίῳ σφᾶς τῦ πρόσπλυ ὑ πώποτε ναυτικὸν ἑωρακότας ἐξεφόβησε, καὶ κατεστρέψατο.

στρέψατο. Horum verborum verſio Latina ſic habet : *Inde Brigantium Calæciæ urbem advectus, eos qui claſſem antehac nunquam vidiſſent, armamentis erectis territos in ſuam poteſtatem accepit.* Approbaſſe hanc verſionem videtur Leunclavius: nihil enim ab eo ad hæc verba annotatum invenio. Sed miror magnopere, quo pacto τὸ ὄρθιον τῦ πρόσπλυ ſignificare queat *armamenta erecta.* Procul omni dubio eſt mendum in τῷ ὀρθίῳ, de quo non cogitarunt doctiſſimi Interpretes. Pro eo legendum tranſpoſitis duabus prioribus literis, ῥοθίῳ· nam vocabulum ὄρθιον heic eſt ἀπροσδιόνυσον· contra vero appoſitum valde τὸ ῥόθιον, quod notat impetum & ſtrepitum undarum qui oritur ex navibus per eas ferentibus. Elegans locus mihi occurrit apud Euripidem, quo emendationem meam confirmare, locumque hunc illuſtrare poſſe mihi videor, ſc. lib. IV. cap. 10. Καὶ ἅμα ἀξιῶ ὑμᾶς, Ἀθηναίυς ὄντας, καὶ ἐπισταμένυς ἐμπειρίᾳ τὴν ναυτικὴν ἐπ᾽ ἄλλυς ἀπόβασιν (ὅτι εἴ τις ὑπομένοι, καὶ μὴ φόβῳ ῥοθίυ καὶ νεῶν δεινότητος κατάπλυ ὑποχωροίη, ὐκ ἄν ποτε βιάζοιτο) καὶ αὐτὺς νῦν μεῖναί τε καὶ &c. *Inſuper & vos obſecro qui Athenienſes eſtis, & qui experientia nauticum in alios exſcenſum noviſtis (quod ſi quis hoſtium impetum fortiter ſuſtineat, nec gravi fluctuum illiſorum ſtrepitu, & minaci navium incurrentium impetu territus recedat, is nunquam per vim ſummoveri poſſit)*

 ut

ut & nunc perſiſtatis, & &c. ubi habes φόϐῳ ῥοθίȣ καὶ νεῶν δεινότητος κατάπλȣ, ut hic ἐκφοϐεῖν τῷ ῥοθίῳ τοῦ πρόσπλȣ. Schol. Thucyd. eo loco: Ῥόθιον δέ ἐστιν ὁ ἦχος τῆς εἰρεσίας.

Ῥυμη, τάξις, ἔριμος.] Pro ἔριμ☉ l. ἔρυμ☉. i. e. *tractus.*

Ῥυτὸν, ποταμηδὸν, πολὺ μέγα ἑλκυστόν.] Cave mutes ῥυτὸν in ῥυδὸν ut vult V. D. ſed diſtingue ſequentia hoc modo: ποταμηδὸν, πολὺ, μέγα, ἑλκυστόν.

Ῥώγας, οἱ μὲν τὴν ὀρσοθύραν, οἱ τὴν ἐκτομάδα, οἱ δὲ τὰς θυρίδας, ἄλλοι τὰς κλίμακας, καὶ αὐτȣ̀ς τȣ̀ς βαθμȣ̀ς τῶν κλιμάκων. † Ῥωγάδας, ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.] Equidem non dubito, quin prava diſtinctio etiam hæc verba occupaverit. & poſtrema ſic legenda exiſtimo, καὶ αὐτȣ̀ς τȣ̀ς βαθμȣ̀ς τῶν κλιμάκων, ῥωγάδας, ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο. Non enim Auctor voluit his verbis duas exponere voces Ῥῶγας & Ῥωγάδας· ſed unam tantum ῥῶγας, plur. accuſ. quam vocem dicit alios interpretari ὀρσοθύραν, alios ἐκτομάδα, alios θυρίδας, alios denique κλίμακας, καὶ αὐτȣ̀ς τȣ̀ς βαθμȣ̀ς τῶν κλιμάκων. tum poſtremo addit etiam ῥωγάδας. quo innuit, vocem ῥῶγας etiam ſignificare ῥωγάδας. id eſt, *prærupta loca*, *præcipitia*. Rem ita ſeſe habere, conſtat ex eo quod addit poſt Ῥωγάδας, ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο, quod eſt hemiſtichium Homeri *Odyſſ.* x. 143.

Ὡς

Ὡς εἰπὼν, ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.

ubi Schol. ῥῶγας, ῥύματα, θυρίδας, ἢ τὰς τῆς οἰκίας ὑπερῴας διόδους. Ut probaret igitur Heſychius, vocem ῥῶγας ſignificare id quod dixerat, adduxit hoc exemplum e Poëta. Ex quo ſatis patet, τὸ, ῥωγάδας, ut jam dixi, non eſſe novum vocabulum, ſed pertinere ad expoſitionem præcedentis Ῥῶγας.

Cap. XLVII.

Reſtituuntur quædam voces Heſychii in litera Σ.

Σίντιες, Θρακῶν τι γένος, οἱ δὲ τοὺς τὴν λίμνην οἰκοῦντας.] Pro λίμνην lege Λῆμνον. Hom. *Iliad.* A. 594.

Κάππεσον ἐν Λήμνῳ, ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν.
Ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.

ubi Sch. Σίντιες, οἱ Λήμνιοι. *Odyſſ.* Θ. 294. Οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους. ubi Schol. Σίντιας] τοὺς τὴν Λῆμνον κατοικοῦντας ἄνδρας. unde Lemnus Σιντηῒς dicta. Apollon. l. 1. Εἰρεσίῃ κραναὴν Σιντηΐδα Λῆμνον ἵκοντο. ubi Sch. Σιντηῒς] ἐπιθετικῶς Σιντηῒς ἡ Λῆμνος.

Σιφλὸν -- μωρὸν &c.] Leg. pro μωρὸν potius μῶμον. mox ſequitur Σιφλὸς, μῶμος. & ſic etiam Apollonii Schol.

Σκαθύρματα, σκαρυφίσματα, σκαλεύματα] Pro Σκαθύρματα lege Σκαλαθύρματα. eſt apud Co-

micum in *Nubib.* p. 164. ubi vetus Scholiaſtes iisdem exponit vocibus, quibus hic Heſychius.

Σκινδάλαμος, σκόλοψ.] Non mutandum Σκινδάλαμος, uti vult Sopingius. vox eſt ſatis proba. Ariſtoph. *Nub.* p. 130. habet σκινδαλμός.

Λόγων ἀκριβῶν σκινδαλμοὺς μαθήσομαι;

quo in loco σκινδαλμοὶ ſunt *verborum ſubtilitates*, *ſubtiles quæſtiones.* Scholiaſta exponit, λόγων ἰσχνῶν λεπτολογίας. tranſlate: nam proprie σκινδαλμοὶ ſunt ligna præacuta, in acutum raſa, σκόλοπες, ut hic Heſych. Scholia Comici paullo poſt: ἰδίως γὰρ σκινδαλμοὺς καλοῦμεν τὰ λεπτότατα τῶν καλάμων ξύσματα. Habet & Lucianus hoc vocabulum, ſed cum α, σκινδάλαμος, in *Diſſert. cum Heſiodo* p. 488. σκινδαλάμους δὲ καὶ ἀκάνθας τινὰς ἐκλέγεις. *Subtilitates autem & ſpinas excerpis.* ubi Schol. Σκινδάλαμοι, τὰ τῶν καλάμων ἀποξύσματα ἢ σκόλοπες, ἢ ἐπεξεργασία τῶν ἀκριβῶν &c. Nulla igitur ratio eſt mutandi cum Viro docto hanc vocem in Σκίνδυλος.

Σκυτίνων καθημένων. διεζωσμένοι εἰσήεσαν οἱ κωμικοὶ ὑποκριταί. οἱ δὲ αἰδοῖα δερμάτινα τοῦ γελοίου χάριν ἀνώτερα τῶν ἰσχίων καὶ τῶν αἰδοίων παρακείμενοι.] Nihil ad hunc locum adnotavit Vir doctus, quam pro καθημένων l. καθειμένων. & ſub. αἰδοίων. Sed ita necdum reſtitutum puto locum. ego ſic diſtinguo & lego. Σκύτινον καθειμένον διεζωσμένοι εἰσήεσαν οἱ κωμικοὶ ὑποκριταί. οἱ δὲ αἰδοῖα δερμάτινα τοῦ γελοίου χάριν ἀνωτέρω τῶν

ἰσχίων

ἰσχίων καὶ τῶν αἰδοίων περικείμενοι. Eſt ex Comici *Nubib.* pag. 157.

- - ἥτις πρῶτα μὲν
Οὐδὲν ἦλθε ῥαψαμένη σκύτινον καθειμένον.

ad quem locum vet. Sch. διεζωσμένοι γὰρ δερμάτινα αἰδοῖα οἱ κωμικοὶ εἰσῄεσαν τοῦ γέλωτος χάριν.

Σφαδάζει inter alia Heſych. exponit μετὰ χολῆς ὀργίζεται καὶ μετὰ δόλου πολλοῦ.] Pro δόλου Tollius ad Longin. Sect. 25. legit τόνου. Sed ego potius leviore mutatione literæ δ in θ, quæ ſæpe inter ſe permutatæ à librariis ſunt literæ, legerem θολοῦ, ut ſit μετὰ θολοῦ πολλοῦ, *multa cum perturbatione*. quæ procul dubio vera eſt lectio. Et paullo poſt, ubi dicit Auctor, ταράττεται ὑπὸ τραύματος ζέοντος. Idem Tollius comma ponit poſt τραύματος, & ζέοντος mutat in ζέει. quæ criſis mihi, fateor, ſe quoque non probat. Scripſiſſe credo Lexicographum noſtrum, ταράττεται ὑπὸ τοῦ αἵματος ζέοντος, i. e. *perturbatur à ſanguine fervente.*

Σφαραγγεῦντο, κατεπονοῦντο, ἐφλέγοντο, ἐψόφουν.] Lege ſimplici γ, Σφαραγεῦντο. eſt ex *Odyſſ.* I. - - σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι. ubi Schol. inter alia etiam exponit κατεπονοῦντο, ἢ ἐταράσσοντο.

CAP.

Cap. XLVIII.

Heſychius à mendis quibuſdam liberatus in vocibus a litera T *incipientibus.*

Ταλαύριον, ὑπομονητικὸν, τολμηρὸν, πολεμιστήν.] Recte monuit Guiet. Homerum habere ταλαύρινον. atque ita etiam legendum hic eſt. Sed cave credas, πολεμιστὴν eſſe explicationem vocis ταλαύρινον· eſt enim ſubſtantivum, cui jungitur apud Homerum epithetum ταλαύρινον. reſpexit enim Auctor noſter ad locum Poëtæ *Iliad.* E. verſ. 289.

Αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.

Solet enim Heſychius aliquando ex Poëtis veteribus explicare epitheta, iiſque expoſitis addere ſubſtantiva illa, quibus junguntur, ut hic, Ταλαύρινον, ὑπομονητικὸν, τολμηρὸν, πολεμιστήν. ita ſupra, Ὁμοιΐου, τοῦ ὁμοῦ ἰέναι ποιοῦντος πτολέμοιο. ubi ſimiliter Ὁμοιΐου eſt epitheton, quod exponit τοῦ ὁμοῦ ἰέναι ποιοῦντος· πτολέμοιο vero nomen cui jungitur apud Hom. Sic in κατὰ κόῤῥης, κατὰ τοῦ κροτάφου, ἢ κατὰ τῆς σιαγόνος, πλῆξαι.

Ταρπημένα, τερφθηνὰ, τερπνά.] Lege ταρπημέναι, τερφθῆναι, ταρπῆναι. Sic occurrit apud Apollon. III. v. 660. atque iiſdem verbis explicat Scholiaſtes.

Ταρφὺς, στάχυς. Legit Salmaſ. ταχύς. Legendum potius, ut ego quidem cenſeo, τραχύς.

χύς. Supra etiam Auctor ταρφέα expoſuit τραχέα.

Ταφὼν, ἐκπλαγεὶς, θαμβληθεὶς.] Leg. θαμβηθεὶς deleto λ.

Τερπικέραυνος, ὁ τερπόμενος ἢ τέρπων πᾶσι κεραυνοῖς.] Perſuaſum habeo, Heſychium ſcripſiſſe, ὁ τερπόμενος, ἢ τρέπων πᾶσι κεραυνοῖς. nam quid hoc eſt, *qui delectatur, aut qui delectat fulmine?* Jupiter non *oblectat* homines ſuo fulmine; ſed *perterrefacit*. (*Fulmine terres* inquit Venus ad Jovem apud Virg. *Æneid.* 1. 234.) fulmine ſuo *proſternit* & *ſubvertit* impios & adverſarios. Hoc itaque voluit Auctor, priorem vocis partem eſſe vel à τέρπεσθαι, *oblectari*, vel per metatheſin literarum à τρέπειν, *vertere*, *ſubvertere*, *proſternere*. Confirmari poteſt hæc emendatio ex Schol. Homeri, qui *Iliad.* A. verſ. 419. τερπικεραύνῳ, inquit, τερπομένῳ κεραυνοῖς, ἢ καταγωνιζομένῳ τοὺς ἐναντίους καὶ τρέποντι κεραυνοῖς.

Τετραθέλυμνον. τετράπτυχον, ἐκ τεσσάρων πτυχῶν τεθειμένον, ὅ ἐστιν ἐπιθήματα ἔχων τέσσαρα ἐπάλληλα, ἐκ τεσσάρων δερμάτων συνεστώς.] Lege ἔχον & συνεστός, ſub. σάκος, ex *Odyſſ.* χ. 122. Αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον.

Τὴν - - καὶ ἀντὶ τοῦ ταύτην, ἄλλως τὴν μάτην.] Lege poſtrema illa, τηνάλλως, μάτην. nam τηνάλλως ſign. *fruſtra.*

Τὴν ἠϊόνα, τὸν αἰγιαλόν.] Ad hæc verba notavit

tavit G. τίν' f. pro θῖν ſeu θῖνα. Verum nihil mutandum: nam τὴν eſt articulus quem præpoſuit Auctor voci ἠϊόνα, quam exponit τὸν αἰγιαλὸν, ut paullo ante τὴν εὐπερίστατον, τὴν εὔκολον, & mox τὴν κύλικα, τὴν φιάλην, τὸ ποτήριον.

Τηΰσίην ματαίαν· συδὲ τηΰσίαν ὁδὸν ἔλθης.] Eſt hemiſtichium ex Homero, ſic ſcribendum:

- - σὺ δὲ τηΰσίην ὁδὸν ἔλθῃς.

extat *Odyſſ.* Γ. verſ. 315.

Τινόλλεον, διάπυρον, διάφορον, διεφθαρμένον, διαφανές.] Vitioſa eſt prima vox Τινόλλεον, pro qua legi debet non Τενθαλέον, ut vult Vir Doctus; ſed Τινθαλέον· eſt enim à verbo τινθαλέω, quod præceſſit, & exponitur πυρὶ διαθέρμω. Si majuſculis characteribus ſcribamus, parum differunt ΤΙΝΟΛΛΕΟΝ, & ΤΙΝΘΑΛΕΟΝ. & hinc natus error.

Τί νυ βίομαι, τί δὴ μέλλω βιῶν ὅ ἐστι ζῆν.] Non eſt mutandum illud βίομαι, ut vult Vir Doctus, eſt enim Atticum pro βιοῦμαι, ut πίομαι, φάγομαι.

Τμήδην inter alia exponit ἀποκεχρισμένως. lege ἀποκεχωρισμένως.

Τραγαστὰς, τοὺς τὰ ἱερεῖα κλέπτοντας.] Lege τραγιστάς· ea enim vox *ſacrilegos* notat. poſcit etiam hoc ordo.

Τροφῆς, χάραξ, σκώληξ.] Ad hanc vocem hæc adnotavit Sopingius: Forte τροφεὺς, & deſignat vocem, quæ 1 *Paral.* XXII. habetur, εἰς τοὺς ἥλους τῶν θυρωμάτων καὶ τῶν πυλῶν

καὶ τὰς τροφεῖς. Verum fallitur Vir Doctus. legendum in *Paralip.* στροφεῖς, i. e. *cardines forium*. cardo enim Gr. στροφεὺς dicitur. Joſeph. *Bell. Jud.* VII. 26. τίς -- πῦρ εἰς τοὺς στροφέας ἐμβαλὼν τῆς πύλης; unde Ἑρμῆς στροφαῖος, qui ad cardines forium collocabatur. Heſych. Στροφαῖος Ἑρμῆς, ὁ πρὸς ταῖς θύραις ἱδρυμένος διὰ τὸν τῆς θύρας στροφέα. Vid. etiam Comici Schol. ſub finem *Pluti*. Abſorpta autem eſt litera σ hujus vocis à præcedente vocula τὰς, quæ etiam deſinit in ς. Sed habent etiam στροφεῖς Editt. quas vidi.

Cap. XLIX.

Tres quatuorve voces in lit. Υ *apud Heſych. emendantur.*

Ὕαλον, λαμπρὸν, πρᾶον, ἠλίθιον, τίμιον.] Sed pro ἠλίθιον, τίμιον lege ἢ λίθον τίμιον. Ariſtoph. *Nub.* p. 170.

Ἤδη παρὰ τοῖσι φαρμακοπώλαις τὴν λίθον
Ταύτην ἑώρας, τὴν καλὴν τὴν διαφανῆ,
Ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἅπτουσι; τὴν ὕαλον λέγεις;

vide ibi Schol.

Ὑπερίχνοντο, ἔνιοι ὑπὲρ δύναμιν, ἴχνουν ὑπερίχνοντο διὰ τὴν χαρὰν, ὅ ἐστιν ἐξετείνοντο.] Locus eſt corruptus, quem hoc modo reſtituere conatus eſt Salmaſius: Ὑπερρήχνυντο. ita ſc. leg. ὑπὲρ δύναμιν. οἱ δὲ ῥίχνυντο, οἱ δὲ ὑπερρίχνυντο διὰ τὴν χαρὰν δ' ἐστὶν ἐξετείνοντο. Sed fateor, hæc mihi

æque

æque obſcura eſſe ac Heſychii illa depravata. Ego potius totum locum ſic legerem: Ὑπερικταίνοντο, ἔνιοι, ὑπὲρ δύναμιν ἴκνουν, ὑπερικνοῦντο διὰ τὴν χαρὰν, ὅ ἐστιν ἐξετείνοντο. Eſt enim ex *Odyſſ.* Φ. verſ. 3.

- - πόδες δ' ὑπερικταίνοντο.

ubi Euſtath. ἀντὶ τοῦ ἀνεπάλλοντο κατὰ Ἀρίσταρχον, ἢ ὑπερεξετείνοντο, ἄγαν ἱκνοῦντο.

Ὑποριζόμενος, ὁμοίως.] Lege Ὑποκοριζόμενος. præceſſit enim Ὑποκορίζεσθαι, ὑποκοριστικοῖς λόγοις χρᾶσθαι, ἤτοι κολακεύειν.

Ὑπολίζοντες, μεγέθει ἐλάσαντες, ὀλιγώτεροι.] Certum eſt, legendum abſque τ, Ὑπολίζονες, quemadmodum conjecit Stephanus: nam reſpexit Heſych. ad Homeri locum, qui eſt *Iliad.* Σ. verſ. 518.

- - λαοὶ δ' ὑπολίζονες ἦσαν.

ubi Sch. Οἱ δὲ ὄχλοι ἐλάττονες καὶ μικρότεροι ἦσαν. quare pro ἐλάσαντες hic etiam ſcribendum ἐλάσσονες.

C A P. L.

Percurruntur obiter quatuor poſtremæ literæ apud Eundem Lexicographum.

Φιλομειδὴς, Φιλόγελως. Φιλῶν τὰ μειδιάματα ἱλαρά.] Lege & diſtingue: Φιλομμειδὴς, Φιλόγελως, Φιλῶν τὰ μειδιάματα, ἱλαρά. Quando Auctor primo per Φιλόγελως & Φιλῶν τὰ μειδιάματα exponit, & dein per ἱλαρὰ, docere voluit, & de

de mare & de femina dici hoc vocabulum. nam hæc tria pertinent ad explicationem vocis Φιλομειδής. Non igitur debuit Φιλῶν ſcribi litera majuſcula, nec ἱλαρὰ mutari in ἱλαρὸς, quemadmodum factum à Salmaſio, quaſi eſſet expoſitio illorum Φιλῶν τὰ μειδιάματα. Sed quando addidit Heſych. ἱλαρὰ, reſpexit ad locum Poëtæ, ubi eſt epithetum feminæ aut Deæ, ut *Iliad.* Γ. v. 424. Φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη, ubi Schol. ἡ Φιλόγελως καὶ ἱλαρά.

Φορὸν, ἐγκώμενον, βαρύ.] Lege ſine diſtinctione, ἐγκείμενον βαρύ. Eurip. *Rheſo.* 101. Κἀπικείσομαι βαρύς.

Φρονήσει, συνέσει.] Hæc recte ſe habent. Non Φρονήσει mutandum in Φραΐζει cum *Salmaſ.* neque συνέσει in συνήσει cum *Steph.* nam ſunt dativi vel ablativi a Φρόνησις & σύνεσις. Forſan reſpexit Auctor ad locum Lucæ in *Euang.* 1. 17. ἐν Φρονήσει δικαίων, ut illud Φρονήσει exponat per συνέσει.

Χῆ, ἔθος, ἀπορία.] Conjecit Martin. ſcripſiſſe Heſych. Χατεῖ, ἀπορεῖ. vix credo. Sed procul dubio ſcripſit, Χῆτος, ἀπορία. Vocabulum enim χῆτος notat inopiam. Euſtath. ad *Iliad.* 1. 514. Χαλέουσιν, inter alia exponit χρήζουσι, additque ποιητικὴ λέξις. ὅθεν καὶ χάλις καὶ χῆτις, ἡ στέρησις, ἣν τινες καὶ χῆτος οὐδετέρως φασίν. habet Poëta hanc vocem *Odyſſ.* Π. verſ. 35. Χήτει ἐνευναίων. ubi Schol. Χήτει,

 στερ-

σπάνει, ἀπορία. Plutarch. *de Adulat.* pag. 51. Ὥσπερ τῶν θηρίων, ὅσα πεφυκότα τὴν χρόαν τρέπεσθαι, συναφομοιοῦται τοῖς ὑποκειμένοις σχήμασι καὶ χωρίοις, ἀλλοτρίοις χρώμασι, χήτει οἰκείων, κοσμούμενος. *Sicut & animalia ea quæ colorem mutandi facultate prædita, ſubjectæ materiæ ac locis aſſimilantur, alienis coloribus atque figuris propriorum ob inopiam ornatus.*

Ψάκιον, ἀραιὸν, μακρόν.] Pro μακρὸν ſcribe μικρόν. Sch. Comici in *Pac.* p. 633. vocem ψακὰς, unde eſt ψάκιον, exponit τὸ μικρότατον.

Ψύττα, ἐπὶ τοῦ ταχέως ἀποτραμεῖν λέγεται.] Pro ἀποτραμεῖν leg. ἀποδραμεῖν. eſt apud Lucian.

Ὠιδήσας, πριάμενος.] Leg. Ὠδήσας, πριάμενος, ab Ὀδάω. ſupra Ὀδῆσαι, πρίασθαι, ἀποδόσθαι, ὠνήσασθαι. Ibidem: Ὄδησον, πώλησον. Occurrit apud Euripid. & alios.

Ὠνησάμην, ἐμεμψάμην.] Pro Ὠνησάμην legit Palmer. Ὠνοσάμην. Sed poteſt ſtare Ὠνησάμην. eſt enim ab ὀνέω vel ὄνημι, *vitupero.*

Ὥριμον, καίριμον, ἢ τὸν καιρὸν διήγειρεν, ἢ ἐτάραξεν.] Procul dubio transpoſita ſunt hæc poſtrema διήγειρεν ἢ ἐτάραξεν, quæ non pertinent ad explicationem vocis Ὥριμον, ſed ſequentis Ὤρινεν. Supra in Lit. O. Ὄρινε ſine augmento etiam expoſuit Heſych. διήγειρε.

Ὦ τύμπανα, ὦ ἐπιτήδειοι τυμπανισθῆναι. τῶν ὠτίων.] Apud Comicum in *Pluto* p. 50. exclamat Blepſidemus: Ὦ τύμπανα καὶ κύφωνες, οὐκ ἀρή-

ἀρήξελε; Sed apud Heſychium illa τῶν ὠτίων huc non pertinent: ſunt explicatio vocis Ὠτῶν, quæ hic deeſt. Scribi igitur debebat poſt τυμπανισθῆναι. † Ὠτῶν, τῶν ὠτίων.

Ὤψαιον, ὄπτησαν, εἶχον, περιεβλέποντο, ἰδεῖν ἐβούλοντο.] Legendum arbitror, Ὤψειον, ὀπτασίαν εἶχον &c. ut ſit imperfectum verbi Ὀψείω. Vide ſupra Ὀψείοντες.

Ὠψηκότα, βράδιον ἥκοντα.] Pro Ὠψηκότα Salmaſ. legit ὀψικότα. Ego nihil mutem: eſt enim præteritum ab ὀψέω, ὤψηκα, *ſero venio.*

FINIS.

INDEX LOCORUM

Quæ in his OBSERVATIONIBUS explicantur, illuſtrantur, emendantur,

EX NOVO FOEDERE:

Epiſtol. ad Rom. v. 2.	pag. 149.
I. *ad Corinth.* I. 30.	1 & ſeqq.
v. 12.	68 & ſeqq.
II. *ad Corinth.* XII. 7.	104.
ad Philipp. II. I.	137 & ſeqq.
ad Coloſſ. II. 5.	80 & ſeqq.
II. 10.	122 & ſeqq.
II. *ad Timoth.* I. 12.	53 & ſeqq.
II. 15.	23 & ſeqq.
ad Hebr. I. I.	109 & ſeqq.
x. 32.	92 & ſeqq.

EX AUCTORIBUS PROFANIS:

AElianus Hiſt. Anim. *illuſtr.* pag. 140. 141. 142. *emend.* 143. *ill.* 144. *emend.* 145. *ill.* 147. *emend.* 148. *ill. ibid.*

Ariſtophanes illuſtr. pag. 43. 44. 45. *expl.* 46. 47. 60. 62. 63. 64. 65. 71. 72. *bis* 73. *expl.* 74. 75. 83. *emend.* 84. *emend.* 85. *ill.* 86. 87. 88.

Artemidorus emend. 65. *emend.* 95. *ill.* 96. 97. 98.

98. 99. *bis* 100. 101. 102. *emend.* 103. *ill.* 104. 105. 106. 107. 108.
Cebes Theb. illuſtr. 116. 118. 119. 120. 121.
Dion Caſſius emend. pag. 183.
Euripides emend. p. 101.
Herodotus expl. & illuſtr. pag. 6. *ter* 7. *bis* 8. 9. 39. *bis* 40. 41. 42. *bis* 56. 57. 58. 59.
Heſiodus illuſtr. 111. 113. *emend.* 114. *ill.* 115. 116.
Heſychius illuſtr. pag. 101. *bis emend.* 133. *emend.* 152. *bis emend.* 153. *defenſ. ibid.* & p. 154. *illuſtr.* 155. *bis emend.* 156. *emend. defenſ. & ill.* 157. *emend.* 159. *ter emend.* 160. *bis emend.* 161. *defenſ.* ibid. *bis emend.* 162. *ſepties emendat.* 163. *ter emendat. ſemel defenſ.* 164. *emend. & defenſ.* 165. *quater emendat.* 166. *bis emend. ſemel def.* 167. *ter emendat. ſemel def.* 168. *def.* 169. *ter emend.* 170. *emend.* 171. *defenſ.* 172. *emendat.* ib. *emend. & defenſ.* 173. *quater emendat.* 174. *bis* 175. *bis* 176. *quinquies* 177. *bis* 178. *bis* 179. *aliquoties* 180. *ſemel def.* ibid. *def. & emend.* 181. *ter. emend.* 182. *bis emend.* 184. *ter emend.* 185. *bis* 186. *ter* 187. *bis* 188. *ter* 189. *ter* 190. *bis* 191. *ter* 193. *bis* 194. & 195.
Homerus illuſtr. a p. 124. *uſque ad* pag. 137.
Longus Paſtoral. emendat. p. 41.
Lucianus emend. pag. 18. *bis ill.* pag. 19. *expl. & ill.* 20. 21. 22. 48. 49. 50. *bis* 51. *bis* 52. 65. 66. 67. 77. 78. 79.
Scholiaſtes Ariſtoph. emendat. p. 11.
Septuaginta Interpp. ill. p. 25. & ſeqq.
Theocritus illuſtr. p. 88. *emend.* 89 *ill.* 90. 91.
Thucydides illuſtr. p. 10. 11.
Xenophon ill. pag. 13. 14. *bis emend.* 15. *illuſtr. & expl.* 16. 17.

INDEX

VERBORUM & PHRASIUM

Quæ in hoc Opuſculo explicantur, aut illuſtrantur.

A.

Ἀγαλματοφόρος p. 152.
Ἀγκοπτὴρ 153.
Ἀγκύλη ibidem.
Ἄγρει μὰν 153.
Ἀγώνισμα oppoſite ad τὸ κτῆμα, 11.
Αἶγες pro *κύμασι*, 97.
Ἀιψηρὸς 153.
Ἀκαταθύμιον 101.
Ἀκρωνία 154.
Ἀλλὰ pro *quare*, 91.
Ἀλλ' οὐδ' ὡς 72.
Ἀμφορῆς νενασμένοι de quibus metaphorice dicatur, 76.
Ἀμπάλλειν 154.
Ἀμύσσειν ibid.
Ἀναδέχεσθαι pro ἀναδέχεσθαι εἰς ἑαυτὸν τὴν αἰτίαν, 66.
Ἀναθεῖν 155.
Ἀνακρύεσθαι de quibus proprie dicatur, 22.
Ἀναλύζειν 155.
Ἀναμετρεῖν 64.
Ἀναῤῥιπίζειν quid, 48.
Ἀνασπᾶν τὰς νέας quid, 58.
Ἀναλίθεσθαι 155.
Ἀνεπίῤῥεκτοι χυτρόποδες quales ollæ, 114.
Ἀνθέρικοι quid, 40.
Ἄντρον pro *mari*, 156.
Ἀνύειν, *obtinere*, 45.
Ἀπέρατον & Ἀπέραντον utrumque dicitur, 61.
Ἀπέρωτος 156.
Ἀποέρσαι ibid.
Ἀποικοδομεῖν quid, 85.
Ἀπολιταργῆσαι 156.
Ἀποφράσσειν 157.
Ἀπράγμων quid Atticis, 79.
Ἀραιρημένος quid, 57.
Ἀρετὴ Poëtis pro *gloria* & *potentia*, 111.
Ἀριθμὸς qui proverbialiter dicantur, 76.
Ἄρνα προβάλλειν 181.
Ἀρχαῖον ἀποδεῖξαί τι 20.
Ἀρχὴ τοῦ στρόφου quid, 9.
Ἀρχὴν οὐ, *prorſus non*, 59.

Ἀσό-

Ἀσόξενοι 157.
Ἀσώδης ibid.
Ἄτακτοι & ἀτακτοῦντες de quibus proprie, 182.
Ἀτέοντα 158.
Ἀτέραμων ibid.
Ἀτρεμίζειν 7.
Ἀττέλεβοι quid, 39.
Ἀχαϊνέαι 158.
Ἀχαριςίας δίκη apud Perſas, 13.
Ἀχέτας & Ἠχέτας 116.
Ἄωτον οἰὸς quid, 90.

B.

Βαλίας 159.
Βεῦδος ibid.
Βουκολεῖσθαι ib.
Βουλεύοντες οἱ γέροντες 56.
Βουνὶς 159.
Βραβεῖα 160.
Βραβεὺς ibid.

Γ.

Γέναρχος pro *patre*, 160.
Γέρατα βασιλέων quid, 10.

Δ.

Δάκτυλος 160.
Διὰ in formulis obteſtandi, 138.
Διαβάλλειν &
Διάβολος quid, 42.
Διαιρεῖν 25.
Διαλλάττειν 19.
Διψᾶν 96.
Δορυφορήματα κωμικὰ 67.

E.

Ἐγκάμπτειν quid, 84.
Ἐγκάπτειν ibid.
Εἶναι ἐν Χριςῷ δικαιοσύνην quid, 2.
Ἐμβάφια 8.
Ἐμπὶς quid, 65.
Ἐν in *jurandi* & *obteſtandi* formulis, 138.
Ἐν τοῖς μάλιςα 18.
Ἐνδιδόναι de chorodidaſcalo quid, 78.
Ἐνεχυράζεσθαι 62.
Ἐνήλατον quid, 98.
Ἐνναίειν 88.
Ἐπαγάλλεσθαί τινι πράγματι 104.
Ἐπιδαψιλεύεσθαί τινι πράγματι 49.
Ἔπι δὲ, *præterea*, 15.
Ἐπίκουρος 161.
Ἐπίρροθος ibid.
Ἐπιςρέφεσθαι 105.
Ἐπίτηδες & Ἐπιτηδὲς differunt, 161.
Ἐργάζεσθαι, &
Ἐργάτης, &

Ἔργον de quo κατ' ἐξοχὴν, 32.
Ἐριβῶλαξ 162.
Ἐρίηρες ibid.
Ἕρκ☉· ib.
Ἐῤῥῶσθαι φράσαι 163.

Z.

Ζάκη 163.
Ζυγοθείζειν ibid.
Ζωλικὸς ib.

H.

Ἥπη 163.
Ἡ ζίη 114.
Ἧρα φέρειν 163.
Ἡρίον 89.

Θ.

Θαλία 164.
Θρῆνυς 165.

I.

Ἱερὸς pro *magno*, 99.
Ἰπνὸς quid, 46.
Ἰσκειν 165.
Ἰωνικὸς proverbialiter de quo dicatur, 84.

K.

Καθαρθῆναι pro *caſtigari*, 165.
Καιροσέα 166.
Κακὴ ibid.
Κάλλ☉ pro *ungvento*, 133.
Καταθύεσθ quid, 91.
Καταλαμβάνει vel Κατέλαβέ τινα ἀποθανεῖν &c. quid ſign. 8.
Κατανύασεσθ 167.
Καταῤῥέζειν ibid.
Κατάρλ☉ quid, 105.
Καταφθατυμένη 167.
Καταχὲς 88.
Κατημαξευμένον 95.
Κερδοσύνη, *aſtutia*, 108.
Κερδώ, *vulpes*, ibid.
Κεχαραδμέν☉, *iratus*, 167.
Κῆμ☉ quid, 168.
Κιγκλίζειν ibid.
Κιχλισμὸς ibid.
Κλεὶς cujus rei ſymbolum. 108.
Κλέπτειν pro *decipere*, 102.
Κλωμακόεσσαι 169.
Κυρὶξ 170.
Κωφὴ quare dicatur fortuna, 118.

Λ.

Λακεῖν de Apolline oracula edente, 44.
Λάτρις 170.
Λίθοι metaph. qui, 75.
Λικόωτης 170.
Λὶψ ibid.

Λόγῳ

Λόγῳ oppoſite ad τὸ ἀληθὲς quid, 51.
Λοξίας cur dicatur Apollo, 43.
Λόφιον. 170.
Λυδῶν κόραι quare dictæ Virgines Epheſiæ, 146.

M.

Μαιμώω 171.
Μακέλλη ibid.
Μάκελλον unde 172.
Μάραινα ibid.
Μᾶσσον ibid.
Ματεῖν 173.
Μαυλὶς, *gladius*, ibid.
Μέλλειν pro φαίνεσθαι ibid.

N.

Ναὶ νεύρη 174.
Νάσσα ibid.
Νεβρὶς ibid.
Νεύρη ibid.
Νωχελὴς 175.

O.

Ὀδῆσαι, *emere*, 194.
Οἴκημα pro *lupanari*, 8.
Οἰκονόμος 175.
Οἶος ſolus, pro *magno* & *præcipuo*, 114.
Ὁμόθεν *e propinquo*, 14.
Ὅμοια τὰ μάλιστα quid, 57.
Ὁμοῖος 175.
Ὁμῶς Attic. *prope*, 14.
Ὀνήμενος 176.
Ὀρθοτομεῖν de quibus proprie dicatur, 28.
Ὀρυγμαδὸς & Ὀρυμαγδὸς utrumque dicitur, 176.
Ὀψείειν 177.

Π.

Παιὼν unde dictus Apollo, 43.
Παμπησία 178.
Παρά τινος ἥκειν quid, 50.
Παραβάλλειν 178.
Παράγειν quid in re militari, 16.
Παραθεωρεῖν 178.
Παρακαλεῖν & Παράκλησις ἐν Χριστῷ quid, 137.
Πατέεσθαι, *veſci*, 40.
Παύειν verbum celeuſtis proprium, 22.
Πεπληρωμένοι quid & unde metaph. 124.
Πεπλαμένα ἔρια quid, 71.
Περιδίδοσθαι quid, 73.
Περιῤῥηδὴς 179.
Πηγυλὶς 180.
Πῆχυς in arcu quid, 137.
Πιστεύειν in depoſitis idem quod παραθέσθαι 53.

Πλαδόωσα 180.
Πλαταμὼν ibid.
Πολιὴ cur dicatur ἅλς, 128.
Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως unde metaph. 109.
Πορσαίνειν vel Πορσύνειν λέχος quid, 133.
Πρεσβείη 180.
Προβάλλειν ἄρνα ibid.
Πρόβατα metaph. qui 76.
Πρὸς τὰς θύρας quid ſign. 120.
Προσάγειν & Προσαγωγεὺς de quo κατ' ἐξοχὴν dicatur, 149.
Προφορεῖσθαι τὸ ὀστέν quid, 86.
Προχύται 181.
Πυθοῖ quid, 6.
Παλεῖσθαι 181.

P.

Ῥαγὰς 182.
Ῥιγεῖν & Ῥιγοῦν quid differant 48.
Ῥίον 90.
Ῥόθιον quid, 182.
Ῥυτὸν 184.
Ῥαγὰς ibid.

Σ.

Σίντιες quinam 185.
Σιφλὸς quid, ibid.
Σκαλαθύρματα ibid.
Σκινδάλαμος &
Σκινδαλμὸς quid, 186.
Σκόλοψ cujus rei ſymbolum, 104.
Σκύτινον καθειμένον 187.
Σταθμοὶ & παρασάγγαι junguntur, 66.
Στρατηγὸς τῆς πόλεως pro magiſtratu, 107.
Συμβαίνειν quid, 51.
Συντίθεσθαι quid apud Hom. 125.
Σφαδάζειν 187.
Σφαραγεῖσθαι ibid.
Σωκράτης quare Μήλιος dictus, 74.

T.

Ταλαύρινον 188.
Τὰ πολλὰ χλευάζειν, ἐπισκώπτειν &c. 19.
Ταρφὺς 188.
Τερπικέραυνος unde Ζεὺς dictus, 189.
Τετραθέλυμνον 189.
Τέχνης definitio, 77.
Τί μοι; pro τί μοι διαφέρει; 69.
Τί μοι καὶ κρίνειν; 68.
Τινθαλέον quid & unde, 190.

Τραγισταὶ ibid.

Υ.

Ὕαλος 191.
Ὑβρισμένον quid, 17.
Ὑπὲρ in obteſtandi formulis, 139.
Ὑπερικταίνεσθαι 192.
Ὑπολίζονες ibid.
Ὑπομονητικὸν quid, 99.
Ὕστερος pro δεύτερος 17.

Φ.

Φιλομμειδὴς 192.
Φροντισταὶ &
Φροντιστήριον de Philoſophis & eorum Schola, 63.

Χ.

Χάρις de *doctrina Evangelii*, 151.
Χῆτος, *inopia*, 193.
Χθόνιος pro ὑποχθόνιος 57.
Χρείαν ἀπαρτῆσαι quid, 106.
Χρήσασθαι, *fœnerari*, 62.
Χωρεῖν 148.

Ψ.

Ψάκιον 194.
Ψύττα ibid.

Ω.

Ὡς ἄμεινον ἦν qualis formula, 22.

FINIS.

HORATII VITRINGA C. F.
ANIMADVERSIONUM
AD
JOHANNIS VORSTII
DE
HEBRAISMIS N. TEST.
COMMENTARIUM
S P E C I M E N,

In quo

Diſquiritur, an nonnulla loquendi genera in Novo Fœdere Hebraiſmorum numero merito adſcribantur.

Digitized by Google

LECTORI.
BENEVOLO
S. P. D.

LAMBERTUS BOS.

DAri in Novo Fœdere Hebraiſmos, ſive loquendi formas ad genium & proprietatem Linguæ Hebraicæ effictas, res eſt certiſſima, & dudum a Doctis evicta. Multæ profecto occurrunt in eo dictiones & phraſiologiæ, quarum quidem verba ipſa Græca ſunt, ſed quæ alio modo conſtruuntur, alioque ſenſu ſumuntur, quam apud eos qui pure Græce ſcripſerunt. Rem igitur magnopere laudandam & apprime utilem ad recte intelligendum Sacros Novi Fœderis Libros fecerunt illi, qui Hebraizantes loquendi modos iſtic occurrentes demonſtrarunt atque congeſſerunt. Quos inter familiam ducit Vir Erudiſſi-

tiſſi-

tiſſimus, Johannes Vorſtius. Sed quod negari etiam nequit, nimius ſæpe in hoc argumento fuit, dum multa dicendi genera Hebraiſmorum claſſi accenſuit, quæ vere & pure Græca ſunt. Scilicet, ſi legere ſe non meminiſſet exemplum, aut in Lexico aliquo non reperiret quid ſimile, ilico ad Hebraiſmum confugere cœpit. Id quod videns Eximius Doctisſimuſque Juvenis, HORATIUS VITRINGA, Optimi Parentis ſimilis Filius, ὁ νῦν ἐν ἁγίοις, diligenter percurrere inſtituit totum Vorſtii opus de Hebraiſmis, multaque animadvertit, quæ in eo ad Hebraizantes loquutiones immerito retuliſſe videbatur Vir Doctus, & ingenti aliquando teſtimoniorum copia ex variis Auctoribus probavit, Græcas eſſe phraſes, quas pro talibus ille non agnoſcebat. Optandum fuiſſet, Benevole Lector, ut ſuperſtes Doctisſimus Juvenis ipſe hoc ſuum egregium monumentum literarium in lucem edidiſſet. Sed hoc

non

non fuit in fatis. *Quem Deus diligit, adoleſcens moritur.* In florente ætate nobis ereptus eſt Eximius hic Juvenis, annos natus duodeviginti, gravi Parentum, Amicorum omniumque Muſas colentium dolori. Noſtri tamen officii putavimus, non committere, ut Ejus nomen, cujus egregiæ adeo dotes ac virtutes fuerunt, quique præclare admodum, ſi ætas longior ſuppetiſſet, de re literaria meriturus fuiſſet, poſteritati non commendetur. Viſum itaque fuit nobis, excerpere quædam ex illis ad Vorſtium Animadverſionibus, eaque publici facere juris, ut pateat, qualis quantusque fuerit in viridi illa ætate ὁ Μακαρίτης noſter, quam felicis ingenii, quantæ induſtriæ, diligentiæ,&,quod maxime mirandum eſt, quam multæ lectionis. Jam enim omnes fere melioris notæ Auctores Græcos magno cum judicio legerat, evolverat, inque ſuum converterat uſum: ad nonnullos ſuas fecerat obſervationes, tex-

O tus

tus emendaverat, verſiones Latinas correxerat. Maxime vero deſudaverat in Luciano atque Æliano, ad quos Auctores multa etiam bene admodum & docte omnino obſervavit, digna quæ Orbi Erudito impertiantur. Præterea ex Ariſtophanis, Luciani & Sophoclis Scholiis concinnaverat quaſi Lexicon verborum ab Antiquis illis Interpretibus explicatorum, opus perutile illis qui Græcas amant Muſas. Laudandus igitur ſummopere eſt, & in numero felicium reponendus, cui quantulumcunque temporis contigit, bene adeo collocatum eſt. Accipe autem in præſenti B. L. paucula hæc Excerpta è Scriptis Præſtantiſſimi hujus Juvenis. Ex aliis quæ reliquit doctrinæ monumentis nonnulla etiam Tecum data occaſione communicabimus. Vale. Franequeræ A. D. xv. Kal. Sextileis CIƆ IƆCCVI.

HORATII VITRINGA C. F.

ANIMADVERSIONUM

AD

JOANNIS VORSTII

DE

HEBRAISMIS N. TEST. COMMENTARIUM SPECIMEN.

CAP. I.

Ξηρὰ pro terra, non ſolum apud Sacros Scriptores, ſed etiam apud τὲς ἔξω, ſubint. γῆ· frequentius vero apud hoſce neutrum ξηρὸν, ſubint. πέδον. Ξύλον pro arbore dixere Græci Auctores antiqui. Apud eoſdem etiam reperitur locutio ἐν ἐκείναις ἡμέραις pro *ἐν ἐκείνῳ χρόνῳ. Καθ' ἡλικίαν τινὸς recte Græce dicitur pro ætate vel temporibus alicujus. Ποιεῖν καρπὸν phraſis etiam Græca.*

CLaſſem Hebraiſmorum primam Vorſtio faciunt nomina, quæ *origine quidem genuina Græca ſunt; ſed vim ac ſignificationem quandam receperunt, quæ in vulgari Græca Lingua non obſervatur.*

 Illam

Illam vero auſpicatur ejuſmodi dictionibus, quibus *alludebant Sacri Scriptores ad originem alicujus vocis Hebrææ, quam vocabulo Græco reddere volebant.* Exemplo eſt vox ξηρὰ apud Matth. XXIII. 15. περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν. Concedo Viro Docto, Sacros Scriptores rationem habuiſſe vocis Hebrææ, ubi utebantur Græcâ ξηρὰ pro *terra*, & fateor, rarius ita occurrere apud proſæ Scriptores. Sed tamen cum Vorſtio negare nolim, eos unquam ſic eſſe loquutos. Eſt enim apud Æſopum in Fabula de cerva, quæ altero capta oculo, τὸν μὲν ὑγιᾶ τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς τὴν ξηρὰν διὰ τοὺς κυνηγέτας ἔχουσα. τὸν δὲ λοιπὸν πρὸς θάλατταν, *oculum incolumem terram verſus intendebat propter venatores, alterum vero mare verſus.* Moſchopulus ad Heſiod. Ἔργ. Ὁδεύειν ἐπὶ ξηρᾶς· πλεῖν καὶ στέλλεσθαι ἐπὶ θαλάσσης· πορεύεσθαι ἐπ' ἀμφοτέρων, ἀφ' ὧν ὀνόματα, ὁδὸς ἐπὶ ξηρᾶς, πλοῦς καὶ στόλος ἐπὶ θαλάττης. Quando autem ξηρὰν ſic uſurparunt, ſubintell. γῆν. quæ vox additur in illo verſu apud Athenæum lib. XIII. p. 598.

Δαρδάνην δὲ θανοῦσαν ὑπὸ ξηρὴν θέτο γαῖαν.

Mortuam vero ſepelivit in terra Dardania. Sed frequentius non tantum Poëtæ, verum etiam Proſæ Scriptores in neutro τὸ ξηρὸν dixere. Ariſtot. *de Mundo* cap. 3. Καὶ τὸ μὲν ἄνω θεῶν ἀπέδειξε οἰκητήριον, τὸ κάτω δὲ ἐφημέρων ζώων. αὐτοῦ γε μὴν τούτου τὸ μὲν ὑγρόν ἐστιν, ὃ καλεῖν πολα-

ποταμοὺς, καὶ νάματα καὶ θάλασσας εἰθίσμεθα· τὸ δὲ ξηρὸν, ὃ γῆν τε, καὶ ἠπείρους καὶ νήσους ὀνομάζομεν. Idem *Hiſt. Anim.* l. IX. cap. 37. εἰς δὲ τὸ ξηρὸν ἐξέρχεται μόνον &c. & *de Mirabil* p. 878. Ἐν Ἰνδοῖς ἐν τῷ κέρατι καλουμένῳ ἰχθύδιά φασι γίνεσθαι, ἃ ἐν τῷ ξηρῷ πλανᾶται, καὶ πάλιν ἀποτρέχει εἰς τὸν ποταμόν. quod ipſum Theophraſtus ſine dubio γῆν dixit, in his apud Athen. lib. VIII. c. 2. Ἐν Ἰνδοῖς δέ φησι Θεόφραστος τινὰς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας, καὶ πηδῶντας πάλιν ἐς τὸ ὕδωρ ἀπιέναι. Ælian. *Hiſt. Anim.* l. V. c. 27. Θεόφραστος δὲ δαιμονιώτατος λέγει ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ γῇ τοὺς ἰχθύας ἀνιόντας ἐκ τοῦ ποταμοῦ, εἶτα μέντοι ἐν τῷ ξηρῷ νομὰς ποιεῖσθαι πολλάκις. Vide etiam locum Clearchi apud Athen. l. VIII. c. 2. Et ut in ξηρὰ ſubauditur γῆ, ita in ξηρὸν, πέδον, quæ vox additur in illo verſu apud Athen. l. III. c. 23.

Κυρταὶ δ' ὁμοῦ καρῖδες ἐν ξηρῷ πέδῳ.
Et gibbæ ſimul ſquillæ in ſicco ſolo.

Inferius notat, vocem ξύλον pro *arbore* ad imitationem Hebræorum uſurpari in N. T. Sed videamus nos, quid ſuggerant Græci. Callim. *Hymno in Cerer.* verſ. 40.

Ἤσθετο Δαμάτηρ, ὅτι οἱ ξύλον ἱερὸν ἀλγεῖ·
Senſit Ceres ſacram ſibi arborem dolere.

Huc pertinet etiam Oraculum illud Neleo datum, ἐγεῖραι ξόανον τῇ Ἀρτέμιδι ἀπὸ παγκάρπων ξύλων. cujus hiſtoriam vide apud Schol. Cal-

lim. *H. in Jov.* v. 77. Athenæus l. v. c. 25. Alexandrinorum photingas tradit confici ex eo quod vocant lotum: ξύλον δ' ἐστὶ τȣ̃το γινόμενον ἐν Λιβύῃ: *eſt vero arbor quæ naſcitur in Libya.* Operæ pretium eſt eundem audire lib. xiv. c. 18. ex Polybio Megalopolitano: ἔστι δὲ τὸ δένδρον ὁ λωτὸς ȣ̓ μέγα. Apud Lucian. *Deor. Dial.* p. 210. queritur Ap[o]llo de Daphne, ὥστε εἵλετο ξύλον γενέσθαι μᾶλλον ἢ ἐμοὶ συνεῖναι, *ut maluerit arbor eſſe quam me amare.* Quin καρπὸς adſcribitur ξύλῳ ab Anton. Liberali *Metam.* c. 35. p. 468. de Smyrna mutata in arborem: Τȣ̃το λέγεται κατ' ἔτος ἕκαστον δακρύειν τὸν ἀπὸ τȣ̃ ξύλȣ καρπόν. Atque illud forte imitatus eſt Horatius *Carm.* lib. II. *Od.* 13.- *agro qui ſtatuit meo Te triſte lignum.* & l. I. *Epiſt.* 6.- *Virtutem verba putas ut Lucum ligna.* id eſt, putas verba conſtituere virtutem, ut lucum conſtituunt arbores.

Capite III. inter alia agit etiam de phraſi, ἐν ἐκείναις ἡμέραις. *Fit, quidem* (ſunt verba Vorſtii:) *ut apud Græcos* ἡμέρα *tempus notet; ſed hoc tamen non promiſcue fit & ubivis. In narrationibus minime id locum habet. Vulgares Græci ſic ſolent ſcribere,* Κατὰ δὲ τȣ̃τον καιρὸν &c. *non vero* ἐν ἐκείναις ἡμέραις. *Lege ſis Thucyd. Diodor. &c. & verum deprehendes quod nos nunc dicimus.* Provocat V. D. ad Diodorum, ut invictum ejus quod dicit teſtimonium. Neque ego alium deſidero teſtem, non alium arbitrum,

trum, qui litem hanc decidat. Sic ille lib. xx. p. 835. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις Κάσσανδρος μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν Δημητρίου, τὰς μὲν κατὰ τὴν Θετταλίαν πόλεις ἀνεκτήσατο. & p. 836. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις καὶ Πτολεμαῖος &c. Sic etiam Dionyſ. Halic. l. IV. *Ant. Rom.* p. 271. de Tarquinio Superbo, ubi narraverat, privatum adhuc fratrem veneno ſuſtuliſſe, addit, οὗτος ὁ τὴν γαμετὴν --- ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις, καὶ διὰ τῶν αὐτῶν φαρμάκων ἀποκτείνας.

Quod autem poſtea animadvertit contra Salmaſium, dici quoque κατὰ ἡλικίαν τινὸς, recte admodum obſervat. Addam exempla quædam, quæ hoc dicendi genus adſtruere poſſint. Diod. Sic. l. III. p. 201. Πρὸς δὲ τούτοις Θυμοίτην τὸν Θυμοίτου, τοῦ Λαομέδοντος κατὰ τὴν ἡλικίαν γεγονότα τοῦ Ὀρφέως. Dion. Halic. l. I. p. 2. μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας, *uſque ad noſtra tempora.* Idem p. 28. ὅτι κατὰ τὴν Ἡρακλέους ἡλικίαν ἢ μικροῦ πρόσθεν οὕτως ὠνομάσθη. *Quod Herculis temporibus, vel paullo ante ita nominata ſit.* & lib. II. p. 82. καὶ κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν. p. 93. ἕως τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας. & p. 120. l. m. p. 202. Lucian. *Demoſth. Encom.* p. 688. Athen. l. II. p. 464.

Cap. V. agit præter alia de phraſi, ποιεῖν καρπὸν, quam Hebræam putat. Sed videor mihi oſtendere poſſe, phraſin ſatis eſſe Græcam. Verbum ποιεῖν Græcis frequentiſſimum eſt pro *gignere, producere, parere.* Athen. l.

IX. c. 11. p. 394. τίκτει δ' ὠὰ δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄῤῥεν ποιεῖ, τὸ δὲ δεύτερον, θῆλυ. quem locum deſcribit Ælian. *Var. Hiſt.* i. 15. Sed requires forſan exemplum, quo de arboribus dicitur ποιεῖν καρπόν. En tibi Ariſtotelis locum *de Plant.* l. 1. c. 4. p. 773. Πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ μὲν ποιοῦσι καρπὸν, τινὰ δὲ οὐ, ὡς ἰτέαι, καὶ τινὰ εἴδη δρυῶν, καὶ τινὰ μὲν ποιοῦσιν ἔλαιον, τινὰ δὲ οὐχὶ, καὶ τινὰ μὲν ποιοῦσι φύλλα, τινὰ δ' οὐ. *Rurſum plantarum aliæ fructum ferunt, aliæ non ferunt, ut ſalices & quercuum nonnullæ ſpecies. & aliæ oleum emittunt, aliæ non; aliæ folia edunt, aliæ non.* & cap. 6. pag. 774. Τινὰ γὰρ κρεῖττον σπέρμα ποιοῦσι, τινὰ χεῖρον. *aliæ melius ſemen ferunt, aliæ pejus.* Idem lib. 11. cap. 4. pag. 780. Καὶ πάλιν ὃ δένδρον ποιεῖ τι ἐγγὺς τροφίμου, ἐκεῖνο γεννᾶται ἐν τόποις ὑψηλοῖς, καὶ ψυχροῖς. *Et rurſus quæ arbor fert aliquid quod prope accedit ad alimentum, illa naſcitur in locis altis & frigidis.* & cap. 10. p. 784. δένδρα δὲ, ὅσα γεννῶνται ἐν ὕδατι ὀξώδει, ποιοῦσι καρπὸν γλυκύν. *arbores quæ naſcuntur in aqua acida, ferunt fructum dulcem.*

CAP.

CAP. II.

Vita hominis etiam apud Græcos & Romanos Auctores comparatur cum via vel itinere: unde τὸ, vivere exprimitur per βαίνειν, βαδίζειν, ςείχειν, περιπατεῖν &c. incedere, ire, ambulare. Hinc etiam facultates quibus vita ſuſtentatur, ἐφόδια, viatica appellantur. Verba κοιμᾶσθαι, καταδαρθεῖν, εὕδειν, καθεύδειν &c. de mortuis Gr. dicuntur. Οὐ in ſenſu prohibendi recte etiam Gr. dicitur. Πρὸς pro propter uſurpari in N. T. novum non eſt. Κατὰ ſimiliter propter notat. Ariſtophanis Interpres bis terve caſtigatus.

CAp. VI. obſervat, verba περιπατεῖν & πορεύεσθαι in N. T. pro *vivere* uſurpari, per Hebraiſmum. Credibile quidem eſt, reſpexiſſe in hiſce Scriptores Sacros ad Hebræa; verumtamen adnotabo, apud Græcos, ut & Romanos vitam hominis comparari cum *via* vel *itinere*, unde & *vivere* exprimitur illis verbis, quæ ſignificant *incedere*, *ire*, *ambulare*, *proficiſci*, ſc. βαίνειν, βαδίζειν, ςείχειν, ὁδεύειν, περιπατεῖν &c. Anacreon *Ode* in *ſe ipſ.*

Ἐπειδὴ βροτὸς ἐτέχθην
Βιότου τρίβον ὁδεύειν,
Χρόνον ἔγνων, ὃν παρῆλθον,
Ὃν δ' ἔχω δραμεῖν, οὐκ οἶδα.
Quoniam homo natus ſum,
Et vitæ ſpatium emetiendum eſt,
Scio tempus, quod abſolvi:
Quod vero reſtat mihi, non ſcio.

Anth. Poët. l. 11. c. 47. Epigr. 39. εἰς ὁδὸν ἵππος Οἶνος· ἐπεὶ πεζοῖς ἀτραπὸς εἰς Ἀΐδην. *Vinum in via eſt equi loco, quoniam pedes tendunt in Orcum.* & lib. v. Epigr. 26. in Democrit.

Αἰεὶ δὲ σφαλερὰς ἐγέλας βρότοιο κελεύθους.

Semper vero lubricas ridebas vitæ vias.

Apud Stob. *Serm.* 124. p. 618. Ὅτι ὁδοῦ ἀνθρωπίνης χρὴ νομίζειν ἀρχὴν μὲν, γένεσιν, τέλος δὲ θάνατον. *Quod viæ hominis oporteat habere carceres ortum, & terminum mortem.* Idem in principio *Serm.* 9.

Βάδιζε τὴν εὐθεῖαν, ἣν δίκαιος ἦς.

Recta via inſiſtas, ſi juſtus es.

& p. 102.

Μνῆμα τόδ' Ἱππάρχου, στεῖχε δίκαια φρονῶν.

Monumentum hoc eſt Hipparchi, incede juſtitiam cogitans.

Petron. *Si quis vitiorum omnium inimicus rectum iter vitæ cœpit inſiſtere.* Et alibi, *inflati ambulamus.* Atque inde eſt, quod bona & facultates dicantur ἐφόδια, *viatica.* Ariſtoph. *Pluto* p. 99. Ed. Genev. -- τἀφόδια κατεσθίειν, *bona exedere.* Sch. τὰ ἀναλώματα, τὴν οὐσίαν, ἔφοδος θηλυκῶς ἡ ἐπέλευσίς τινος, ἐφόδιον δὲ οὐδετέρως, καὶ ἐφόδια πληθυντικῶς, τὰ ἐν τῇ ὁδῷ κυρίως γινόμενα ἀναλώματα, ἐνταῦθα δ' ἁπλῶς λέγει τὰ ἀναλώματα.

Tranſeo jam ad aliam dictionem, qua κοιμᾶσθαι in N. T. dicuntur illi qui mortui ſunt. Be-

ne habet, quod ſuccurrat hic ipſe Vorſtius, qui adfert ex Orpheo, ubi mors dicitur *frater ſomni:* & alibi, *adferre ſoporem æternum.* & Virg. ſoporem *lethi conſanguineum* dixiſſe obſervat. Pſochen. adſcripſerat ex Homero, Ὣς ὁ μὲν αὖθι πεσὼν κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον. Si quis plura hujusmodi exempla deſiderat, adnotabo in ejus gratiam quæ mihi in legendis Scriptoribus occurrerunt. Ita quod ὕπνος dictus ſit ἀδελφὸς θανάτου, egregium eſt Apophthegma Gorgiæ apud Stob. *Serm.* 118. pag. 600: qui ſenex admodum cum vires inciperent deficere, atque in ſomnum laberetur, à familiarium quopiam interrogatus, quomodo haberet, reſpondit, ἤδη με ὁ ὕπνος ἄρχεται παρακατατίθεσθαι τῷ ἀδελφῷ, *jam aggreditur ſomnus me tradere fratri.* Inde eſt quod εὐνᾶσθαι dicatur de eo qui *mortuus* eſt, ut & καταδαρθεῖν, εὕδειν, καθεύδειν, ὑπνῶσαι, & ὕπνον ἔχειν, quæ omnia proprie ſign. *dormire.* In *Anthol.* Poët. l. III. cap. 22. Epig. 27.

Οὐχ ὅδε δειλαίου Σατύρου τάφος, οὐδ' ὑπὸ ταύτῃ,
Ὡς λόγος, εὔναστι πυρκαϊῇ Σάτυρος.
Non hic miſeri Satyri eſt tumulus, neque ſub hoc,
Quod ajunt, dormit rogo Satyrus.

cap. 33. Epig. 17.

εὐνήθης δ' ὕπνον ὀφειλόμενον.
Sopitus vero es ſomno debito.

cap.

cap. 25. Ep. 53.

Εὕδεις ἐν φθιμένοισιν, Ἀνάκρεον, ἐσθλὰ πονήσας:

Dormis inter mortuos, Anacreon, qui bona feciſti.

Stob. *Serm.* 120. p. 609. Πᾶς γὰρ λέγει τις, ὁ μακαρίτης οἴχεται, κατέδαρθεν, εὐδαίμων ὅτ' οὐκ ἀνιάσεται. *Quiſque enim dicit, non amplius eſt beatus, mortuus eſt, felix, qui doloribus & miſeriis eſt exemtus.* in *Anthol.* l. III. c. 6. Ep. 60. in Curſorem fulmine neci datum Epitaph.

Τηλοῦ δ' Αἰγανέης τε, καὶ Βεροίης
Νικηθεὶς ὁ δρομεὺς καθεύδει:

Procul vero ab, Æganea & Beræa Fulmine victus curſor dormit. Frequenter etiam κοιμᾶσθαι & κοιμᾶσθαι ὕπνον eo ſenſu occurrit. *Anth.* l. III. c. I. Ep. 6. --τὸν γλυκὺν ὕπνον Κοιμᾶσθαι χώρην πέμψαν ἐπ' εὐσεβέων, *ut ſomnum dulcem dormirem, in regionem miſerunt piorum*, cap. IX Ep. I. --ἐπὶ γούναι Ματρὸς κοιμηθεὶς, τὸν βαθὺν ὕπνον ἔχει, *ſuper genubus Matris dormiens altum ſoporem habet.* c. XIX. Ep. I. Αὐτὸς δ' εἰκοσέτης νήγρετον ὕπνον ἔχεις. *Ipſe vero vigeſimum annum agens alto obrutus es ſomno.* & cap. XXII. Ep. 21. Νήγρετον ὑπνώσας τὸν ἀμείλιχον ἵκτο πρὸς ᾅδην. *Perpetuo ſopitus ſomno implacabilem venit ad Orcum.*

Cap. VII. inter alia agit de particula οὐ in ſenſu prohibendi, pro μὴ, ut Matth. VIII. 21. οὐ φονεύσεις. Occaſionem huic rei dediſſe videbatur

Vor-

Vorſtio, quod Hebræi ita uterentur ſua vocula negante. Sed ſcrupulum omnem tollet locus quem adſcribo ex Ariſtoph. Νεφ. p. 151. Ἄλλο τι δῆτ᾽ ὐ νομιεῖς εἶναι θεὸν ὐδένα, πλὴν ἅπερ ἡμεῖς. *Aliud quid Deum eſſe noli putare, quam quæ nos.* & apud Stob. *Serm.* 115. p. 592. Οὐ μακαριεῖς τὸν γέροντα, *noli beatum prædicare ſenem.*

Inferius proponit duas Cameronis conjecturas, quarum altera eſt, quod Matth. XIX. 8. Ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν -- exiſtumet, præpoſitionem πρὸς notare *propter.* At novum hoc non eſt. Lucian. *Prometh.* pag. 181. πρὸς δὴ τί τῦτ᾽ ἔφην; *Quare vero illud dixi?* mox ſequitur ὅτι, *propterea quod.* Dion. Hal. *Ant.* l. IV. p. 215. Οὐκ ἐάσω πρὸς τὰ χρέα ἀπάγεσθαι, *ob debita abduci non ſinam.* ſic pag. 235. & 328. & alibi ſæpius. Anton. Lib. Met. c. 5. Πρὸς δὲ τῦτο Νεόφρων ὁ παῖς τῆς Τιμάνδρης χαλεπῶς εἶχε: *Ægerrime propterea Neophron Timandræ filius affectus erat.* & cap. XI. Ἀηδὼν δὲ οἰκτείρασα πρὸς τὴν παλαιὰν φιλίαν. *Aëdon ob priſtinam miſerata amicitiam.* Idem cap. 12. πρὸς δὲ τὸν θάνατον αὐτῦ καὶ Θυρίη ἡ μήτηρ κατέβαλεν ἑαυτὴν εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ λίμνην: *Ob ejus vero mortem mater Thyria in eandem ac ipſe paludem ſe præcipitavit.* cap. 13. Θαυμάσας πρὸς τὸν ὄγκον τῦ σώματος, καὶ ἔτι πλέον πρὸς τὰς μελίσσας: *Miratus propter corporis molem, & magis adhuc propter apes.*

Alte-

Altera obſervatio eſt, de præpoſitione κατὰ, quod & illa *propter* notet, in eo, κατὰ πᾶσαν αἰτίαν. illud vero adnotat ad imitationem Hebræorum forte eſſe. Sed benignus hic eſt Vorſtius, & unico Joſephi loco fretus pronunciat, non eſſe dictionem infrequentem Auctoribus, qui ceteroquin non ſolent Hebraiſſare. & recte quidem cenſuit Vir Doctus. Ita enim Ariſtoph. *Ecclеſ.* p. 739.

-- αἱ δὲ δὴ Λακωνικαὶ Ὤχοντο μετὰ σοῦ, καὶ κατὰ τί, χ' ἡ βακτηρία. -- *Calceamenta vero virilia Iverunt tecum quoque, quare? & baculus.* Int. non intellexiſſe videtur hanc hujus præpoſitionis notionem, qui κατὰ τί plane omiſit. Idem p. 740.

Νὴ τὴν Ἀφροδίτην, μακαρία γοῦν ἡ πόλις
Ἔσαι τὸ λοιπόν. Ἀν. Κατὰ τί; Πρ. Πολλῶν οὕνεκα.

Interp. hic nihilo vertit felicius κατὰ τί; *circa quid?* Redde: *Per Venerem multo equidem felicior urbs erit in poſterum.* Vir. *Quare?* Prax. *Multarum rerum cauſâ.* & p. 741. Ἀλλ' οὐδὲν τοι χρήσιμον ἔσαι πάντως αὐτῷ. Κατὰ δὴ τί; *ſed nulli omnino uſui ipſi eſſe poteſt. Quare vero?* ubi iterum male Int. *ſecundum quid?* Dion. Halic. Antiq. l. 1. p. 14. Ἐδέξαντο δὲ αὐτοὺς οἱ Ἀβοριγῖνες, ἴσως μὲν καὶ κατὰ τὴν τοῦ ὠφεληθήσεσθαι ἐλπίδα, ὡς δ' ἐγὼ πείθομαι, καὶ κατὰ τὸ συγγενὲς μάλιστα. *Eos vero exceperunt Aborigines tum quidem forte propter ſpem commodi, tum vero ut putem maxi-*

maxime propter cognationem. Idem l. 1. p. 56. de Lavina, quæ mortuo Ænea, περιδεὴς γενομένη, μή τι δεινὸν ὑπ' αὐτῦ πάθη κατὰ τὸ τῆς μητρυιᾶς ὄνομα, *metuens, ne quid propter nomen novercæ ab eo pateretur mali.* & p. 63. dicitur Amulius perſcrutatus eſſe, κατὰ τίνα γίνεται μάλιςʹ αἰτίαν, quod diutius intermiſiſſet Ilia officium in ſacris Veſtalibus. & p. 65. de Lupa, quæ expoſitis infantibus mammam præbuerat, κατὰ πολλὴν ἀλογίαν τῦ ποιμενικῦ ὁμίλυ ἀπήει. quæ ita exponenda eſſe, *ob inſanos paſtorum ſtrepitus abiit*, docuit Sylburgius, & recte dubio procul. Sophocl. *Philoct.* v. 438. - καὶ κατ' αὐτὸ τῦτό γε Ἀναξίυ φωτὸς ἐξερήσομαι. - *& propter id ipſum de homine indigno interrogabo.* Conon *Narrat.* 41. κατὰ μῆνιν τῆς ἐκβολῆς, *propter iram veterem quod expulſi eſſent.* & cap. 45. Τάχα μὲν καὶ κατ' ἄλλας προφάσεις. *Forte & ob alios prætextus.* Parthen. *Erotic.* c. 5. Οὗτος κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης εἰς ἔρωτα ἀφικόμενος τῆς ἀδελφῆς. *Ille propter Veneris iram ſororis amore captus.* Lucian. Dial. Herc. & Æſculap. ubi illi diſputant de πρωτοκλισίᾳ, cum Æſculapius dixerat, ſe meliorem, Herc. κατὰ τί; *quare?* &c.

CAP.

C a p. III.

Abſtracta pro Concretis etiam occurrunt apud Græcos. Luciani Interpres notatus. Duorum ſubſtantivorum poſterius pro adjectivo ponitur non tantum in N. T. verum etiam apud alios. Græci τὸ μισθὸς paſſim conſtruunt cum genitivo, qui exprimit opus pro quo quis accipit mercedem: cujus genitivi ratio petenda eſt ab ellipſi præpoſitionis ὑπέρ. Ὅτι pro διὰ τί, vel δι' ὅ, τι πρᾶγμα. Subſtantivum regens pro adjectivo etiam apud Græcos.

CAp. VIII. agit de *Nominibus Subſtantivis*, quæ pro *cognatis Adjectivis* ponuntur, & quidem de Subſtantivis *Abſtractis* pro *Concretis*, ut quando φῶς ponitur pro πεφωτισμένοις, περιτομὴ pro περιτετμημένοις. Sed fallitur Vir doctus, ſi putet, nihil his ſimile reperiri apud Græcos. Sic σοφία pro σοφοῖς apud Athen. l. XIV. c. I. Ἱππόλοχος δὲ ὁ Μακεδὼν μέμνηται Μανδρογένους, καὶ Στράτωνος τοῦ Ἀττικοῦ· πλῆθος δὲ ἦν Ἀθήνησι τῆς σοφίας ταύτης. -- *erat autem magna Athenis horum ſapientum multitudo.* neque aliter ibi Interp. Ita Lucian. παιδείαν vocat *eruditos*, πεπαιδευμένους. *Amor.* p. 878- ἠκολούθει δὲ παιδείας λιπαρὴς ὄχλος, *ſequebatur autem me frequens eruditorum turba.* Πρεσβεία pro πρεσβευταῖς, *legatis.* Ælian. VIII. 7. καὶ αἱ πρεσβεῖαι δὲ εἱστιῶντο, *legationes vero quoque excipiebantur convivio.* He-

Herodian. II. 12. πρεσβείαν πρὸς αὐτὸν ἐκπέμπουσιν, *legationem ad ipſum mittunt.* Θεραπεία pro *familia ſervorum*, Athen. l. VII. in fine: Μαγείρους καὶ θεραπείαν ἄλλην πολλὴν κέκτηται, *coquos & aliam familiam ſatis magnam poſſidet.* Lucian. *Imag.* p. 2. Θεραπεία δὲ πολλὴ, καὶ ἄλλη περὶ αὐτὴν παρασκευὴ λαμπρά. Int. *Magnus circa illam cultus, & ſplendidus apparatus.* Verte potius: *Magna circa illam familia, & reliquus etiam apparatus erat ſplendidus.* Idem *de domo* p. 463. Καὶ θεραπεία πᾶσα ἐκπεπληγμένοι τὸ ἔργον. ubi manifeſte pro θεράποντες. Vide de ſimilibus dictionibus Caſaub. ad Athen. IV. 12. & I. 9.

Cap. IX. recenſet hujuſmodi dictiones, in quibus *duorum Subſtantivorum poſterius ponitur pro Adjectivo*, ut κριτὴς τῆς ἀδικίας, Luc. XVIII. 6. pro κριτὴς ἄδικος. Sed multa ſunt apud Auctores Græcos hiſce ſimilia. ita Eurip. *Hippolyt.* v. 1368.

Μόχθους δ' ἄλλως τῆς εὐσεβείας Εἰς ἀνθρώπους ἐπόνησα. *Fruſtra vero pios labores In homines exercui.* & *Bacch.* v. 388. Ὁ δὲ τᾶς ἡσυχίας βίοτος, καὶ τὸ φρονεῖν ἀσάλευτον μένει. *Sed vita tranquilla & prudentia inconcuſſa manet.* & *Helen.* 1170. ἅμιλλα αἱμάλος, *certamen cruentum.* Achill. Tat. II. p. 99. καὶ ἦν ἄνεμος ἡδονῆς, *& erat ventus jucundus.* Id. II. pag. 69. ubi loquitur de vino, ἀναπνεῖ κά-

τωθεν πῦρ ἡδονῆς, *jucundum ſurſum ſpirat ignem.*

Refert huc quoque Vorſtius μισθὸν ἀδικίας pro ἄδικον ex Act. 1. 18. Sed falli videtur Vir D. μισθὸς enim ἀδικίας eſt *merces quam quis pro injuſto quodam facinore accipit.* Quod quidem ſi probare potuerit, Græcos dixiſſe μισθὸν ἄδικον, tum vero ſententia ejus ſpeciem haberet. Solent autem Græci μισθὸς paſſim conſtruere cum Genitivo, qui exprimit factum, laborem, opus pro quo quis accipit mercedem. ex. gr. Xenoph. Ἀναβ. v. p. 361. loquitur de eo quod Heracleenſes & Sinopenſes, naves ſe miſſuros, & mercedem ſoluturos ἀπὸ νεμηνίας, promiſiſſent. Καλόν μοι δοκεῖ εἶναι, inquit Xenoph., σωζομένες ἔνθα βελόμεθα μισθὸν σωτηρίας λαμβάνειν, *eo ſalvos advectos, quo volumus, mercedem pro ſalute accipere.* i. e. pro eo quod nos ſervaremus. Idem Ἀπομν. l. 1. p. 914. Τὲς δὲ λαμβάνοντας τῆς ὁμιλίας μισθὸν, ἀνδραποδιστὰς ἑαυτῶν ἀπεκάλει. *Illos vero qui* (Philoſophi) *ſuæ inſtitutionis acciperent mercedem, ſui proprios vocabat mangones.* Athen. l. vi. c. 13. p. 252. de Andromacho Carreno Craſſi proditore, μισθὸν λαβὼν τῆς πράξεως τὸ τυραννεῖν Καρρῶν τῆς πατρίδος, *mercedem proditionis accipiens tyrannidem in patriam Carras.* & lib. viii. c. 10. p. 350. ubi Stratonici quædam refert reſponſa, Ἐρομένε δέ τινος, ὅτι τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν περινοςεῖ, ἀλλ' ἐκ ἐν μιᾷ πόλει διαμένει; παρὰ μὲν τῶν

Mε-

Μουσῶν ἔφη εἰληφέναι εἰς τέλος τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, παρ' ὧν πράττεσθαι μισθὸν ἀμουσίας. *Cum autem quidam interrogaret, quare per omnem Græciam vagaretur, neque in una urbe ſedem figeret? dicit à Muſis ſe accepiſſe ad vectigal omnes Græcos, à quibus exigeret mercedem imperitiæ*, vel *pœnam neglectarum Muſarum*. Sed non poſſum à me impetrare, ut hic non attingam Criticam Caſauboni ad hunc locum, qui jubet pro ὅτι legere διὰ τί. At ſalvo Viri ſummi judicio, nihil ego mutandum cenſerem; eſt enim ſatis Græce dictum ἐρομένου ὅτι, pro ἐρομένου διὰ τί. Ita paſſim in N. T. Marc. IX. 11. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, &c. *Et rogarunt eum dicentes, quare ſcribæ dicunt, oportere ut prius veniat Elias*. Et XVI. 28. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. *Et domum ingreſſum diſcipuli privatim rogabant, quare nos non potuimus ejicere illud*. Eurip. *Rheſ.* v. 135. ubi ſenes cenſent, mittendum qui exploret, - ὅτι πότ' ἄρα δαΐοις Πυρὰ κατ' ἀντίπρωρα ναυστάθμων δαίεται. *Curnam ab hoſtibus ignes accendantur in ſtationibus navalibus adverſarum navium*. Vocula ὅτι eſt in hiſce pro διότι, & hoc pro δι' ὅ, τι i. e. διὰ τί ſc. πρᾶγμα. Sed à diverticulo ad viam. Lucian. *Abdicat.* p. 709. Τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θεραπείας ὁρᾶτε οἷον ἀπολαμβάνω. *Videtis igitur cujuſmodi curationis accipiam mercedem.*

dem. Idem *Contempl.* p.342. ubi rogabat Charon Mercurium, vellet ſe περιηγεῖσθαι, reſpondet, ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς περιηγήσεως οὐκ ἀκόνδυλον. Achill. Tat. l.v.p.345.. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι γυναῖκες μισθὸν τῆς αἰσχύνης ἔχουσιν τὴν τῆς ἐπιθυμίας ἡδονήν. *Aliæ enim adulteræ mercedem turpitudinis habent libidinis ſuæ voluptatem.* Atque ita paſſim Auctores. Ratio vero hujus genitivi petenda eſt à præpoſitione ſubintellecta ὑπέρ. ita plene apud Ælian. V.H.l.1.c.24. ubi narratur Lepreas conſilium dediſſe de vinciendo Hercule, ὅτε αὐτὸν ἀπήτει τὸν ὑπὲρ τοῦ ἄθλου μισθὸν Ἡρακλῆς, *quando Hercules laboris ſui mercedem ab eo repetebat.*

Cap. x. pergit Vir Cl. differere de Subſtantivis pro Adjectivis, ſed quorum contraria eſt ratio. Supra egit de eo quod Subſtantivum quod regebatur poneretur pro Adjectivo: hic de regente, ut 1Cor. i.21. μωρία κηρύγματος, pro κήρυγμα μωρόν. Illa vero dictio, ut familiaris eſt Sacris Scriptoribus, ita τοῖς ἔξω quoque non infrequens. Eurip. *Medea*, 203. πλήρωμα δαιτὸς, pro δαὶς *omnibus referta.* ibid. v. 1297. αἰθέρος βάθος pro αἰθὴρ βαθύς. Idem *Rheſ.* 403. Ποίων δὲ δώρων κόσμον οὐκ ἐπέμψαμεν; *Quæ vero ſplendida non miſimus dona?* Ariſtoph. *Plut.* p.28. Ὦ χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν. ubi Sch. ὦ τιμιώτατον εἰπὼν λόγον. recte ibi Gerardus: *Attica conſtructio eſt, qua pro adjectivo ſubſtantivum ponunt: nam aurum verborum vocat*

aurea

aurea verba, ὦ ἄγγελε τῶν χρυσῶν ἐπῶν. Idem Ead. p. 55. Οὐδ' ἱματίων βαπτῶν δαπάναις κοσμῆσαι ποικιλομόρφων. Audi ibi eundem Gerard. *Neque poteritis vos ornare ſumtibus veſtium*, pro *ſumtuoſis veſtibus*. & in Νεφ. p. 142. Οὐ σέβας ἀῤῥήτων ἱερῶν. Sch. ὅπου σεβάσματά ἐστι, καὶ ἄῤῥητα μυστήρια. Themiſt. apud Stobæum Serm. 119. p. 604. φωνὰς, καὶ χορείας, καὶ σεμνότητας ἀκουσμάτων ἱερῶν, καὶ φαντασμάτων ἁγίων ἔχοντες, *in quibus voces, choreæ, & venerabiles de rebus ſacris narrationes occurrunt*. ubi σεμνότητες ἀκουσμάτων pro ἀκούσματα σεμνά. melius autem vertiſſet Interpres, *ubi voces, choreæ, & ſexcenta aurium & oculorum venerabilia ſacra objecta occurrunt*. quemadmodum apud Lucian. *Demoſth. Encom.* p. 693. εἰς μυρίας ἀκουσμάτων καὶ θεαμάτων ἡδονὰς ἐμπεσόντες. recte Interp. *Nacti ſexcenta aurium & oculorum objecta*, ſupple *jucunda*. Latinis quoque non infrequens eſt phraſis. Horat. - - - *an Stertinii delirat acumen?* pro acutus Stertinius. Plaut. *Mil. Glor. Poſtquam admiſere aures meæ tuæ moram orationis*. i. e. tuam longam orationem.

Cap. IV.

Καλεῖν vel ὀνομάζειν ὄνομα etiam Græci dicunt. In phraſi ῥύεσθαί τινα ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν non πλεονάζει vox χεὶρ, ſed notat potentiam. Sophoclis Interpres notatus. Præpoſitio ὑπὸ aliquando in N. T. omittitur poſt participia: cujus ellipſios etiam exempla apud Græcos extant. Quum dicitur ἀθῶο; & καθαρὸς ἀπό τινος, integra eſt ſtructura; non vero in illis πλεονάζει ἀπό.

Cap. XIII. agit de voce ὄνομα, quod aliquando ea abundet, ut in illo Matth. I. 12. Καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτȣ̃ Ἰησȣ̃ν. pro καλέσεις αὐτὸν Ἰησȣ̃ν. Sed quæ his opponi poſſunt, facile apud Græcos Auctores reperiuntur. Ita Lucian. *Ocyp.* p. 824. - ὀνομάσας μȣ τοὔνομα. - *me nominans.* Eurip. *Jon.* v. 74.

Ἴωνα δ' αὐτὸν, κτίσορ' Ἀσιάδος χθονὸς
Ὄνομα κεκλῆσθαι θήσεται καθ' Ἑλλάδα.

Jona vero ipſum Conditorem Aſiaticæ terræ
Nomine vocari curabit per Græciam. & v. 80.

- ὄνομα δ' ȣ̃ μέλλει τυχεῖν, Ἴων' ἐγώ μιν πρῶτος ὀνομάζω θεῶν. *nomen vero quod adepturus eſt, primus ego Deorum Jona voco.* Sophocl. *Philoct.* v. 605. Μάντις ἦν τις εὐγενὴς, Πριάμȣ μὲν υἱὸς, ὄνομα δ' ὠνομάζετο Ἕλενος. *Vates quidam erat egregius Priami filius, cujus nomen vocabatur Helenus.*

Cap. XIV. ubi agit de vocis χειρὸς uſu in N. T. inter alia dicit, pleonaſmum ejus vocis ali-

liquando occurrere, ut Luc. 1. in Cantico Zachariæ, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας. ſed perperam. Vox χεὶρ enim in iſtiusmodi locis notat potentiam. Luculentus eſt locus Callim. H. *in Jov.* verſ. 73.

- - - σὺ δ' ἐξέλεο πτολιάρχους
Αὐτοὺς, ὧν ὑπὸ χεῖρα γεωμόρος, ὧν ἴδρις αἰχμῆς,
Ὧν ἐρέτης, ὧν πάντα (τί δ' οὐ κρατέοντος ὑπ' ἰσχύν;)

- - - tu vero elegiſti principes
Ipſos, quorum ſub manu agricola, & belli peritus,
Et remex, & omnia, (quid enim non ſub principis poteſtate eſt?)

ubi quod prius χεὶρ, illud mox ἰσχύς. Sophocl. *Electr.* v. 1094.

Ζώης μοι καθύπερθεν χερὶ
Πλούτῳ τε τῶν ἐχθρῶν ὅσον
Νῦν ὑπὸ χεῖρα ναίεις.

Utinam vivas mihi potentia & opibus ſuperans inimicos tantum, quantum nunc es inferior. Idem *Philoct.* v. 1113. οὐδέ σέ γε δόλος ἔσχ' ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς. Interp. *Non dolus cepit mearum manuum.* Sed revera ſenſum non attigit. debuit: *Non te dolus ſubjecit meis manibus*, i. e. meæ poteſtati. Eurip. *Iphig. in Taur.* v. 1083. Iphigenia preces effundens ad Dianam:

Ὦ πότνι', ἥπερ μ' Αὐλίδος κατὰ πτύχας
Δεινῆς ἔσωσας ἐκ πατροκτόνου χερός.

O veneranda, quæ me in Aulidis ſinu ſævæ ſubduxiſti incolumem patris interfectrici manui. Idem *Electr.* 28. Μήτηρ νιν ἐξέσωσεν Αἰγίσθου χερός. *Mater ipſam ſervavit è manu Ægiſthi.* Heliod. *Æthiop.* 1. 56. ἢ χειρὸς πολεμίας καὶ ὕβρεως ἐξαιρούμενον, *aut manibus hoſtium & injuriis ereptum.* Achill. Tat. l. VIII. p. 501. τὴν μὲν ἐκ τῶν Σωσθένους χειρῶν ἐξαρπάσασα, *illam quidem è Soſthenis eripiens manibus.* Heliod. l. 1. p. 75. ἐξελοῦ δή με χειρῶν λῃστρικῶν. Et ut Gr. ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ῥύεσθαι, ſic Lat. totidem verbis dicitur, *è manibus hoſtium eripere.* Liv. XXVI. 9. *Matronæ in publicum effuſæ circa Deum delubra diſcurrunt, crinibus paſſis aras verrentes, nixæ genibus, ſupinas manus ad cœlum ac Deos tendentes, orante ſque, ut urbem Rom. manibus hoſtium eriperent.*

Cap. XVIII. obſervat, particulam ὑπὸ aliquando per Ellipſin omitti poſt participia &c. ut Matth. XXV. 34. δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου. quod à Græcæ Linguæ genio abhorrere putat, ſed qua ratione inductus, nondum perſpicio; quare enim Ellipſis præpoſitionis longe ceteroquin frequentiſſima hic aliena eſſet? Sed non poſſunt hujuſmodi diſputationes confici, niſi exemplis & auctoritate Scriptorum. Duo nuper mihi occurrebant, quorum alterum apud Æſchyl. *Sept. Cont. Theb.* 731.

Θαρσεῖτε παῖδες μητέρων τεθραμμέναι.

Bono eſte animo filiæ à matribus nutritæ.

alte-

alterum apud Soph. *Oed. Col.* v. 1318.

Ἐγὼ δὲ σὸς, κεἰ μὴ σὸς, ἀλλὰ τῦ κακῦ
Πότμυ φυτευθεὶς, σός γε τοι καλύμενος.

Deinceps oſtendit Pleonaſmum præpoſitionis ἀπὸ, quæ additur fere in N. T. poſt ἀθῶος & ſimilia, ubi fere omittunt οἱ ἔξω. ita Matth. XXVII. 24. ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τῦ αἵματος τῦ δικαίυ τύτυ, cum Ariſtophanes πληγῶν ἀθῶος dixerit, & ita Demoſthenes aliique paſſim loquantur. At neutiquam Pleonaſmus præpoſitionis ἀπὸ habendus eſt in illis loquutionibus, ἀθῶος, καθαρὸς ἀπὸ αἵματος· ſed integra conſtructio, ut, quando ab aliis dicatur ſine illa præpoſitione, neceſſario ea ſit ſupplenda. Sed non ſemper οἱ ἔξω ita elliptice loquuntur. aliquando etiam addunt ἀπὸ, ut Dionyſ. Hal. l. VIII. p. 522. καθαρὰν καὶ ἀμίαντον ἔχειν συμβήσεται τὴν ψυχὴν ἀπὸ παντὸς χόλυ καὶ ταράγματος δαιμονίυ.

CAP. V.

Ἔσχατον γῆς in N. T. pro terra remota. ſimilia apud exteros occurrunt. Locutio qualis N. T. ἄνδρες Νινευῒ pro ἄνδρες Νινευῖται, etiam non infrequens eſt Græcis. Græci μικρὸν pro plebejo & vili, ut contra μέγαν pro illuſtri ponunt. Ἀπὸ & ἕως pro καὶ etiam Græcis. Καὶ αὐτὸς pro ὃς in N. T. & apud τὺς ἔξω.

CAp. XXII. agit de phraſi ἕως ἐσχάτυ τῆς γῆς, quæ eſt Act. I. 8. & alibi, quam Hebrææ

brææ phraſi reſpondere dicit. Sed tamen geminam fere obſervavit ex Eurip. *Med.* v. 540.

- - - εἰ δὲ γῆς ἐπ' ἐσχάτοις

Ὅροισιν ᾤκεις, ὐκ ἂν ἦν λόγος σέθεν.

Si in extremis terræ finibus habitares, nulla fieret tui mentio. Ceterum ſimili modo dixit Sophocl. *Trachin.* v. 1105. ἐπ' ἐσχάτοις τόποις, *in ultimis terræ plagis.* Athen. VI. 4. Εἰγ' ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς οἰκυμένης καὶ ποτάμια τὰ τυχόντα ψήγματα χρυσῦ καταφέρει. *Quandoquidem in locis longinquis modici admodum fluvii auri ſecum ramenta deferant.* Pari ratione Theocr. *Idyl.* XV. 8. ἔσχατα γῆς vocat *campos diſſitos.*

Dehinc notat, quod pro eo quod Græci vulgo dicerent ἄνδρες Νινευῖται, in N. T. dicatur ἄνδρες Νινευῖ, & Matth. XIV. 35. ἄνδρες τῦ τόπυ ἐκείνυ. Sed non infrequens quoque Græcis hæc dictio. ita Sophocl. *Antig.* v. 748.

Ού φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς.

Non dicit Thebanus populus.

Idem in eadem Fabula v. 858. Ὦ πόλις, ὦ πόλεως πολυκλήμονες ἄνδρες. *O urbs, ô urbis divites viri.* Dictio autem hæc plane eſt Elliptica, & ſupplenda per præpoſ. ἀπὸ vel ἐκ. Tuto enim hic ſequimur Scriptorum auctoritatem. ita ἀπὸ addit Sophocl. *Electr.* v. 709. Ἀθηνῶν τῶν θεοδμήτων ἄπο. Ariſtoph. *Acharn.* 379. Ἀλλ' ἐκ Λακεδαίμονος γὰρ Ἀμφίθεος ὅδε. *Sed hic Amphitheus*

Lace-

Lacedæmonius. apud Athenæum IX. 6. Euphron: οὐχ' Ἀθηναῖ Χαριάδης, *Athenienſis Chariades*. (vel ut Caſaub. *Charinades*.) Latinos etiam ſic loquutos annotarunt alii.

Cap. XXV. obſervat quinque Hebraiſmorum genera in dictione quæ eſt in Epiſt. *ad Hebr.* VIII. II. Πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. Primum eſt, quod μέγας & μικρὸς *non ad ſtaturam & quantitatem, ſed ad conditionem hominum pertineant, & plebejos atque illuſtres notent*. Sed illud plane Græcum eſt, & ita quidem Græcis frequentiſſimum, ut dubitem, an aliud magis. Sophocl. *Ajac. Flag*. v. 158. & ſeqq.

> Καί τοι σμικροὶ μεγάλων χωρὶς
> Σφαλερὸν πύργου ῥῦμα πέλονται,
> Μετὰ γὰρ μεγάλων βαιὸς ἄριστ' ἂν
> Καὶ μέγας ὀρθοῖθ' ὑπὸ μικροτέρων.
> *Quanquam tenues illuſtrium ope deſtituti*
> *Infirmum ſint propugnaculum.*
> *Sed cum illuſtribus optime habent plebeji,*
> *Et cum plebejis illuſtres ſtant.*

Ariſtoph. *Equit*. p. 297.

> Δι' αὐτὸ γάρ τοι τοῦτο καὶ γίγνει μέγας,
> *Et vero propter id ipſum magnus evades.*

Quid vero ſit μέγαν γίνεσθαι, ipſe docebit Ariſtophanes, qui mox exponit, ἰσχύειν μέγα. Idem *Veſp*. 435.

Ἄνω καθεύδων ὁ μέγας, *ſupra dormiens magnus ille*. ubi Sch. ὁ μέγας, οὐ τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ

τῇ

τῇ ἐξουσίᾳ καὶ τῇ σεμνότητι. & in *Pace*. 668. Κἀνέπειθον τῶν Λακώνων τοὺς μεγίστους χρήμασιν. *Et perſuadebam Laconum principibus pecuniis.* Solon apud Laërt. l. 1. Segm. 51. Ἀνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται. *Sed à potentioribus urbis exitium.* Theſſal. Hippocr. fil. *Orat. ad Athen.* p. 948. Καί ποτε μικροὶ μεγάλων προσεδεήθησαν, καὶ οἱ καρτεροὶ δι' ἀσθενείας σωτηρίας ἔτυχον. *Fuit & ubi illuſtres tenuium ope indigerent: & fortes debilium opera ſalvi evaderent.* Xenoph. Ἀναβ. III. p. 178. Οἵπερ ἱκανοί εἰσι (Θεοὶ) καὶ τοὺς μεγάλους ταχὺ μικροὺς ποιεῖν, καὶ τοὺς μικροὺς, κἂν ἐν δεινοῖς ὦσι, σώζειν εὐπετῶς, ὅταν βούλωνται. *Qui & magnos poſſunt confeſtim reddere parvos, & parvos, licet ad incitas redacti fuerint, facillime ſalvos præſtare, quando libuerit.* Idem Ἑλληνικ. VI. p. 350. Καὶ ὁ θεὸς δὲ πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους ποιῶν. τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς. *Solet vero ſæpiſſime Deus tenues reddere illuſtres, & illuſtres tenues.* Præterea Hebraiſmus videtur Vorſtio, quod ſingulare adhibeatur pro plur. Exiſtimem plane ſuperfluum eſſe, multis hic adſtruere, Græcos aliquando ſingularem adhibere numerum, ubi potuerant pluralem. Unum vel alterum duntaxat adſcribam exemplum, quod putem poſſe ſufficere. ita in loco Call.

Τὸν δ' ὀλίγος στενάχει, καὶ μέγας ἤν τι πάθῃ.
Ejus vero fatum deplorant magni & parvi.

Epi-

Epicrat. apud Athen. XIII. 3. de Laide vetula, Προσίεται δὲ καὶ γέροντα, καὶ νέον.

Admittit & juvenes & ſenes.

Tertius ſtatuitur Hebraïſmus, quod ἀπὸ & ἕως ponantur pro καί. Quartus vero, quod ſigno univerſali πάντες per pleonaſmum additæ ſint voces ἀπὸ μικρᾶ ἕως μεγάλε. Sed plane elegantiſſimum eſt hoc dicendi genus, & unico quod apponam exemplo duplicem hunc Hebraiſmum conficere potero. Eſt apud Dion. Halic. l. XI. p. 702. Καὶ λόγον ἀπεδώκαμεν ἅπασι τοῖς βελομένοις ἀπὸ τῶν πρώτων ἄχρι τῶν νεωτάτων.

Quintus Hebraiſmus recenſetur, quod addatur αὐτῶν, ἀπὸ μικρᾶ αὐτῶν ἕως μεγάλε αὐτῶν. Verum eſt, Scriptores ſacros ſæpiſſime pronomina addere orationi, ut Luc. XXIV. 50. ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτᾶ. qua de re agit Auctor fuſius Cap. XXVII. Sed addunt aliquando etiam οἱ ἔξω, ut Æſopus Fab. de *Bubulco*, qui vitulum amiſerat, ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτᾶ εἰς τὸν ἐρανόν. Idem Fab. de *Hom.* & *Satyr.* ὁ ἄνθρωπος τὰς χεῖρας αὐτᾶ προσφέρων τῷ στόματι ἀπέπνει. & ibid. τὰς χεῖράς μὲ θερμαίνω.

Cap. XXVI. obſervat quoque dictionem ſingularem admodum frequentis uſus apud Scriptores ſacros, cujuſmodi illa Luc. VI. 6. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτᾶ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρὰ, pro ἇ ἡ χεὶρ δεξιὰ ἦν ξηρά. Sed ſimilia exempla reperi apud Antonin. Liber. cap. 5.

Ἄνθεος

Ἄνθεος τοῦ Νομίονος ἐγένετο παῖς Αἰγύπτιος, ᾤκει δὲ παρὰ τὴν ἐσχατιὰν τῆς Θεσσαλίας· καὶ αὐτὸν ἐφίλησαν θεοὶ ὁσιότητος ἕνεκα καὶ ἄνθρωποι. ubi καὶ αὐτὸν pro ὅν. Id. c. 8. Παρὰ τὰ σφυρὰ τοῦ Παρνασσοῦ πρὸς νότον ὄρος ἐστὶν ὁ καλεῖται Κιρφὶς παρὰ τὴν Κρίσσαν, καὶ ἐν αὐτῷ ἐστιν ἔτι νῦν σπήλαιον. ubi καὶ ἐν αὐτῷ pro ἐν ᾧ. Id. c. 9. Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον ἐβασίλευσε Πιέριος αὐτόχθων Ἠμαθίας, καὶ αὐτῷ θυγατέρες ἐγένοντο ἐννέα. ubi καὶ αὐτῷ pro ᾧ. & c. 22. ἐγένετο δὲ αὐτῷ θρέμματα πλεῖστα, καὶ αὐτὰ ἐποίμαινεν αὐτός. pro ἃ ἐποίμ. & c. 32. θυγάτηρ αὐτῷ μονογενὴς ἐγένετο, καὶ ἐποίμαινεν αὐτὴ τὰ πρόβατα τοῦ πατρός. Sed hæc ſufficient.

C A P. V I.

Ellipſis voculæ τίς. Ὑπολαβὼν ἔφη apud Gr. ut in N. T. ἀποκριθεὶς εἶπε. Paſſim etiam occurrit ἔφη λέγων, in qua locutione τὸ, λέγων ſuperfluum eſt. Ariſtophanis Interpres reprehenſus.

CAp. XXVIII. obſervat ſingularem Ellipſin voculæ τὶς, ut Matth. XXIII. 34. καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε, καὶ σταυρώσετε. ubi τινὰς ſubaudiri debere ſatis eſt certum. Οἱ ἔξω aliquando & ipſam præpoſitionem omittunt, ut in eo Theocr.

> Οὔλῳ μὲν κάλλιστος Ὕλας μακάρων ἀριθμεῖται.

Ita quidem formoſiſſimus Hylas beatorum aliquis

quis numeratur. Quod imitatum eſſe Horatium ibi obſervat Magnus Heinſius,

Fies nobilium tu quoque fontium
Me dicente. & paſſim Auctores.

Τὶ autem ſolum omittit Æſop. Fab de *Equ.* & *Aſin.* Aſinus dicit ad equum, ἆρον ἐκ τῦ ἐμῦ βάρυς ſc. τὶ, *ex meo onere aliquid tolle.* Vid. etiam Dion. Hal. l. VIII. p. 558. Sic etiam Petron.

Taceo quia non ſum de glorioſis (ſc. aliquis.)

Cap. XXXIII. Obſervat, nove fieri, quod Sacri Scriptores ſimul utantur τῷ ἀποκρίνεσθαι & λέγειν. Sed ſimilia reperiuntur apud alios Auctores. apud Hom. paſſim, Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη. Orpheus *Argon.* v. 94. Τὸν μὲν ἐγὼ μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπον. Ariſtot. *Rhetor.* l. II. p. m. 445. φησὶ δ᾽ ἀποκρινόμενος. contra Herodot. *Pol.* ὁ δὲ ἠμείβετο λέγων. atque ita pariter in illa dictione, ὑπολαβὼν ἔφη. quam ex Æliano adducit quoque Vorſtius. At obſervat vocis illius uſum non tantum eſſe, ubi interrogatus reſpondet, ſed alius poſt alium loquitur, & eſſe quaſi *excipere* vel *ſuſcipere ſermonem.* id quod veriſſimum eſt. elegans locus eſt Theocriti *Idyl.* VIII: 30.

Πρᾶτος δ᾽ ὦν ἄειδε λαχὼν ἰυκτὰ Μενάλκας,
Εἶτα δ᾽ ἀμοιβαίην ὑπελάμβανε Δάφνις ἀοιδάν.

Vel etiam eſt παρεμβάλλειν λόγον, quemadmodum apud Theophr. *Char.* ubi deſcribit ἦθος λάλυ, dicit, μεταξὺ ἀποκρινομένυ ὑποβάλλειν.

λειν. quod Xenoph. *μεταξὺ ὑπολαμβάνειν*, Ἀναβ. III. p. 176. Illud vero cum evicerit, quid magnopere ad rem præſentem? forma enim dictionis eſt eadem: & cur eſt, quod putet, Græcos, qui tantopere amant dicere, ὑπολαβὼν ἔφη, ab ἀποκρινάμενος ἔφη plane abhorrere. ubi ſufficiebat ἀπεκρίνατο, ibi ἀποκριθεὶς εἶπε dixere Sacri Scriptores; ita vero viciſſim, ubi oratio voce ὑπέλαβε plena erat, ὑπολαβὼν ἔφη dixerunt οἱ ἔξω. Et vero licet propria ea ſit ſignificatio vocis, quam Vorſtius tenebat, quamque nos laudavimus; tamen negare nemo poteſt, ὑπολαμβάνειν pro reſpondere frequenter admodum ſumi. Nolo hic exemplis Lectorem obruere, quia paſſim occurrant. Habe tantum illud ex Ariſtotele: Ἐρομένης δὲ τῆς Ἀλφεσιβοίας, πῶς; ὑπολαβών φησι. *roganti Alpheſibœæ, quomodo? reſpondens dixit.*

Atque ita in aliis frequentiſſimum eſt Græcis, ut vox λέγειν plane ſuperflua ſit in oratione. ita ἔφη λέγων paſſim occurrit apud probatiſſimos quoſque Scriptores. Sophocl. *Aj. Flag.* v. 768.

Ἐλᾷ γὰρ αὐτὸν τῇδε θ᾽ ἡμέρᾳ μόνῃ
Δίας Ἀθάνας μῆνις, ὡς ἔφη λέγων.
Exagitat enim ipſum hoc ſolo die
Inclytæ Minervæ ira, ut dixit dicens.

Eurip. alibi:

Ἔφθης με μικρὸν, ταὐτὰ δὲ φράσας λέγεις.
Antevertiſti me paullum, atque dixiſti eadem.

Ariſtoph. *Veſp.* 487.

Ταχὺ γοῦν καθέψεις τἀργύριον, ἦδ᾽ ὃς λέγων.
Forte & argentum concoques, dicebat.

Interp. male Ταχὺ verterat *ſtatim*. Lucian. *Demoſthen. Encom.* p. 691. ὡς τὸν Αἰσχύλον ὁ Καλλισθένης ἔφη πȣ λέγων. *ut Calliſthenes alibi dixit Æſchylum.* Athen. l. I. c. 24. de vino Pramnio, ὅιῳ Ἀριστοφάνης ȣ̓χ ἥδεσθαι Ἀθηναίȣς φησὶ λέγων. lib. VI. c. 5. καὶ προελθών φησι λέγειν (ita Codd. ſed dubium non eſt, præeunte Caſaubono, quin λέγειν mutandum ſit in λέγων.) & l. XIII. 8. ȣ̓δ᾽ ὁ ποιητὴς ἔφη λέγων. Sed mirum, hoc excidiſſe Maximo Caſaub. apud eundem Athen. l. VI. c. 8. ubi paraſitus narrat caſum alterius paraſiti, σκῶμμα γὰρ εἴπας ἔλεγεν, εἶτ᾽ αὐτὸν ὁ παῖς θύραζ᾽ ἀγαγὼν ἔχοντα κλοιὸν παρέδωκεν Οἰνεῖ. Dalechampium maxime torquebat hic locus, qui putabat mancum eſſe, quapropter in verſione negationem interjecit, hoc modo reddens verba: *Ridiculi nihil dixiſti, inquit Convivator, mox deinde puer foras abactum & collari obſtrictum cauponi tradit.* Sed hæc verſio ut ceteroquin peſſima, ita præcipue ob hanc negationem iratis Muſis inventam. Caſaub. legendum cenſet, σκῶμμα γὰρ εἴπας ἔληγεν, & vertit: *Vix deſierat loqui, & ſcomma in ali-*

quem jacere, & ſtatim correptus, & boja collo impoſita traditus eſt Oeneo. Sed ſi ullibi liceat à Tanti Viri judicio modeſte diſcedere, hic diſcedendi veniam mihi dari velim. Namque εἶπας ἔλεγεν apud Athen. videtur mihi eſſe ſimili modo dictum, quo Euripid. loco citato, φράσας λέγεις. unde lectionem mutari opus non eſſe patet. Senſus eſt, quem volebat ipſe Caſaub. *Dixerat aliquod ſcomma, tum vero correptum eum puer boja collo impoſita tradidit Oeneo.*

Cap. VII.

Verbis apud Græcos Participia vel ejuſdem vel alterius originis addi: etiam ejuſdem originis Nomina caſu tertio, vel ſexto verbis addi probatur.

CAp. XXXIV. obſervat, verbis non raro ejuſdem originis participia vel nomina addi, ut ad Hebr. VI. 14. Εὐλογῶν εὐλογήσω σε, *Benedicens benedicam tibi.* & *Act.* VII. 34. ἰδὼν εἶδον. Quam ipſiſſimam dictionem, quum produxiſſet Pſochenius ex Lucian. *Dial. Mar.* ille non potuit ſatisfacere Gatakero, cum quo hic facit Vorſtius. Potuit, inquit, per ludibrium Lucianus eam phraſin uſurpaſſe è noſtris. Sed quid potuit frigidius dici? Lucianus aliquando traduxit Chriſtianos in Dialogo uno vel altero. Hos vero ut ludibrio exponeret in *Dial. Marin.*, dixit phraſi ipſis uſitata

ſitata, ἰδὼν εἶδον. Si eſſet ille Dialogus ejus farinæ, cujus Luciani Philopatris, aliqua cum ſpecie dici illud poterat, quæ hic plane nulla eſt. Lucianus enim ſi phraſi adeo aliena à Græca Lingua uteretur, ut riſui exponeret Chriſtianos, ſe ipſum magis illis deridendum propinaſſet. Denique eo tendit reſponſio, *uno hirundo non facit ver*, potuit Lucianus uſurpaſſe phraſin inſolentem, quæ cæteris ſcriptoribus cum ignota ſit, adeo autem frequens Scriptoribus ſacris, ut nulla facile magis, nulla ratio eſt quæ perſuadeat, ab Hebræis non petitam eſſe illam Scriptoribus ſacris. Facile damus Vorſtio & aliis, participium ejuſdem originis addi verbis in N. T. frequentius, rarius vero apud τοὺς ἔξω, qui ſæpius potius verbo adjungunt participium alterius verbi idem quidem ſignificantis, non vero ejuſdem originis. ex.gr. Eurip. *Hippol.* v.878. - ἀπὸ γὰρ ὀλόμενος οἴχομαι. *periens enim pereo*, Idem *Alceſtid.* v. 256. Σπερχόμενος ταχύνει, *feſtinat properans.* Idem *Rheſo* v. 144. Σάλπιγγος αὐδὴν προσδοκῶν καραδόκει. *Troad.* 395. οἴχεται θανών. & *Bacch.* v. 779. στεῖχ᾽ ἐπ᾽ Ἠλέκτρας ἰὼν πύλας. Sophocl. *Ajac. Flag.* v. 766. Αἴανθ᾽ ὑπὸ σκηναῖσι μήδ᾽ ἀφέντ᾽ ἐᾷν. *Ajacem intra tentorium nequaquam foras dimittere.* ubi Sch. ἤγουν ἀπολύσαντα, ὅμοιον τῷ ἔφη λέγων. Ariſtoph. *Ran.* p.211. ἤδη βαδίζων εἶμι. Lucian. *Lapith.* p.634. καὶ ἐπεξιέναι διηγουμένους πράγματα. Anton. Lib. *Met.* cap. 1.

καὶ τὸ μὲν σῶμα κομίσαντες ἔφερον. Plura hujus farinæ exempla congerere poſſem, ſi opus eſſet; ſed poſtulat res, ut alterius etiam generis exempla quædam ſubjungam, ſc. ubi participium ejuſdem originis additur verbo, id quod rarius, ut dixi, occurrit apud τοὺς ἔξω, quam prius, Eurip. *Helen.* v. 724. Σπεύδων δ' ὅτ' ἔσπευδ', οὐδὲν εἶχε. Plutarch. de Cteſia, qui Cyri interitum longa verborum ambage narraverat, Τοιοῦτος μὲν ὁ Κτησίου λόγος, ὢ καθάπερ ἀμβλεῖ ξιφιδίῳ, μόλις ἀναιρῶν τὸν ἄνθρωπον ἀνήρηκε. *Ejuſmodi eſt narratio Cteſiæ, qua tanquam obtuſo enſe vix neci dedit hominem.* Comicus *Equit.* p. 303. Καταβοήσομαι βοῶν σε. Κατακεκράξομαί σου κράζων. Eur. *Helen.* 715. ἦδ' οὖσ' ἀληθῶς ἐστιν ἥδε σὴ δάμαρ; Achill. Tat. l. v. p. 299. ὅποι ποτὲ ἂν ὦσιν ὄντες. *quocunque demum fuerint loco.*

Aliquando quoque negatio adeſt hujuſmodi dictionibus, & fere negantur, quæ vere ita videbantur habere ſecundum apparentiam. Ita Matth. βλέποντες οὐ βλέπουσι. i. e. *cum videre videantur, non vident.* Attigit hunc dicendi modum Pſochen. & poſt eum Vorſtius, quibus nonnulla de iis, quæ nos obſervavimus, aſpergemus. Eurip. *Troad.* v. 1223. Hecuba ad ſeipſam, audita morte Herculis, θανῇ γὰρ οὐ θανοῦσα σὺν νεκρῷ. *Mortua enim es, quanquam non mortua cum hoc defuncto.* Idem *Bacch.* v. 332. καὶ φρονῶν οὐδὲν φρονεῖς, *& ſapiens nihil*

nihil ſapis. Menand. apud Stob. *Serm.* 72. φρονῶν οὐδὲν φρονεῖς, *ſapiens nihil ſapis*. Eubulus *Jon.* apud Athen. l. IV. c. 20. οὐδ' ἂν λέγων λέξαιμι, *denique fando exponere non poſſem*. Antiph. apud Athen. l. X. c. 17. meminit gryphi cujuſdam, ὅ, τι φέρων τὶς μὴ φέρει. & in alio grypho Antiphan. apud eundem l. X. c. 19. οὐδ' ἔχων ἔχει. Heliod. l. I. 37. ubi narrat inſomnium Thyramidis, Dea ad illum, σὺ δὲ ἔχων οὐχ ἕξεις. atque ita Anth. Poët. l. III. c. 5. Ep. 22. οὐ δὲ τεθνᾶσι θανόντες. Et apud Achill. Tat. l. VIII. Clitophon qui duorum accuſabatur criminum, δίκην δεδωκὼς οὐ δέδωκε. Theogn.

Πρήξας δ' οὐκ ἔπρηξα, καὶ οὐκ ἐτέλεσσα τελέσσας,

Δρήσας δ' οὐκ ἔδρησ', ἤνυσα δ' οὐκ ἀνύσας.

Præterea obſervat, non tantum participia, ſed & nomina ejuſdem originis addi verbis caſu tertio, ut Matth. XIII. 14. Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε., *auditu audietis & non intelligetis.* Sed ſimili prorſus modo Eurip. *Suppl.* v. 844. Εἶδον γὰρ αὐτῶν κρείσσον', ἢ λέξαι λόγῳ τολμήμαθ'. *Vidi enim eorum majora quam quæ fando quis effari poſſit facinora.* Lucian. *adverſ. indoct.* T. II. p. 387. ὡς εἰ τοιούτους ἀπεργάζοιτο τὰ βιβλία, φυγῇ φευκτέον ἂν ἦν ὅτι ποῤῥωτάτω ἀπ' αὐτῶν. *Quod ſi ejuſmodi redderent libri, fuga fugiendum ab iis eſſet ut poteſt longiſſime.* Ariſtot. de *Inſomn.* p. 533. ὅτι ἐννοοῦμεν, τῇ δόξῃ δοξάζομεν. *quod quæ intelligamus, opinione opinemur.*

nemur. Et frequentiſſime nomen tertii vel potius ſexti caſus licet non ejuſdem originis, tamen ejuſdem ſignificatus verbo additur. Anton. Liber. *Metam*. c. 38. κτείνουσι θανάτῳ κρυφαίῳ, pro κτείνουσι κρύφα, *clam necant*. Plut. apud Stob. *ſerm*. 64. πεσέτω γοῦν θανάτῳ τὸ σῶμα. ut apud Matth. xv. 4. θανάτῳ τελευτάτω. Hegem. apud Athen. l. xv. c. 16. Εἶπέ τε φωνῇ pro φωνοῦσα. Xen. Ἀναβ. v. Καὶ ἔθεον δρόμῳ οἱ ὁπλῖται. & Ἀναβ. VII. Οἵτε στρατιῶται ἀναρπάσαντες τὰ ὅπλα θέουσι δρόμῳ πρὸς τὰς πύλας. *Milites arreptis armis curſu currunt portas verſus*. Lucian. *Pſeudom*. p. 756. Εἶτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεών. *Dein curſu currebat ad templum deſignatum*. Ariſtoph. *Avib*. 550. Ἐάνπερ ἐπακούσωσι, θεύσονται δρόμῳ. *ſi audiverint, currendo current*. Eurip. *Helen*. 186. Ὅ, τι ποτ' ἔλακεν αἰάγμασι στένουσα; *quidnam dixit ſuſpiriis gemens?* Dion. Halic. l. 11. p. 686. μηδὲ ὄψει δυναμένοις ἰδεῖν, οὓς ἔμελλον ἀσελγῆ πράττοντες αἰσχύνεσθαι: *Et ne quidem viſu videre poterant eos, quos non poterant non inpetulantibus ſuis factis revereri*. Eurip. *Philoct*. v. 1407. Φάσκειν δ' αὐδὴν τὴν Ἡρακλέους Ἀκοῇ τε κλύειν: *Dicas vero, te vocem Herculis auditu audiviſſe*.

CAP.

Cap. VIII.

Quemamodum Sacri Scriptores dicunt ἀκολουθεῖν ὀπίσω τινὸς, ita & ἔξωθεν; ἕπεσθαι κατόπιν τινός. Αἷμα ἐκχέειν, & Lat. ſanguinem fundere de interficiente dici probatur. Τὸ γεύεσθαι pro comedere.

CAp. XXXVI. obſervat, quod ceteri fere ſcriptores dicunt ἀκολουθεῖν τινι, in N. T. quoque ita efferri, ἀκολουθεῖν ὀπίσω τινὸς, ut Matth. x. 38. Ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Hebraicam non ita, quam quidem puram putam Græcam hanc eſſe dictionem, puto abunde probatura, quæ producam Auctorum teſtimonia. Ariſtoph. *Plut.* p. 3. Ὅστις ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνθρώπου τυφλοῦ, *qui ſequitur à tergo hominis cæci.* Idem ib. p. 77. Οἱ δ' ἠκολούθουν κατόπιν ἐστεφανωμένοι, Γελῶντες, εὐφημοῦντες: *Illi vero pone ſequebantur* &c. ib. verſ. ult. δεῖ γὰρ κατόπιν τούτων ᾄδοντας ἕπεσθαι, *oportet enim nos canentes à tergo illorum ſequi.* Lucian. *Necyom.* p. 332. εἱπόμην δ' ἐγὼ κατόπιν ἐχόμενος αὐτοῦ. *ego vero pone ſequebar ipſi adhærens.* Herodian. l. IV. εἵποντο δ' ὄπισθεν αὐτοῖς οἱ τὴν ὕπατον ἀρχὴν τότε διέποντες. *Illos vero proxime ſequebantur illi qui conſulatum tunc temporis adminiſtrabant.*

Cap. XXXVII. inter alia objicit ſibi Vorſtius, poſſe quem forte ſuſpicari Græcos non

tantum cum de ſanguinis ex vaſe effuſione agitur, ſed & cum de cæde verba ſunt, adhibere illam dictionem, αἷμα ἀποχεῖν, neque ſe magnopere repugnare; Latinos enim dicere *ſanguinem fundere* de eo qui mortem oppetit: atque ita credit, Græcos dicere αἷμα ἀποχεῖν. Tum veto eam dictionem adhiberi de *interfecto*, non de *interficiente*. Eſto vero, placeat hoc conſequens, Latinis *ſanguinem fundere* dicitur de eo qui *interficitur*, ergo Græcis quoque αἷμα ἀποχεῖν de *interfecto*. Licebit illud invertere: Latinis quoque *ſanguinem fundere* de interficiente dicitur, ergo non eſt cur reſpuere illud Græcos putemus. Negat hoc Vorſtius, negant alii, quod negari non debebat: Habe enim Petronii locum clariſſimum, ubi Encolp. ad Aſcylt. qui Gitonem fugitivum quærebat: *Funde ſanguinem, quem ſub prætextu quæſtionis petiiſti*, i.e. me occide. Ita αἷμα ἐκχέειν dixit Dion. Halic. l. XI. *Ant.* p. 713. Τί οὖν ἔτι μέλλεις; ἀλλ᾽ οὐ τοὐμὸν ἐκχέεις αἷμα πρὸ τοῦ βήματος ἐν τοῖς ἁπάντων ὀφθαλμοῖς; ἴσθι μέντοι σαφῶς, ὅτι ἢ μεγάλων κακῶν ἄρξει Ῥωμαίοις ὁ θάνατος οὑμὸς, ἢ μεγάλων ἀγαθῶν. *Quid vero cunctaris, nec ſanguinem meum ante tribunal in conſpectu omnium fundis?* (verba ſunt Icilii Virginiæ ſponſi ad Appium:) *ſcias equidem meam mortem Romanis vel magnorum malorum, vel bonorum cauſam fore.* id paullo ſuperius dixerat, τὸν ἐμὸν ἀποκόψας τράχηλον.

De-

Deinceps animadvertit, verbum γεύεσθαι non tantum ſignificare in N. T. *guſtare*, ſed & *comedere*, ut *Act.* 10. 10. Ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι, de Petro: *eſuriebat & volebat guſtare* ſc. cibum, pro comedere. Sed vero nihil hic eſt novi, nihil quod non frequentiſſimum eſt Græcis. ita Eurip. *Iphig. in Aulid.* v. 423. de equabus - - - εἰς δὲ λειμώνων χλόην καθεῖμεν αὐτὰς, ὡς βορᾶς γευσαίατο. *in gramen vero pratorum dimiſimus ipſas, ut cibum guſtent*, i. e. ut comedant. Xenoph. Ἀναβ. p. 159. ubi comitatem Cyri adſtruit, qua maxime ſui ſtudioſos reddebat homines, ſæpe ait χῆνας ἡμιβρώτους miſiſſe & panes dimidios, jubens qui adferret hæc dicere, τούτοις ἥσθη Κῦρος, βούλεται οὖν σὲ καὶ σὲ τούτων γεύσασθαι. Certe noluit, ut guſtarent ſolummodo illi ad quos mittebat, & tantum ſumerent quo experirentur, quo modo ſaperent ea. quod apud Græcos tantum putabat notare verbum γεύεσθαι Vorſtius; ſed ut conſumerent ea, ut quando vina mittebat, jubebat ferentem dicere, δεῖταί σου τοῦτον ἐκπιεῖν τήμερον σὺν οἷς μάλιστα φιλεῖς, *rogat, velis hoc hodie bibere cum iis quos maxime amas.* Ariſtot. de *Mirabil.* p. 883. Cum maxima graculorum multitudo Henetorum ſemina frequenter depaſceret, Henetos narrat ſub eorum adventum omnis generis frugum ſemina in terræ ſuæ finibus ipſis ponere, ὧν ἐὰν μὲν γεύσωνται οἱ κολοιοὶ, *non*

tranſeunt fines terrarum Henetorum, & eo anno in pace ſe victuros ſciunt Heneti, ἐὰν δὲ μὴ γεύσωνται ὡσεὶ πολεμίων ἔφοδον αὐτοῖς γινομένην οὕτω προσδοκῶσιν, *ſi vero non comederint, adventum eorum ut inimicorum expectant.* quem locum propterea accuratius adſcripſi, quia peſſime in vertendo eo hallucinatus eſt Interpres, vertens: *Quibus deguſtatis graculi velut hoſtium incurſu mox ſuperventuro ſubſiſtunt.* Ita Galen. ὑγιεινῶν l. IV. εἰ δὲ σαρκὸς βούλοιτο γεύσασθαι, *ſi vero carnem vellet comedere.* Lucian. *de Luctu* p. 307. & conſolantur defuncti parentes, καὶ πείθουσι γεύσασθαι, ὡς οὐκ ἀηδῶς μὰ Δὶ, οὐδ' αὐτοὺς ἀναγκαζομένους, ἀλλ' ἤδη ὑπὸ λιμοῦ τριῶν ἑξῆς ἡμερῶν ἀπηυδηκότας: *Et perſuadent cibum capere, ut qui per Jovem non illubentes ad id compelluntur, ſed præ fame trium perpetuorum dierum fere defecerint.* Idem, *Muſc. Encom.* p. 374. Σύντροφος δὲ ἀνθρώποις ὑπάρχουσα καὶ ὁμοδίαιτος, καὶ ὁμοτράπεζος, ἁπάντων γεύεται, πλὴν ἐλαίου: *Cumque hominum utatur conſuetudine, contubernio & menſa, omnia comedit præter oleum.* Idem *Epiſt. Sat.* p. 630. Ἐπεὶ οὔτε ἀλλάντων γεύσεσθε, οὔτε πλακοῦντος. *Quandoquidem non inteſtina comedetis, neque placentam.* Idem *de Saltat.* p. 716. Τοῖς μὲν τοῦ λωτοῦ γευσαμένοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκούσασιν ὄλεθρος ἦν τῆς τε ἐδωδῆς καὶ τῆς ἀκροάσεως τοὐπιτίμιον. *Etenim illis qui lotum comediſſent, & Sirenas audiviſſent, merces erat ejus & manducatio-*

nis

nis & auditus exitium. Anthol. Poët. l. 11. c. 31. *Ep.* 2. Lucill. aliquem de convivis helluonem ita loquentem facit:

> Καγὼ κέκλημαι, κᾀμοὶ παρέθηκέ τι τούτων
> Γεύσασθαι Πόπλιος· κᾀμὸν ἔπεστι μέρος.
>
> *Et ego vocatus ſum, & mihi appoſuit aliquid de hiſce*
> *Comedendum Publius, & mea in his eſt pars.*

Inde apud Lucian. *Timon.* p. 94. junguntur ἄποτοι & ἄγευστοι. ubi Barl. Ἄγευστοι ἀγεύομαι, τὸ ἐσθίω, *Hebræorum more*: Sed non minus Græcorum quam Hebræorum more notare, γεύεσθαι *comedere*, abunde eviciſſe nobis videmur.

F I N I S.

VA1 1520215

dem.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

